

DOWÓDZTWO WOJSK OBRONY TERYTORIALNEJ

MOBILNY ZESPÓŁ SZKOLENIOWY

PODRĘCZNIK

TAKTYKA , SZKOLENIE STRZELECKIE

WARSZAWA

2018 ROK

Spis treści

Temat	Strona
Wstęp	3
Uwag kilka o szkoleniu.	4
Organizacja i podstawowe wyposażenie sekcji lekkiej piechoty WOT.	5
Działanie żołnierza w działaniach taktycznych.	11
Przejrzanie broni dla karabinka „BERYL” i „GROT”.	14
Przyjmowanie postaw strzeleckich z karabinkiem.	15
Dysfunkcje broni dla karabinka „BERYL” i „GROT”.	25
Przygotowanie sprzętu do działań taktycznych.	30
Podstawowe sygnały dowodzenia i łączności.	32
Poruszanie się w składzie sekcji dwuosobowej.	41
Przemieszczanie się żołnierza po polu walki – techniki pokonywania przeszkód terenowych i zapór przeciwnika.	44
Szyki marszowe, przekraczanie stref niebezpiecznych.	45
Procedura ”HAK”, zajęcie rejonu bazy.	65
Zasadzka.	69
Ćwiczenia w obserwacji.	74
Meldowanie wyników obserwacji (meldunek SALUTE).	81
Dokumentacja pracy PO (szkic i dziennik obserwacji).	83
Działanie na posterunku obserwacyjnym (PO).	89
Zerwanie kontaktu w sekcji dwuosobowej (pary).	99
Reakcja żołnierza (sekcji) na kontakt ogniowy w terenie otwartym – działanie po wejściu w kontakt.	102
Działanie w czasie szturm na stanowisko ogniowe przeciwnika.	115
Punkt zbiórki po rozproszeniu.	120
Przygotowanie żołnierza do marszu na azymut.	124
Prowadzenie marszu ubezpieczonego na azymut.	125
Zatrzymanie i przeszukanie osób i pojazdów.	125
Przeprowadzenie identyfikacji na podstawie obserwacji, znaku rozpoznawczego i hasła.	130
Ogólne zasady prowadzenia działań rozpoznawczych.	132
Coś dla metodyków.	134
Prowadzenie korespondencji radiowej.	144
Zakończenie.	158

„19.VIII. (...) Wśród tłoczącej się pod afiszem (...) spostrzegam Jędrka Dzikowskiego (...) i z miejsca idziemy do podoficera. Drugi z kolei przyszedł Włodek Dżisiewski, a potem już co raz częściej poczęli się zgłaszać ochotnicy tak, że w przeciągu kilku godzin całe podwórze magistrackie wypełniło się nimi. Podoficer zrobił zbiórkę (...).

Ze zmierzchem nowo sformowany oddział odmaszerował i rozlokował się w lokalu Szkoły Krzyżanowkiej. Przybywały tu wciąż nowe oddziały ochotników tak, że wieczorem duże sale szkoły nabite były leżącymi na gołej podłodze chłopcami. O spaniu nie ma mowy z powodu natłoku, ruchu i wrażeń. Korzystając ze sposobności, że jeden ze strzelców odchodzi do szpitala, zamieniam swoje sportowe ubranie na jego mundur i teraz już niczym nie różnie się od starszych strzelców. Nie mam tylko karabina.

20 VIII. Rano poszliśmy do magazynów na ulicy Zamkowej, gdzie wiara zaopatrzyła się w rosyjskie szynele, zielone rubaszki i plecaki, pasy itd. (...) Po południu podzielono nas na plutony, a pod wieczór uzbrojeni już w karabiny wyruszamy ulicą Starowarszawską „w pole”. Na pasie mam dużą skórzaną puszkę, a w niej 20 grubych ładunków: bagnet sięgający kolana, a na ramieniu Werndel masywny jak armata. Jestem umundurowany, uzbrojony i otoczony setka towarzyszy. Czuję się żołnierzem.”¹

Tyle Kielce pierwszych dni Wielkiej Wojny w 1914 roku i początki nowego Wojska Polskiego. Im się wtedy udało i wywalczyli Niepodległą.

My teraz nie musimy już, na szczęście działać w takim pośpiechu i desperacji. A skoro możemy proces zmiany „stanu cywilnego” na militarny wydłużyć nieco ponad te 30 godzin Pana Solka, to spróbujmy czas ten wykorzystać efektywnie i efektownie.

Poniżej trochę informacji i wskazówek, które (przynajmniej w założeniu autorów) powinny usprawnić i ujednoczyć proces szkolenia podstawowego. Materiał przeznaczony jest głównie dla instruktorów ale zachęcamy wszystkich do zapoznania się.

Zawsze lepiej należeć do tych co wiedzą więcej. Całkiem możliwe również, że znajdziecie tam klucze do drzwi, które właśnie zamierzaliście wyważać.

WSTĘP.

Żołnierz na polu walki ma dwie główne funkcje – ogień i manewr.

Innymi słowy musi umieć po pierwsze **STRZELAĆ** – najlepiej celnie, w pożądanym kierunku i nie zaskakując kolegów – znaczy w sposób kontrolowany. Po drugie **PRZEMIESZCZAĆ SIĘ** – najlepiej w sposób celowy i zorganizowany (nie biegamy po polu z krzykiem i obłędem w oku – czasy szarżujących na oślep zakutych w stal gentelmanów skończyły się już chwilę temu).

¹ W.Solek, *Pamiętnik legionisty*, opracował, wstępem i przypisami opatrzył W.Budzyński, Warszawa 1988, s. 17-18

Dlatego też w dokumencie tym znajdziecie głównie informacje dotyczące **szkolenia strzeleckiego**, **taktyki** plus odrobinę o **topografii** i trochę porad o **metodyce**.

Dla ciekawskich. Kiedy jest PRZEMIESZCZENIE a kiedy PRZEGRUPOWANIE?

Proste. Jak sama nazwa wskazuje Przemieszczenie jest wtedy kiedy zmieniamy Miejsce a Przegrupowanie wtedy kiedy zmieniamy Ugrupowanie. Wy, którzy to czytacie możecie już śmiało błysnąć wiedzą i przestać „Przegrupowywać się na stołówkę” bo wstyd trochę. Na stołówkę można się PRZEMIEŚCIĆ a PRZEGRUPOWAĆ to już z kolumny czwórkowej w dwuszereg.

UWAG KILKA O SZKOLENIU.

Żołnierze w WOT stają przed jednym poważnym wyzwaniem szkoleniowym
mamy co prawda dużo materiału ale za to mało czasu

Szkolenie musi być maksymalnie efektywne. Na szczęście WOT to nie tylko formacja nowa ale również nowatorska. Proponujemy więc w szkoleniu odejść od modelu kaprała musztrującego rekruta a zacząć szkolić ludzi samodzielnie myślących, z inicjatywą, świadomych celu swojego działania i dążących do wykonania zadania poprzez wspólny wysiłek zgranego zespołu.

Szkoląc ludzi NIGDY ale to NIGDY nie mówimy, że mają coś robić BO TAK!!! Oni zawsze mają wiedzieć czemu to służy, z czego wynika i dlaczego się to robi w taki a nie inny sposób. Same zajęcia należą układać tak, aby każda nowo nabyta wiedza, nowe umiejętności były wykorzystywane w kolejnych zajęciach a z tych wynikały następne. Człowiek uczy się szybciej i lepiej zapamiętuje jeśli widzi logikę w swoim działaniu, rozumie jego powody i widzi pozytywne skutki.

NIE SZKOLIMY BALETU

Nie szkolimy bezwolnych automatów odtwarzających bez refleksji narzuconą „choreografię”. Szkolimy żołnierzy lekkiej piechoty – samodzielnych, myślących i reagujących na zmiany sytuacji.

Teraz jednak do rzeczy czyli *ad rem* jak mawiali starożytni.

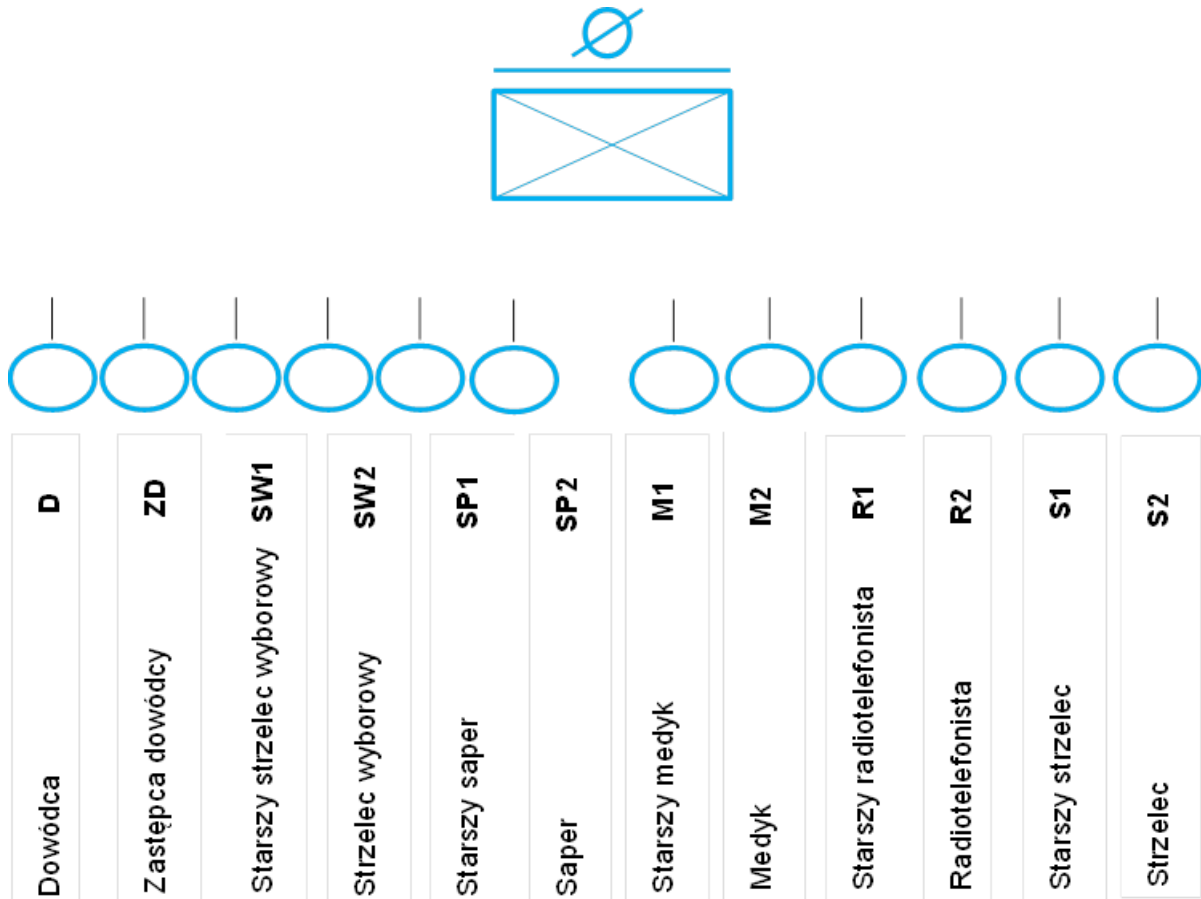
Najpierw nuda czyli trochę teorii.

Czym jest sekcja lekkiej piechoty WOT?

Organizacja i podstawowe wyposażenie sekcji lekkiej piechoty WOT.

Sekcja stanowi podstawowy element ugrupowania bojowego pododdziałów lekkiej piechoty WOT. Etatowo składa się z dwunastu żołnierzy.

STRUKTURA SEKCJI LEKKIEJ PIECHOTY WOT

Taki etat umożliwia podział sekcji na dwie „szóstki”. Podsekcję „ALFA”, którą dowodzi zastępca dowódcy sekcji oraz podsekcję „BRAVO”, którą dowodzi dowódca sekcji. Podział taki należy uznać jako podstawowy (ale nie jedyny – wszystko zawsze zależy od decyzji dowódcy uwarunkowanej konkretną sytuacją taktyczną).

Często to będziecie słyszeć „To jest struktura, rozwiązanie, odległość typowe – zawsze jednak może być zmienione. ZALEŻY od terenu, przeciwnika, decyzji dowódcy, itd.”

W każdej armii musi być unifikacja i pewien wzorzec, do którego się dąży. Nie może on jednak zbić w nas elastyczności. Życie i walka zawsze *wymyśli* scenariusz, którego nie przewidują żadne normy, regulaminy czy plany. Wtedy wygrają Ci z otwartymi głowami, zdolni do kreatywnego zmieniania podstawowego modelu i szybkiej reakcji.

MIEJSCE W SZYKU MARSZOWYM – wariant

Podstawowe uzbrojenie i wyposażenie:

UZBROJENIE

- 5.56 mm Karabinek szturmowy *Beryl* wz 96

- 5.56 mm Karabinek szturmowy MSBS *GROT*

- 0.308 cal Karabin wyborowy *BOR*

- 9 mm Parabellum pistolet *VIST 94-L*

- 9 mm Parabellum pistolet *PR-17 RAGUN*

- 7.62 mm NATO Karabin Maszynowy *UKM-2000*

- 40 mm granatnik przeciwpancerny *RPG 7*

WYPOSAŻENIE

- Kamizelka kuloodporna KWM-02

- Hełm bojowy wzór 2005

- Filtracyjna maska przeciwgazowa MP-5

- Gogle noktowizyjne MU-3ADM

- Zasobnik 987/MON PL Camo Wz 93

Sekcja przeznaczona jest do prowadzenia działań w obronie, natarciu i marszu.

- Podstawowym zadaniem militarnym sekcji lekkiej piechoty, jako elementu większego pododdziału (pluton, kompania, batalion) jest prowadzenia działań bojowych w obronie, natarciu i marszu.
- Jednym z najważniejszych zadań niemilitarnych jest wspieranie lokalnych społeczności i elementów podsystemu niemilitarnego w realizacji zadań zarządzania (reagowania) kryzysowego, tj. osiągnięcia gotowości oraz udziału w niezwłocznym i powszechnym reagowaniu na sytuację zagrożenia o charakterze niemilitarnym w celu zapobieżenia lub przeciwdziałania mu, minimalizacji i usuwania jego skutków, a także przywracania stanu sprzed jego wystąpienia.
- Kolejnymi zadaniami są ochrona mienia, akcje poszukiwawcze oraz ratowanie lub ochrona zdrowia i życia ludzkiego, a także ochrona społeczności lokalnych przed skutkami destabilizacji i dezinformacji.
- Współpraca z elementami systemu obronnego państwa, w tym szczególnie z wojewodami i organami samorządu terytorialnego, ochrona społeczności lokalnych przed skutkami ataków w cyberprzestrzeni to również jedno z zadań żołnierzy WOT.
- Ostatnim jednak bardzo ważnym zadaniem jest szerzenie w społeczeństwie polskim idei wychowania patriotycznego.

Zadania ogólne wszystkich żołnierzy.

Na współczesnym polu walki bardzo wzrosła rola i znaczenie pojedynczego żołnierza. Każdy żołnierz musi być wytrzymały, zdecydowany, mężnie znosić wszystkie niewygody i trudności, dążyć do nawiązania walki z przeciwnikiem w celu zniszczenia go lub wzięcia do niewoli. Każdego żołnierza musi również cechować śmiałość, koleżeństwo, inicjatywa i pomysłowość.

Na polu walki wszyscy żołnierze mają obowiązek:

- zdobywać informację, uaktualniać ją i wykorzystywać w walce,
- znać ogólną sytuację bojową, swoje zadanie i zadanie swojego pododdziału,
- prowadzić ciągłe rozpoznanie pola walki,
- wykrywać i analizować przeciwnika zarówno na ziemi jak i w powietrzu oraz niezwłocznie meldować o nim dowódcy,
- zwalczać przeciwnika wszystkimi sposobami i dostępnymi środkami,

- wykorzystywać ukształtowanie terenu (teren jest sprzymierzeńcem dobrze wyszkolonego żołnierza; żołnierz, który wie, w jaki sposób wykorzystywać właściwości ochronne terenu, dłużej zachowa swoją żywotność i zawsze lepiej wykona postawione mu zadanie),
- nie opuszczać swojego miejsca bez zezwolenia dowódcy.

Specjalistyczne zadania poszczególnych żołnierzy:

Dowódca/zastępca – dowodzi sekcją w każdym rodzaju działania zgodnie z zasadami prowadzenia procesu dowodzenia (w tym planowania – również w deficycie czasowym); zna i wytwarza podstawowe dokumenty rozkazodawcze, planistyczne i szkoleniowe szczebla sekcji i plutonu (w tym znaki taktyczne); w razie potrzeby realizuje elementy współpracy cywilno-wojskowej BOT.

Strzelec wyborowy – przy użyciu specjalistycznej broni i celowników optycznych prowadzi precyzyjny ogień wspierający działanie sekcji (w tym długodystansowy); prowadzi (na poziomie ponadprzeciętnym) nawigację śródlądową; prowadzi rozpoznanie jako zwiadowca w wyjątkowych środowiskach walki; prowadzi działania nieregularne i samoobronne w ugrupowaniu przeciwnika; wspiera dowódcę oraz pozostałych żołnierzy wiedzą fachową przy organizowaniu przetrwania w różnych warunkach terenowych i atmosferycznych; współpracuje z pododdziałami artylerii w zakresie wykrywania i wskazywania celów; naprowadza śmigłowce na lądowiska.

Saper – niszczy sprzęt wojskowy i elementy infrastruktury poprzez wysadzanie sposobem ogniowym i elektrycznym z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu; organizuje i nadzoruje stawianie własnych zapór minerskich; rozpoznaje zapory przeciwnika; rozpoznaje i neutralizuje wykryte PWiN, IED (zna oznaczenia wojskowych PWiN własnych i innych państw); wspiera dowódcę i pozostałych żołnierzy w zakresie przeciwdziałania zagrożeniu ze strony IED.

Medyk – udziela pierwszej pomocy poszkodowanym na polu walki i w innych nagłych przypadkach; odpowiada za organizowanie pomocy medycznej i ewakuacji poszkodowanych (również w przypadku MASCAL); zapewnia bezpieczeństwo i ochronę rannym w warunkach taktycznych; wspiera dowódcę i pozostałych żołnierzy w zakresie przeciwdziałania i neutralizacji zagrożeń chemicznych, biologicznych i radiacyjnych

Radiotelefonista – obsługuje radiostacje i telefony polowe będące na wyposażeniu sekcji; obsługuje terminale i oprogramowanie będące na wyposażeniu sekcji (w tym GPS); wspiera dowódcę i pozostałych żołnierzy sekcji w zakresie posługiwania się odbiornikami GPS

Strzelec – prowadzi ogień wspierający z broni będącej na jego wyposażeniu (karabin maszynowy); wspiera pozostałych żołnierzy sekcji w zakresie usuwania usterek podczas eksploatacji broni strzeleckiej własnej i innych państw.

Celowniczy – prowadzi ogień wspierający z broni będącej na jego wyposażeniu (granatnik przeciwpancerny); wspiera pozostałych żołnierzy sekcji w zakresie niszczenia elementów infrastruktury, umocnień i pojazdów opancerzonych.

Co się tak w ogóle powinno robić na polu walki?

Działanie żołnierza w działaniach taktycznych.

Sposób działania żołnierza w konkretnych działaniach zależy od bardzo wielu czynników. Działanie to jest więc z oczywistych przyczyn różne w różnych rodzajach działania, sytuacjach, przy różnych poziomach zagrożenia czy charakterze zadania. Inny będzie sposób działania w obronie, inny w trakcie patrolu na terenie czasowo utraconym a jeszcze inny w działaniu podczas zwalczania skutków klęski żywiołowej. Zawsze jednak działanie żołnierza powinno charakteryzować zdecydowanie, odwaga, uporczywe dążenie do zrealizowania zadania i gotowość do poświęceń. Bez względu na rodzaj zadania żołnierz zawsze powinien działać wykorzystując wszystkie umiejętności, możliwości oraz całą wiedzę w celu odniesienia sukcesu. W swoim działaniu żołnierz powinien kierować się literą i duchem złożonej przysięgi, credo rodzaju wojsk oraz etosem służby.

Istnieją również pewne zasady ogólne, które stosuje się w każdym działaniu bez względu na rodzaj zadania. Tematem zagadnienia jest omówienie tych właśnie „powszechnych zasad” bez wchodzenia w szczegółowe charakterystyczne dla konkretnych rodzajów działania.

1. Przed rozpoczęciem działania

Przed przystąpieniem do jakiegokolwiek działania żołnierz powinien poznać i zrozumieć następujące treści:

- zamiar dowódcy, jego intencję czy ewentualnie oczekiwany przez dowódcę stan końcowy działania,

- zadanie ogólne, zadanie swojego pododdziału i swoje własne (przystępując do działania żołnierz musi dokładnie i jednoznacznie rozumieć treść swojego zadania oraz ogólnego celu, do którego ma doprowadzić jego działania i działanie jego pododdziału),

- ewentualne ograniczenia (np. prawne, lub wynikające z intencji dowódcy),

PRZYKŁAD:

Zamiar dowódcy – podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie.

Zadanie – zatrzymanie lokalnego przywódcy mniejszości współpracującego z wrogą grupą dywersyjną.

Dyskusja – jeśli zatrzymamy go po niedzielnej mszy przed kościołem to zadanie zostanie wykonane ale wbrew zamiarowi dowódcy bo po czymś takim sytuacja w powiecie raczej się zaogni niż uspokoi.

PRZYKŁAD:

Działanie na Punkcie Kontrolnym.

Zadanie powtarzalne i według ogólnego schematu. Przed przystąpieniem do działania żołnierz musi jednak zrozumieć zamiar dowódcy i ogólny kontekst działania. Inny będzie sposób działania i zachowanie na PK zorganizowanym w czasie klęski żywiołowej, którego

zadaniem jest zwalczanie szabru mienia powodzian a inny na PK zorganizowanym w celu ochrony infrastruktury krytycznej przed działaniem grup dywersyjnych przeciwnika.

- dane koordynacyjne (na swoim szczeblu); mogą to być: znaki i sygnały dowodzenia, linia czasowa działania, system łączności i meldunkowy, położenie i zadania sąsiadów i/lub elementów wsparcia, rubieże rozgraniczenia, itp.,

Nie ma znaczenia czy będzie to obrona plutonowego punktu oporu w ramach batalionowej pozycji obronnej czy działanie podczas powodzi w ramach operacji prowadzonej wspólnie ze Strażą Pożarną i Policją Państwową – konieczność znajomości zasad koordynacji działania na każdym szczeblu jest taka sama.

- wymagania co do sprzętu, materiałów i wyposażenia (przemysłuć potrzeby i przygotować sprzęt, oporządzenie i wyposażenie, odpowiednie zapasy żywności, amunicji, innych koniecznych materiałów i środków), rozwinięciem tego punktu jest również przygotowanie samego siebie („odświeżenie” potrzebnych umiejętności i wiedzy – przećwiczenie działania jeśli są czas i możliwości).

2. W trakcie działania

Istnieje pewien zakres czynności, które wykonuje się zawsze i w każdym rodzaju działań bojowych.

Jednym z nich jest szeroko pojęte rozpoznanie/obserwacja. Bez względu na szczegółowy charakter zadania każdy żołnierz oraz dowódca na każdym szczeblu zobowiązany jest prowadzić stałą obserwację terenu, przestrzeni oraz przeciwnika. Żołnierz indywidualnie prowadzi stałą obserwację w swoim sektorze, dowódcy wszystkich szczebli organizują działanie swoich podwładnych wyznaczając sektory, wyznaczając obserwatorów, określając system meldunkowy (wskazują system określania kierunków) i priorytety. Wszyscy zobowiązani są również do zbierania danych rozpoznawczych i przekazywania ich w linii dowodzenia.

Kolejnym jest maskowanie. W każdym możliwym zakresie. Żołnierz indywidualnie odpowiada za maskowanie swojej sylwetki, sprzętu czy maskowanie swoich działań (nie tylko jeśli chodzi o rozpoznanie wzrokowe ale również poprzez zachowanie ciszy, niedemaskowanie się światłem czy ogniem, niepozostawianie śladów w rejonie bazowania, itp.). Dowódcy dodatkowo odpowiadają za nadzór i egzekwowanie tego maskowania. Elementem maskowania działań jest również przestrzeganie przepisów korespondencji, kodowanie terenu, używanie sygnałów i nazw kodowych zamiast formy opisowej.

Nawet w działaniu poza bojowym – w ramach reagowania kryzysowego – postępowanie się w korespondencji nazwami kodowymi i sygnałami dowodzenia usprawnia dowodzenie i skraca czas reakcji.

W każdym rodzaju działań realizuje się również przedsięwzięcia Powszechnej Obrony Przeciwlotniczej. Żołnierz indywidualnie odpowiada za ciągłe prowadzenie obserwacji, znajomość sygnałów ostrzegania i zasad działania. Dowódcy odpowiadają za zorganizowanie przedsięwzięć biernej obrony (rozśrodkowanie sił i środków, budowa ukryć i schronów, zorganizowanie systemu ostrzegania i obserwacji) oraz czynnej (wyznaczenie pododdziałów czy ogniowych środków dyżurnych).

W każdym rodzaju działań realizuje się ubezpieczenie/ochronę. Bez względu na zadanie i szczebel pododdziału wszelkie działanie musi być ubezpieczane. Nie ma znaczenia czy jest to obrona, natarcie, przemieszczenie czy odpoczynek. Żołnierz indywidualnie odpowiada za zachowanie ciągłej czujności i gotowości do działania/reagowania na zagrożenie. Dowódcy odpowiadają za zorganizowanie systemu ubezpieczenia i nadzór nad jego działaniem.

Nie ma znaczenia rodzaj działania. Na postoju czy w MSD funkcjonują warty, czujki i patrole. W ataku ubezpiecza się od strony odkrytych skrzydeł. W obronie poprzez wysunięte czujki czy posterunki. Nawet w trakcie ostrzału artyleryjskiego nie wszyscy schodzą w ukrycia – na poziomie sekcji pozostawia się obserwatora i dyżurny środek ogniowy. W działaniach kryzysowych ochrania się parki wozów a działający żołnierze ubezpieczają się wzajemnie. Zasada ta w WOT obowiązuje od poziomu pary żołnierzy do poziomu bojowego modułu batalionowego. W wojskach operacyjnych również wyżej (brygada, dywizja).

Pora na praktykę.

Zanim zrobimy cokolwiek innego proponujemy zacząć od

dysfunkcji broni i postaw strzeleckich

Czyli po ludzku mówiąc – jak prawidłowo trzymać karabin i co robić jak przestanie strzelać.

A poważnie to opanowanie tych dwóch zagadnień będzie fundamentem, bez którego nie ruszymy dalej.

Dlatego proponujemy co następuje:

Praktyczne Szkolenie strzeleckie proponujemy rozpocząć od nauki postaw strzeleckich oraz dysfunkcji broni (w tej właśnie kolejności) zaczynając jednak bezwzględnie od nauki prawidłowego **rozdawania i sprawdzenia broni** i magazynków. Bez opanowania tych umiejętności żołnierz nie będzie w stanie prowadzić celnego ognia oraz panować nad bronią w stopniu zapewniającym całkowite bezpieczeństwo.

Po opanowaniu podstaw z tych dwóch zagadnień należy je doskonalić na **każdych** zajęciach z wykorzystaniem broni. Proponujemy, aby zajęcia doskonalące realizować na początku dnia szkoleniowego i traktować jako swoistą „rozgrzewkę” przed planowymi zajęciami.

Wszystkie zajęcia odbywające się z wykorzystaniem broni należy bezwzględnie rozpocząć i zakończyć przejrzaniem broni i sprawdzeniem magazynków.

Każde zajęcia z wykorzystaniem oporządzenia i broni zaczynać od sprawdzenia prawidłowego dopasowania elementów wyposażenia osobistego (m.in. kamizelka taktyczna, maska p.gaz, zasobnik). Sprawdzić dostępność wyposażenia, dopasowanie broni indywidualnej. Celem tego działania jest budowanie nawyku dopasowywania oporządzenia oraz zapewnienie optymalnych warunków do realizacji kolejnych zagadnień szkoleniowych.

WAŻNE!!!!

PRZEJRZENIE BRONI dla karabinka „BERYL”.

Przejrzenie broni wykonujemy przed i po zajęciach taktycznych oraz ze szkolenia strzeleckiego. Żołnierz przegląda broń klęcząc na jednym kolanie. W tej postawie, kieruje lufę broni pod kątem 45 stopni ku podłożu i w kierunku przedpola. Odłącza magazynek, możliwe jest oparcie broni na kolanie jednak w taki sposób aby lufa dalej skierowana była w kierunku przedpola pod kątem 45 stopni w dół. Broń lekko przekoszona w taki sposób aby łatwo było spojrzeć w komorę nabojoową, żołnierz odciąga suwadło lewą ręką (dla praworęcznych, leworęczni odwrotnie), sprawdza komorę nabojoową (bezw warunkowo należy spojrzeć do komory nabojoowej) i zwalnia suwadło, po komendzie sprawdzającego lub po sprawdzeniu broni samodzielnie przez siebie, oddaje strzał kontrolny (mierzony w podłoże lub w kierunku przedpola, tarczy), zabezpiecza broń i wraca do postawy stojącej. Magazynki załadowane wkładamy do ładownic amunicją do dołu a puste podajnikami do góry. Jeżeli żołnierz jest na jakichkolwiek zajęciach taktycznych nawet bez środków pozoracji nosi broń z podłączonym magazynkiem, resztę magazynków nosi w ładownicy jakby miał je załadowane (podajnikami do dołu) celem ćwiczenia jest nabranie prawidłowych nawyków przy czynnościach manualnych z bronią (wymiany magazynka, dysfunkcje broni).

PRZEJRZENIE BRONI dla karabinka „GROT”.

Przejrzenie broni wykonujemy przed i po zajęciach taktycznych oraz ze szkolenia ogniowego. Żołnierz przegląda broń klęcząc na jednym kolanie. W tej postawie, kieruje lufę broni pod kątem 45 stopni ku podłożu i w kierunku przedpola. Odłącza magazynek, możliwe jest oparcie broni na kolanie jednak w taki sposób aby lufa dalej skierowana była w kierunku przedpola pod kątem 45 stopni w dół. Broń lekko przekoszona w taki sposób aby łatwo było spojrzeć w komorę nabojoową, żołnierz odciąga suwadło lewą ręką a palcem prawej ręki podciąga zaczep zamka do góry w ten sposób zamek zostaje zablokowany w tylnym położeniu (dla praworęcznych, leworęczni odwrotnie), sprawdza komorę nabojoową (bezw warunkowo należy spojrzeć do komory nabojoowej) i naciskając na zaczep zamka zwalnia suwadło, po komendzie sprawdzającego lub po sprawdzeniu broni samodzielnie przez siebie, oddaje strzał kontrolny (mierzony w podłoże lub w kierunku przedpola, tarczy), zabezpiecza broń i wraca do postawy stojącej. Magazynki załadowane wkładamy do ładownic amunicją do dołu a puste podajnikami do góry. Jeżeli żołnierz jest na jakichkolwiek zajęciach taktycznych nawet bez środków pozoracji nosi broń z podłączonym magazynkiem, resztę magazynków nosi w ładownicy jakby miał je załadowane (podajnikami do dołu) celem ćwiczenia jest nabranie prawidłowych nawyków przy czynnościach manualnych z bronią (wymiany magazynka, dysfunkcje broni).

Dla dociekliwych. Znajdź podstawową różnicę w obu opisach.

Solidna postawa to podstawa.

Przyjmowanie postaw strzeleckich z karabinkiem.

Postawy strzeleckie – opanowanie poprawnego przyjmowania postaw strzeleckiego jest **podstawą** do dalszego szkolenia strzeleckiego i taktyki. Powinno być pierwszym zagadnieniem realizowanym praktycznie z bronią, jeszcze przed „dysfunkcjami” i na pewno przed jakimikolwiek zajęciami z taktyki. Dla celów szkoleniowych w zagadnieniu tym wyróżniliśmy: **postawę strzelecką stojącą** (niskiej i wysokiej gotowości), **postawę strzelecką klęczącą** (niskiej i wysokiej gotowości), **postawę strzelecką leżącą**. Dodatkowo w zagadnieniu tym szkolimy poprawnego przechodzenia z jednej postawy w drugą. Celem realizacji zagadnienia jest nauczenie działania na polu walki – to **nie są** łączne czynności do strzelań. Zajęcia realizować w oporządzeniu – stanem końcowym jest wykonywanie czynności również z założonym zasobnikiem piechoty górskiej.

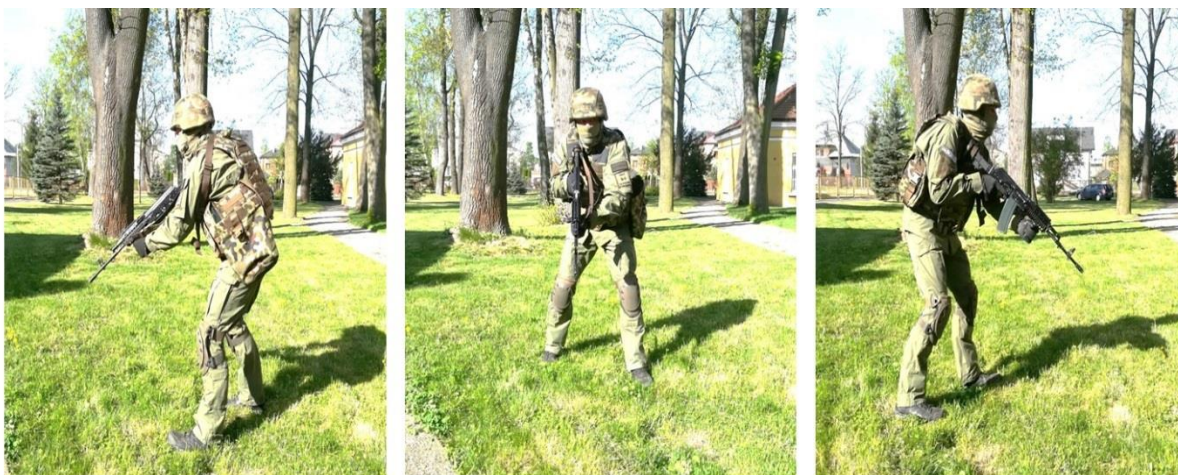
Zwracać uwagę na poprawne przygotowanie broni do ćwiczenia: pas nośny broni dobrze wyregulowany, zbędne paski poprawnie zabezpieczone, długość kolby odpowiednio dobrana, właściwie zamocowany chwyt przedni, kamizelka taktyczna dopasowana i poprawnie skonfigurowana dla prawo lub leworęcznych (ładownice i worki na zrzut/odzysk). Przy omawianiu zagadnienia musi to być wyraźnie powiedziane – TYLKO DLA POTRZEB SZKOLENIA, INSTRUKTOR WYMUSZA KONKRETNE DZIAŁANIE PODAJĄC RODZAJ ĆWICZONEJ POSTAWY – w walce żołnierz sam wybiera postawę dostosowując się do terenu, zagrożenia i sytuacji taktycznej.

Szkolenie powinno odbywać się z użyciem realnych celów (figury bojowe, tarcze, cele improwizowane) celem wyrabiania odruchu kierowania broni na cel i prawidłowego zgrywania przyrządów celowniczych. Każdy szkolony powinien mieć wyznaczony cel, na który wprowadza broń (umożliwia to instruktorowi natychmiastowe reagowanie na błędy w zgrywaniu przyrządów czy przyjmowania postawie strzeleckiej).

Szkolenie powinno być prowadzone w systemie stopniowania trudności:

- w początkowej fazie kładziemy nacisk na poprawność wykonywania czynności podczas przyjmowania kolejnych postaw,
- w następnym stopniu trudności wykorzystujemy pełne oporządzenie łącznie z zasobnikiem,
- kolejnym utrudnieniem może być ćwiczenie szybkiego przechodzenia z jednej postawy do drugiej,

w ostatnim etapie wymagamy działania pod presją czasu i wydłużamy czas trwania ćwiczeń, zwracając uwagę na poprawność wykonywanych czynności (proponujemy następującą sekwencję szkolenia – szkoleni przyjmują postawę stojąc niskiej gotowości a następnie instruktor podaje komendy do wykonania wszystkich ćwiczonych postaw w dowolnej kolejności).

POSTAWA STRZELECKA STOJĄCA NISKIEJ GOTOWOŚCI (broń pod kątem $\pm 45^\circ$)

W tym celu:

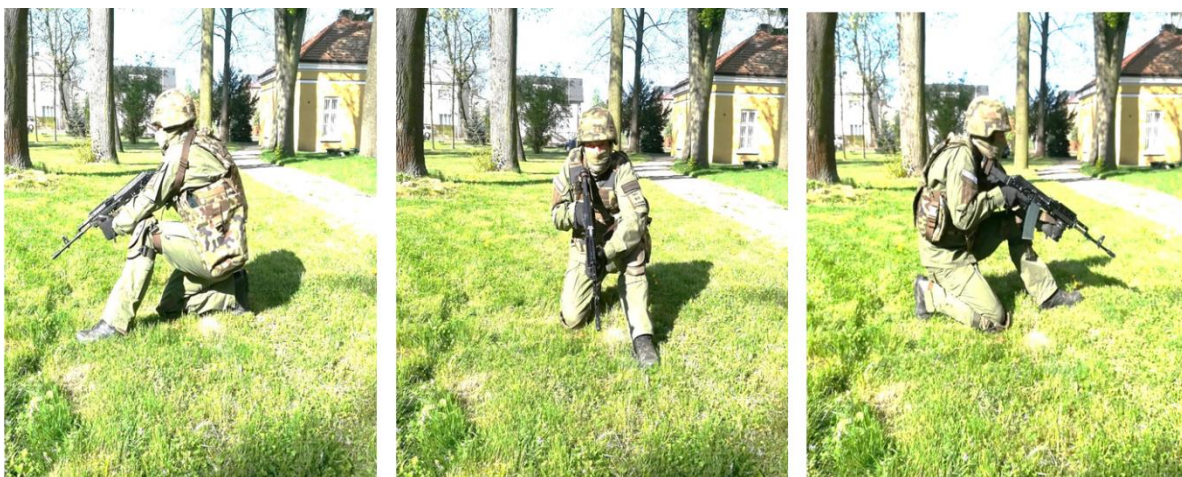
- nogi w rozkroku na szerokość barków lekko ugięte w kolanach, lewa noga wysunięta do przodu (w przypadku odwrotnej postawy prawa noga wysunięta do przodu),
- łokcie dociśnięte do tułowia,
- tułów lekko pochylony do przodu;
- wzrok skierowany przed siebie (obserwacja przedpoła),
- położenie karabinka pod kątem $\pm 45^\circ$ w stosunku do sylwetki, piętka kolby w dołku strzeleckim (palec wskazujący wyprostowany wzdłuż komory zamkowej, broń zabezpieczona).

POSTAWA STRZELECKA STOJĄCA WYSOKIEJ GOTOWOŚCI (broń skierowana w cel)

W tym celu:

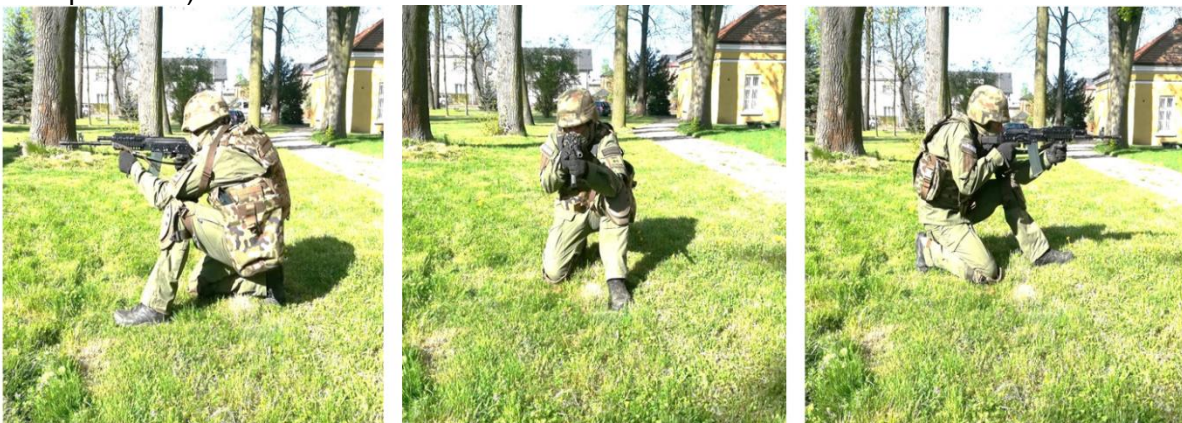
- nogi w rozkroku na szerokość barków lekko ugięte w kolanach, lewa noga wysunięta do przodu (w przypadku odwrotnej postawy prawa noga wysunięta do przodu),
- łokcie dociśnięte do tułowia,
- tułów lekko pochylony do przodu,
- wzrok i broń skierowane w cel (broń odbezpieczona),
- przyrządy celownicze na wysokości oczu,
- oboje oczu otwartych, celowanie odbywa się okiem dominującym.

POSTAWA STRZELECKA KLĘCZĄCA NISKIEJ GOTOWOŚCI (broń pod kątem $\pm 45^\circ$)

W tym celu:

- usiąść na nodze zakroczej (palec stopy nogi zakroczej jak na zdjęciu), nogę wykroczną przesunąć do przodu,
- łokcie dociśnięte do tułowia,
- łokieć lewej ręki wysunięty wg. zasady „miękkim do twardego, nigdy kość do kości”,
- tułów lekko pochylony do przodu,
- wzrok skierowany przed siebie (obserwacja przedpola),
- położenie karabinka pod kątem $\pm 45^\circ$ w stosunku do sylwetki, piętka kolby w dołku strzeleckim (palec wskazujący wyprostowany wzdłuż komory zamkowej, broń zabezpieczona).

POSTAWA STRZELECKA KLĘCZĄCA WYSOKIEJ GOTOWOŚCI (broń skierowana w cel)

W tym celu:

- usiąść na nodze zakroczej (palec stopy nogi zakroczej jak na zdjęciu), nogę wykroczną przesunąć do przodu,
- łokcie dociśnięte do tułowia,
- łokieć lewej ręki wysunięty wg. zasady „miękkim do twardego, nigdy kość do kości”,
- tułów lekko pochylony do przodu,
- wzrok skierowany przed siebie (identyfikacja celu),
- broń w celu, odbezpieczona – palec na język spustowy dopiero w momencie pozytywnej identyfikacji celu.

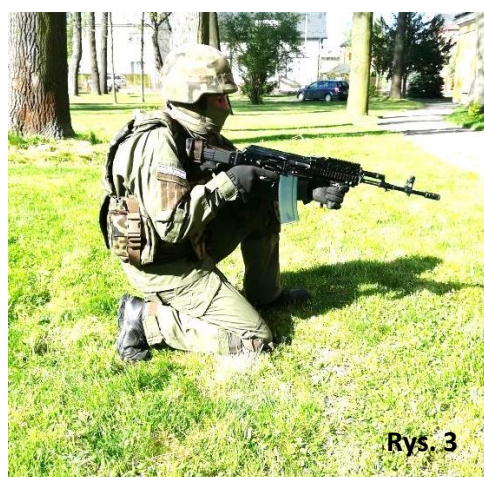
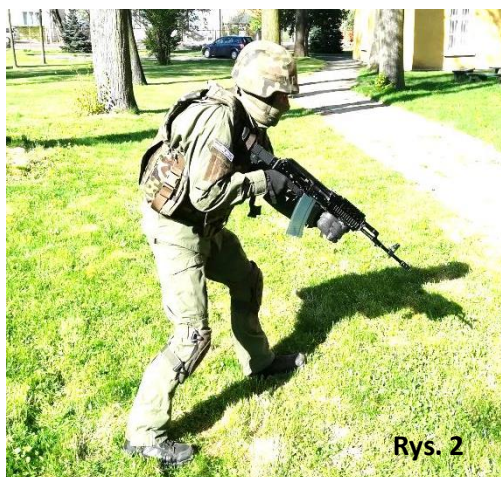
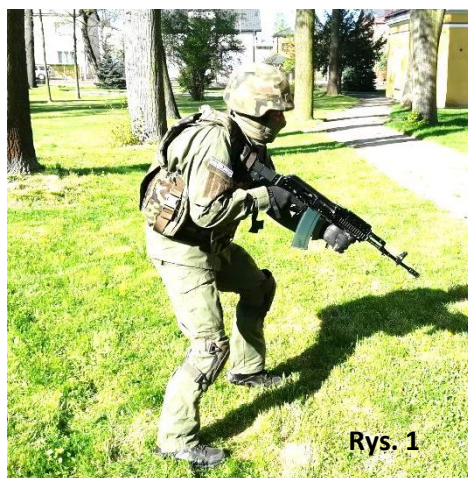

POSTAWA STRZELECKA LEŻĄCA

W tym celu:

- strzelający leży płasko na podłożu,
- łokcie opierają się o podłoże,
- dłonie trzymają karabinek, nie opierając go magazynkiem o podłoże,
- przy strzelcu praworęcznym prawa noga stanowi „przedłużenie” linii celowania, odwrotnie dla leworęcznych,
- druga noga odwiedziona w bok,
- pięty stóp przylegają do podłoża, palce skierowane na zewnątrz,
- położenie karabinka w kierunku celu (broń odbezpieczona),
- przyrządy celownicze na wysokości oczu, wzrok w kierunku celu,
- oboje oczu otwartych celowanie odbywa się okiem dominującym.

PRZECHODZENIE Z JEDNEJ POSTAWY W DRUGĄ Z KARABINKIEM

PRZEJŚCIE Z POSTAWY STOJĄCEJ DO POSTAWY KLĘCZĄCEJ

W tym celu:

- przyjąć postawę strzelecką stojącą „gotowości” (rys. 1),
- wykonać „mały” wykrok nogą wykroczną do przodu (rys. 2),
- usiąść na pięcie stopy nogi zakroczonej (palce stopy nogi zakroczonej podwinęte), łokieć lewej ręki wysunięty wg. zasady „miękkim do twardego, nigdy kość do kości”, przyjąć postawę klęczącą „gotowości” (rys. 3).

Rys. 1

Rys. 2

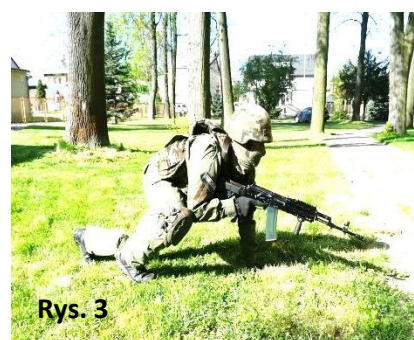
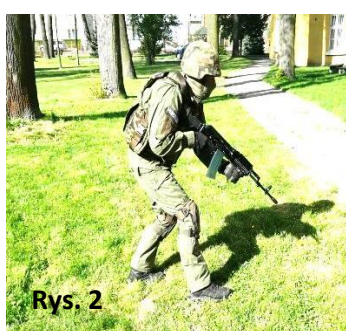

Rys. 3

PRZEJŚCIE Z POSTAWY KLĘCZĄCEJ DO POSTAWY LEŻĄCEJ

W tym celu:

- przyjąć postawę strzelecką klęczącą „gotowości” (rys.1),
- przenieść ciężar ciała do przodu, podeprzeć się na ręce nietrzymaającej broni, podeprzeć się na łokciu ręki trzymającej broń (rys. 2),
- wyprostować nogi do postawy leżącej, dołączyć łokcie opierając je o podłoże, przyjąć postawę leżącą (rys. 3).

PRZEJŚCIE Z POSTAWY STOJĄCEJ DO POSTAWY LEŻĄCEJ

W tym celu:

- przyjąć postawę strzelecką stojącą „gotowości” (rys. 1),
- wykonać wykrok nogą zakroczną do przodu (rys. 2),
- przenieść ciężar ciała do przodu, podeprzeć się na ręce nietrzymającej broni, oprzeć się na kolanie nogi zakrocznej (rys. 3),
- podeprzeć się na łokciu ręki trzymającej broń, zejść na kolano nogi wykroczonej (rys. 4),
- wyprostować nogi do postawy leżącej, dołączyć łokcie opierając je o podłoże, przyjąć postawę leżącą.

Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

Rys. 4

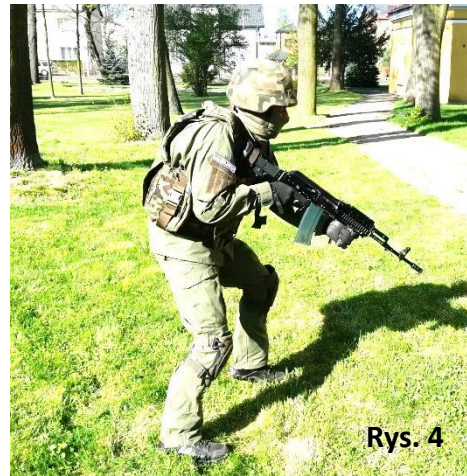
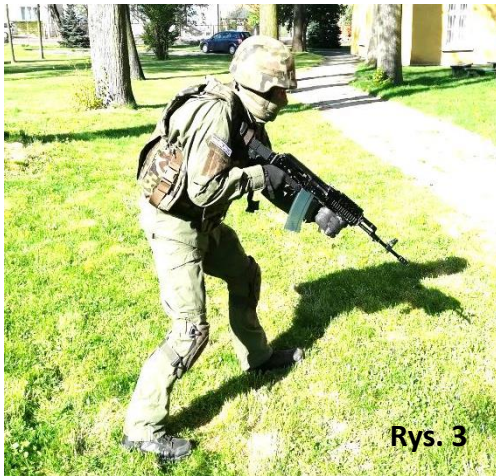
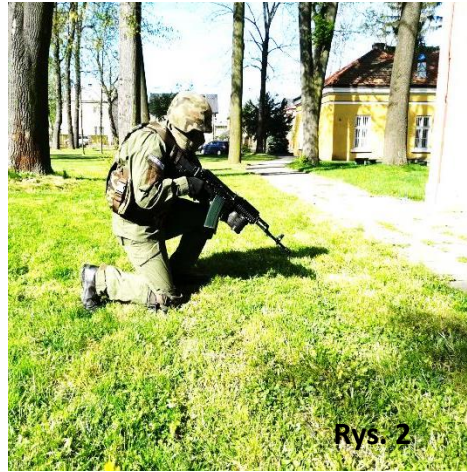

Rys. 5

POWRÓT Z POSTAWY LEŻĄCEJ DO POSTAWY KLĘCZĄCEJ

W tym celu:

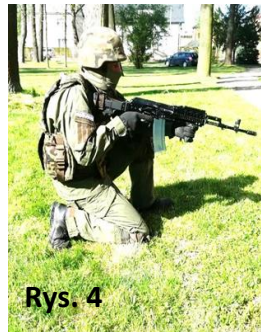
- przyjąć postawę strzelecką leżącą (rys. 1).
- podeprzeć się na ręce nitrzymaającej broń i łokciu reki trzymającej broń (rys. 2),
- jednocześnie zgiąć kolano nogi zakrocznej, wyprostować nogę wykroczną (rys. 3),
- ruchem wahadłowym przenieść nogę wykroczną do przodu (rys. 4),
- przyjąć postawę klęczącą „gotowości” (rys. 5).

POWRÓT Z POSTAWY KLĘCZĄCEJ DO POSTAWY STOJĄCEJ

W tym celu:

- przyjąć postawę strzelecką klęczącą „gotowości” (rys. 1),
- przenieść ciężar ciała do przodu, przyklęknąć na nogę zakroczną (rys. 2),
- powstać do postawy wyprostowanej (rys. 3),
- dołączyć nogę zakroczną, powrót do postawy stojącej „gotowości” (rys. 4).

POWRÓT Z POSTAWY LEŻĄCEJ DO POSTAWY STOJĄCEJ

W tym celu:

- przyjąć postawę strzelecką leżącą (rys. 1),
- podeprzeć się na ręce nietrzymającej broń i łokciu ręki trzymającej broń (rys. 2),
- jednocześnie zgiąć kolano nogi zakrocznej, wyprostować nogę wykroczną (rys. 3),
- ruchem wahadłowym przenieść nogę wykroczną do przodu (rys. 4),
- powstać do postawy wyprostowanej (rys. 5),
- dołączyć nogę zakroczną, powrót do postawy stojącej „gotowości” (rys. 6).

Uwagi ogólne

- Szkolenie z postaw strzeleckich należy poprzedzić sprawdzeniem podłoża w miejscu gdzie będzie się odbywać.
- Żołnierze ćwiczący powinni być wyposażeni w kamizelki taktyczne, lub inne oporządzenie umożliwiające jak najbardziej naturalne rozmieszczenie magazynków.
- Szczególną uwagę podczas szkolenia należy zwracać na kontrolę nad bronią, jej prawidłowe położenie, skierowanie wylotu lufy i pracę na bezpieczniku.
- Należy prowadzić szkolenie w takim zakresie aby żołnierz przećwiczył przyjmowanie postaw strzeleckich (wszystkich w dowolnej konfiguracji) w pełnym oporządzeniu.
- Należy pamiętać o stopniowaniu trudności podczas szkolenia.

Uwaga – W trakcie zmian postaw strzeleckich szkolony ma równocześnie prowadzić obserwację przedpola. Wymuszać wykonanie powyższego elementu poprzez ustawienie się na linii wzroku szkolonego i pokazywanie kolejno cyfr na palcach dłoni. Szkolony w trakcie ćwiczenia podaje głosem cyfry pokazywane przez instruktora. Bezwzględnie wymuszać pełną kontrolę nad bronią – wylot lufy ZAWSZE skierowany w kierunku przedpola. W trakcie wprowadzania broni w cel pamiętać aby przed ściągnięciem języka spustowego (postawy wysokiej gotowości) cel był zidentyfikowany, przyrządy celownicze poprawnie zgrane a broń odbezpieczona.

Czym są dysfunkcje broni i jak sobie z nimi radzić?

Dysfunkcje broni.

DYSFUNKCJA BRONI – każdy stan mechanizmów i podzespołów broni, który powoduje nieprawidłowe działanie lub brak jakiegokolwiek działania broni palnej (bez względu na powód – może to być brak amunicji lub wadliwa amunicja, nieprawidłowe zadziałanie mechanizmów broni, nieprawidłowe ułożenie się naboju lub łusek w komorze zamkowej, inne). Dla celów szkoleniowych w zagadnieniu tym wyróżniliśmy: **suchy strzał** (niespracowanie spłonki naboju w komorze naboju), **double fit/zacięcie** (zablokowanie mechanizmów broni przez nieprawidłowo ułożone w obrębie komory zamkowej naboje/łuski), **koniec amunicji** (wyczerpanie naboju z magazynka podpiętego do broni). Dodatkowo w zagadnieniu tym realizowana jest tzw. **taktyczna wymiana magazynka**. Pomimo tego, że nie jest to sensu stricto „dysfunkcja” jednak ze względu na podobieństwo tematyki oraz logikę szkolenia proponujemy włączenie tego działania w to zagadnienie.

Zwracać uwagę na poprawne przygotowanie broni do ćwiczenia: pas nośny broni dobrze wyregulowany, zbędne paski poprawnie zabezpieczone, długość kolby odpowiednio dobrana, właściwie zamocowany chwyt przedni, kamizelka taktyczna dopasowana i poprawnie skonfigurowana dla prawo lub leworęcznych (ładownice i worki na zrzut/odzysk).

W trakcie treningu dysfunkcji broni szkoleni nie tylko wykonują bezwiednie komendy instruktora ale przed rozpoczęciem działania muszą w bardzo krótkim czasie dokonać sprawdzenia wzrokowego połączenia komory naboju z zamkiem broni oraz stanu magazynka (ilość naboju w magazynku), ma to na celu sensowne, poprawne wyćwiczenie u szkolonych nawyku kontroli broni. W realnym działaniu nikt nie poda komendy, żołnierz musi wyrobić sobie nawyk samodzielnego kontrolowania broni i określania rodzaju dysfunkcji. Przy omawianiu zagadnienia musi to być wyraźnie powiedziane – TYLKO DLA POTRZEB SZKOLENIA, INSTRUKTOR WYMUSZA KONKRETNE DZIAŁANIE PODAJĄC RODZAJ DYSFUNKCJI – w walce nikt nie stanie za żołnierzem i nie podpowie.

Szkolenie z dysfunkcji broni powinno odbywać się z użyciem realnych celów (figury bojowe, tarcze, cele improwizowane) celem wyrabiania odruchu kierowania broni na cel i prawidłowego zgrywania przyrządów celowniczych. Każdy szkolony powinien mieć wyznaczony cel, na który wprowadza broń (umożliwia to instruktorowi natychmiastowe reagowanie na błędy w zgrywaniu przyrządów czy przyjmowania postawie strzeleckiej).

Szkolenie powinno być prowadzone w systemie stopniowania trudności:

- w początkowej fazie kładziemy nacisk na poprawność wykonywania czynności podczas pojawienia się dysfunkcji,
- w następnym stopniu trudności wykorzystujemy wszystkie magazynki będące na wyposażeniu szkolonego,
- kolejnym utrudnieniem może być ćwiczenie dysfunkcji w różnych postawach strzeleckich,
- w ostatnim etapie wymagamy działania pod presją czasu i wydłużamy czas trwania ćwiczeń, zwracając uwagę na poprawność wykonywanych czynności (proponujemy następującą sekwencję szkolenia – szkoleni przyjmują postawę strzelecką stojąc wysokiej gotowości a następnie instruktor podaje komendy do wykonania wszystkich ćwiczonych dysfunkcji w dowolnej kolejności).

Dysfunkcje dla karabinka „BERYL”.

1.SUCHY STRZAŁ

Gdy podczas prowadzenia ognia wystąpiła jakaś niesprawność powodująca nie padnięcie kolejnego strzału/nieodpalenie kolejnego naboju, żołnierz przekasza broń i kontroluje jej stan w celu ustalenia przyczyny niesprawności. Jeśli suwadło znajduje się w prawidłowym przednim położeniu, a prawdopodobieństwo opróżnienia magazynka jest małe (przeprowadzając wzrokową kontrolę magazynka) – stwierdza tzw. suchy strzał. Zostaje w takiej postawie w jakiej prowadził ogień przeładowuje broń (bez odpinania magazynka), po wyrzuceniu niesprawnego naboju i załadowaniu kolejnego prowadzi dalej ogień.

2.ZACIĘCIE

Ćwiczenie zaczynamy w postawie strzeleckiej stojąc. Gdy podczas prowadzenia ognia wystąpiła jakaś niesprawność broni, żołnierz przekasza broń i kontroluje jej stan w celu ustalenia przyczyny niesprawności. Jeśli suwadło zostało w położeniu uniemożliwiającym domknięcie komory naboju lub z komory wystaje część łuski czy część naboju, krzyczy głośno „AWARIA” i przyjmuje postawę klęcząc na jednym kolanie, broń pozostaje odbezpieczona skierowana w dół pod kątem 45 stopni lub w kierunku przedpoła. Następnie w pierwszej kolejności odłącza źródło zasilania czyli magazynek, wkłada go do torby na odzysk, przeładowuje energicznie broń do momentu usunięcia zablokowanych naboju/łusek. Po usunięciu przyczyny zacięcia wyciąga z ładownicy kolejny magazynek i podłącza do broni, przeładowuje, oddaje dwa celowane strzały z postawy strzeleckiej klęcząc (tylko w przypadku walki ogniowej), celem sprawdzenia poprawnego działania broni. Jeśli broń działa prawidłowo krzyczy głośno „GOTÓW”, zabezpiecza broń i przyjmuje postawę strzelecką stojąc. Przy omówieniu zwrócić uwagę szkolonym na bezwzględną konieczność podania sygnału „AWARIA” i „GOTÓW” **przed!!!!** rozpoczęciem zmiany postawy (niezapowiedziane powstanie może zaskoczyć innych żołnierzy i spowodować wejście na linię ognia kolegi w szyku, niezapowiedziane zejście do postawy klęczącej może spowodować powstanie wrażenia odniesienia rany i spowodować niepotrzebne zamieszanie w szyku przy próbie niesienia pomocy, poza tym pozostali żołnierze słysząc „Awaria” wiedzą, że trzeba pokryć zwolniony sektor). NA KAŻDYM ETAPIE SZKOLENIA WYRABIAMY NAWYKI KONIECZNE DO PROWADZENIA WALKI. Należy również wyjaśnić, że usunięcie zacięcia kończymy dwoma strzałami tylko w sytuacji konieczności kontynuowania walki. W realnym działaniu strzałów tych nie oddaje się jeśli po usunięciu zacięcia broni, żołnierz nie widzi już zagrażających mu celów lub walka została w międzyczasie zakończona.

3.WYMIANA MAGAZYNKA

Ćwiczenie zaczynamy w postawie strzeleckiej stojąc. Gdy podczas prowadzenia ognia pomimo ściągnięcia języka spustowego nie pada strzał, żołnierz w pierwszej kolejności przekasza broń i kontroluje jej stan w celu ustalenia przyczyny niesprawności. Jeśli stan broni nie wskazuje na zacięcie a z oceny sytuacji wynika, że najprawdopodobniej skończyła się amunicja w magazynku (po przeprowadzeniu sprawdzenia wzrokowego stanu ilości amunicji w magazynku) żołnierz krzyczy głośno „AWARIA”, klęka na jedno kolano, broń jest odbezpieczona skierowana w dół pod kątem 45 stopni lub w kierunku przedpoła. W pierwszej kolejności odłącza pusty magazynek wkłada go do torby na odzysk, z ładownicy wyciąga pełny magazynek, podpiną go i przeładowuje broń celem wprowadzenia naboju do komory naboju, oddaje dwa celowane strzały z postawy strzeleckiej klęcząc celem

sprawdzenia poprawnego działania broni i krzyczy głośno „GOTÓW”, zabezpiecza broń, przyjmuje postawę strzelecką stojąc. Uwagi do znaczenia „GOTÓW” i podwójnego strzału jak w pkt.3.

4.TAKTYCZNA WYMIANA MAGAZYNKA

Taktyczną wymianę magazynka żołnierz najczęściej będzie wykonywał w budynkach, ponieważ wchodząc do kolejnego pomieszczenia musi być pewny, że ma w pełni załadowaną broń (taktycznej wymiany magazynka należy też dokonywać w każdej dogodnej, względnie bezpiecznej sytuacji taktycznej, gdy żołnierz prowadził ogień do celów a w tym momencie jest czas na „doładowanie” broni – np. w trakcie zasadzki po zakończeniu ostrzeliwania „strefy śmierci” a przed wejściem do niej dla sprawdzenia stanu atakowanego celu). WYMIANY TAKIEJ DOKONUJE SIĘ W TRAKCIE PRZERWY W WALCE W BEZPIECZNEJ SYTUACJI. W tym celu wyciąga z ładownicy magazynek w pełni załadowany, tą samą ręką chwyta za magazynek zużyty (pamiętając o przesunięciu wysokościowym pomiędzy magazynkami) wypina go z broni i podłącza ten pełny. Magazynek częściowo zużyty wkłada do torby na odzysk (lub do dedykowanej ładownicy na oporządzeniu). Nie przeładowuje broni ponieważ nabój znajduje się w komorze naboju a broń jest gotowa do użycia. W czynności tej ważniejsze od szybkości jest utrzymanie obserwacji przedpola. Przy nagłym pojawieniu się celu wystarczy puścić nowy magazynek i kontynuować ostrzał.

Dysfunkcje dla karabinka „GROT”.

1.SUCHY STRZAŁ

Gdy podczas prowadzenia ognia wystąpiła jakaś niesprawność powodująca nie padnięcie kolejnego strzału/nieodpalenie kolejnego naboju, żołnierz przekasza broń i kontroluje jej stan w celu ustalenia przyczyny niesprawności. Jeśli suwadło znajduje się w prawidłowym przednim położeniu, a prawdopodobieństwo opróżnienia magazynka jest małe (przeprowadzając wzrokową kontrolę magazynka) – stwierdza tzw. suchy strzał. Zostaje w takiej postawie w jakiej prowadził ogień przeładowuje broń (bez odpinania magazynka), po wyrzuceniu niesprawnego naboju i załadowaniu kolejnego prowadzi dalej ogień. W celach szkoleniowych to ćwiczenie należy przeprowadzić bez podłączonego magazynka, ponieważ gdy podłączymy magazynek bez amunicji i odciągniemy suwadło do tyłu ono zostanie w tylnym położeniu. Podczas realnego prowadzenia ognia należy dobić magazynek (poprzez uderzenie otwartą dłońią w spód magazynka) i dopiero wtedy przeładować broń.

2.ZACIĘCIE

Ćwiczenie zaczynamy w postawie strzeleckiej stojąc. Gdy podczas prowadzenia ognia wystąpiła jakaś niesprawność broni, żołnierz przekasza broń i kontroluje jej stan w celu ustalenia przyczyny niesprawności. Jeśli suwadło zostało w położeniu uniemożliwiającym domknięcie komory naboju lub z komory wystaje część łuski czy część naboju, krzyczy głośno „AWARIA” i przyjmuje postawę klęcząc na jednym kolanie, broń pozostaje odbezpieczona skierowana w dół pod kątem 45 stopni lub w kierunku przedpola. Następnie w pierwszej kolejności odłącza źródło zasilania czyli magazynek, wkłada go do torby na odzysk, przeładowuje energicznie broń do momentu usunięcia zablokowanych naboju/łusek. Po usunięciu przyczyny zacięcia wyciąga z ładownicy kolejny magazynek i podłącza do broni, dobija magazynek (poprzez uderzenie otwartą dłońią

w spód magazynka) przeładowuje, (podczas ćwiczenia żołnierz nie ma amunicji, jeżeli przeładują suwadło zostanie w tylnym położeniu), naciskając na zaczep zamka zwalnia suwadło wprowadzając nabój do komory nabojoyej oddaje dwa celowane strzały z postawy strzeleckiej klęcząc (tylko w przypadku walki ogniowej), celem sprawdzenia poprawnego działania broni. Jeśli broń działa prawidłowo krzyczy głośno „GOTÓW”, zabezpiecza broń i przyjmuje postawę strzelecką stojąc. Przy omówieniu zwrócić uwagę szkolonym na bezwzględną konieczność podania sygnału „AWARIA” i „GOTÓW” **przed!!!!** rozpoczęciem zmiany postawy (niezapowiedziane powstanie może zaskoczyć innych żołnierzy i spowodować wejście na linię ognia kolegi w szyku, niezapowiedziane zejście do postawy klęczącej może spowodować powstanie wrażenia odniesienia rany i spowodować niepotrzebne zamieszanie w szyku przy próbie niesienia pomocy, poza tym pozostali żołnierze słysząc „Awaria” wiedzą, że trzeba pokryć zwolniony sektor). NA KAŻDYM ETAPIE SZKOLENIA WYRABIAMY NAWYKI KONIECZNE DO PROWADZENIA WALKI. Należy również wyjaśnić, że usunięcie zacięcia kończymy dwoma strzałami tylko w sytuacji konieczności kontynuowania walki. W realnym działaniu strzałów tych nie oddaje się jeśli po usunięciu zacięcia broni, żołnierz nie widzi już zagrażających mu celów lub walka została w międzyczasie zakończona.

3.WYMIANA MAGAZYNKA

Ćwiczenie zaczynamy w postawie strzeleckiej stojąc. Gdy podczas prowadzenia ognia pomimo ściągnięcia języka spustowego nie pada strzał, żołnierz w pierwszej kolejności przekasza broń i kontroluje jej stan w celu ustalenia przyczyny niesprawności. Jeśli suwadło zostanie w tylnym położeniu z sytuacji wynika, że skończyła się amunicja w magazynku (po przeprowadzeniu sprawdzenia wzrokowego stanu ilości amunicji w magazynku) żołnierz krzyczy głośno „AWARIA”, klęka na jedno kolano, broń jest odbezpieczona skierowana w dół pod kątem 45 stopni lub w kierunku przedpoła. W pierwszej kolejności odłącza pusty magazynek wkłada go do torby na odzysk, z ładownicy wyciąga pełny magazynek, podcina go i dobija (poprzez uderzenie otwartą dłońią w spód magazynka), przeładowuje broń celem wprowadzenia naboju do komory nabojoyej, oddaje dwa celowane strzały z postawy strzeleckiej klęcząc celem sprawdzenia poprawnego działania broni i krzyczy głośno „GOTÓW”, zabezpiecza broń, przyjmuje postawę strzelecką stojąc. Uwagi do znaczenia „GOTÓW” i podwójnego strzału jak w pkt.3.

4.TAKTYCZNA WYMIANA MAGAZYNKA

Taktyczną wymianę magazynka żołnierz najczęściej będzie wykonywał w budynkach, ponieważ wchodząc do kolejnego pomieszczenia musi być pewny, że ma w pełni załadowaną broń (taktycznej wymiany magazynka należy też dokonywać w każdej dogodnej, względnie bezpiecznej sytuacji taktycznej, gdy żołnierz prowadził ogień do celów a w tym momencie jest czas na „doładowanie” broni – np. w trakcie zasadzki po zakończeniu ostrzeliwania „strefy śmierci” a przed wejściem do niej dla sprawdzenia stanu atakowanego celu). WYMIANY TAKIEJ DOKONUJE SIĘ W TRAKCIE PRZERWY W WALCE W BEZPIECZNEJ SYTUACJI. W tym celu wyciąga z ładownicy magazynek w pełni załadowany, tą samą ręką chwyta za magazynek zużyty (pamiętając o przesunięciu wysokościowym pomiędzy magazynkami) wypina go z broni i podłącza ten pełny. Magazynek częściowo zużyty wkłada do torby na odzysk (lub do dedykowanej ładownicy na oporządzeniu). Nie przeładowuje broni ponieważ nabój znajduje się w komorze nabojoyej a broń jest gotowa do użycia. W czynności tej ważniejsze od szybkości jest

utrzymanie obserwacji przedpola. Przy nagłym pojawieniu się celu wystarczy puścić nowy magazynek i kontynuować ostrzał.

Uwagi ogólne

- Szkolenie z dysfunkcji broni należy przeprowadzać po opanowaniu przez żołnierzy w stopniu b. dobrym postaw strzeleckich.
- Żołnierze ćwiczący powinni być wyposażeni w kamizelki taktyczne, lub inne oporządzenie umożliwiające jak najbardziej naturalne rozmieszczenie magazynków (należy kategorycznie unikać wyciągania magazynków z kieszeni, itp.).
- Szczególną uwagę podczas szkolenia należy zwracać na kontrolę wzrokową broni (komora/suwadło i magazynek) przy przekaszaniu broni ułatwiającym przeprowadzenie tej kontroli.
- Należy prowadzić szkolenie w takim zakresie aby żołnierz był zmuszony wymieniać magazynki z wszystkich ładownic, umożliwia do zaznajomienie żołnierza z położeniem wszystkich magazynków i uniknięcie wyrobienia nieprawidłowego nawyku wymieniaania magazynka z ciągle tej samej ładownicy (najłatwiej dostępnej). **POD ŻADNYM POZOREM NIE WOLNO DOPUŚCIĆ DO MARKOWANIA ĆWICZONEJ CZYNNOŚCI POPRZE PODPINANIE TEGO SAMEGO, DOPIERO CO WYPIĘTEGO MAGAZYNKA.**
- Należy pamiętać o stopniowaniu trudności podczas szkolenia.

Uwaga – po omówieniu kolejnych dysfunkcji wszyscy szkoleni ćwiczą równolegle (zasada „ćwiczą wszyscy - sprawdzam pojedynczo”). Podczas wzorowego pokazu instruktor ustawia się w sposób umożliwiający wszystkim szkolonym pełną obserwację wykonywanych przez niego czynności. Unikać sytuacji, w której praworęczny instruktor ustawia się lewym bokiem do szkolonych. Takie ustawienie powoduje zasłonięcie broni przez bark instruktora.

Uwaga – W trakcie usuwania niesprawności broni szkolony ma równocześnie prowadzić obserwację przedpola. Wymuszać wykonanie powyższego elementu poprzez ustawienie się na linii wzroku szkolonego i pokazywanie kolejno cyfr na palcach dłoni. Szkolony w trakcie usuwania niesprawności broni podaje głosem cyfry pokazywane przez instruktora. W trakcie wprowadzania broni w cel szkolony ma pamiętać aby przed ściągnięciem języka spustowego cel był zidentyfikowany, przyrządy celownicze poprawnie zgrane a broń odbezpieczona.

Pora na trochę ruchu.

Coby było łatwiej spamiętać ułożmy zagadnienia w ciąg logiczny.

Żeby wykonać jakiegokolwiek zadanie w polu trzeba tam najpierw dotrzeć. Proponujemy zacząć od Znaków i sygnałów dowodzenia. Potem przemieszczanie się parą. Następnie Szyki całą sekcją i Przekraczanie stref niebezpiecznych.

Zanim jednak gdziekolwiek ruszymy trzeba się najpierw ubrać i ogarnąć.

Przygotowanie sprzętu do działań taktycznych.

Zajęcia traktować jako zapoznawcze. Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęć z taktyki. Przy omówieniu podkreślić ogromną wagę poprawnego przygotowania i dopasowania sprzętu, wyposażenia i oporządzenia. Zwrócić uwagę na kompleksowość tego zagadnienia (od sznurówek przy butach, poprzez dopasowanie kamizelki taktycznej, maski p.gaz, zasobnika, dostępność wyposażenia po dopasowanie broni indywidualnej). Budować świadomość konieczności wykształcenia nawyku przygotowania sprzętu i poprawiania jego dopasowania przy każdej okazji. Wykorzystywać przykłady, zarówno pozytywne jak i negatywne. Przygotowując się do zajęć instruktor musi poznać sposób ponownego montażu kamizelki taktycznej po użyciu uchwyty ratunkowego i rozdzieleniu elementów kamizelki. Element ten nie jest częścią szkolenia ale może się zdarzyć przy przypadkowym wyrwaniu uchwyty przez szkolonego. Zaprezentować szkolonym wykorzystanie dodatkowych elementów (taśmy samoprzylepne, szybko złączki, taśmy velcro, inne).

Prowadzenie działań taktycznych związane jest możliwością skomplikowania się sytuacji taktycznej poprzez oddziaływanie przeciwnika w rejonie odpowiedzialności. Żołnierz, będący w bardzo trudnej sytuacji, walczący o przetrwanie ze względu na chęć zwiększenia swojej mobilności i prędkości przemieszczania się będzie pozbywał się oporządzenia. W przypadku pełnego oporządzenia w pierwszej kolejności zostanie pozostawiony plecak, następnie po wykorzystaniu całej jednostki ognia kamizelka, pas. Walcząc o przeżycie w przypadku ciągłego oddziaływania przeciwnika, żołnierz na polu działania zostanie z podstawowym wyposażeniem osobistym (pas taktyczny plus broń).

PODZIAŁ OPORZĄDZENIA NA LINIE

III linia – „żyjesz z tym co masz załadowane na plecach”

II linia – „walczysz tym co masz przy pasie”

I linia – „przeżyjesz dzięki zawartości swoich kieszeni”

„Brytyjski kapitan z Royal Marines po zakończeniu kampanii na Falklandach w 1982r.”

I linia – tylko przeżyć kiedy wszystko poszło źle

- Mundur,
- Obuwie,
- Nawigacja (podstawowa),
- Folia NRC (termiczna)*,
- Nóż,
- Opatrunek osobisty,
- Krzesiwo (zapałki sztormowe),
- Produkt o wysokiej zawartości cukru (energia).

II linia – walczyć krótko

- Pas taktyczny,
- Kamizelka taktyczna,
- Hełm,

- Broń (główna i zapasowa),
- Magazynek z amunicją,
- Maska p.gaz,
- Nawigacja (busola, mapa),
- Pałatka lub zamiennik* (np. gruba folia, generalnie element wyposażenia umożliwiający zorganizowanie schronienia przed uciążliwymi warunkami atmosferycznymi),
- Nóż*,
- Apteczka osobista* (opaska zaciskowa, opatrunek hemostatyczny, bandaż elastyczny, opatrunek osobisty, plastry, środki odkażające),
- Zestaw survivalowy* (krzesiwo, starter do rozniecania ognia, 5m sznurka, sygnalizatory typu lusterko panel, light stick, lampa stroboskopowa),
- Latarka* (minimum dwukolorowa),
- Zapasowe baterie do wszystkich urządzeń,
- Produkt o wysokiej zawartości cukru (energia), woda na 12 godzin działania.

III linia – walczyć długo

Ze względu na przewidywany czas działania III linię dzielimy:

Zasobnik patrolowy (mały) do 24 godzin działania

- Dodatkowa amunicja w magazynkach lub paczkach,
- Pałatka*, bielizna termoaktywna plus osobista,
- Racje żywnościowe plus woda,
- Elementy maskujące,
- Zapasowe baterie,
- Latarka.

Zasobnik piechoty górskiej (duży) do 72 godzin działania

- Dodatkowa amunicja w magazynkach lub paczkach,
- Pałatka*, bielizna termoaktywna plus osobista, polar, goretex,
- Dodatkowy mundur,
- Buty,
- Śpiwór,
- Panel sygnalizacyjny*,
- Świece dymne,
- Race świetlne*,
- Łopatka piechoty,
- Racje żywnościowe plus woda,
- Siekiera, piła*,
- Kuchenka turystyczna plus zestaw do przygotowania posiłków w terenie*,
- Elementy wyposażenia zespołowego wynikającego z zadania sekcji.

*Lista może zawierać przedmioty, których nie ma w naliczeniu. Proponujemy jednak podjąć próby doposażenia się w takowe lub inne spełniające podobne funkcje.

Zasobnik pakujemy tak by środek ciężkości umieścić lekko powyżej bioder a ciężar był rozłożony równomiernie na oba ramiona. Przedmioty, które będą nam stale potrzebne i po które będziemy często sięgać umieszczamy w pobliżu klap/zapięć. Metalowe przedmioty należy odizolować aby nie hałasowały podczas ruchu. Luźne paski mocujące powinny być zwinięte i zabezpieczone/zaprawione.

Uwaga – po omówieniu kolejnych przedmiotów zaopatrzenia i sprzętu wszyscy szkoleni dopasowują własny sprzęt, zachęcamy do pracy w parach i pomagania sobie nawzajem. Nawyk dbania o kolegów należy wyrabiać przy każdej okazji. Podczas wzorowego pokazu instruktor ustawia się w sposób umożliwiający wszystkim szkolonym pełną obserwację wykonywanych przez niego czynności. Unikać sytuacji, w której praworęczny instruktor ustawia się lewym bokiem do szkolonych.

Czy ktoś wie na jaki sygnał ruszają spadochroniarze?

Podstawowe sygnały dowodzenia i łączności.

Zajęcia traktować jako zapoznawcze. Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęciach z taktyki. Przy omówieniu podkreślić konieczność wykształcenia nawyku obserwacji kolejnych żołnierzy w szyku z przodu i **z tyłu**. Przecwiczyć sytuacje przekazania sygnału nie tylko od czoła ale również od tyłu jak również od dowódcy w przód i tył. Omówić pożytek z wypracowania własnego dodatkowego sygnału akustycznego (gwizd, klikanie), którym w sposób dyskretny można przyciągnąć uwagę sąsiada w szyku i przekazać sygnał w kierunku innym niż typowy – od czoła. W warunkach ograniczonej widoczności (noc, gęste poszycie, zakręt duktu, itp.) zaaranżować sytuacje przekazania sygnału **STÓJ, ZATRZYMAJ SIĘ ZEJDŹ, SCHOWAJ SIĘ (Nr 7)** od środka lub tyłu szyku. Sprawdzić czas reakcji czoła. Ponownie omówić konieczność obserwacji żołnierzy w szyku nie tylko w przód ale również w tył.

GRUPA 1 PATROL

Nr – 1 TRZYMAJ/TRZYMAM SEKTOR

(dwa palce skierowane na oczy ze wskazaniem kierunku)

Nr – 2 NAPRZÓD

(wielokrotny ruch przedramienia, przód-tył)

Nr – 3 ZMNIJSZ ODLEGŁOŚĆ

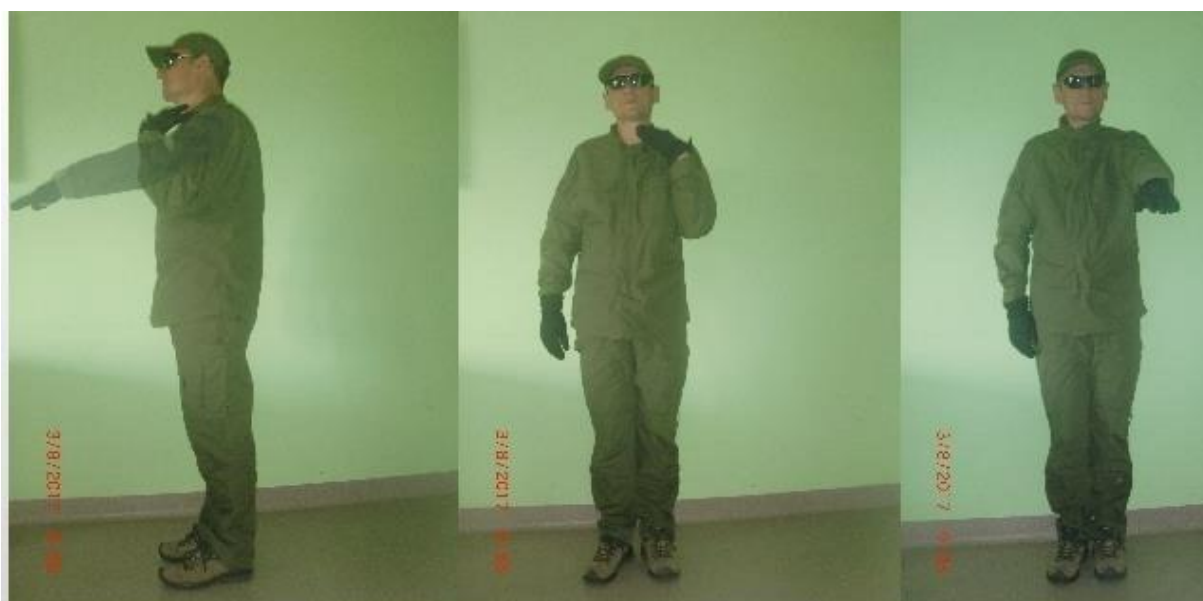
(wyprostowana ręka wzdłuż ciała, dłoń otwarta, wielokrotny ruch ręką do siebie)

Nr – 4 ZWIĘKSZ ODLEGŁOŚĆ

(wyprostowana ręka wzdłuż ciała, dłoń otwarta, wielokrotny ruch ręką od siebie)

Nr – 5 TEREN NIEBEZPIECZNY, NIEBEZPIECZEŃSTWO

(ruch nadgarstka w kierunku skośnym na szyi lewo-prawo ze wskazaniem terenu niebezpiecznego)

Nr – 6 ZATRZYMAJ SIĘ, POZOSTAŃ BEZ RUCHU

(ręka zgięta pod kątem prostym, dłoń otwarta skierowana wewnątrz w przód, palce złączone)

Nr – 7 STÓJ, ZATRZYMAJ SIĘ, ZEJDŹ, SCHOWAJ SIĘ

(ręka zgięta pod kątem prostym, dłoń zaciśnięta w pięść ułożona palcami do przodu)

GRUPA 2 SZYKI

Nr – 8 SZYK, UGRUPOWANIE MARSZOWE TYPU LINIA-RZĄD

(wyprostowana ręka wzdłuż tułowia, wielokrotny ruch wahadłowy, przód-tył)

Nr – 9 SZYK, UGRUPOWANIE MARSZOWE TYPU DWURZĄD

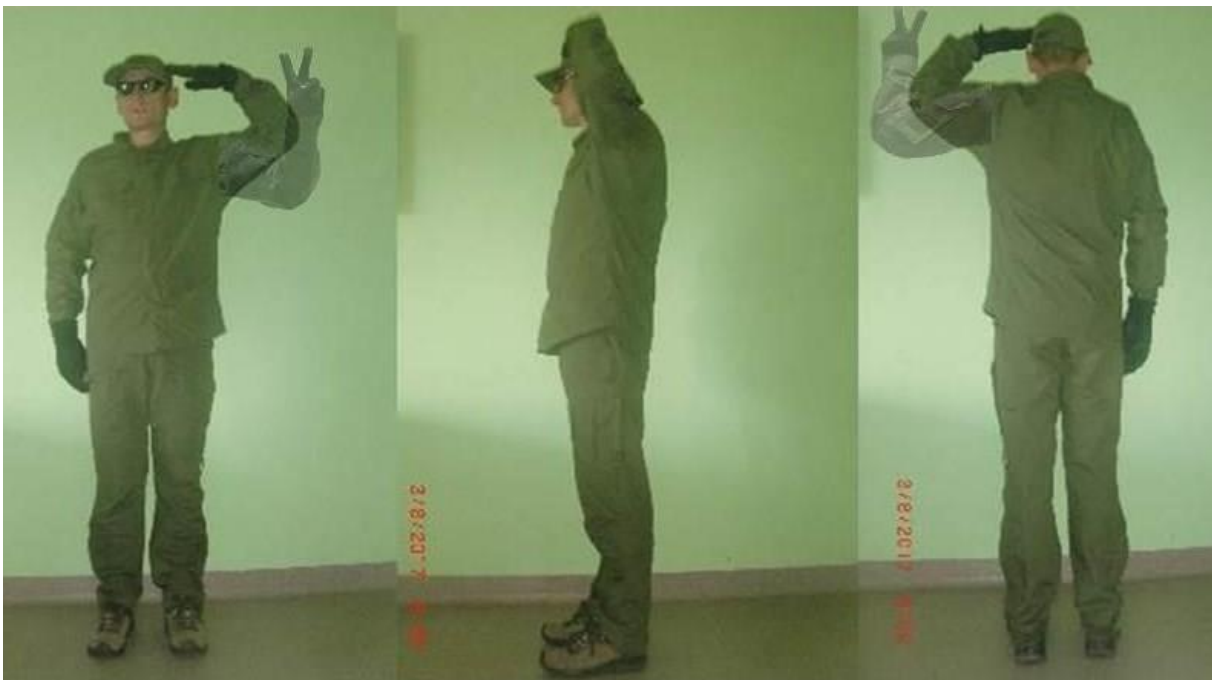
(wyprostowana ręka wzdłuż tułowia, wielokrotny ruch wahadłowy przód-tył, następnie palce dłoni ułożone w kształcie litery V)

Nr – 10 SZYK, UGRUPOWANIE MARSZOWE TYPU „SIERŻANT”

(ręka zgięta w łokciu, dłoń wyprostowana dotyka głowy na wysokości skroni)

Nr – 11 SZYK, UGRUPOWANIE MARSZOWE TYPU „PODWÓJNY SIERŻANT”

(ręka zgięta w łokciu, dłoń wyprostowana dotyka głowy na wysokości skroni, następnie palce dłoni ułożone w kształcie litery V)

GRUPA 3 ZGRUPOWANIE (ZEŚRODKOWANIE)

Nr – 12 HAK

(ręka zgięta w łokciu, dłoń wyprostowana dotyka biodra na wysokości pasa)

Nr 13 – OKRĘŻNA

(ręka wzdłuż tułowia, dłoń skierowana równolegle do podłoża, ruch okrężny odwrotnie do ruchu wskazówek zegara)

Nr 14 – BAZA

(ręka wzdłuż tułowia, dłoń skierowana równoległe do podłoża, ruch okrężny odwrotnie do ruch wskazówek zegara, następnie dłoń skierowana prostopadłe do podłoża)

NR 15 – PUNKT ZBIÓRKI PO ROZPROSZENIU

(dłoń otwarta nad głową, okrężny ruch dłoni zgodnie ze wskazówkami zegara ze wskazaniem charakterystycznego punktu terenowego)

GRUPA 4 SPECJALNE

Nr 16 – DO MNIE

(energiczny ruch przedramienia z zaciśniętą pięścią w kierunku góra – dół, ręka wyprostowana do przodu ze wskazaniem)

Nr 17 – PRZELICZ

(dłoń otwarta nad głową, energiczne ruchy przedramienia góra-dół)

Nr 18 – JESTEM GOTÓW

(wahadłowy ruch przedramienia, prawo-lewo)

Uwaga – unikamy nauki znaków w sposób statyczny wg zasady „jeden pokazuje – pozostali powtarzają”. Znaków uczymy w ruchu starając się logicznie przechodzić z jednego do drugiego. Przykład narracji: *zanim ruszymy, trzeba ustalić sektory, potem podać sygnał do rozpoczęcia, jak już jesteśmy w ruchu utrzymujemy szyk (zmniejsz/zwiększ odległości), idąc możemy natknąć się na strefę niebezpieczną, trzeba się zatrzymać.* Itd. Oczywiście jest to tylko jeden z możliwych wariantów. Wszystko zależy od inwencji instruktora. Tutaj są one pogrupowane w sposób umożliwiający logiczne przechodzenie od jednego do drugiego. Ten podział jest również jedną z możliwych propozycji – należy jednak pamiętać, że bez względu na przyjętą kolejność szkoleni muszą zostać zapoznani z WSZYSTKIMI podstawowymi znakami.

Najmniejszy element – para żołnierzy.

Poruszanie się w składzie sekcji dwuosobowej.

Przed rozpoczęciem szkolenia sprawdzić rozładowanie broni oraz dopasowanie elementów wyposażenia osobistego (kamizelka taktyczna, zasobnik), następnie zwrócić uwagę na prawidłowe maskowanie żołnierzy uzależnione od warunków atmosferycznych oraz terenu w którym będzie działała sekcja dwuosobowa.

Następnie na potrzeby ćwiczenia wprowadzić żołnierzy w sytuację taktyczną podać 3 – 4 warianty (zadania) działania.

Przy omówieniu podkreślić wagę współdziałania żołnierzy oraz wzajemnego ubezpieczania się. Zawrzeć informację, że para jest najmniejszym elementem w jakim można prowadzić działania taktyczne. W celu uniknięcia nieporozumień wyjaśnić w sposób jednoznaczny znaczenie słowa „sekcja” w tym przypadku jako nazwę improwizowanego elementu w odróżnieniu od dwunastoosobowej sekcji – podstawowego etatowego elementu plutonów i kompanii lekkiej piechoty. Sprawdzić czy szkoleni reagują adekwatnie do podanych informacji (np. rodzaj i kierunek zagrożenia).

W szkoleniu zasad poruszania się w składzie „sekcji” dwuosobowej zwrócić uwagę na stopniowanie trudności w doborze zadań dotyczących pokonywania terenu. Zasadnym jest wybór trudności od najłatwiejszej do najtrudniejszej. Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęć z taktyki obejmujących w swoim scenariuszu element poruszania się parą żołnierzy.

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

Wariant 1. Od 72 godz. jesteśmy w stanie wojny. Znajdujemy się w rejonie działania pododdziałów rozpoznawczych i dywersyjnych przeciwnika. Największe zagrożenie z kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Naszym zadaniem jest pokonanie wskazanego terenu parą żołnierzy.

Wariant 2. Znajdujemy się w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem. Największym zagrożeniem jest km prowadzący ogień z kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Naszym zadaniem jest pokonanie wskazanego terenu parą żołnierzy.

Wariant 3. Znajdujemy się w fazie narastania konfliktu. Jesteśmy na terenie własnym przy minimalnym oddziaływaniu lotnictwa przeciwnika. Działamy w ramach patrolu prowadzącego rozpoznanie drogi marszu. Zadaniem jest pokonanie wskazanego terenu parą żołnierzy.

Intencja – sprawdzać czy szkoleni dostosowują swoje działanie do kierunku i poziomu zagrożenia. Zmuszać ich do myślenia i ciągłej analizy sytuacji. Wychodzić z założenia, iż szkolimy żołnierzy lekkiej piechoty – samodzielnych, z inicjatywą i świadomych celu i powodów swojego działania. Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

Wariant 1

W myśl zasady, że nawet w parze jeden z żołnierzy jest zawsze dowódcą (starszym) a drugi młodszym dzielą się na "jedynekę" i "dwójkę". Po wskazaniu kierunku zagrożenia „sekcja” dwuosobowa przyjmuje postawę dogodną do rozpoczęcia działania (leżąca, klęcząca). „Jedynka” zabezpiecza broń i biegnie krótkimi skokami w obniżonej sylwetce z bronią skierowaną lufą w dół do przodu zdobywając teren. Po pokonaniu określonego terenu żołnierz przyjmuje postawę leżącą, następnie odczołguje się na określoną odległość w kierunku, w którym ukształtowanie terenu zapewnia mu ochronę przed potencjalnym zagrożeniem ze strony przeciwnika. Po zajęciu dogodnego miejsca oraz przyjęciu adekwatnej do ukształtowania terenu postawy podaje umowny niewerbalny sygnał oznaczający "JEDYNKA GOTÓW, DWÓJKA PRZÓD". Po otrzymaniu sygnału drugi żołnierz z „sekcji” zabezpiecza broń i biegnie krótkimi skokami w obniżonej sylwetce z bronią skierowaną lufą w dół do przodu również zdobywając teren oraz przyjmuje postawę leżącą, z tą różnicą, że wyprzedza o określoną odległość „jedynekę”. Po zajęciu stanowiska odczołguje się na określoną odległość i przyjmując postawę adekwatną do zagrożenia

podaje pierwszemu żołnierzowi z „sekcji” niewerbalny umowny sygnał oznaczający "DWÓJKA GOTÓW, JEDYNKA PRZÓD". „Jedynka” wykonuje następnie analogiczne czynności co „dwójka”. Żołnierze poruszają się w taki sposób, aż do wykonania zadania, osiągnięcia rubieży.

UWAGI DO WARIANTU:

- żołnierze poruszają się w odległości umożliwiającej im komunikację pomiędzy sobą - powinni się widzieć przekazując sobie nawzajem znaki i sygnały;
- w przypadku braku łączności radiowej pomiędzy żołnierzami „sekcji” dwuosobowej wykorzystują oni znane im już sygnały i znaki dowodzenia lub używają innych wcześniej ustalonych - **w tym wariacie sygnały nie powinny być przekazywane głosem**;
- w opisie podane jest celowo sformułowanie "określona odległość" ponieważ odległość w wykonywanych ww. czynnościach uzależniona jest od ukształtowania terenu, przedmiotów terenowych oraz ewentualnego kontaktu z przeciwnikiem;
- zasadnym jest "odczolganie" żołnierza z miejsca, w którym przyjął postawę leżącą; odczolganie się w wybranym przez żołnierza kierunku uzależnione jest od ukształtowania terenu, jest również elementem mylenia przeciwnika, który widząc miejsce przyjęcia postawy leżącej przez żołnierza będzie przygotowany do prowadzenia ognia w jego kierunku w tym konkretnie zapamiętanym miejscu – **niedozwolone jest rolowanie się wokół własnej osi.**

Wariant 2

W myśl zasady, że nawet w parze jeden z żołnierzy jest zawsze dowódcą (starszym) a drugi młodszym dzielą się na "jedynkę" i "dwójkę". Po wskazaniu kierunku zagrożenia (karabin maszynowy prowadzący ogień w kierunku „sekcji”) żołnierze przyjmują postawę leżącą. Celem działania żołnierzy jest pokonanie wskazanego terenu, który jest pod ostrzałem ze stanowiska karabinu maszynowego. W tym celu „jedynka” zabezpiecza broń i pokonuje teren czołganiem. W tym samym czasie „dwójka” prowadzi ogień w kierunku gniazda karabinu maszynowego. Po pokonaniu określonego terenu „jedynka” przyjmuje postawę strzelecką w miejscu, w którym ukształtowanie terenu zapewnia mu ochronę przed ogniem przeciwnika. Po zajęciu dogodnego miejsca oraz przyjęciu adekwatnej do ukształtowania terenu postawy krzyczy „JEDYNKA GOTÓW, DWÓJKA PRZÓD” przejmując prowadzenie ognia w kierunku zagrożenia. Po tym sygnale „dwójka” zabezpiecza broń i pokonuje teren czołganiem a następnie przyjmuje postawę strzelecką. Przemieszcza się tak, aby wyprzedzić o określoną odległość „jedynkę” zdobywając tym samym teren. Po zajęciu stanowiska podaje sygnał „DWÓJKA GOTÓW, JEDYNKA PRZÓD”. Po tym sygnale „jedynka” wykonuje analogicznie te same czynności, które wykonywał uprzednio. Poruszanie się w taki sposób prowadzone jest do momentu wykonania zadania, osiągnięcia rubieży.

UWAGI DO WARIANTU:

- żołnierze poruszają się w odległości umożliwiającej im komunikację pomiędzy sobą – powinni się widzieć przekazując sobie nawzajem znaki i sygnały;
- w przypadku braku łączności radiowej pomiędzy żołnierzami „sekcji” dwuosobowej wykorzystują oni znane im już sygnały i znaki dowodzenia lub używają innych wcześniej ustalonych – **w tym wariacie sygnały powinny być przekazywane głosem ponieważ „sekcja” znajduje się pod ostrzałem przeciwnika**

a przekazywane niewerbalne sygnały mogły by być niewidoczne i niezrozumiałe;

- w opisie podane jest celowo sformułowanie "określona odległość" ponieważ odległość w wykonywanych ww. czynnościach uzależniona jest od ukształtowania terenu, przedmiotów terenowych oraz rażenia ogniem przez przeciwnika;
- w opisie celowo nie określono postawy strzeleckiej żołnierza ubezpieczającego – należy od początku uczyć „czytania terenu” i wybierania postawy dostosowanej do rzeźby terenu.

Wariant 3

W tym wariantcie „sekcja” dwuosobowa porusza się po drodze. Żołnierze poruszają się jeden za drugim przyjmując sektory obserwacji. Żołnierze poruszają w tempie oraz odległościach uzależnionych od ukształtowania terenu oraz przedmiotów terenowych. Żołnierze mają broń zabezpieczoną i skierowaną lufami w dół. Zadaniem żołnierzy jest prowadzenie rozpoznania. Dopuszczalne jest poruszanie się żołnierzy jeden obok drugiego. Uzależnione jest to od ukształtowania terenu oraz środowiska działania (np. w terenie zurbanizowanym). Poruszanie się w taki sposób prowadzone jest do momentu wykonania zadania, osiągnięcia rubieży.

UWAGI DO WARIANTU:

- w przypadku braku łączności radiowej pomiędzy żołnierzami „sekcji” dwuosobowej wykorzystują oni znane im już sygnały i znaki dowodzenia lub używają innych wcześniej ustalonych;
- żołnierze poruszają się w sposób umożliwiający obserwacje wyznaczonych sektorów i w odległościach umożliwiających im komunikację pomiędzy sobą – powinni się widzieć i słyszeć przekazując sobie nawzajem znaki i sygnały.

UWAGI OGÓLNE:

- we wszystkich wariantach należy zwrócić uwagę, aby żołnierze po zajęciu postawy leżącej zmieniając miejsce robili to tylko poprzez odczołganie się. Żołnierze nie powinni robić żadnych "obrotów" czy tzw. "rolowań" dookoła własnej osi. Stosowanie powyższej metody prowadzić może do niepotrzebnego wykrycia żołnierza;
- niedozwolone jest wzajemne przebieganie sobie żołnierzy przed lufami oraz wchodzenie podczas ćwiczenia w sektory działania innej pary;
- **NIGDY I POD ŻADNYM POZOREM** nie wolno tolerować sytuacji, w której ubezpieczający podaje sygnał do kolegi **PRZED** przejściem ubezpieczenia, może to zrobić kiedy już wybrał stanowisko, dotarł do niego, przyjął poprawną postawę strzelecką i jest gotów do prowadzenia ognia.

Przemieszczanie się żołnierza po polu walki – techniki pokonywania przeszkód terenowych i zapór przeciwnika.

Praktyczne umiejętności doskonalić następnie podczas **każdyh** kolejnych zajęciach z taktyki obejmujących w swoim scenariuszu element pokonywania przeszkód terenowych

i zapór. Przy omówieniu podkreślić wagę współdziałania żołnierzy oraz wzajemnego ubezpieczania się.

Przed rozpoczęciem szkolenia podać podstawowe dane na temat sytuacji taktycznej (3 – 4 zdania). Sprawdzić czy szkoleni reagują adekwatnie do podanych informacji (np. rodzaj i kierunek zagrożenia).

Pomimo tematu mówiącego o „poruszaniu się ŻÓŁNIERZA” proponujemy nie traktować tego dosłownie i szkolić żołnierzy w najmniejszym elemencie – parze. Sytuacja, w której żołnierz będzie działał w pojedynkę nie jest niemożliwa w realnym działaniu ale zawsze będzie czymś wyjątkowym lub wymuszonym (np. po rozproszeniu sekcji).

Wprowadzam w sytuację taktyczną

Wariant 1. Znajdujemy się w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem znajdującym się na kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Naszym zadaniem jest pokonanie zapór pod ogniem broni maszynowej.

Wariant 2. Znajdujemy się w trakcie poszukiwania załogi zestrzelonego własnego statku powietrznego. Brak przeciwnika w rejonie. Zadaniem jest pokonanie przeszkód terenowych na wskazanym odcinku terenu.

Wariant 3. Znajdujemy się na terenie czasowo utraconym. Znajdujemy się w odległości od przeciwnika umożliwiającej wykrycie poprzez nasłuch i częściowo obserwację. Przeciwnik z kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Zadaniem jest pokonanie przeszkód terenowych na wskazanym odcinku.

Intencja – sprawdzamy czy szkoleni dostosowują swoje działanie do sytuacji. Czy potrafią ukierunkować swoje praktyczne działanie (skupić się na szybkości przy poszukiwaniu własnego pilota bez przeciwnika, skupić się na szukaniu osłon i minimalizowaniu sylwetki pod ogniem km, skupić się na maksymalnej skrytości działania kosztem szybkości przy nasłuchu przeciwnika). Zmuszamy ich do myślenia i ciągłej analizy sytuacji. Szkolimy żołnierzy samodzielnych z inicjatywą i świadomych celu i powodów swojego działania. Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

TREŚĆ – Zależy od możliwości konkretnego obiektu szkoleniowego. Istniejących na nim przeszkód inżynierskich, naturalnych oraz sprzętu będącego do dyspozycji szkolonych.

Uwaga – przy małej ilości czasu podzielić szkolonych na podgrupy ćwiczące równolegle. Każdej przedstawić inną sytuację i zadanie. Wyznaczyć teren szkolenia tak, aby móc kontrolować wszystkie podgrupy jednocześnie. Nawet jeśli przećwiczą tylko jeden z wariantów to istnieje szansa, że w czasie wolnym przekazując sobie wzajemnie informację o zajęciach poznają również inne warianty działania.

Jak ogarnąć tuzin w ruchu?

Szyki marszowe, przekraczanie stref niebezpiecznych.

Zwrócić uwagę na prawidłowe maskowanie żołnierzy, dostosowane do warunków atmosferycznych oraz terenu, w którym będzie działała sekcja.

Przy omówieniu podkreślić wagę współdziałania żołnierzy w szykach, konieczność stałego utrzymywania kontaktu wzrokowego pomiędzy żołnierzami sekcji, konieczność przekazywania po linii sygnałów dowodzenia oraz utrzymywania ubezpieczenia 360 stopni. Szyki szkolić w następującej kolejności: rząd, dwurząd, podwójny sierżant, sierżant.

Na szczeblu plutonu lub kompanii poszczególne sekcje lub plutony poruszają się w szykach zachowując odpowiednie odległości w zależności od terenu i stopnia zagrożenia. Sprawdzić czy szkoleni reagują adekwatnie do podanych informacji (stopień zagrożenia, zadanie) i terenu.

Stopniować trudność ćwiczonego scenariusza od najłatwiejszej do najtrudniejszej (teren otwarty – małe odległości między żołnierzami celem łatwiejszej orientacji przestrzennej w szyku, teren otwarty – realne odległości między żołnierzami, adekwatnie teren lesisty, pagórkowaty, górzysty, etc.).

W czasie pokonywania terenu sekcja może napotkać tzw. strefy niebezpieczne. Strefą niebezpieczną jest każde miejsce na trasie patrolu, w którym dowódca stwierdza, że może być ona narażona na obserwację lub ostrzał przez przeciwnika. Do przykładów stref niebezpiecznych należą otwarte liniowe przestrzenie, drogi i trakty, torowiska, tereny miejskie, pozycje przeciwnika oraz liniowe przeszkody naturalne i wytworzone przez człowieka. Gdy tylko to możliwe, należy zawsze omijać strefy niebezpieczne. Dzięki temu uniemożliwia się przeciwnikowi zaskoczenie sił własnych i wciągnięcie w walkę. Jeżeli jednak ominięcie liniowej strefy niebezpiecznej (drogi) nie jest możliwe, stosujemy następujące techniki przekraczania:

1. Sposób „Na szybko”.
2. Sposób „Kropelkowy”.
3. Sposób „Na wolno”.

W każdym przypadku zwracać uwagę aby żołnierze sekcji współdziałali między sobą, ubezpieczali się wzajemnie, komunikowali się, nigdy nie zapominając o prowadzeniu obserwacji w wyznaczonym sektorze.

W szkoleniu praktycznym proponujemy przyjąć następującą sekwencję:

1. Na trasie marszu dowódca wyznacza punkty zbiórki po rozproszeniu (by zebrać żołnierzy w przypadku rozbicia ugrupowania, np. podczas przekraczania stref niebezpiecznych).
2. Ubezpieczyć pobliski teren, lewą, prawą flankę i tył (obrona okrężna w sekcji lub podciągnięcie pozostałych sekcji jeśli działa cały pluton).
3. Rozpoznać i ubezpieczyć dalszy teren (para ze szperaczem w sposobie „na wolno”).
4. Przekroczyć strefę niebezpieczną i odtworzyć szyk marszowy.

Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęć z taktyki obejmujących w swoim scenariuszu element patrolowania w terenie o dużym zagrożeniu.

Wprowadzam w sytuację taktyczną

Wariant 1. Od 72 godz. jesteśmy w stanie wojny. Znajdujemy się na terenie własnym ale z silnym oddziaływaniem pododdziałów rozpoznawczych i dywersyjnych przeciwnika. Największe zagrożenie z kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Naszym zadaniem jest pokonanie wskazanego terenu w składzie sekcji.

Wariant 2. Od 72 godz. jesteśmy w stanie wojny. Znajdujemy się na terenie czasowo utraconym. Naszym zadaniem jest przemieszczenie się do zaplanowanego rejonu bazy.

Intencja – sprawdzamy czy szkoleni dostosowują swoje działania do sytuacji i poziomu zagrożenia. Zmuszamy ich do myślenia i ciągłej analizy sytuacji. Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia. Zawsze musi to jednak być sytuacja wymuszająca skrytość działania.

SZYKI MARSZOWE.

Ustawienie żołnierzy w sekcji 12 – osobowej
Kolejność / funkcja w patrolu / funkcja w sekcji / uzbrojenie

SZYK RZĄD

OPIS FUNKCJI ŻOŁNIERZY W SEKCJI

„ALFA”

1. **SZPERACZ / ST. SAPER (SP1)** – odpowiedzialny za dobór najbezpieczniejszej oraz najdogodniejszej drogi przemarszu patrolu, zgodnej z kierunkiem marszu. Zabezpiecza element taktyczny przed wykryciem przez przeciwnika, zagrożeniami inżynieryjnymi (miny pułapki, itp.). Ubezpiecza sektor przedni (180 stopni).
2. **NAWIGATOR GŁÓWNY / ST. STRZELEC WYB. (SW1)** – odpowiedzialny za podawanie/korygowanie kierunków/azymutów, dystansu, szperaczowi podczas przemieszczania się patrolu.
3. **STRZELEC (S1)** – odpowiedzialny za sektor obserwacji, w uzasadnionych okolicznościach może być odpowiedzialny za pomiar dystansu, w przypadku kontaktu ogniowego może być użyty jako wsparcie ogniowe na flance.
4. **ZASTĘPCA DOWÓDCY SEKCJI (ZD)** – odpowiada za nadzorowanie poprawności kierunku i dystansu, wyszukiwanie punktów zbiórki po rozproszeniu, dowodzi ALFĄ.
5. **RADIOTELEFONISTA (R2)** – odpowiedzialny za utrzymywanie łączności na zadanych kierunkach. Podczas trwania patrolu jest cały czas w bezpośrednim kontakcie wzrokowym z ZD.
6. **MEDYK (M2)** – jest zapasowym medykiem elementu taktycznego, posiada umiejętności i sprzęt umożliwiający zabezpieczenie medyczne na polu walki.

„BRAWO”

7. **SAPER (SP2)** – zabezpiecza element taktyczny przed wykryciem przez przeciwnika, zagrożeniami inżynieryjnymi (miny pułapki ,itp.), jest w każdej chwili gotowy do zmiany SP1, na pozycji SZPERACZA.
8. **ZAPASOWY NAWIGATOR / STRZELEC WYB. (SW2)** – odpowiedzialny za śledzenie i ewentualne korekty trasy i dystansu podczas przemieszczania się patrolu.
9. **STRZELEC (S2)** – odpowiedzialny za sektor obserwacji, w przypadku kontaktu ogniowego może być użyty jako wsparcie ogniowe na flance.
10. **DOWÓDCA SEKCJI (D)** – odpowiedzialny za wykonanie zadania postawionego sekcji. Koordynuje działanie sekcji podczas przemieszczania się. W czasie kontaktu ogniowego odpowiedzialny za prawidłowe manewry sekcji oraz właściwe dowodzenie „ALFĄ” i „BRAWO” oraz środkami ogniowymi takimi jak ukm i granatnik przeciwpancerny.
11. **STARSZY RADIOTELEFONISTA (R1)** – odpowiedzialny za utrzymanie łączności na kierunkach zadanych przez D w trakcie działania.
12. **MEDYK (M1)** – jest głównym medykiem elementu taktycznego, posiada umiejętności i sprzęt umożliwiający zabezpieczenie medyczne na polu walki.

SZYK DWURZĄD

Szyk Dwurząd może być stosowany m.in. do przemarszu drogą lub w terenie, który uniemożliwia sekcji rozwinięcie się do szyku Sierżant, a pokonywanie terenu rzędem powodowałoby zbytne rozciągnięcie szyku.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

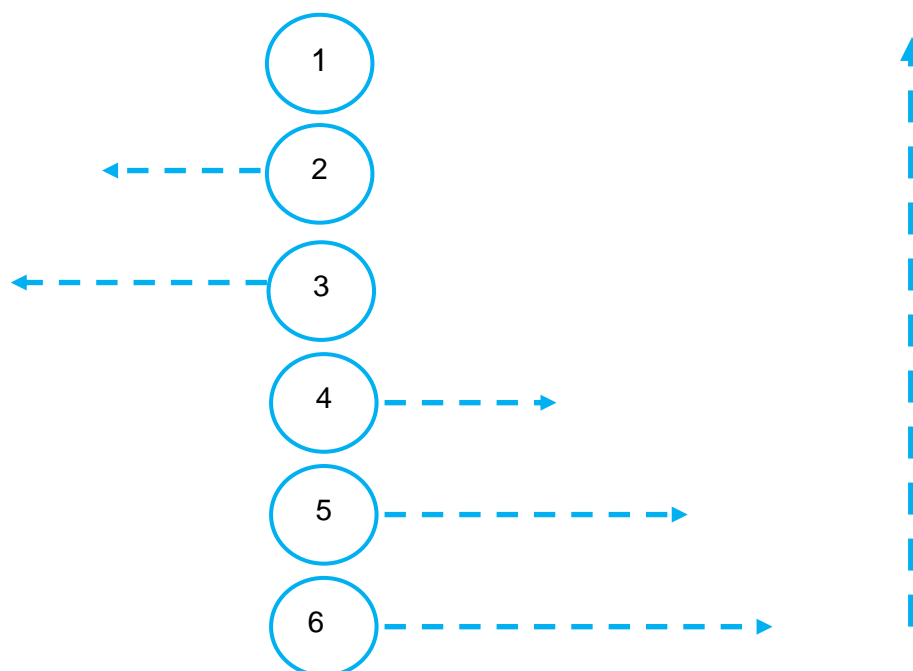

11

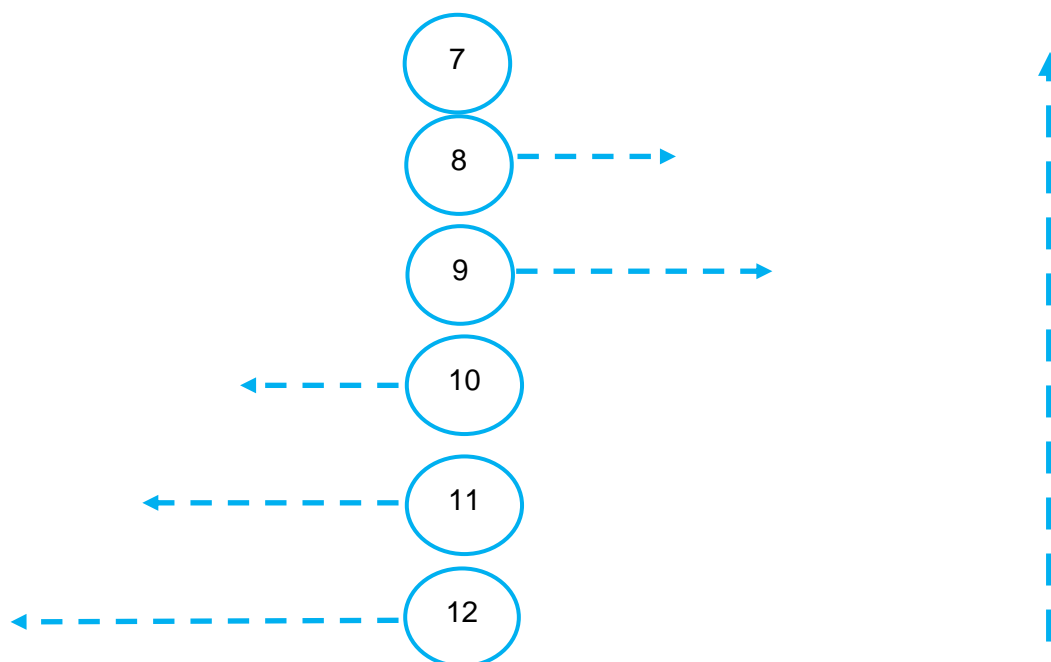
12

SPOSÓB ROZEJŚCIA SIĘ SEKCJI DO SZYKU PODWÓJNY SIERŻANT

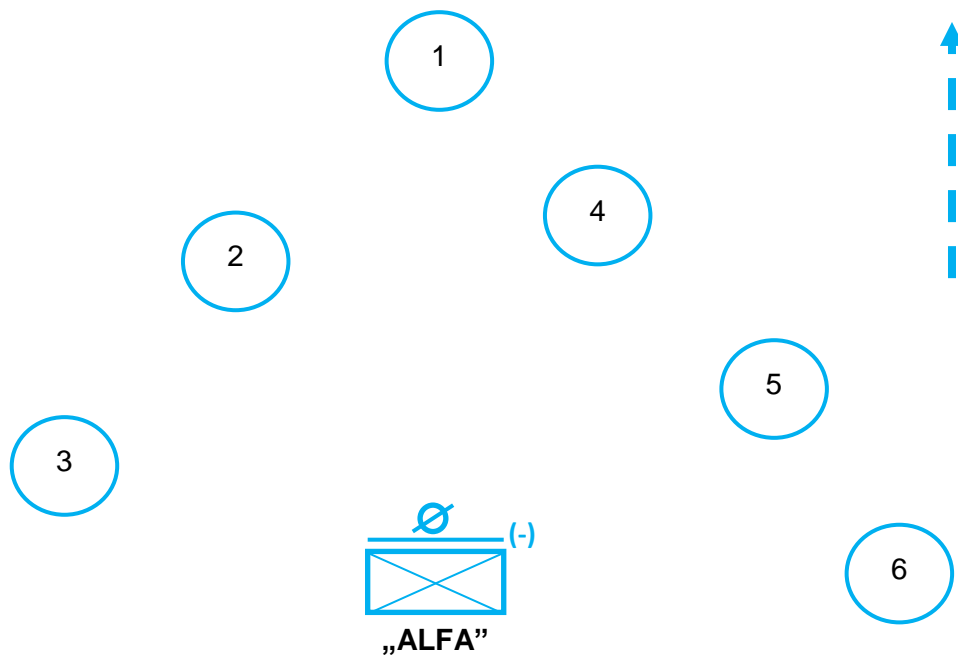
(„ALFA” DO SIERŻANTA)

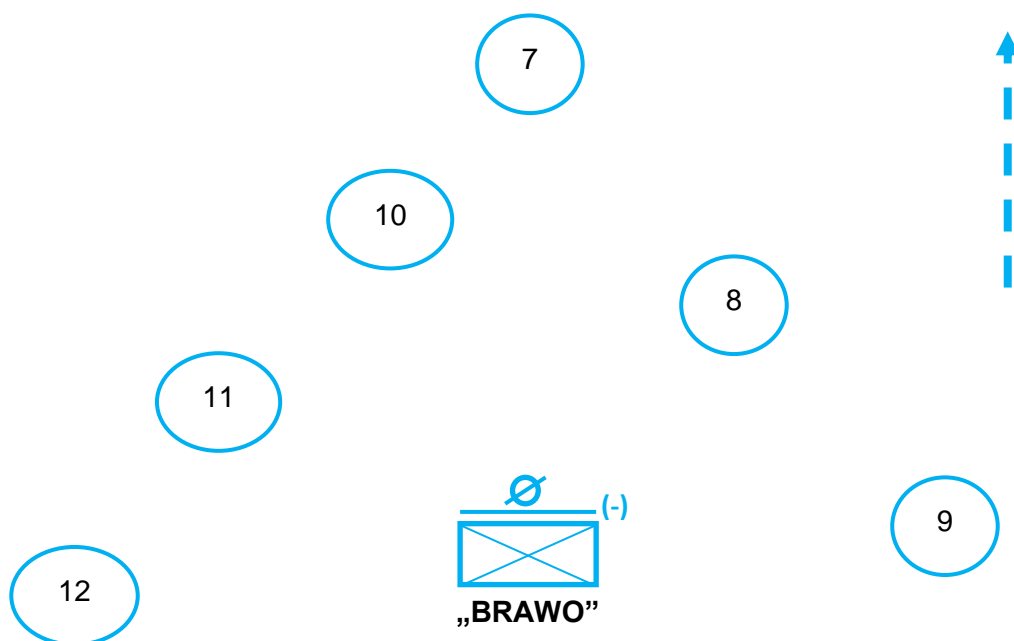
(„BRAVO” DO SIERŻANTA)

USTAWIENIE W/G FUNKCJI SZYKU PIERWSZEGO SIERŻANTA

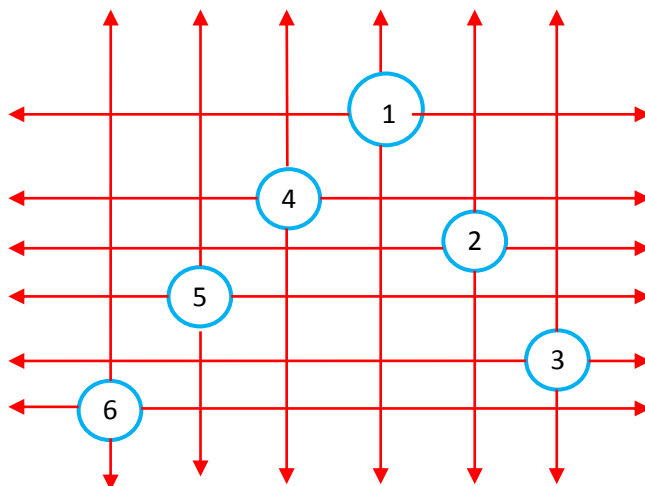

USTAWIENIE W/G FUNKCJI SZYKU DRUGIEGO SIERŻANTA

Odległości między żołnierzami w sztykach określa dowódca w zależności od rozległości pokonywanego terenu. Przestrzenne rozstawienie wszystkich żołnierzy w obu Sierżantach, musi zapewniać każdemu z żołnierzy możliwość prowadzenia ognia w przód, tył, lewo i prawo (również „przez sztyk”).

Prawidłowość rozstawienia żołnierzy można sprawdzić ustawiając przed sztykiem (na kierunku marszu) tarczę/figurę bojową. W trakcie formowania Sierżanta nakazujemy żołnierzom wycelować do tarczy. Jeśli między żołnierzem a celem znajduje się inny żołnierz sekcji to sztyk jest niewłaściwie rozstawiony. Tarcze ustawiamy w odległości ok. 100 metrów.

SIERŻANT „ALFA”

Ze względu na większą możliwość napotkania przeciwnika podczas wykonywania patrolu, w pierwszym sierżancie „ALFA” znajduje się Zastępca Dowódcy Sekcji (ZD) ze swoim radiotelefonistą, medykiem, st. saperem, st. strzelcem wyb. (Nawigatorem) i strzelcem, który uzbrojony jest w ukm. Nie wystawiamy na „pierwszy ogień” Dowódcy z głównym radiotelefonistą, ewentualna utrata tych kluczowych żołnierzy mogłaby uniemożliwić realizację zadania. Szperaczem powinien być żołnierz, który „czuje teren”, ma wyobraźnię przestrzenną, orientację w terenie, jest spostrzegawczy. Nawigator powinien znać dobrze teren działania, doskonale czytać mapę, posługiwać się swobodnie busolą i GPS-em. Radiotelefonista w czasie trwania patrolu wykonuje polecenia ZD, utrzymuje nakazaną łączność radiową, trzyma się cały czas trwania patrolu bezpośrednio przy ZD (dystans pomiędzy tymi żołnierzami jest wymuszony sytuacjami taktycznymi, w przypadku potrzeby nawiązania komunikacji radiowej radiotelefonista znajduje się w bezpośredniej bliskości ZD). W trakcie kontaktu ogniowego nie wskazane jest rozdzielanie R2 od ZD przy „wchodzeniu” w sztyk przez pozostałych żołnierzy (musi w miarę możliwości szybko zająć pozycję blisko ZD). Jeśli sam uzupełnia sztyk podczas kontaktu, zajmuje pozycję tuż przy ZD (wchodzi w tą samą lukę razem z ZD). Na Strzelcu ukm w czasie kontaktu ogniowego spoczywa zadanie odpowiedniej likwidacji środków ogniowych przeciwnika, (w odpowiedniej kolejności np. 1. obsługa granatnika, 2. obsługa km, 3. pojedynczy strzelcy), które najbardziej zagrażają sekcji.

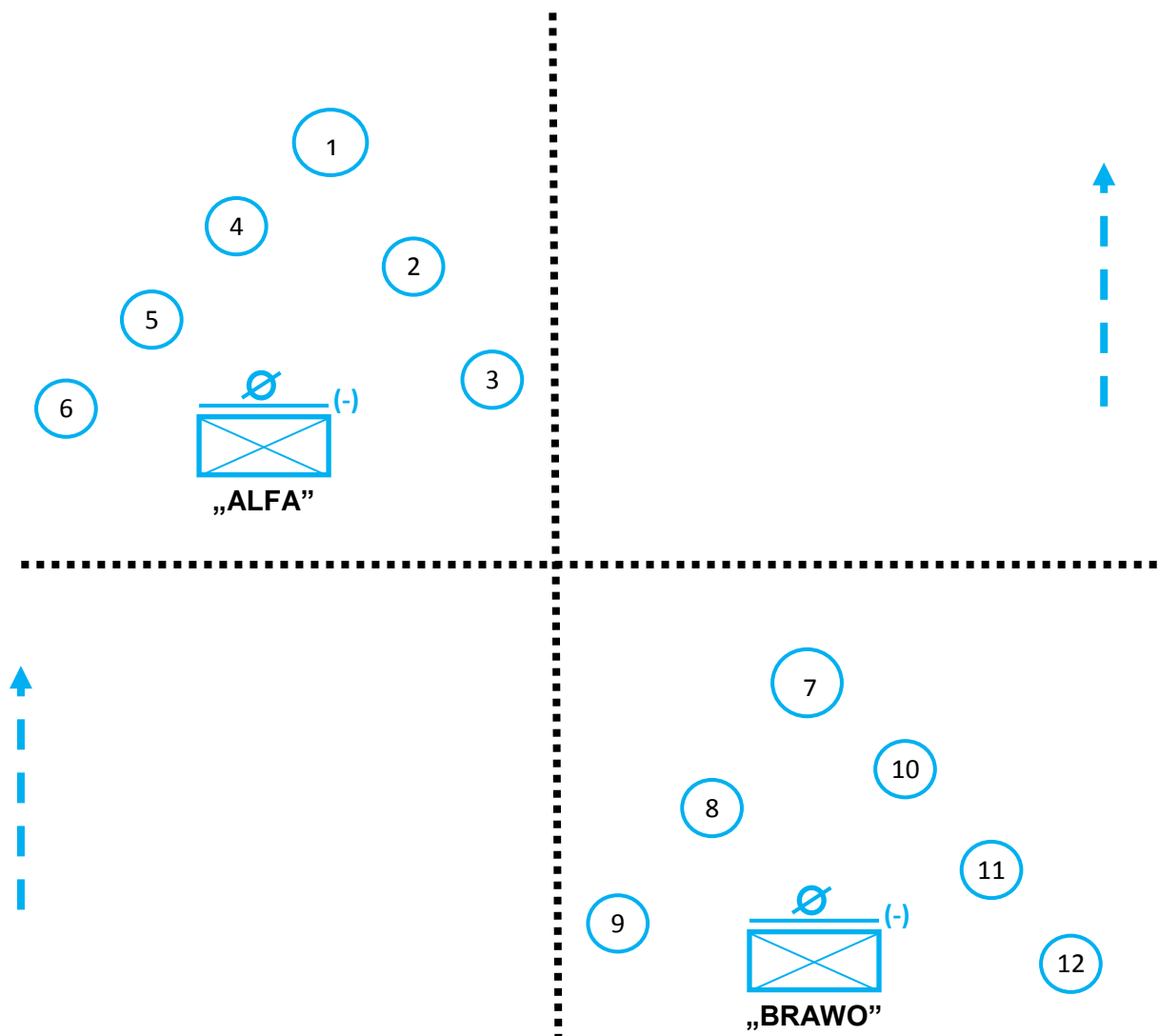
SIERŻANT „BRAVO”

W szyku sierżanta „BRAVO” znajduje się Dowódca (D) ze swoim radiotelefonistą. Radiotelefonista ten znajduje się również cały czas przy Dowódcy (na takich samych zasadach jak R2 z ZD), R1 odpowiada za ciągłość komunikacji radiowej w obu kierunkach, na wszystkich zadanych kierunkach (sztab, siły powietrzne, siły sprzymierzone, inne elementy taktyczne tego samego ugrupowania), o wszystkich informacjach natychmiast melduje D. Wszyscy żołnierze „BRAVO” odpowiadają za swoje sektory obserwacji, a w przypadku kontaktu ogniowego z przeciwnikiem reagują na komendy do przemieszczania się wydawane przez Dowódcę (D).

USTAWIENIE SEKCJI 12 – OSOBOWEJ W SZYKU PODWÓJNY SIERŻANT WARIANT I

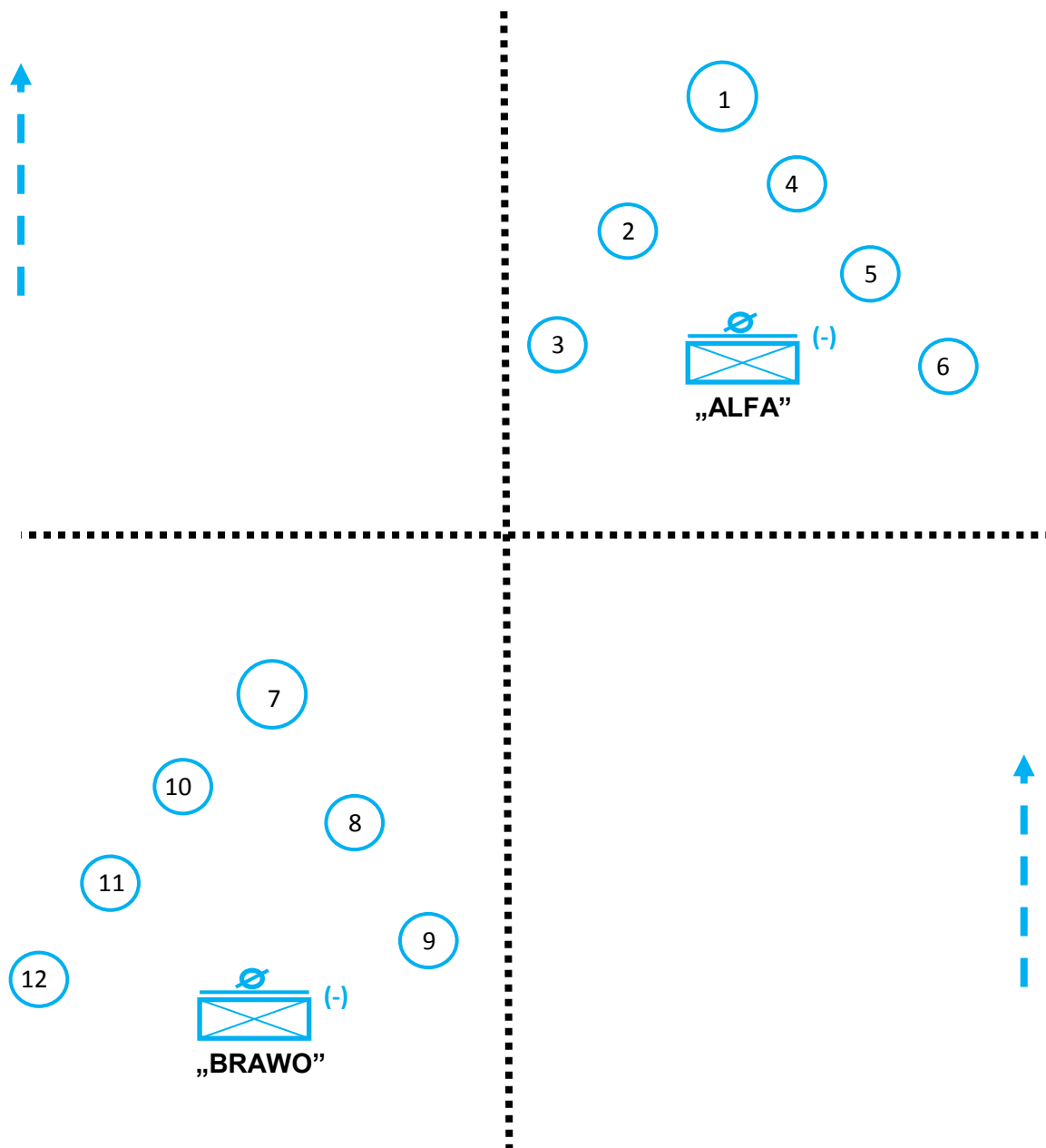
W wariantcie pierwszym Dowódca z „BRAVO” idzie na prawym skrzydle ugrupowania sekcji. Żołnierz, który idzie na szczycie „BRAVO” tak doбира kierunek marszu (w stosunku do „ALFA”), aby pozostali żołnierze z jego podsekcji mieli otwarte sektory prowadzenia ognia np. przy kontaktach z przodu lub z tyłu.

Sytuacja taktyczna i teren determinują dystanse „boczne” i „odległościowe” pomiędzy „ALFA” i „BRAVO”.

USTAWIENIE SEKCJI 12 – OSOBOWEJ W SZYKU PODWÓJNY SIERŻANT WARIANT II

Jeśli sytuacja taktyczna tego wymaga Dowódca wraz z „BRAVO” idzie na lewym skrzydle ugrupowania.

POKONYWANIE LINIOWYCH REJONÓW NIEBEZPIECZNYCH (DRÓG).

Po dojściu sekcji w rejon drogi szperacz (1) daje sygnał o przeszkodzie (droga). Dowódca podchodzi do prowadzącego, podejmuje decyzję o sposobie pokonania przeszkody („szybko”, „kropelkowo”, „wolno”).

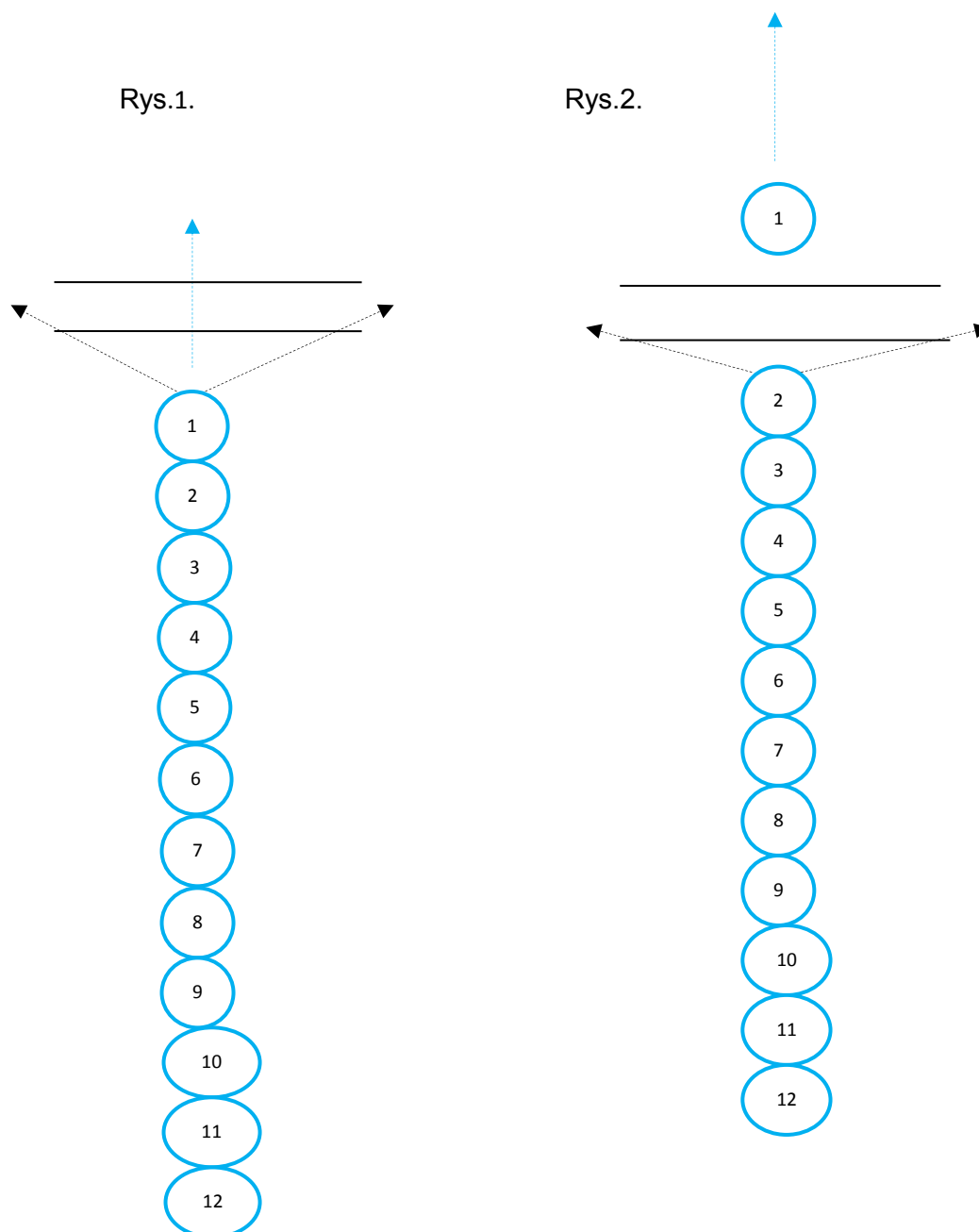
Wybór sposobu pokonania drogi zależy od rodzaju, szerokości drogi, panującego na niej ruchu, a przede wszystkim od prawdopodobieństwa kontaktu z przeciwnikiem. Niezależnie od wybranego sposobu pokonywania drogi naczelną obowiązującą zasadą jest skrytość wykonania. Przy wyborze miejsc na wystawienie ubezpieczenia zasada skrytości przeważa nawet nad zapewnieniem 100% pola obserwacji.

Sposób na „szybko”.

W ten sposób pokonywane są wąskie, leśne dukty krzyżujące się z trasą marszu. Sposób ten wybierany jest w momencie kiedy prawdopodobieństwo kontaktu z przeciwnikiem jest niewielkie.

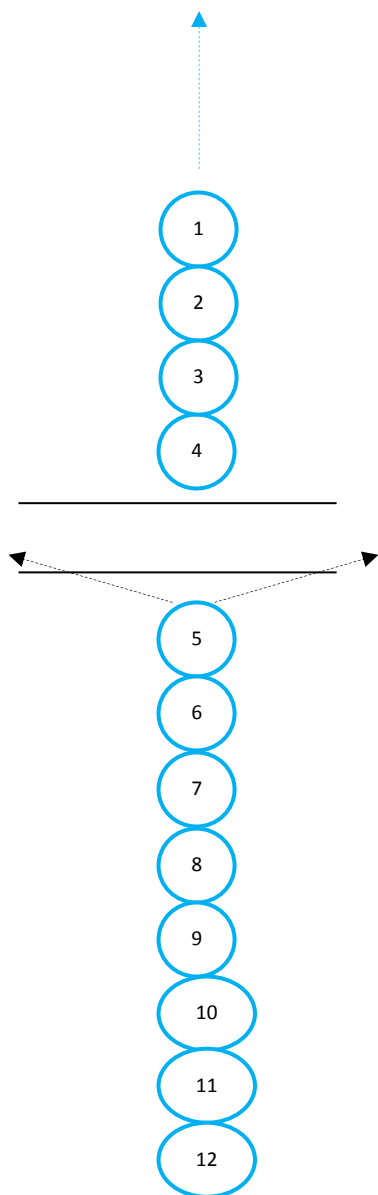
Wykonanie:

- Prowadzący skanuje drogę i jeśli nie zauważy zagrożenia przekracza ją (rys.1);
- „Dwójka” podchodzi do drogi i powtarza czynności prowadzącego (rys.2);

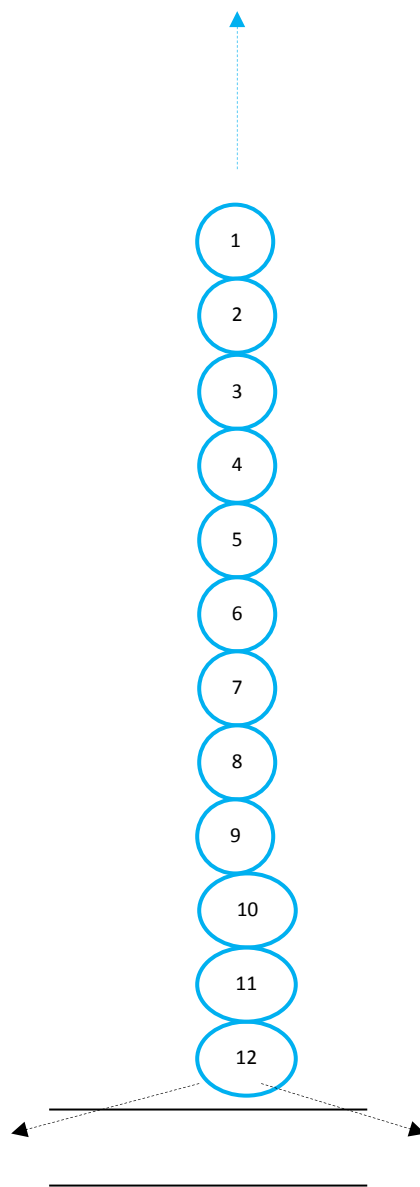

- Kolejni żołnierze pochodzą do drogi i po upewnieniu się, że jest „czysta” przekraczają ją odtwarzając szyk po drugiej stronie (rys.3);
- Sekcja kontynuuje marsz (rys.4).

Rys.3.

Rys.4.

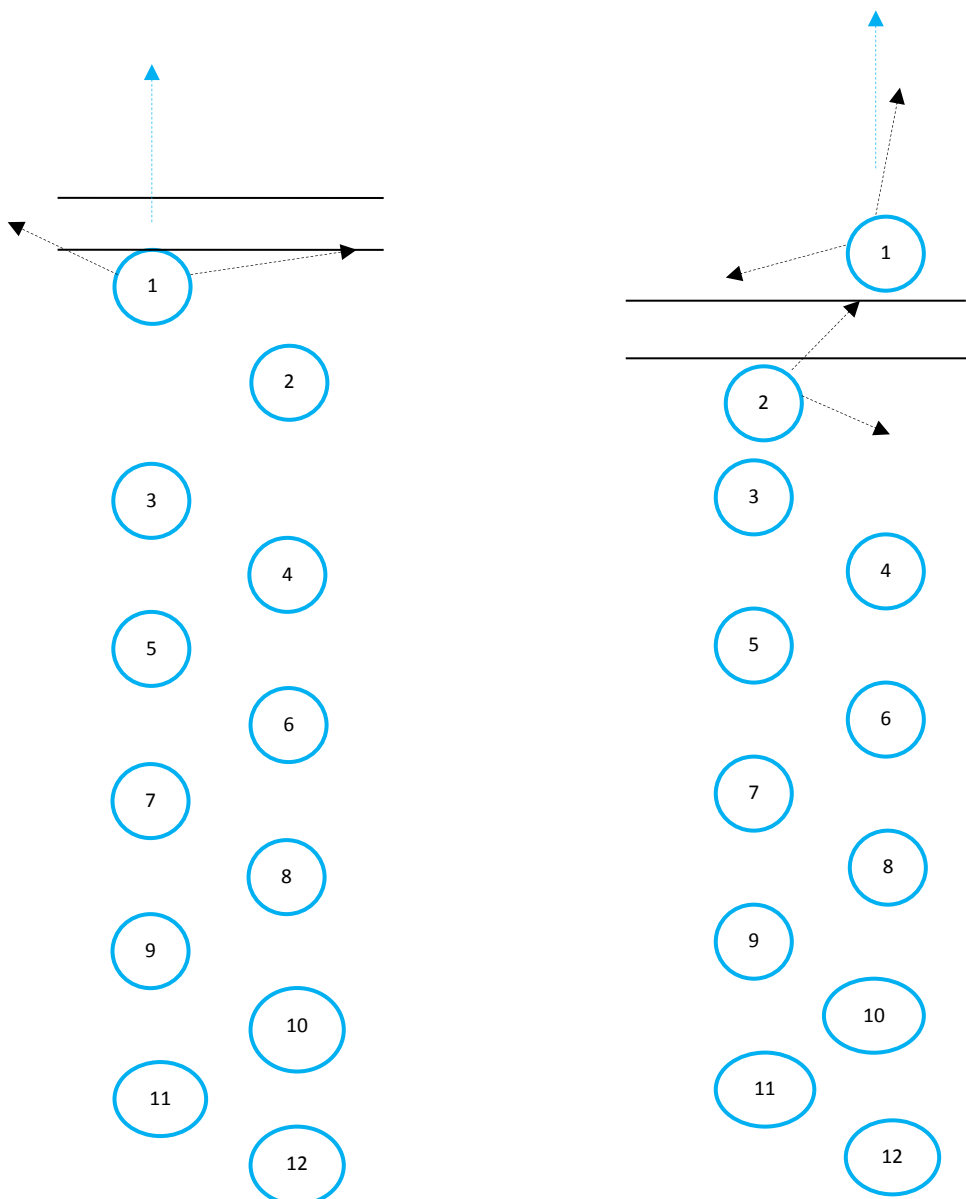

Sposób „kropelkowy”.

W ten sposób pokonywane są leśne, polne drogi, po których mogą już jednak poruszać się pojazdy mechaniczne. Sposób ten wybierany jest na drogach na których istnieje prawdopodobieństwo kontaktu z przeciwnikiem, jednak nie jest ono zbyt wysokie.

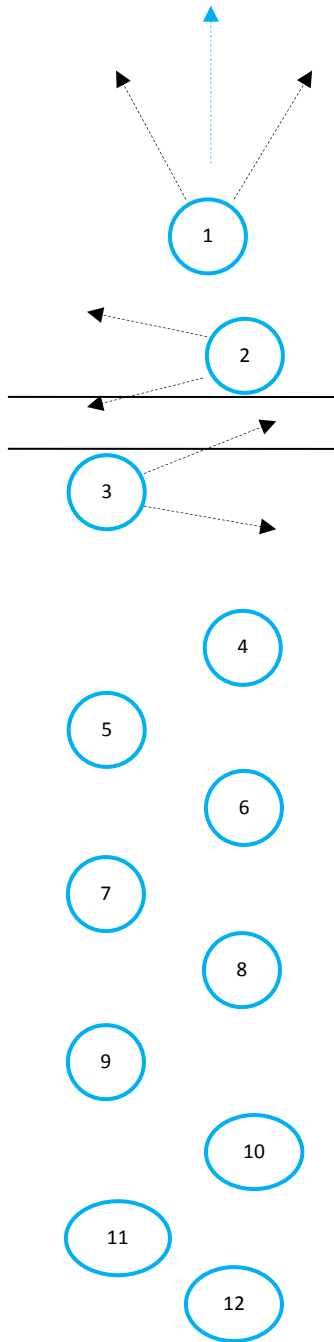
Wykonanie:

- Prowadzący podchodzi do drogi i ubezpiecza jeden sektor (rys.1);
- „Dwójka” podchodzi do „Jedynki” i przejmuje od niego sektor (rys.2);
- „Jedynka” przechodzi na drugą stronę drogi i obejmuje sektor przeciwny, w taki sposób aby mieć kontakt wzrokowy z „Dwójką” (rys. 2);

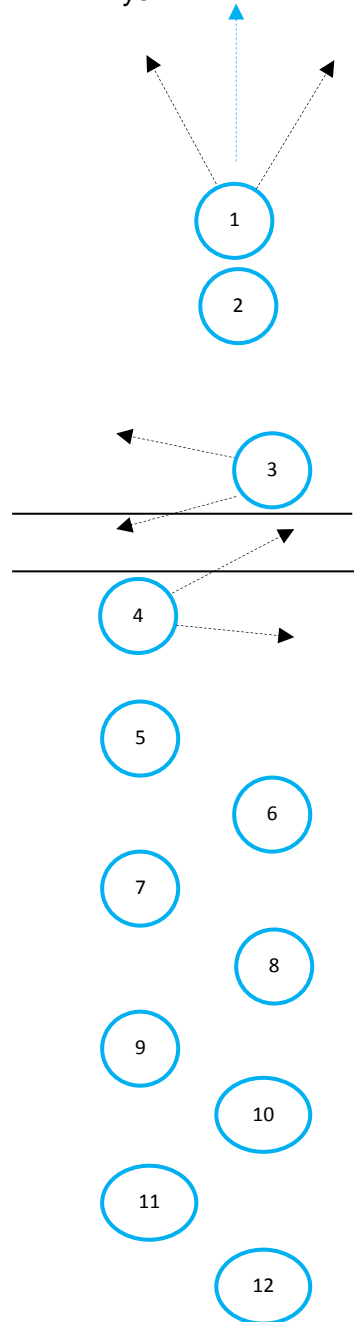

- „Trójka” podchodzi do „Dwójki” i przejmuje od niego sektor. „Dwójka” przekracza drogę, przejmuje sektor od „Jedynki”. „Jedynka” rusza i zaczyna odtwarzać szyk (rys.3);
- Kolejni żołnierze w szyku pochodzą do drogi i powtarzają powyższą procedurę (rys.4);

Rys.3.

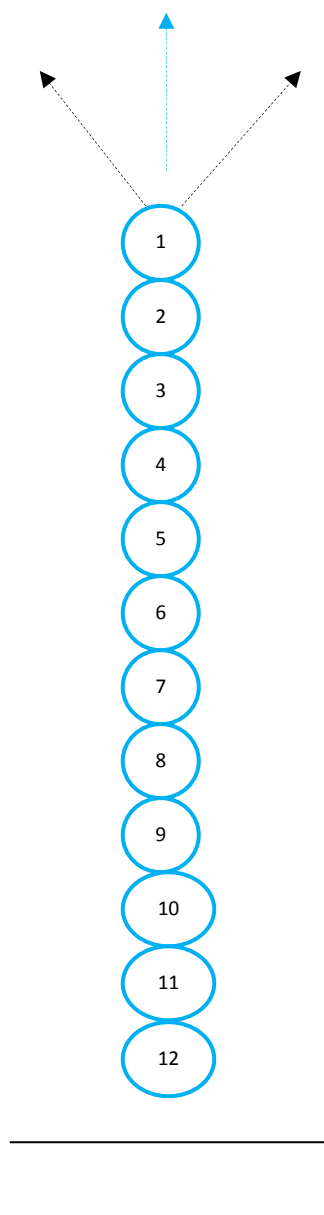

Rys.4.

- Po odtworzeniu szyku sekcja kontynuuje marsz (rys.5).

Rys.5.

Sposób na „wolno”

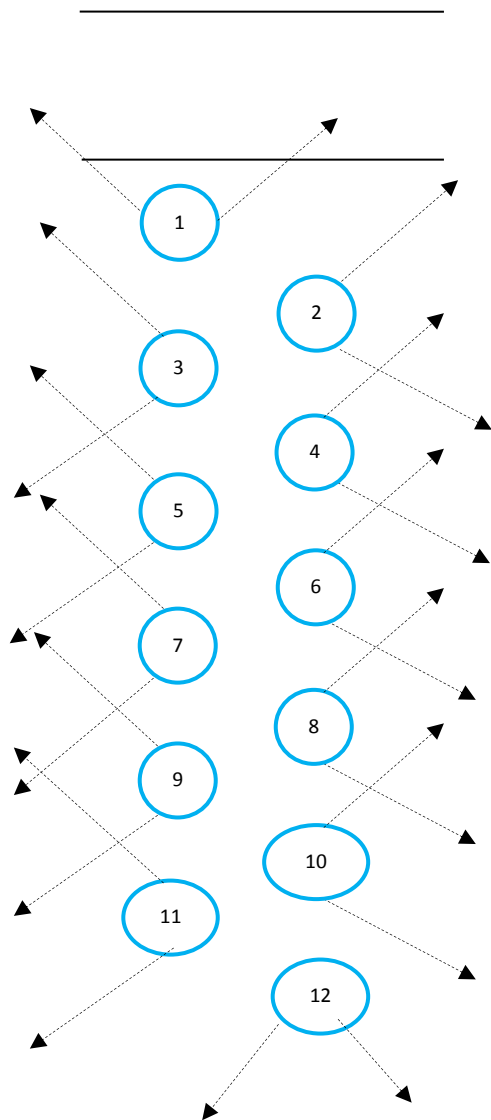
W ten sposób pokonywane są strefy niebezpieczne (np. szerokie drogi, torowiska, itp.), na których istnieje duże prawdopodobieństwo kontaktu z przeciwnikiem. Przy wyborze tego wariantu pokonywania stref niebezpiecznych należy pamiętać o tym, że wymaga on szczegółowego planowania, traktowany jest jak mini operacja i może trwać nawet kilka godzin, zapewnia jednak najwyższy stopień bezpieczeństwa.

Wykonanie:

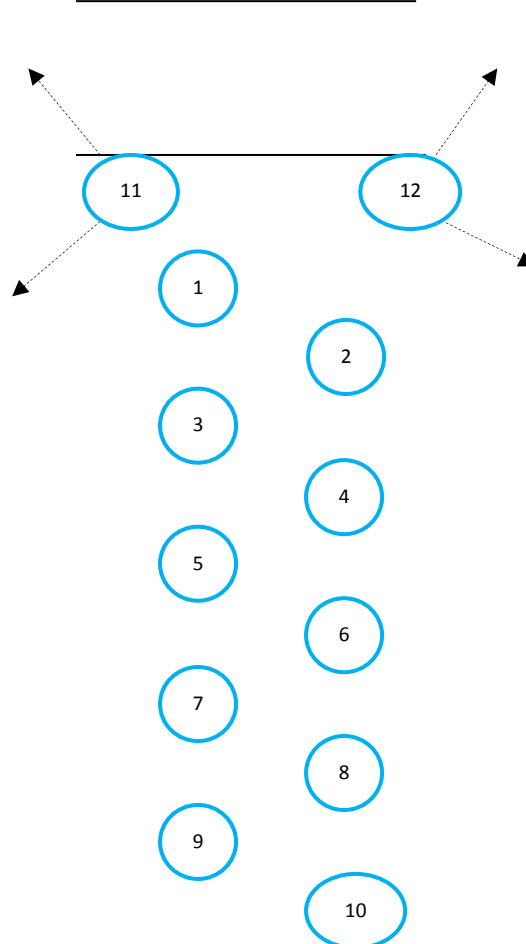
- Sekcja dochodzi do drogi i zatrzymuje się w bezpiecznej odległości w obronie okrężnej 360° (rys.1);

- „Jedenastka” i „Dwunastka” przechodzą do przodu w celu ubezpieczenia drogi w dwóch kierunkach (rys.2);

Rys.1.

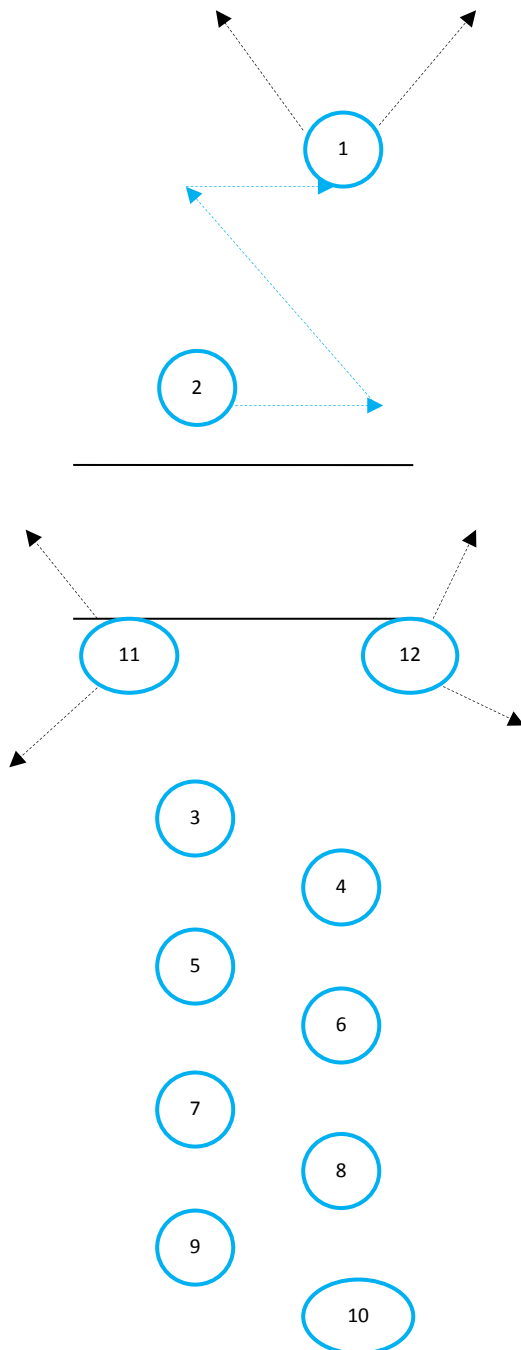
Rys.2.

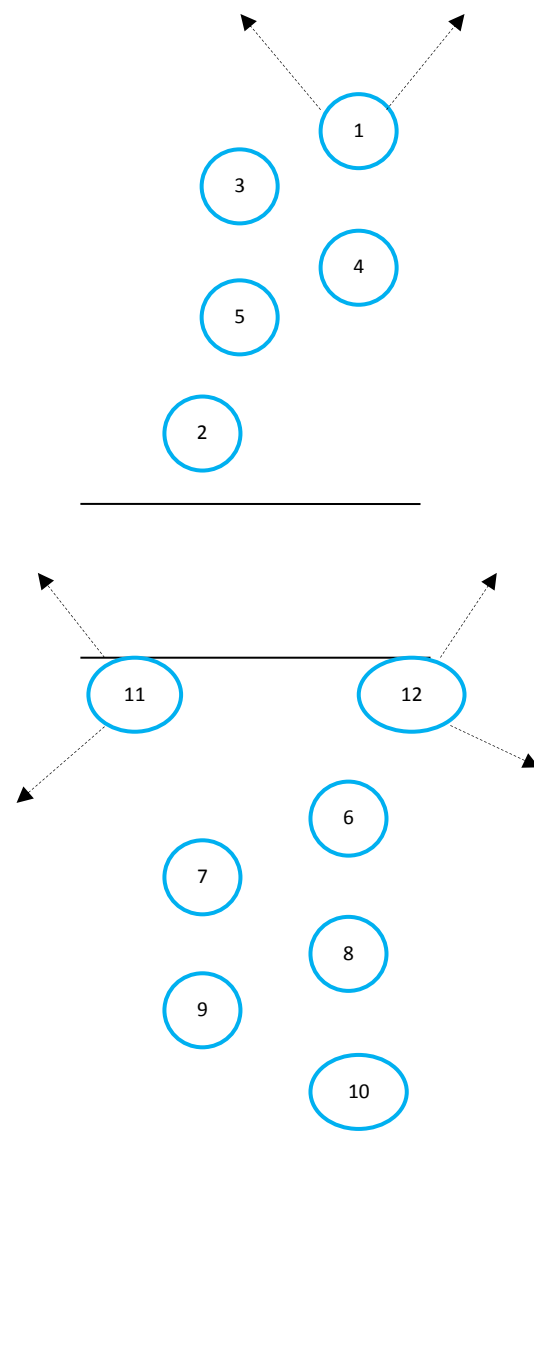
- „Jedynka”, i „Dwójka” przechodzą drogę po komendzie, „gotów” od „Jedenastki” i „Dwunastki”. Po przekroczeniu drogi „Jedynka” i „Dwójka” dokonują sprawdzenia terenu za pomocą „Z” lub box-a pamiętając, że ma on mieć nie mniej niż 25 - 50m. „Jedynka” wysuwa się w głąb, zapoczątkowując odtwarzanie szyku. „Dwójka” zostaje w miejscu widocznym zarówno dla „Jedynki” jak i pierwszego żołnierza z reszty sekcji po drugiej stronie drogi, kieruje procesem przekraczania drogi jak również przelicza żołnierzy sekcji (rys.3);

- Po sygnale od „Dwójki”, „gotów” i sygnale od ubezpieczenia pozostała część sekcji kolejno przechodzi przez drogę sukcesywnie przesuując szyk na kierunku marszu po obu stronach strefy niebezpiecznej (rys.4);

Rys.3.

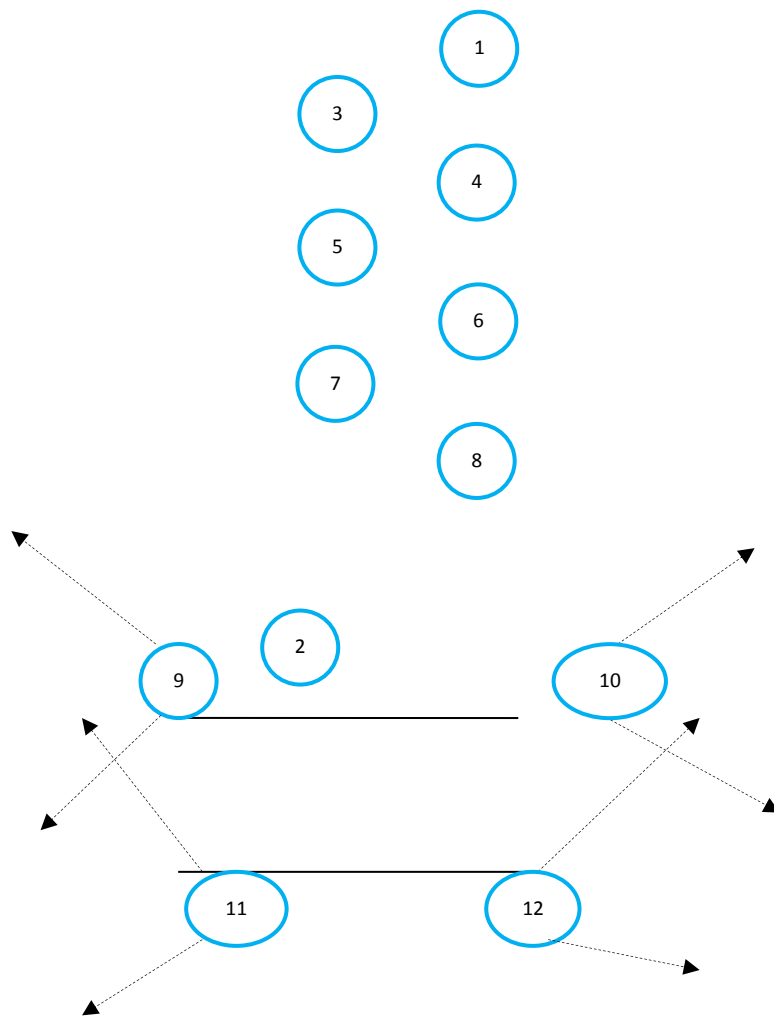
Rys.4.

- „Dziewiątka” i „Dziesiątka” przechodzą do ubezpieczenia drogi z drugiej strony, pamiętając o tym, by zając stanowiska nieco szerzej niż „Jedenastka”

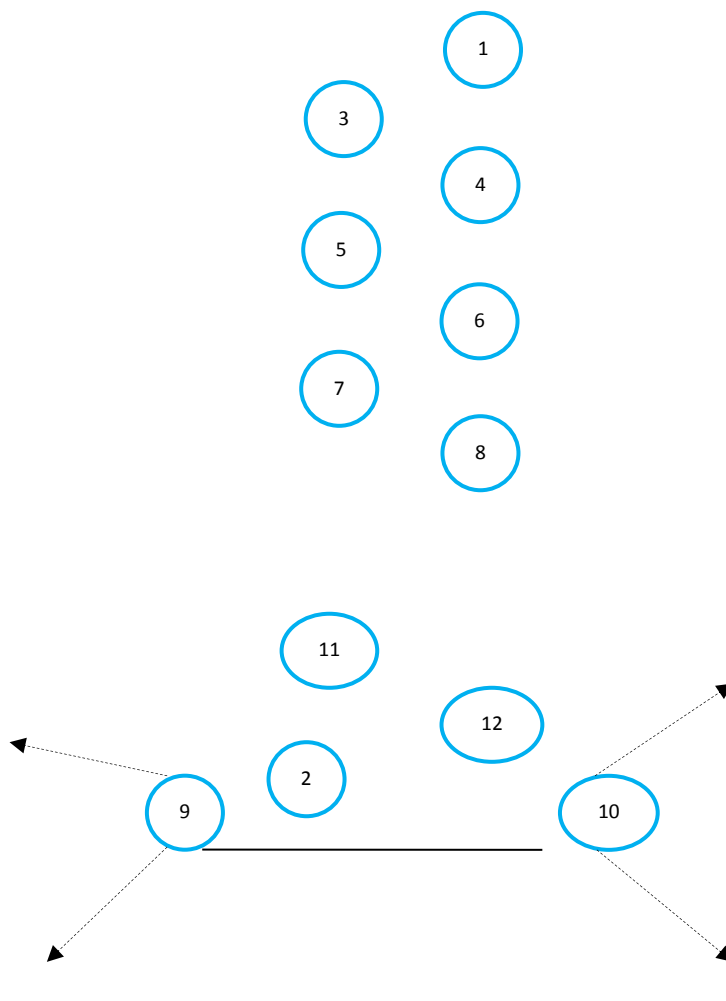
i „Dwunastka”, tak by być widocznym dla tej pary bez konieczności odwracania wzroku od sektora obserwacji (rys.5.);

Rys.5.

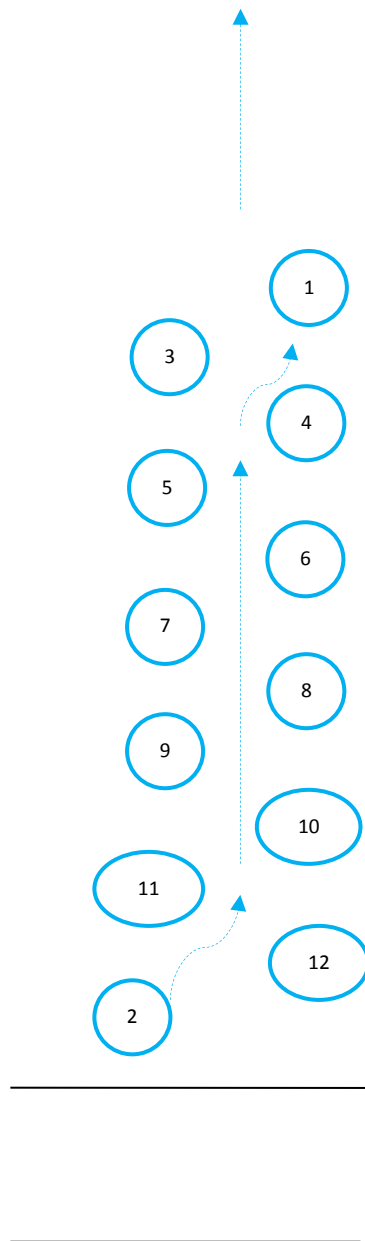
- Po sygnale od „Dziewiątki” i „Dziesiątki”, „gotów” ubezpieczenie „Jedenaście” i „Dwanaście” przechodzi przez drogę i dołącza do szyku zostawiając miejsce dla „Dziewiątki” i „Dziesiątki” (rys.6);

Rys.6.

- „Dziewiątką” i „Dziesiątką” schodzą z ubezpieczenia i dołączają do sekcji odtwarzając szyk. Sekcja rusza, „Dwójka” w marszu przekazuje dowódcy meldunek i wraca na swoje miejsce w szyku, sekcja kontynuuje marsz (rys.7.)

Rys.7.

Intencja – należy dokonać wyboru miejsca szkolenia podczas instruktażu (rekonesansu rejonu zajęć). Wybrane miejsce powinno w miarę możliwości odpowiadać warunkom terenowym panującym na realnym SRO szkolonych żołnierzy (BOT, z którego pochodzą).

Generalnie realizowanie zajęć taktycznych w terenie podobnym do typowego dla większości macierzystego SRO nie jest głupim pomysłem.

Póki co chodzenie idzie nam dobrze, pora w końcu coś zdziałać. Jako ludzie twardo stąpający po ziemi przed działaniem musimy się solidnie zahaczyć w terenie i ustanowić podstawę pod następne posunięcia. **Znakiem tego pora na HAK i bazę.**

Co ma taniec Haka do polskiego WOT?

Organizacja bazy w terenie lesistym i zurbanizowanym w różnych warunkach pogodowo – klimatycznych w dzień i w nocy.

Korzystając z doświadczeń instruktorów MZSz proponujemy, **jako jedną z możliwości**, zrealizowanie w ramach tego zagadnienia szkolenia z zasad prowadzenia rozpoznania i zajmowania rejonu bazy. Oczywiście treść taka nie wyczerpuje wszelkiej wiedzy jaką powinien posiadać żołnierz lekkiej piechoty w zakresie organizowania bazy. Dysponując jednak ograniczonym czasem proponujemy skupić się na taktycznym podejściu do rejonu bazy. Pozostałe treści (budowa schronień i schowków, rozmieszczenie ubezpieczenia, itp.) można realizować w ramach zajęć z innych przedmiotów (SERE, taktyka w szkoleniu indywidualnym). Ostateczny wybór sposobu realizacji zagadnienia (zawartych w nim treści) zależy od priorytetów organizatora konkretnego kursu i zadań charakterystycznych dla konkretnej BOT, z której pochodzą szkoleni żołnierze oraz uwarunkowań terenowych ich SRO.

Omawianie zagadnienia zaczynamy od pokazu procedury z wykorzystaniem stołu plastycznego (przy pomocy nakrętek od butelek lub magazynków), następnie przechodzimy do ćwiczenia praktycznego ze stopniowaniem trudności (postawa klęcząca – wolne tempo, postawa leżąca – szybkie tempo); lekkie – pełne oporządzenie. Zaczynamy praktyczną realizację w terenie otwartym, aby wszyscy mieli pełen przegląd sytuacji. W miarę opanowania materiału można wejść w teren o ograniczonej widoczności.

Proponujemy następującą sekwencję. Realizuję marsz po określonej trasie (na skróconych odległościach) oraz procedurę nasłuch tzw. „HAK”. Następnie realizuję zajęcie bazy. Całość dzielę na fazy:

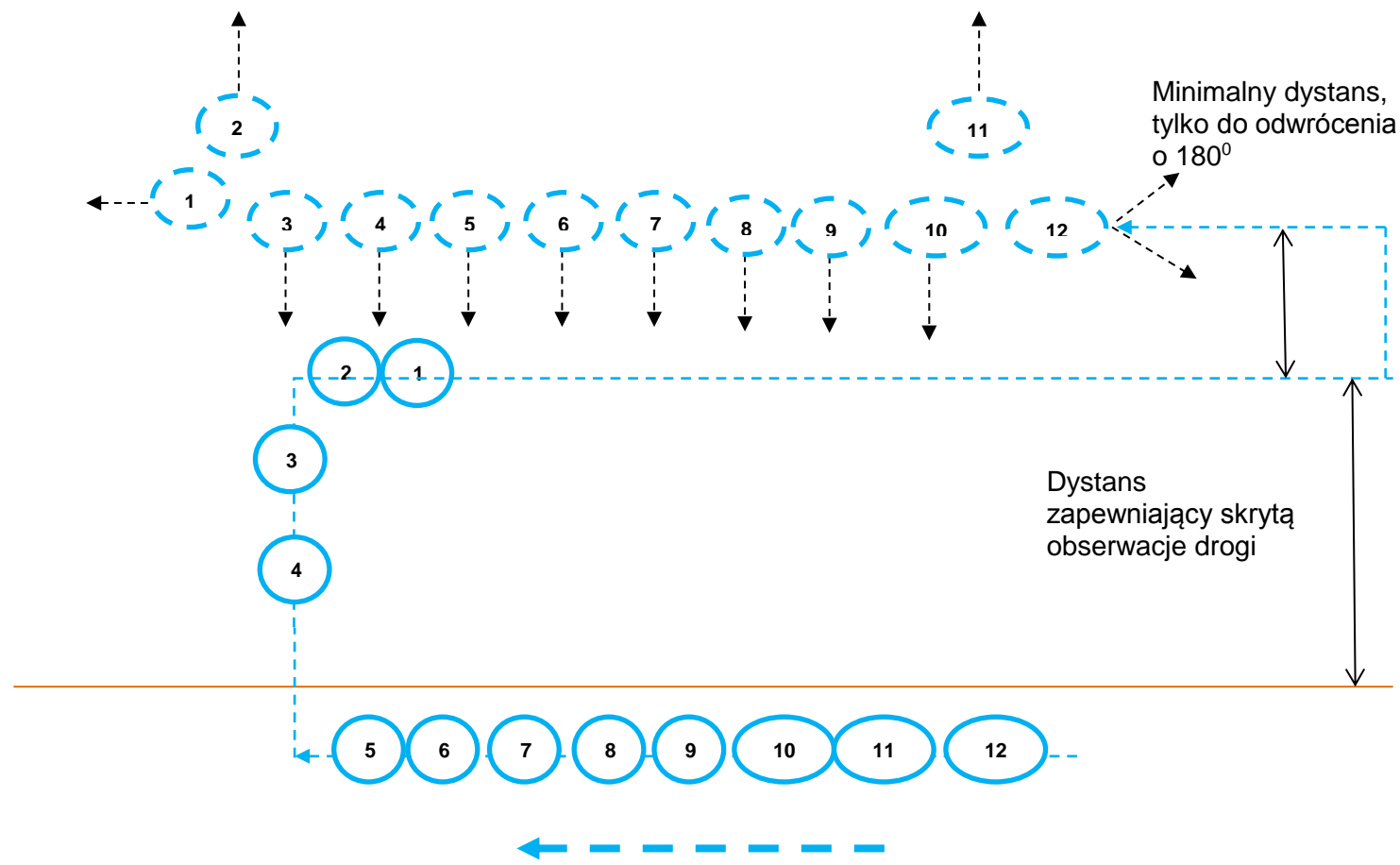
- po nasłuchu, czynności przygotowawcze do rozpoznania bazy;
- wyjście do rejonu bazy elementu rozpoznawczego;
- rozpoznanie rejonu bazy;
- zajęcie rejonu bazy całą sekcją.

Procedura "HAK".

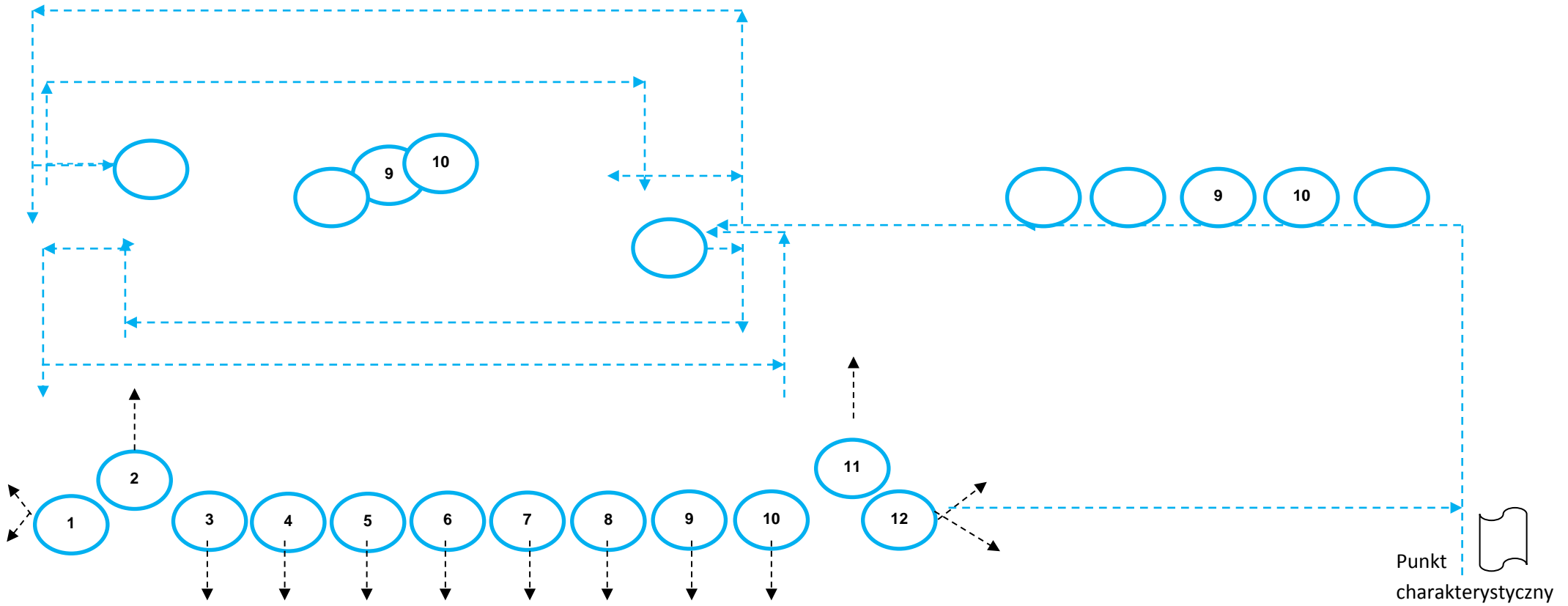
W czasie poruszania się w terenie sekcja ma obowiązek dokonać sprawdzenia czy nie jest śledzona. W tym celu prowadzący sygnalizuje „HAK”. W tym celu schodzi z kierunku marszu w lewo lub w prawo. Odchodzi od z pierwotnej trasy na maksymalną odległość – tak jednak aby mógł obserwować miejsce zejścia z trasy i oddziaływać na nie ogniowo. Znowu zmienia kierunek poruszając się równoległe do pierwotnej trasy lecz w kierunku przeciwnym. Następnie zawraca o 180 stopni i przechodzi taki odcinek aby ostatecznie znaleźć się równoległe do pierwotnej trasy marszu ustawiony w tym samym co pierwotnie kierunku na wysokości punktu, w którym zszedł z trasy. Sekcja zatrzymuje się, ubezpiecza (360°), większość środków ogniowych należy skupić w kierunku największego zagrożenia (pierwotna trasa marszu) i obserwuje drogę, którą szła poprzednio. Czas obserwacji reguluje dowódca. Jeżeli nie stwierdzono przeciwnika żołnierze sekcji mogą przystąpić do realizacji zaplanowanych działań (poprawić oporządzenie, przejść do zajmowania rejonu bazy, itp.).

Procedurę taką powinno wykonywać się według doraźnych potrzeb jak również planowo co pewien czas lub odcinek marszu.

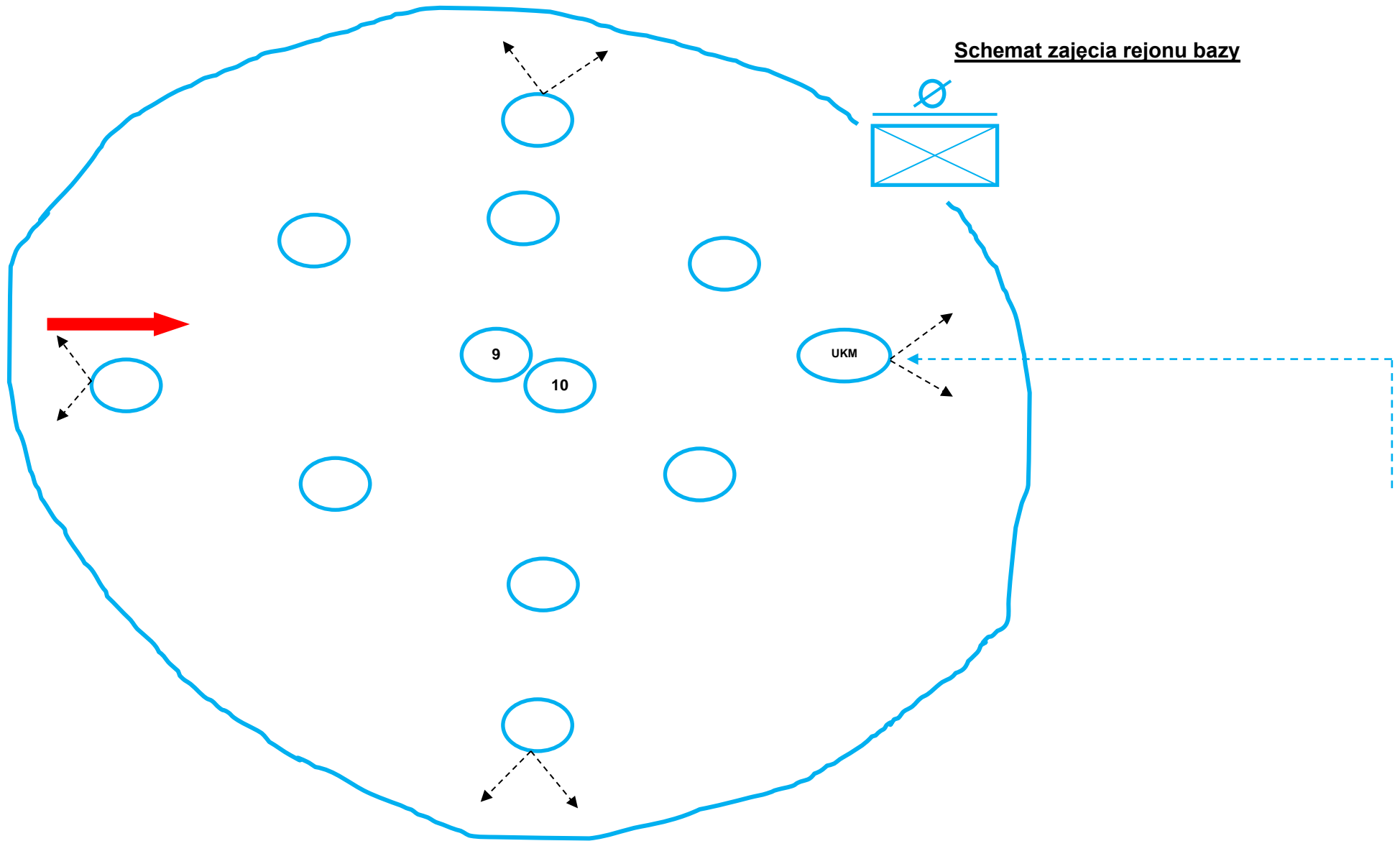
Działanie żołnierzy w procedurze „HAK” (przy etatowej sekcji). W momencie samego nasłuchu nr 1 prowadzi obserwację w kierunku marszu, nr 2 i nr 11 prowadzą obserwację sektora tylnego, nr od 3 do 10 prowadzą obserwację pierwotnej drogi, nr 12 obserwuje sektor od strony wejścia w „HAK”.

Zajęcie rejonu bazy.

Schemat zajęcia rejonu bazy

Rozpoznanie planowanego rejonu bazy wykonuje się po wykonaniu procedury „HAK” zgodnie z „procedurą 5-25 m”. Miejsce rejonu bazy ustala się wstępnie w planowaniu i precyzuje już w terenie. Po wykonaniu „HAKA” i upewnieniu się że pododdział nie jest śledzony wydziela się minimum 4 (idealnie 5) żołnierzy w celu sprawdzenia planowanego rejonu bazy. Należy pamiętać aby do rozpoznania rejonu bazy wyznaczać żołnierzy ze środka szyku, ponieważ skrajni żołnierze ubezpieczają wyznaczone sektory.

Podsekcja wychodząca na rekonesans bazy zawsze wychodzi i wraca przez punkt charakterystyczny w terenie lub oznaczony doraźnie.

Po sprawdzeniu rejonu bazy 2 żołnierzy pozostaje na miejscu a pozostali wracają do sekcji (dowódca zawsze porusza się z radiotelefonistą). Należy pamiętać o haśle i odzewie.

Po osiągnięciu przez wszystkich rejonu bazy, zostaje wykonana obrona okrężna i kolejny „nasłuchu z obserwacją”. Po jej wykonaniu dowódca i radiotelefonista schodzą do środka okrężnej (jest to czas dla dowódcy na przemyślenie i postawienie kolejnych zadań, wysłanie meldunku o osiągnięciu rejonu bazy). W razie potrzeby dowódca może wezwać do siebie kolejnych żołnierzy w celu postawienia im szczegółowych zadań. Następnie żołnierze sekcji realizują odpoczynek i regenerację sil do dalszego działania. Należy jednak pamiętać aby w czasie wykonywania każdego elementu baza była stale ubezpieczana.

Co można zrobić z tak sprawnie zajętej bazy?
A chociażby **zasadzkę**. Albo **Posterunek Obserwacyjny**.

Ciepło już się robi, pora najwyższa coś zasadzić.

Planowe bądź szybkie (nieplanowane) inicjowanie kontaktu ogniowego w terenie otwartym, lesistym i zurbanizowanym (statyczne i w marszu).

Korzystając z doświadczeń instruktorów MZSz proponujemy, **jako jedną z możliwości**, zrealizowanie w ramach tego zagadnienia szkolenia z zasad organizowania zasadzki. Oczywiście zasadzka nie jest jedynym sposobem inicjowania kontaktu jaki powinien znać żołnierz lekkiej piechoty. Ostateczny wybór sposobu realizacji zagadnienia (zawartych w nim treści) zależy od priorytetów organizatora konkretnego kursu i zadań charakterystycznych dla konkretnej BOT, z której pochodzą szkoleni żołnierze.

Zasadzka.

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

Wariant 1. Sekcja lekkiej piechoty wykonuje zadania na terenie odzyskanym, po czasowym utraceniu, gdzie stwierdzono obecność nielicznych grup dywersyjno-rozpoznawczych przeciwnika, grup paramilitarnych (najemników) oraz członków aparatu porządkowego przeciwnika uzbrojonych w broń lekką, którzy usiłują przedostać się do swoich wojsk.

Wariant 2. Znajdujemy się na terenie własnym w fazie narastania konfliktu. Przez granice przenikają grupy dywersyjne przeciwnika, zorganizowane grupy paramilitarne i przestępcze z zamiarem dalszej destabilizacji sytuacji w rejonie.

Intencja – wprowadzenie kilku wariantów tła ma na celu sprawdzenie przygotowania i zachowania się szkolonych w różnych sytuacjach taktycznych, w przypadku znajomości terenu, posiadania przewagi oraz inicjatywy.

Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

Zaczynam omawianie od stołu plastycznego (nakrętki od butelek, magazynki lub inne pomoce). Pokaz procedur na stole plastycznym może być wykorzystany również jako element planowania zasadzki. Należy zwrócić uwagę na złożoność ćwiczenia, szczegółowe omówienie zadań poszczególnych elementów wykonujących zasadzkę.

Intencja – wykorzystanie stołu plastycznego jest istotne z tego względu, że wykonanie zasadzki jest bardzo złożonym zagadnieniem. Stół zapewni szkolonym pełen przegląd procedury.

Po przedstawieniu treści na stole plastycznym przystępuję do praktycznej realizacji zagadnienia.

Elementy rejonu zasadzki

- Rejon ześrodkowania (RZ) – to miejsce w rejonie operacji, w którym patrol ześrodkowuje swoje siły przed akcją w celu przygotowania się do działania oraz po akcji, aby dokonać kontroli i reorganizacji przed jego opuszczeniem.
- Punkt rozejścia/rozwinęcia (PR) – to miejsce pomiędzy rejonem ześrodkowania (RZ) i strefą śmierci, w którym elementy patrolu rozdzielają się i wychodzą na swoje pozycje.
- Strefa śmierci – to określony przez dowódcę odcinek szlaku, na którym elementy patrolu zatrzymują siły przeciwnika i wykonują na nie atak.
- Granica działania – w przypadku zasadzki granica działania to określony przez dowódcę patrolu odcinek lub punkt w terenie za strefą śmierci, na którego wysokość prowadzi szturm grupa szturmowa. Musi być łatwa do zidentyfikowania w terenie.

Organizacja patrolu do zasadzki

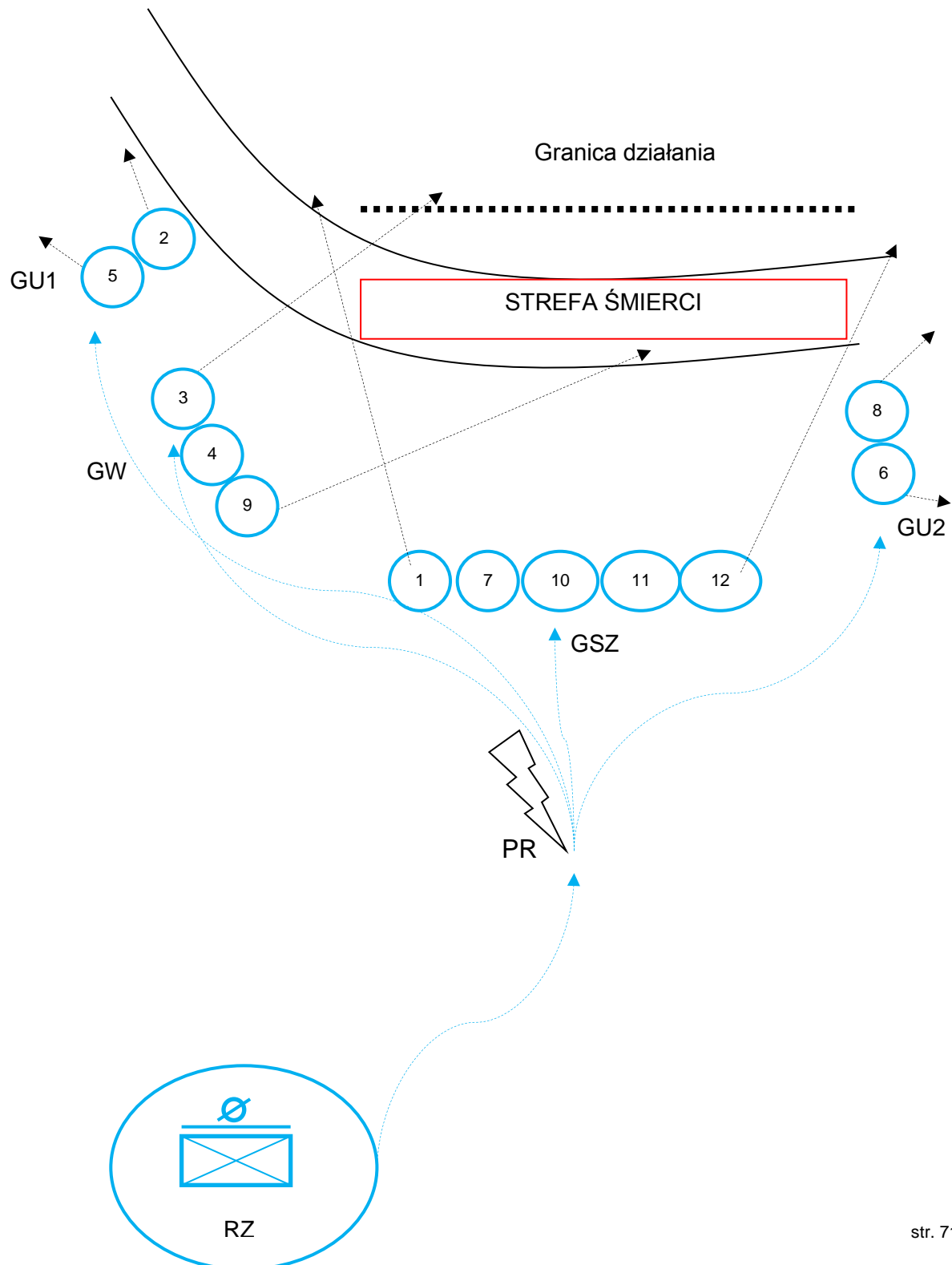
- Dowództwo patrolu kontroluje i koordynuje całość działań patrolu i jego poszczególnych elementów. Składa się zwykle z dowódcy, jego radiotelefonisty, zastępcy (pomocnika) dowódcy patrolu, medyka oraz innych specjalistów – etatowych lub przydzielonych na czas operacji. W przypadku zasadzki, dowódca patrolu wraz z radiotelefonistą i niezbędnym personelem specjalistycznym znajdują się przy grupie szturmowej, a jego zastępca (pomocnik) – przy grupie wspierającej.
- Grupa ubezpieczenia ubezpiecza grupę szturmową i wspierającą w trakcie zajmowania pozycji, przeprowadzania akcji oraz wycofywania się ze strefy śmierci. Jej zadaniem jest informowanie dowódcy patrolu o siłach przeciwnika oraz izolowanie przeciwnika znajdującego się już w strefie śmierci – niedopuszczanie jakichkolwiek odwodów oraz uniemożliwienie mu wydostania się z zasadzki.
- Grupa wsparcia stanowi podstawę ognia i bezpośrednią osłonę grupy szturmowej. W jej skład wchodzi najsilniejsze środki rażenia. Najczęściej funkcjonuje jako element przyporządkowany do grupy szturmowej, ale może też pełnić rolę odwodu dowódcy patrolu na wypadek kontaktu ubezpieczeń z dodatkowymi siłami przeciwnika.
- Grupa szturmowa przeprowadza bezpośrednie uderzenie na przeciwnika i wykonuje szczegółowe zadania w strefie śmierci. Do wykonania tych zadań może być podzielona na specjalistyczne zespoły.

W zależności od zadania poszczególne grupy dzielimy na podgrupy a jeden żołnierz w grupie może pełnić dwie lub więcej funkcji

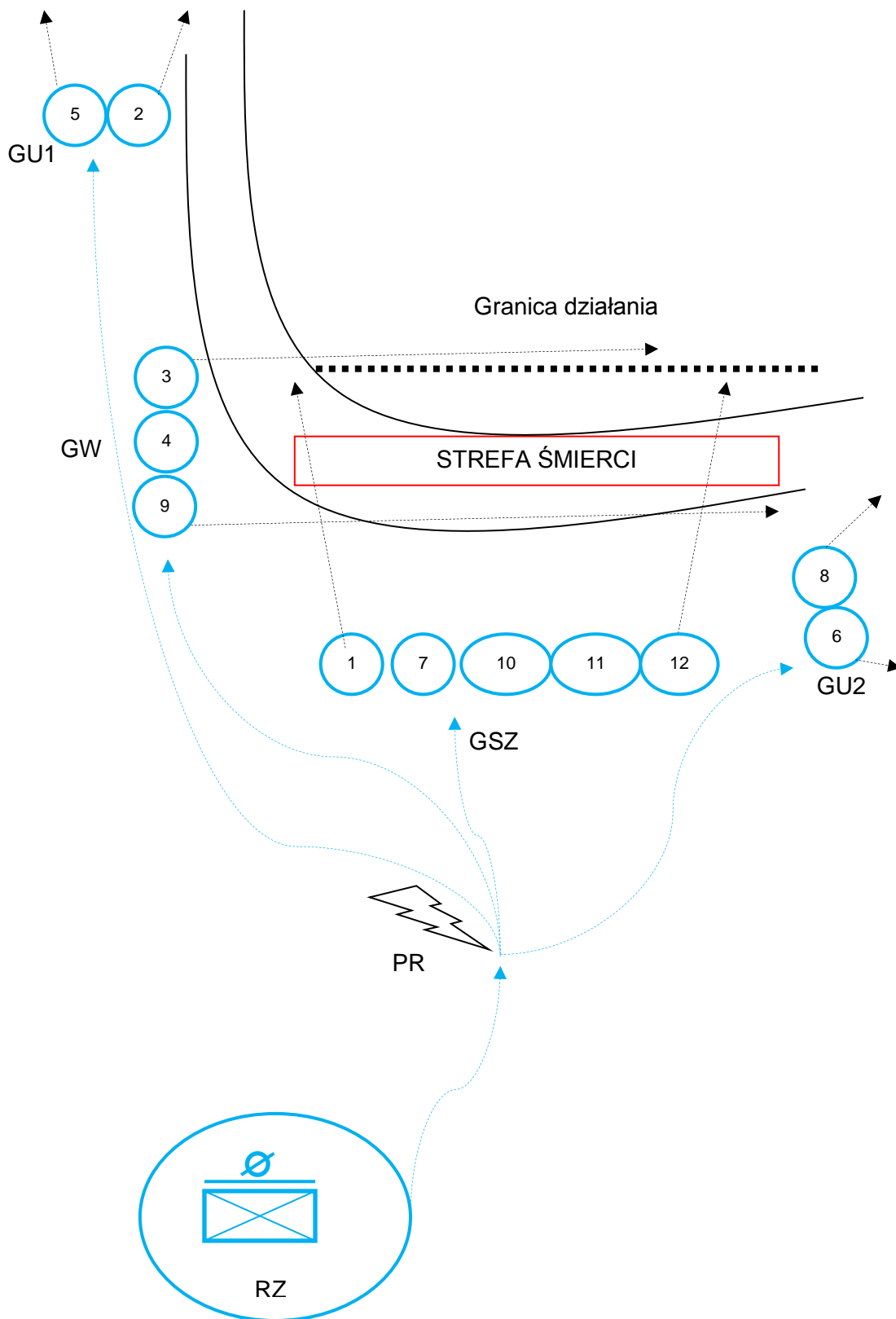
- Podgrupa obserwacyjna jest źródłem informacji o ewentualnych zmianach sytuacji przed rozpoczęciem bezpośredniej akcji. Obserwuje rejon strefy śmierci od rozpoczęcia rekonesansu dowódcy patrolu do przystąpienia do działania grupy szturmowej.

- Podgrupa przeszukująca przeszukuje strefę śmierci, sprawdzając czy osiągnięty został cel zasadzki.
- Podgrupa niszcząca niszczy sprzęt, pojazdy, broń i inne wyposażenie przeciwnika.
- Podgrupa ewakuacyjna ewakuuje z rejonu akcji do wyznaczonego miejsca (zwykle do RZ) rannych i zabitych z sił patrolu. Po ewakuacji udziela rannym pierwszej pomocy medycznej i przygotowuje ich do transportu do wojsk własnych. Składa się co najmniej z dwóch żołnierzy.
- Podgrupa obezwładniająca obezwładnia i eskortuje ewentualnych jeńców ze strefy śmierci do wyznaczonego miejsca (do PR lub RZ).

Zasadzka liniowa.

Zasadzka w kształcie litery „L”

Opis działania – wariant

Zajęcie rejonu ześrodkowania (RZ)

Do rejonu działania każda z sekcji lekkiej piechoty przemieszcza się samodzielnie w sposób skryty w kierunku punktu kontaktowego, gdzie następuje połączenie plutonu (w przypadku wykonywania zadania przez pluton). Następnie organizowany jest RZ. Rejon ten powinien zapewniać ukrycie sił oraz umożliwiać krótkotrwałą obronę. Musi być położony z dala od skupisk ludzi, naturalnych szlaków i linii komunikacyjnych. Powinien również być łatwy do zlokalizowania w terenie oraz znajdować się poza zasięgiem obserwacji i ognia broni ręcznej, prowadzonego ze strefy śmierci, tzn. w takiej odległości, która nie utrudni podejścia do tej strefy. RZ jest przez dowódcę plutonu ustalany wstępnie na etapie planowania operacji, a następnie potwierdzany lub zmieniany podczas operacji. W RZ następuje ostateczny podział na opisane powyżej grupy funkcyjne.

Rekonesans strefy śmierci

Dowódca sekcji i dowódcy wszystkich podgrup udają się na rekonesans strefy śmierci (SŚ). W dogodnym miejscu między RZ a SŚ ustanawiany jest Punkt Rozwinięcia (PR). Powinien znajdować się poza zasięgiem obserwacji prowadzonej ze SŚ. W trakcie rekonesansu dowódca sekcji określa pozycje dla wszystkich elementów, precyzuje także granice SŚ i Granicę Działania. Granica Działania jest wyznaczana w celu zapewnienia kontroli i koordynacji szturmów oraz pełnego odizolowania i ubezpieczenia rejonu zasadzki po jej zainicjowaniu.

Zajęcie pozycji

Następnie wszystkie elementy zajmują pozycje w kolejności GU1 i GU2, GW i GS. GW i GS opuszczają RP dopiero, gdy GU1 i GU2 zameldują zajęcie pozycji. Zajmowanie pozycji powinno odbywać się skrycie, by nie zdradzić przeciwnikowi zamiaru wykonania zasadzki.

Uderzenie ogniowe

O zbliżaniu się przeciwnika informuje GU2 lub GU1. Gdy pojazdy/siły przeciwnika znajdą się w SŚ GW i GS otwierają ogień. Sygnałem do otwarcia ognia powinien być wystrzał dowódcy lub najsilniejszego środka ogniowego. Jeżeli zasadzka zostanie zdemaskowana, ogień samodzielnie otwiera żołnierz, który to stwierdził – jest to sygnał dla reszty sekcji. Ogień prowadzony jest do wyczerpania określonego limitu amunicji (np. magazynki) lub sygnału dowódcy.

Szturm

Po przerwaniu ognia wszyscy strzelający doładowują broń (taktyczna wymiana magazynki) i czekają na komendy. Dowódca sekcji ocenia sytuację; jeśli przeciwnik został obezwładniony wydaje GS rozkaz wejścia do SŚ. Jeżeli nie, powtarzane jest uderzenie ogniowe. Jeżeli któryś z żołnierzy zauważy przeciwnika, otwiera ogień samodzielnie. Jest to sygnał dla reszty sekcji.

Po komendzie do szturmów GS wkracza do SŚ i przechodzi na drugą stronę drogi, aż do Granicy Działania. Jeżeli w SŚ znajdują się jeszcze żywi żołnierze przeciwnika, którzy stawiają opór, GS likwiduje go. Po osiągnięciu Granicy Działania wymieniane są magazynki

(jeżeli prowadzony był ogień). Następnie GS przeszukuje SŚ, zabiera jeńców i ewentualnych rannych oraz przygotowuje się do wysadzenia pojazdów.

Jeżeli do rejonu zasadzki zbliżają się dodatkowe siły przeciwnika GU powstrzymują go, aż do momentu wycofania się pozostałych elementów.

Odskok

Po wykonaniu zasadzki dowódca patrolu podaje komendę do wycofania się. Kolejność wycofania: GW i GS, GU1 i GU2. Poszczególne elementy łączą się w PR (kontrolują stan poszczególnych żołnierzy) i kontynuują odskok do RZ, gdzie sekcja łączy się w celu odbudowania gotowości bojowej.

Czy Ty kogoś widzisz to wiesz, ale czy Ciebie ktoś widzi? Tego nie możesz być pewny.

Ćwiczenia w obserwacji.

Praktyczne umiejętności doskonalić następnie podczas **każdyh** kolejnych zajęć ze szkolenia ogniowego oraz zajęć taktycznych, które w swoim scenariuszu obejmują marsze ubezpieczone (obserwacja w ruchu), czy też pracę na posterunku obserwacyjnym (obserwacja w miejscu), na zajęciach z topografii (szkice terenu). Przy omówieniu podkreślić wagę spostrzegawczości, pamięci wzrokowej i orientacji przestrzennej.

Ćwiczenia w obserwacji należy realizować w terenie o urozmaiconym pokryciu i rzeźbie, w różnych porach doby i warunkach atmosferycznych. Określone elementy ćwiczeń w obserwacji można doskonalić w czasie innych zajęć w terenie. Ćwiczenia, w zależności od celu, należy poprzedzić, opisanym wcześniej, szkoleniem z zakresu: posługiwania się przyrządami obserwacyjnymi (dziennymi i nocnymi), zasad prowadzenia obserwacji, określania odległości i prędkości ruchu celów przy pomocy urządzeń optycznych i środków podręcznych oraz rozpoznawania charakterystycznych cech sprzętu bojowego.

Cele przewidziane do wykorzystania w czasie ćwiczeń w obserwacji rozmieszcza się stosownie do warunków terenowych i możliwości placów ćwiczeń. Wszechstronny wachlarz możliwości daje wykorzystanie różnych, nowoczesnych symulatorów i trenażerów, tj. system szkolno-treningowy „Śnieżnik”.

Obiektami obserwacji mogą być figury bojowe, makiety, sprzęt bojowy, żołnierze, części wyposażenia czy umundurowania, itp. W nocy obiekty obserwacji demaskuje się poprzez oświetlenie ich światłem punktowym lub rozproszonym, promiennikami podczerwieni, wystrzałami, błyskami latarek i reflektorów, rozmowami, itp.

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

Wariant 1. (Do ćwiczenia „Określanie odległości” z Posterunku Obserwacyjnego (PO) lub stanowiska ogniowego) – Znajdujemy się w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem znajdującym się na kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Naszym zadaniem jest prowadzenie rozpoznania przeciwnika ze stałego PO.

Wariant 2. (Do ćwiczenia „Wykrywanie celów” lub „Wykrywanie celów w ruchu”) – Znajdujemy się w trakcie poszukiwania załogi zestrzelonego własnego statku powietrznego. Brak przeciwnika w rejonie. Zadaniem jest identyfikacja wszelkich możliwych śladów katastrofy na wskazanym odcinku terenu.

Intencja – sprawdzamy czy szkoleni dostosowują swoje działanie do sytuacji i poziomu zagrożenia. Zmuszamy ich do myślenia i ciągłej analizy sytuacji.

Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

Najprostszym do zrealizowania ćwiczeniem w obserwacji może być tzw. „**Gra pamięciowa**”. Żołnierz powinien posiadać umiejętność meldowania dokładnych informacji nawet wtedy, gdy nie miał możliwości lub środków by je zarejestrować w czasie gdy je widział. Ćwiczenie to trenuje pamięć, wymagając od żołnierza zapamiętanie przedmiotów i przypomnienie ich sobie później. Robi się to przez ułożenie 10 przedmiotów na stole lub na ziemi i przykrycie ich np. ponchem, kocem. Żołnierz ma 2 minuty na zapamiętanie przedmiotów i kolejne 2 minuty na przypomnienie sobie i wypisanie przedmiotów.

Stopniowanie trudności: skracanie czasu zapamiętywania/zapisywania, przeszkadzanie, wydłużenie czasu między zapamiętywaniem/zapisywaniem.

Kolejne ćwiczenie to „**Wykrywanie celów**”.

Ćwiczenia w wykrywaniu celów wyostrzają wzrok żołnierza poprzez wymaganie od niego wykrycia, opisanie i umiejscowienia obiektów względem dozorów lub charakterystycznych punktów terenowych, które nie są dobrze widzialne bez optyki. W polu 100m szerokim, 200m głębokim, częściowo zakrytym, z łatwym do określenia lewym i prawym skrajem powinny być przynajmniej 3 naturalne punkty odniesienia i 10 celów. Przedmioty należy tak umieścić, by były niewidzialne gołym okiem, widzialne i rozpoznawalne przez lornetkę, ewentualnie dla strzelców wyborowych widzialne i nierozpoznawalne przez lornetkę, a rozpoznawalne przez lunetę. Oceny: 0,5 pkt za umiejscowienie (odległość/azymut lub względem dozorów), 0,5 pkt za opis. 6 na 10 jest warunkiem zaliczenia ćwiczenia.

Ćwiczenie „**Wykrywanie celów w ruchu**”.

Jeśli dysponujemy niedługim odcinkiem drogi leśnej (100-500m), można wzdłuż wyznaczonego odcinka w lesie po dwóch stronach drogi rozmieścić 10 obiektów: pozorację, tarcze, części umundurowania lub wyposażenia wojskowego, itp. Odpowiednio zamaskować je z pomocą innego żołnierza – instruktora, który z drogi pomaga nam odpowiednio umiejscowić przedmioty. Żołnierzom nakazuje się w szyku patrolowym ubezpieczonym pokonać wyznaczony odcinek z zadaniem wykrycia ustawionych obiektów wg klucza: kierunek, odległość lub położenie względem charakterystycznych punktów terenowych, a następnie: rozmiar, kształt, kolor, stan, wygląda jak... Po przejściu odcinka podobnie jak w poprzednim przykładzie żołnierze spisują wyniki obserwacji na kartce czy liście wyników obserwacji. Oceny jak w ćwiczeniu powyżej z tym, że określania odległości w ruchu każdą wartość dopuszczalnych błędów powiększa się o 5%.

Ćwiczenie „**Określanie odległości**” z Posterunku Obserwacyjnego lub stanowiska ogniowego.

Jeżeli dostępna jest strzelnica z polem tarczowym, kierownik ćwiczenia uzgadnia pole tarczowe z kierownikiem strzelnicy. Przed rozpoczęciem szkolenia określa dobrze widoczne przedmioty terenowe jako dozory, sektory obserwacji i rejony rozmieszczenia celów, ustala sygnały do kierowania polem tarczowym i pozoracją, mierzy rzeczywiste odległości do przedmiotów terenowych i celów oraz ustala dopuszczalny błąd w określaniu do nich odległości, opracowuje szkic pola tarczowego, a ponadto ustala kolejność i czas ukazywania się poszczególnych celów. Ćwiczenie to można również zrealizować dysponując pasem otwartego terenu.

Przykład

Cele: 10 pojazdów i żołnierzy (ewentualnie makiet)

Odległość: do 1000m

Teren: otwarty

Oceny: „na oko” 6 celi z dokładnością 15%, 20% w nocy

Lornetka 6-10 celi z dokładnością 10%, w nocy 15%

Luneta 6-10 celi 5% dokładności w dzień.

za pomocą przyrządów optycznych – w dzień 10%, w nocy 15%.

Powyższe ustalenia nie dotyczą ćwiczeń, w których do pomiaru odległości używa się przyrządów optycznych (celowników) z urządzeniami dalmierycznymi.

Podczas realizacji ćwiczeń w obserwacji, należy kierować się następującymi wskazówkami:

1) Każde ćwiczenie należy rozpoczynać od wprowadzenia szkolonych w sytuację taktyczną, a następnie wskazać dozory i sektory (pasy) prowadzenia obserwacji.

2) W trakcie pierwszych ćwiczeń, na stanowiskach (posterunkach) szkoleni zapoznają się z terenem. Powinno się przeznaczyć na to kilkanaście minut. Gdy zadanie to zostanie wykonane, trzeba wówczas nakazać obrócić się szkolonym tyłem do kierunku obserwacji i opisać zapamiętane szczegóły (pokrycie terenu, charakterystyczne przedmioty itp.) W tym czasie należy dokonać zmian w poprzednim przedpolu (wstawić nowe przedmioty terenowe, cele). Następnie, trzeba polecić szkolonym ponowne prowadzenie obserwacji. Ten, kto zauważy zmiany w terenie, podaje określony sygnał do instruktora, np. podnosi rękę, a po podejściu do niego instruktora melduje szeptem swoje spostrzeżenia.

3) W czasie innych (kolejnych) ćwiczeń w obserwacji, na rozkaz kierownika ćwiczenia żołnierze zajmują wskazany **punkt obserwacyjny** i przygotowują się do ćwiczenia. Na komendę „**Obserwować**” przystępują do prowadzenia obserwacji w nakazanym sektorze, wypełniając „**Dziennik obserwacji**” lub „**Szkic terenu**”, z wykorzystaniem do tego określonych środków materiałowo – technicznych. Po upływie wskazanego czasu kierownik ćwiczenia podaje komendę „**Przerwać obserwację**”, zbiera wyniki obserwacji, sprawdza, a następnie omawia i ocenia. Uzyskane przez szkolonych wyniki rezultaty umieszcza na „**Liście wyników obserwacji**”.

Dopuszczalny błąd w ocenie odległości w zależności od sposobu jej określania może wynosić :

– „na oko” – w dzień 15%, w nocy 20%;

– za pomocą przyrządów optycznych – w dzień 10%, w nocy 15%.

Podczas określania odległości w ruchu każdą wartość dopuszczalnych błędów powiększa się o 5%.

Powyższe ustalenia nie dotyczą ćwiczeń, w których do pomiaru odległości używa się przyrządów optycznych (celowników) z urządzeniami dalmierycznymi*.

*Uwaga: Podczas wykorzystywania przyrządów laserowych należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa określonych w instrukcjach użytkowania.

Ćwiczenia indywidualne uważa się za wykonane, gdy wykryto i rozpoznano, a także określono odległość w granicach dopuszczalnych błędów do co najmniej 60% celów.

W miarę nabywania umiejętności przez żołnierzy, ćwiczenia powtarza się, stopniując trudność przez: skrócenie czasu obserwacji i ukazywania się celów, zmniejszanie

dopuszczalnego błędu oceny odległości i prędkości celów, prowadzenie obserwacji w nocy i w maskach przeciwgazowych wraz z pozorowaniem zjawisk pola walki (huk, ogień, kurz, maskowanie obiektów itp.).

Podsumowanie

Umiejętności obserwowania, szybkiego wyszukiwania celów oraz prawidłowego ich wskazywania są niezbędne do otwarcia, przeniesienia lub przerwania ognia we właściwym czasie. Poza tym, od dokładnego i szybkiego określenia odległości do celu zależy skuteczność prowadzonego ognia.

Sprawność żołnierzy w wykrywaniu, identyfikowaniu i określaniu położenia zaobserwowanych celów pozwala dowódcy na podejmowanie właściwych decyzji. Wybór odpowiedniego sposobu określania odległości będzie uzależniony od wymaganej dokładności pomiaru, a oprócz tego od konkretnej sytuacji, w jakiej może się znaleźć żołnierz. Podczas orientowania się w terenie, gdy trzeba szybko podać kierunek do przedmiotu terenowego i przybliżoną odległość do niego, najlepiej stosować pomiar „na oko”, chyba że dysponujemy przyrządami celowniczymi. Podczas obserwacji prowadzonej w celu rozpoznania przeciwnika i terenu, w którym jest on rozmieszczony, wskazane jest wykonywanie pomiaru według wartości kątowej przedmiotów terenowych. Podczas wskazywania celów w toku walki, gdy wymagane jest szybkie określenie położenia celów i gdy trzeba bezpośrednio po tym przygotować dane do strzelania, należy posługiwać się, jeżeli istnieje taka możliwość, podziałką odległości lub podziałką poprawek bocznych przyrządów optycznych.

Dobrze wyszkolony żołnierz powinien umieć stosować wszystkie przedstawione sposoby określania odległości i zależnie od sytuacji umiejętnie je łączyć w działaniach bojowych.

Przykładowe ćwiczenia.

Ćwiczenie nr 1 „Gra pamięciowa”.

Cele: 10 przedmiotów SpW ułożonych na stole lub ziemi.

Czas: 2 min. zapamiętywanie/2 min. opisywanie przedmiotów wg klucza: rozmiar, kształt, kolor, stan, wygląda jak...

Zadanie: zapamiętać jak najwięcej przedmiotów.

Postawa: stojąca/kłęcząca.

Oceny: 1 pkt za opis. 6 na 10 jest warunkiem zaliczenia ćwiczenia.

Ćwiczenie nr 2 „Wykrywanie celów”.

Cele: 10 celów (anteny radiowe, baterie, protractory, broń, wyposażenie, itp.)

Odległość: do 200m (100m szerokości), częściowo zakryte, z łatwym do określenia lewym i prawym skrajem. W polu powinny być przynajmniej 3 naturalne punkty odniesienia.

Zadanie: wykryć, umiejscowić (położenie), opisać.

Czas: 40 min.

Postawa: leżąca.

Uwagi: po 15 minutach zmiana pozycji w lewo lub w prawo. Ostatnie 10 min. Żołnierz ma możliwość wyboru dodatkowego stanowiska. Po wykryciu celu żołnierz nanosi go na szkiełko i opisuje położenie względem punktów odniesienia lub odległość/azymut. Następnie opisuje: wymiar, kształt, kolor, stan i wygląda jak...

Oceny: 0,5 pkt za umiejscowienie, 0,5 pkt za opis. 6 na 10 jest warunkiem zaliczenia ćwiczenia.

Ćwiczenie nr 3. „Określanie odległości do celów różnymi sposobami”.

Cele:

Pięć dozorów: charakterystyczne przedmioty terenowe, tj. wolno stojące budynki, pojedyncze drzewa, krzaki, słupy telefoniczne lub żołnierze w ruchu;

Osiem celów: figury bojowe rozmieszczone w podanych zakresach odległości:

- biegnący (figura bojowa nr 40 lub 40a) 200 – 300 m;
- karabin maszynowy (figura bojowa nr 27) 150 – 300 m;
- klęczący (figura bojowa nr 30) 150 – 200 m;
- pancernownica (figura bojowa nr 31) 200 – 400 m;
- wyrzutnia ppk z obsługą (figura bojowa nr 35) 400 – 500 m;
- moździerz z obsługą (figura bojowa: nr 34) 300 – 400 m;
- granatnik ciężki (figura bojowa nr 36) 200 – 400 m;
- transporter (figura bojowa nr 50) 500 – 800 m;

Odległość: 150 – 800 m;

Zadanie: wykryć, nanieść na szkic i określić odległość do celów.

Czas: 6 min.

Postawa: stojąca, klęcząca, leżąca.

Ocena:	Warunki - dzień	Warunki - noc
„bardzo dobrze”	wykryć 8 celów	wykryć 7 celów
„dobrze”	wykryć 7 celów	wykryć 6 celów
„dostatecznie”	wykryć 5 celów	wykryć 5 celów

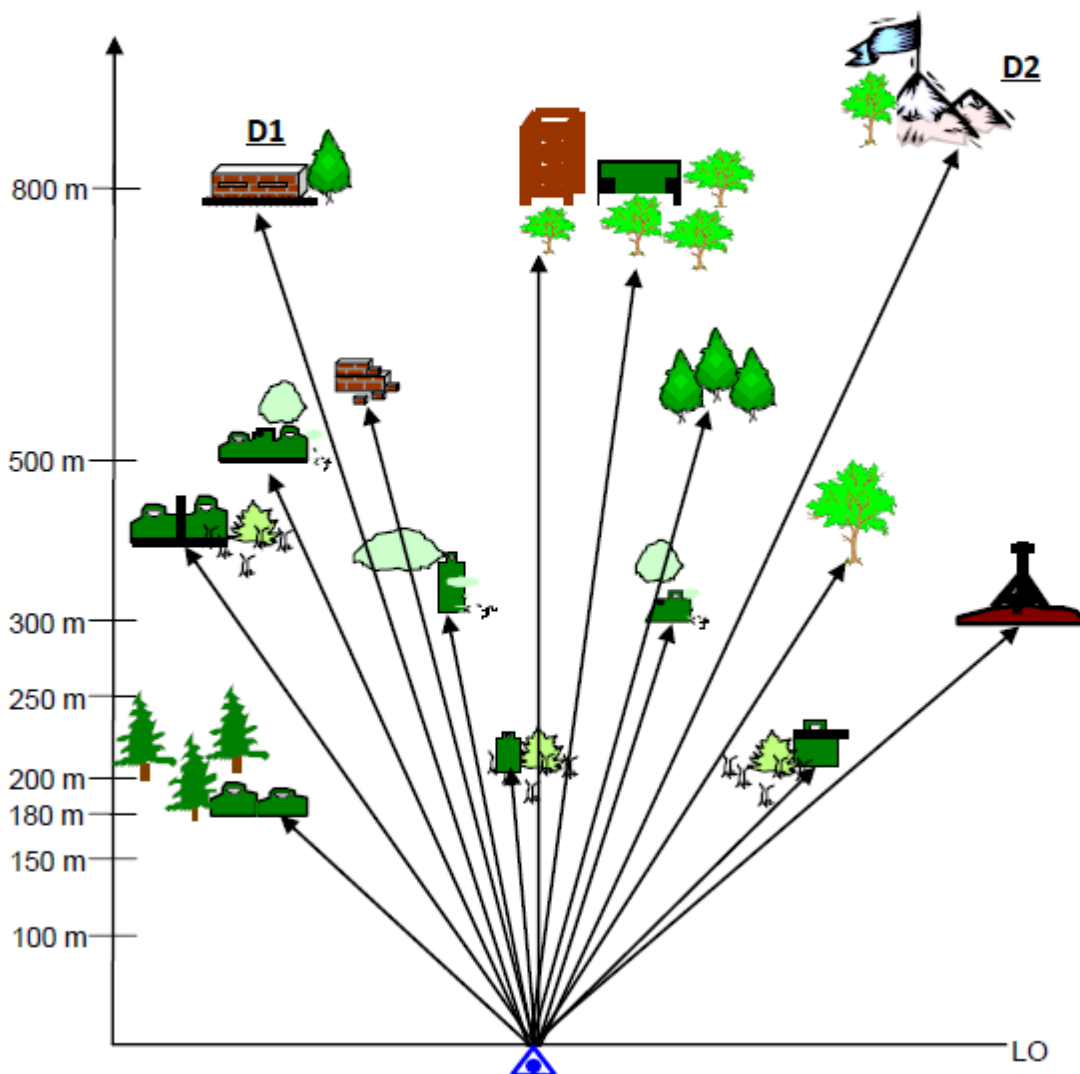
Dopuszczalne błędy w określaniu odległości:

Ocena:	Warunki - dzień	Warunki - noc
„bardzo dobrze”	5 %	7 %
„dobrze”	7 %	10 %
„dostatecznie”	10 %	15 %

Warunki obserwacji: Prowadzenie obserwacji w dzień i w nocy

Wskazówki: Cele nie powinny być ukazywane wszystkie w jednym czasie – mogą być one ukazywane przy pomocy żołnierzy z ćwiczącego pododdziału na umówiony sygnał, bądź przez środki łączności. Zadaniem jest wykryć, nanieść na szkic i określić odległość do celów. Podczas realizowania ćwiczenia w nocy figury mogą być oświetlane przez maszerujących żołnierzy, demaskujących się światłem latarek.

Szkic ćwiczenia w obserwacji nr 3 /wariant/

Ćwiczenie nr 4. „Wykrywanie, rozpoznawanie i określanie odległości oraz wskazywanie celów”

Cele:

Figury bojowe z poniższego zakresu rozmieszczone w podanych zakresach odległości:

- obserwator (figura bojowa nr 20) 100 – 200 m;
- karabin maszynowy (figura bojowa nr 27) 150 – 300 m;
- kłęczący (figura bojowa nr 30) 150 – 300 m;
- pancernownica (figura bojowa nr 31) 200 – 500 m;
- biegnący (figura bojowa nr 40) 200 – 400 m;
- wyrzutnia ppk z obsługą (figura bojowa nr 35) 300 – 600 m;
- moździerz z obsługą (figura bojowa: nr 34) 400 – 600 m;
- granatnik ciężki (figura bojowa nr 36) 300 – 500 m;
- transporter (figura bojowa nr 50) (częściowo zamaskowany) 300 – 1000 m;
- czołg (figura bojowa nr 60) 800 – 1500 m;
- żołnierz w marszu 200 – 800 m.

Zadanie: wykryć, określić położenie (odległość/azymut), opisać.

Odległość: 100 – 1500 m;

Czas: 12 min;

Postawa: stojąca, klęcząca, leżąca, w pojeździe.

Ocena:

„bardzo dobrze” – wykryć 9 celów;

„dobrze” – wykryć 8 celów;

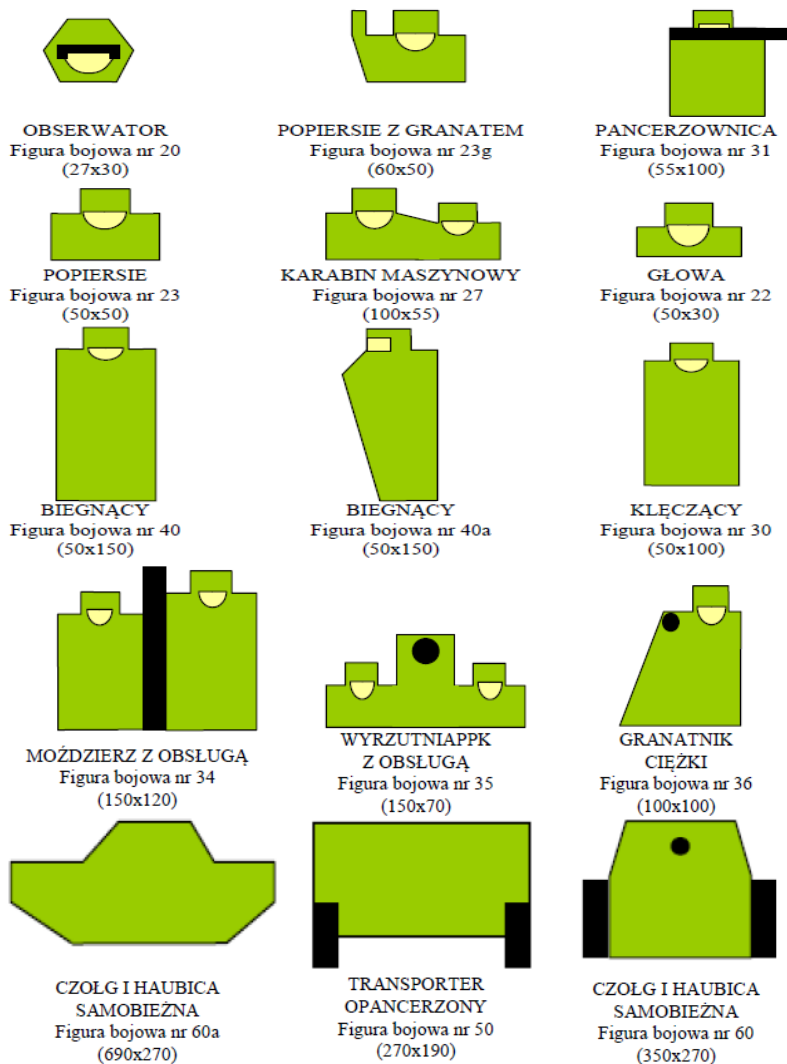
„dostatecznie” – wykryć 7 celów.

Dopuszczalne błędy w określeniu odległości: jak w ćwiczeniu nr 3.

Warunki obserwacji: Prowadzenie obserwacji w dzień i w nocy wraz z pozorowaniem zjawisk pola walki - huk, ogień, dym.

Wskazówki: Ćwiczenie realizować z wykorzystaniem lornetek lub przyborów podręcznych. Szkolony (żołnierz bądź sekcja) rozpoczyna obserwację i obliczanie odległości do wykrytych celów, a wyniki zapisuje na liście wyników obserwacji. Podczas realizowania ćwiczenia w nocy figury mogą być oświetlane przez maszerujących żołnierzy, demaskujących się światłem latarek. Ćwiczenie to należy prowadzić kilkakrotnie w dzień i w nocy. Jeżeli ćwiczenie prowadzi się z całą sekcją, to wszystkie cele ukazują się jednocześnie lub w kilku grupach, a wyniki obserwacji poszczególni żołnierze sekcji meldują dowódcy sekcji, który po sprawdzeniu ich dokładności zapisuje je na liście wyników obserwacji.

Poniżej wymiary podstawowych celów (szerokość x wysokość)

Meldowanie wyników obserwacji (meldunek SALUTE).

Podczas przygotowywania się do zajęć proponujemy przygotowanie tablicy poglądowej prezentującej układ meldunku SALUT. Jak również kilku przykładowych meldunków, które następnie wykorzystają do praktycznego ćwiczenia ich przekazywania.

Omawiam zagadnienie ucząc zasad budowania meldunku SALUT, doskonałą znajomość zasad korespondencji radiowej. Po omówieniu, szkoleni trenują przekazywanie meldunku między sobą.

Na początku jeden „nadający” wspomagany przez instruktora. W miarę opanowania materiału i umiejętności w parach, nadzorowani na zasadzie „ćwiczą wszyscy, sprawdzam pojedynczo”.

Meldunek służy do przekazywania informacji o przeciwniku zgromadzonych podczas działań. Stanowi, zatem materialny wynik pracy rozpoznawczej. Meldunek jest słownym opisem zastanej sytuacji, przebiegu działania, własnej aktywności lub realizacji jakiegokolwiek wyznaczonego zadania. Obecnie procedury NATO wyznaczają całkowicie sformalizowane typy meldunków dotyczących określonych zagadnień. Nawet najlepiej przeprowadzone rozpoznanie w najtrudniejszych warunkach będzie nic nie warte, jeśli meldunek o jego wyniku zostanie sporządzony niestarannie czy błędnie. Dlatego umiejętność sporządzania prawidłowych meldunków jest podstawową cechą dobrego zwiadowcy.

Meldunek jest ustną lub pisemną informacją dotyczącą wszelkich zmian sytuacji istotnych z punktu wojskowego. Może on dotyczyć na przykład przebiegu i wyników realizacji postawionego zadania, zastanej sytuacji, strat własnych. Meldunek należy składać w zwięzłych, prostych słowach, pamiętając o zawarciu w nim wszystkich istotnych informacji. Wszystkie zawarte w meldunku zwroty muszą być jednoznaczne (należy unikać zwrotów nieprecyzyjnych, np. „czołgi o dziwnym wyglądzie”), a nazwy przedmiotów muszą być używane prawidłowo (gdy nie wiesz czy widziałeś czołg, dział samobieżne czy transporter opancerzony użyj zwrotu „niezidentyfikowany pojazd gąsienicowy”). Sporządzając meldunek stosuj zasadę „7 złotych pytań” – kto, co, gdzie, kiedy, jak, czym, dlaczego.

Meldunek **SALUTE** zawiera przede wszystkim informacje o przeciwniku, jego wielkości, działaniu i położeniu oraz cechy identyfikacyjne pozwalające określić, po jakiej stronie walczy, w jakiej jest grupie. Jest składany przede wszystkim przez pododdziały rozpoznawcze, posterunki obserwacyjne, sekcje snajperskie, ale może być też składany przez każdy inny pododdział, który wykrył przeciwnika.

Ma umożliwić odróżnienie danej grupy/pododdziału w przypadku gdyby został później wykryty przez inny pododdział. Meldunek składany jest zazwyczaj, gdy nie doszło do wykrycia wojsk własnych i nie weszliśmy w kontakt ogniowy z przeciwnikiem. To wtedy mamy możliwość prowadzenia dłuższej obserwacji i podania szczegółowych informacji dotyczących danego pododdziału (wyposażenie, cechy identyfikacyjne itd.)

Składając meldunek na piśmie zawsze opatruj go datą i podpisem z podaniem stopnia, imienia i nazwiska. Pismo musi być czytelne i wyraźne, bez skreśleń i mazania gumą. Wcześniej warto przygotować treść meldunku na brudno i dopiero później starannie przepisać go na czysto. Przekazując meldunek ustnie zawsze wspieraj się na przygotowanym wcześniej meldunku pisemnym. Mów powoli, głośno i wyraźnie. Bądź przygotowany na pytania osoby, której składasz meldunek. Przekazując meldunek radiem stosuj się do zasad łączności radiowej (patrz instrukcja skrócona „Zasady łączności radiowej”). NATO używa standardowych formatów meldunków - jednakowych dla wszystkich wojsk Paktu.

Dla łatwego zapamiętania kolejności podawanych informacji zostały one przyporządkowane pierwszym literom w następującej kolejności:

Linia 1

S (ang. size): wielkość zaobserwowanego oddziału przeciwnika, jego liczebność. Przy małych ilościach podajemy ilość osób/pojazdów. Przy większych używamy nazw pododdziałów (pluton, kompania itd.).

Linia 2

A (ang. activity): rodzaj czynności, które wykonują. Działanie przeciwnika np. przygotowuje się do obrony, naciera, przemieszcza się (określenie kierunku przemieszczania się/ azymutu/ drogi).

Linia 3

L (ang. location): miejsce, w którym zostali zaobserwowani (zaszyfrowane lub współrzędne uproszczone). Określenie współrzędnych UTM.: F - własne, E - przeciwnika. Jeżeli mamy taką możliwość podajemy położenie przeciwnika, jeśli nie, podajemy własne współrzędne, azymut na przeciwnika oraz odległość do niego.

Linia 4

U (ang. uniforms): przynależność do określonego rodzaju wojska, jednostki cechy charakterystyczne (identyfikacyjne) umundurowania i oporządzenia umożliwiające identyfikację i rozróżnienie danego pododdziału np. naszywki, flagi, rodzaj munduru, kamuflaż, numery rejestracyjne pojazdów, oznaczenia taktyczne itp.

Linia 5

T (ang. time): czas obserwacji (rok, miesiąc, dzień, godzina). Lub DTG (dzień, godzina, czas /A zimowy, B letni/, miesiąc, rok). Podajemy czas, w którym zaobserwowaliśmy przeciwnika a nie czas nadania meldunku!

Linia 6

E (ang. equipment): wyposażenie, jakie mieli ze sobą, (sprzęt i uzbrojenie), np.: karabinek, karabin maszynowy, granatnik ppanc, itp., radiostacja plecakowa, ilość i rodzaj pojazdów.

PRZYKŁADOWY MELDUNEK

Linia 1 – Drużyna 8 osób.

Linia 2 – Przemieszczają się szykiem ubezpieczonym po drodze A1 w kierunku 10-00.

Linia 3 – **F** 33UAF23433265, **E** azymut 33-00; odległość 200 m.

Linia 4 – Mundury w kamuflażu typu Woodland, kamizelki modułowe – zielone, jedna osoba kurtka goretex, bez oznaczeń narodowych, żółte okrągłe naszywki na obu rękawach.

Linia 5 – 21.02.2014 godz. 13:42.

Linia 6 – 1 rgppanc, 1 rkm, 6 kbk typu Kałasznikow.

Dla łatwiejszego zapamiętania przez osoby nieznające języka angielskiego można rozwinąć skrót SALUTE, jako:

Sila

Aktywność

Lokalizacja

Uniformy

To było o godzinie...

Ekwipunek.

Dokumentacja pracy PO (szkic i dziennik obserwacji).

Pomimo kolejności zagadnień w Programie Szkolenia proponujemy zagadnienie to realizować **PRZED** zagadnieniem nr 5 (**Działanie na posterunku obserwacyjnym (PO)**).

Intencja – wybierając w trakcie instruktażu do zajęć miejsce praktycznego wykonania szkicu starać się wybrać teren najbardziej charakterystyczny dla SRO BOT, z której pochodzą szkoleni.

Przy realizacji zagadnienia dodatkowo doskonalić wcześniej opanowane umiejętności prowadzenia obserwacji:

- spostrzegawczość i pamięć wzrokową, znajomość cech demaskujących różne cele, umiejętność rozróżniania celi),
- ocenę odległości (na oko, za pomocą przyrządów: lornetki, peryskopu, noktowizora, celownika optycznego broni, dalmierza),
- pracę na mapie (wskazywanie swojego położenia, rozumienie terenu jaki pokazuje mapa),
- pracę na busoli, kompasie, GPS (wskazywanie azymutów, przeliczanie stopni na tysięczni i odwrotnie).

Zapoznać z zasadami wykorzystania ww. dokumentacji w realnej pracy na PO.

Uwaga – stosować stopniowanie trudności poprzez wskazanie prostego terenu do szkicu w pozycji wygodnej dla szkolonego (z najlepszym wglądem w teren). Na etapie początkowego szkolenia każdy żołnierz osobno wykonuje szkic obserwacji. Czynność ta może być podzielona na etapy (każdy etap sprawdzany i korygowany). W późniejszym etapie ćwiczymy wykonanie szkiców trudnego terenu (warstwie, dużo charakterystycznych przedmiotów) w postawie leżącej z limitowanym przez instruktora dostępem do sprzętu wspomagającego. Zwrócić uwagę aby szkoleni uczyli się dobrych nawyków czyli wykonywali szkic i dziennik obserwacji czytelny i przejrzysty.

Szkic

Szkice terenu i meldunki służą do przekazywania informacji o terenie i przeciwniku zgromadzonych podczas działań. Stanowią zatem materialny wynik pracy rozpoznawczej na PO. Należy pamiętać, że nawet najdokładniejsza mapa topograficzna zawiera informacje o terenie z okresu, w którym została sporządzona – najczęściej sprzed kilku a nawet kilkunastu lat. Do tego dochodzą zmiany spowodowane działaniami wojennymi a także informacje o obecności i aktywności nieprzyjaciela. Meldunek jest słownym opisem zastanej sytuacji, przebiegu działania, własnej aktywności lub realizacji jakiegokolwiek wyznaczonego zadania. Szkic jest graficznym przedstawieniem wycinka terenu lub obiektu. Może to być szkic widokowy – rysunek terenu (obiektu) w taki sposób, w jaki się go widzi, obecnie coraz częściej zastępowany fotografią, albo też szkic topograficzny – sporządzony przy użyciu znaków topograficznych jak na mapie topograficznej. Szkic może być załącznikiem do meldunku albo samodzielnym meldunkiem. Nawet najlepiej przeprowadzone rozpoznanie w najtrudniejszych warunkach będzie nic nie warte, jeśli szkic czy meldunek o jego wyniku zostanie sporządzony niestarannie czy błędnie. Dlatego umiejętność sporządzania prawidłowych szkiców i meldunków jest podstawową cechą dobrego żołnierza.

Wyróżniamy szkice:

- topograficzny

Szkic topograficzny sporządza się przy użyciu znaków topograficznych, rysowanych przepisowo i odpowiednio ustawionych. Jeśli dla określonego, ważnego taktycznie elementu brak jest znaku topograficznego, należy wrysować własny znak umowny, oznaczając go następnie na legendzie szkicu. Sytuację taktyczną wrysowuje się przy użyciu obowiązujących znaków taktycznych.

- z miejsca
Szkic ten jest najczęściej spotykanym szkicem, wykonywanym w styczności z nieprzyjacielem, przy graniczonej możliwości manewru.
- z podstawy
Szkic z podstawy sporządza się w zasadzie podobnie jak szkic z miejsca. Jest on dokładniejszy w zakresie pomiarów, albowiem pomiar odległości do obiektów terenu wykonuje się metodą wcięć z dwóch punktów.
- widokowy
Szkic widokowy służy przedstawieniu terenu (obiektu) w taki sposób, w jaki jest widziany. Najlepiej jest, aby teren lub obiekt został zarejestrowany fotografią lub filmem, ale nie zawsze jest to możliwe. W takiej sytuacji żołnierz musi narysować wycinek terenu starając się jak najdokładniej oddać istotne szczegóły. Szkic widokowy jest szkicem trudnym, wymaga wcześniejszego treningu oraz znajomości podstaw rysunku i perspektywy. Szkic widokowy będzie konieczny również w odniesieniu do niezidentyfikowanych, nieznanymi żołnierzowi elementom techniki wojskowej. Należy wówczas jak najdokładniej narysować dany przedmiot, uwzględniając np. kształt lufy, ilość kół, wzór kamuflażu, oznaczenia identyfikacyjne.

Do sporządzania szkicu potrzeby jest zestaw przyborów piśmiennych:

- blok meldunkowy,
- ołówek czarny, niebieski, czerwony (jeśli to możliwe również zielony, żółty, brązowy i niebieski),
- guma do ścierania,
- busola, linijka dowódcy (lub inna linijka bądź ekierka z kątomierzem).

Przybory te powinny mieścić się w mapniku i stanowić niezbędne wyposażenie każdego PO. Nie należy używać ołówek chemicznych, atramentu i pisaków, ponieważ rozmazują się one pod wpływem wody. Szkice wykonuje się stojąc, klęcząc lub leżąc – w zależności od sytuacji taktycznej. Najwygodniej szkicuje się w pozycji leżącej, jednak pozycja stojąca daje najlepszy wgląd w szkicowany teren.

Szkic Obserwacji

Jednym z podstawowych dokumentów prowadzonych na PO jest szkic obserwacji. Sporządza go dowódca posterunku lub wyznaczony przez niego doświadczony żołnierz.

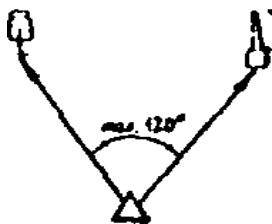
Szkic obserwacji musi zawierać:

- precyzyjnie określone i zaznaczone miejsce rozmieszczenia PO,
- kierunek północy,
- widoczne w perspektywie dozory i inne charakterystyczne przedmioty terenowe, oznaczając do nich odległość w metrach,
- sektor(pas) główny i dodatkowy,
- skalę wykonanego szkicu,

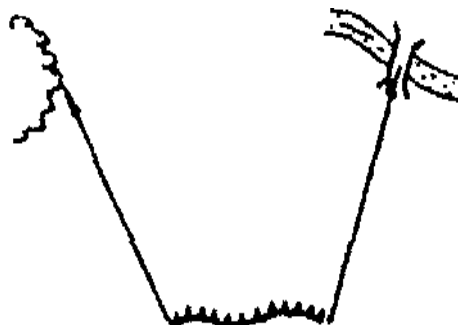
- wykryte cele i obiekty.

Szkic obserwacji sporządza się zawsze w dwóch egzemplarzach – jeden dla przełożonego, a drugi dla potrzeb obsady PO.

Wyznaczenie sektora lub pasa obserwacji zależy od sytuacji i konkretnych warunków, zwłaszcza od charakteru terenu czy specyfiki otrzymanego zadania. Sektor obserwacji określa trójkąt zawarty między miejscem PO (obserwatora) a dwoma punktami w terenie. Pas obserwacji określa się czterema punktami wybranymi w terenie.

Sektor obserwacji

Pas obserwacji

Szkic z miejsca

Szkic ten jest wykonywanym w styczności z nieprzyjacielem, przy ograniczonej możliwości manewru. Wykonując szkic należy przestrzegać następującej kolejności pracy:

- wybrać stanowisko,
- ustalić rodzaj szkicu i sposób wykonania,
- zorientować szkieownik magnetycznie lub geometrycznie i wyznaczyć na nim kierunek północy,
- oznaczyć punkt początkowy (miejsce z którego prowadzisz obserwację) oraz precyzyjnie określić współrzędne tego punktu;
- określić skalę szkicu (skalę dobierz w taki sposób, aby na kartce zmieścił się najdalszy obiekt znajdujący się na obszarze objętym szkicem np. jeśli odległość ta wynosi 1km, przyjmij skalę 1:10000, jeśli 500 m – przyjmij 1:5000),
- wybrać wyróżniające się przedmioty terenowe i określić do nich odległość (oddzielne domy, wieże, drzewa, szczyty itp.),
- wykreślić z punktu początkowego kierunki na wybrane przedmioty, odłożyć na nich odległość w skali i nanieść je na szkic,
- uzupełnić szkic szczegółami i dokonać opisów (nanieść pola martwe, zakryte, zapory inżynieryjne, obiekty nie objęte przepisowymi znakami topograficznymi, lecz mające znaczenie taktyczne np. stogi siana zaznacz własnym znakiem i opisz w legendzie w ramce na wolnym miejscu kartki itp. – pamiętaj, rysuj tylko obiekty widoczne!),
- wrysować położenie wojsk przeciwnika (i własnych) lub inne dane w zależności od potrzeb,
- sporządzić legendę (opisz ważne szczegóły nie ujęte graficznie),
- podać datę i godzinę wykonania szkicu oraz jego wykonawcę..

Jeżeli szkic nie jest wykonywany na arkuszu bloku meldunkowego opisy należy wykonać następująco:

- w górnej części szkicu umieścić jego tytuł,
- w lewej górnej części oznaczyć strzałką kierunek północy,
- w dolnej części szkicu po środku oznaczyć skalę szkicu,
- z boku miejsca PO podać współrzędne;
- na dolnym marginesie z lewej strony podać datę i godzinę wykonania szkicu,
- na dolnym marginesie z prawej strony umieścić stopień nazwisko i podpis wykonawcy.

Kolory znaków taktycznych według obowiązujących ogólnych zasad.

Znaki topograficzne generalnie tylko koloru czarnego. Lasy i wodę można podmalować odpowiednio zielonym/niebieskim. Niektóre umowne znaki topograficzne wprowadzone wraz z siatką UTM są w kolorach właściwych dla tego, co przedstawiają (roślinność na zielono, rzeźba terenu na brązowo itd.) jest to dopuszczalne, ale pod warunkiem, że nie zakłóca czytelności szkicu.

Znaki zawarte w wykazie rysuje się zorientowane zgodnie z ich położeniem w terenie.

Podczas nanoszenia dozorów (charakterystycznych przedmiotów terenowych) na szkic obserwacji z boku opisujemy w liczniku jego numer i nazwa w mianowniku jego odległość w metrach

D-1 wieża

1200

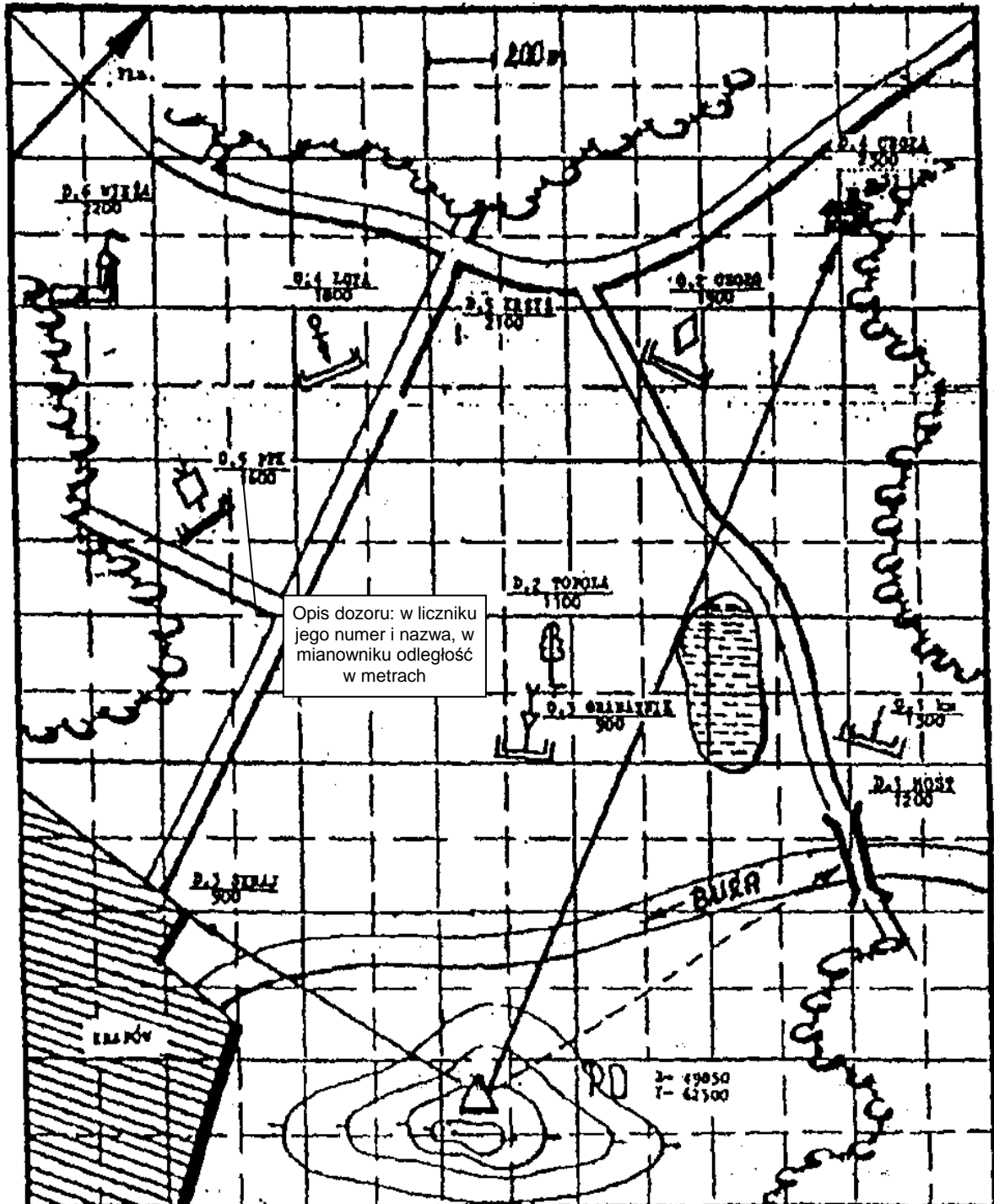
Jeżeli szkic obserwacji jest zbyt zagmatwany można zaznaczyć tylko dozór D-1 a w legendzie opisać szczegóły.

Legenda zawiera opis celów w kolejności wykrycia oraz azymut i odległość do nich. Umieszcza się tu również użyte w szkicu niestandardowe znaki taktyczne i topograficzne (C-3 grupa piechoty 00-10 1200 m).

Szkic ...obserwacji... nr ..1... Dowódca ...1 plr....

Czas wystania 16.00 01.10.18 SDO... PO 33U CB 3457 8655

SKALA 1:20 000:

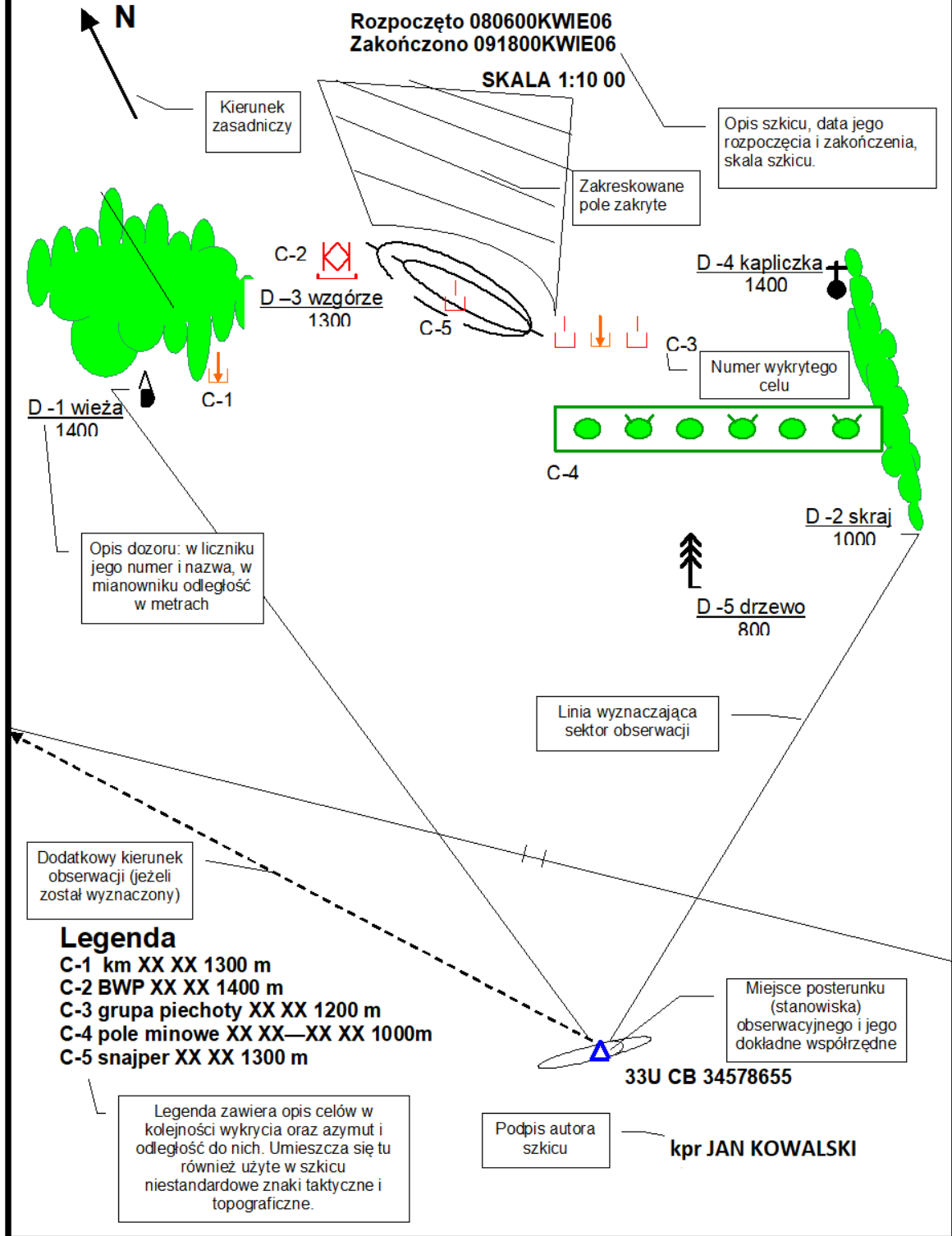

Podpis kpr

SZKIC OBSERWACJI PO nr 1

Rozpoczęto 080600KWIE06
Zakończono 091800KWIE06

SKALA 1:10 00

Opis szkicu, data jego rozpoczęcia i zakończenia, skala szkicu.

Kierunek zasadniczy

Zakreskowane pole zakryte

D-4 kapliczka 1400

C-3 Numer wykrytego celu

D-1 wieża 1400

Opis dozoru: w liczniku jego numer i nazwa, w mianowniku odległość w metrach

Linia wyznaczająca sektor obserwacji

Dodatkowy kierunek obserwacji (jeżeli został wyznaczony)

Legenda

- C-1 km XX XX 1300 m
- C-2 BWP XX XX 1400 m
- C-3 grupa piechoty XX XX 1200 m
- C-4 pole minowe XX XX—XX XX 1000m
- C-5 snajper XX XX 1300 m

Legenda zawiera opis celów w kolejności wykrycia oraz azymut i odległość do nich. Umieszcza się tu również użyte w szkicu niestandardowe znaki taktyczne i topograficzne.

Miejsce posterunku (stanowiska) obserwacyjnego i jego dokładne współrzędne

Podpis autora szkicu

kpr JAN KOWALSKI

Dziennik obserwacji

Jest to dokument, w którym odnotowujemy co się wydarzyło i co zaobserwowaliśmy o danej godzinie. Prowadzi go z zasady dowódca PO lub wyznaczony żołnierz, wpisując do niego wszystkie meldunki przekazywane głosem przez obserwatora w formie tabelarycznej.

- Pierwsza kolumna to miejsce i numer posterunku, z którego zaobserwowano dany obiekt (gdy dowódca otrzyma szereg dokumentów, wie z jakiego miejsca daną rzecz zaobserwowano).
- Druga kolumna, wpisujemy datę oraz godzinę rozpoczęcia i zakończenia obserwacji.
- Trzecia kolumna, czasu, miejsce i charakterystyka zaobserwowanego celu. Czas (data i godzina), miejsce (na bazie wcześniej wyznaczonych dozorów, czy to względem współrzędnych ściągniętych z mapy), charakterystyka zaobserwowanego celu (zjawiska), mogą to być również wybuchy, określone dźwięki, światło w nocy, trzeba zapisać jak najwięcej ważnych danych (jeśli zaobserwowaliśmy przeciwnika to należy podać jego siłę, umundurowanie, broń, co robił, dodatkowy sprzęt, oznaczenia przynależności, kierunek z jakiego się poruszał i gdzie się udał).
- Czwarta kolumna, wpisujemy kiedy i komu zameldowane zostało wykrycie celu.
- Piąta kolumna wpisujemy uwagi dodatkowe.

Działanie na posterunku obserwacyjnym (PO).

Posterunek obserwacyjny (PO) to doraźnie zorganizowany element rozpoznawczy wykonujący zadanie za pomocą obserwacji i podsłuchu z miejsca. Przez pojęcie posterunku obserwacyjnego rozumie się obsadę posterunku i przygotowane miejsce zapewniające warunki do odpowiedniego, skrytego rozmieszczenia ludzi i skutecznego prowadzenia obserwacji.

Obserwacja jest podstawowym i powszechnie stosowanym sposobem prowadzenia rozpoznania - elementem każdego działania wojsk. Umożliwia ona zdobycie najbardziej aktualnych i wiarygodnych wiadomości o przeciwniku, wojskach własnych, terenie i jego infrastrukturze. Skuteczność obserwacji zależy przede wszystkim od właściwej organizacji i jej umiejętnego prowadzenia oraz od odpowiedniego opracowania i terminowego przekazania zainteresowanym dowódcom i sztabom zdobytych za jej pomocą informacji.

Przy realizacji zagadnienia dodatkowo doskonalić wcześniej nabyte umiejętności:

- ćwiczenia obserwacji (sposobność i pamięć wzrokową, znajomość cech demaskujących różne cele, umiejętność rozróżniania celi),
- ocenę odległości (na oko, za pomocą przyrządów: lornetki, peryskopu, noktowizorów, celownika optycznego broni, dalmierza),
- maskowanie (siebie oraz pozycji),
- meldowanie do d-cy o wykryciu (krótko i jasno meldować wyniki obserwacji),
- wykorzystywanie znaków i sygnałów dowodzenia.

Uwaga – stosować stopniowanie trudności poprzez wskazanie rejonu gdzie łatwo wybrać i zbudować mały PO do trudnego terenu i dużego rozbudowanego PO. Na etapie początkowego szkolenia żołnierze pojedynczo wybierają miejsce, muszą potrafić uzasadnić dlaczego w tym miejscu, potem go przygotować dla siebie i zamaskować. W kolejnym etapie pracują w parach i większych zespołach. Na koniec budowa pod presją ewentualnego kontaktu z przeciwnikiem. Zwrócić uwagę aby szkoleni uczyli się dobrych nawyków czyli budowa i maskowanie odbywa się bez od tyłu PO (cel stanowi godzinę 12). Dopiero po skończeniu mogą oglądać całość. Ocenić braki aby przy następnym maskowaniu uniknąć

luk, wystających elementów, pozostawionych rzeczy po budowie, takich jak wykopana ziemia, połamane gałęzie, itd. Można w późniejszych etapach szkolenia utrudniać poprzez ograniczanie do pewnych elementów wyposażenia. Rozwija to kreatywność, pomysłowość. Uczy radzenia sobie tym co można pozyskać w terenie oraz doskonali umiejętność pracy w grupie.

Planowanie

Wybór miejsca na PO odbywa się na etapie planowania do danego zadania. Dowódca lub wyznaczeni żołnierze analizują teren i miejsce które mają rozpoznać lub prowadzić obserwację. Do analizy wykorzystuje się wszelkie dostępne środki:

- mapy wojskowe, cywilne,
- programy takie jak FALKON VIEW i inne,
- Internet np. google map,
- zdjęcia satelitarne,
- zdjęcia prywatne,
- wcześniejsze szkice danego miejsca,
- wiedza ludzi którzy znają dany teren,
- inne.

Wskazane w planowaniu miejsce trzeba zawsze traktować jako wytypowane wstępnie ponieważ rzeczywiste warunki mogą nie pozwolić na wykonanie PO w planowanym rejonie. Dlatego dowódca będąc na miejscu przeprowadza rekonesans i w razie potrzeby koryguje lokalizację albo wyznacza całkiem inne miejsce.

Podczas planowania wyznacza się rejon ześrodkowania (bazę) w okolicy PO, określa się skład osobowy obsady posterunku zależny przede wszystkim od zadania, wyposażenia oraz warunków terenowych i atmosferycznych. Może wynosić od 2 – 4 żołnierzy do sekcji.

Do zasadniczego wyposażenia posterunku obserwacyjnego należą:

- przyrządy optyczne (lornetki, peryskopy, noktowizory, celowniki optyczne broni),
- kątomierz, busola (PAU-2, busola AK),
- dokumentacja niezbędna do ewidencjonowania wyników obserwacji (dziennik obserwacji, mapa wykrytych celów, szkic obserwacji, blok meldunkowy),
- środki sygnalizacji i łączności do przekazywania danych (najlepiej przewodowe),
- dodatkowe materiały pomocnicze (katalogi sprzętu, fotografie, tabele struktur organizacyjnych wojsk przeciwnika, latarka, aparatura do wykonywania zdjęć panoramicznych, radiolokacyjna stacja obserwacji pola walki).

Dowódca może zapotrzebować dodatkowy lub specjalistyczny sprzęt potrzebny do obserwacji lub maskowania PO, np.:

- termowizja, dalmierz, lunety umożliwiające obserwacje na dużym dystansie,
- siatki i kombinezony maskujące.

Całe działanie na PO jest zaplanowane i zatwierdzone przez przełożonego.

Działanie w terenie

Po dotarciu sekcji w rejon wykonania PO d-ca podaje sygnał do wykonania procedury „HAK”, po wykonaniu nasłuchu sekcja przechodzi do okrężnej lub zajmuje bazę (jest to uzależnione od wcześniejszego planowania jednakże d-ca podejmuje ostateczną decyzję na miejscu). Odległość bazy od PO uzależniona jest od terenu i zagrożenia ze strony przeciwnika. Po wykonaniu okrężnej d-ca i radiotelefonista schodzą się do środka, d-ca wyznacza skład pierwszej zmiany PO (2 – 4 żołnierzy, plus dodatkowo jednego, który będzie

wchodził w skład drugiej zmiany PO lub będzie rozprawdzającym zmiany na PO, w razie braku ludzi rolę rozprawdzającego może pełnić radiotelefonista).

Wyznaczeni żołnierze schodzą do środka, d-ca wyznacza d-cę PO, obserwatora, pomocnika obserwatora, radiooperatora (w zależności od ilości osób na PO), przedstawia rozkaz bojowy dla dowódcy PO. Wyznaczeni żołnierze przygotowują sprzęt do wykonania zadania a d-ca sekcji/plutonu omawia z zastępcą czas rekonesansu, działanie w sytuacjach szczególnych (w tym zaginięcie grupy rekonesansowej), sygnały bliższe, dalsze, hasło.

Na rozpoznanie wychodzi d-ca, radiotelefonista, skład PO, jeden dodatkowy żołnierz który będzie rozprawdzającym lub wchodził w skład drugiej zmiany. Żołnierz ubezpieczający sektor na 6-ej musi znać wszystkie sygnały rozpoznania swój – obcy. Po osiągnięciu rejonu planowanego PO, grupa zatrzymuje się i prowadzi nasłuch około 5 min, następnie wykonują „procedurę 5,25” w celu dokładnego sprawdzenia rejonu. Jeśli planowany rejon okazuje się odpowiedni d-ca wybiera miejsce na PO a pozostali prowadzą ubezpieczenie. Jeśli rejon okazuje się nieodpowiedni grupa przemieszcza się w celu znalezienia dogodnego miejsca. Jeśli jest to niemożliwe, grupa wraca do sekcji, gdzie analizuje sytuację próbując określić inne dogodne miejsce. W razie potrzeby cała sekcja przemieszcza się w nowy wytypowany rejon, gdzie powtarza procedurę rozpoznania miejsc PO.

Wybór miejsca na PO (przy rekonesansie)

Wybór miejsca docelowego na PO jest jedną z najbardziej kluczowych decyzji. Podejmując ją należy pamiętać, że wybrane miejsce musi gwarantować:

- jak najlepszy wgląd w wyznaczony sektor lub pas obserwacji,
- dobre naturalne maskowanie zwłaszcza przed prowadzeniem obserwacji naziemnej i z powietrza,
- zapewniać skryte podejście i odejście z posterunku,
- powinno być rozmieszczone z dala od charakterystycznych, dobrze widocznych przedmiotów terenowych umożliwiających namierzenie oraz prowadzenie i korygowanie ognia,
- w miarę możliwości zapewniać ochronę przed wiatrem i deszczem oraz innymi niekorzystnymi wpływami warunków atmosferycznych.

Miejscami takimi mogą być:

- zbocza wzgórz zwrócone do przeciwnika,
- wyniosłości terenu leżące 200 – 300 m przed skrajem lasów, zagajników, sadów lub zarośli,
- strychy, górne piętra, ruiny domów,
- miejsca na pierwszy rzut oka wyjątkowo nieprzyjazne ludzkiej naturze np. zniszczone, rozbite groby, wysypiska śmieci, składy nieczystości, wyloty kanałów ściekowych, bezpośrednia bliskości padłych, rozkładających się zwłok dużych zwierząt hodowlanych,
- rowy strzeleckie, wykopy, leje zapewniające wgląd w teren przeciwnika.

Należy pamiętać że miejsce, które wydaje się nam idealne może być również uznane za takie przez nieprzyjaciela. Dlatego nie należy budować PO koło:

- samotnego krzaka, drzewa, domu stojącego w otwartym terenie,
- przy zakrętach, na końcach dróg i strumieni,
- wyróżniających się przedmiotach terenowych,

- w gęsto zaludnionym obszarze,
- na szczytach wzniesień, pagórków.

Przy wyborze miejsca należy użyć wyobraźni i pomysłowości.

Po wyznaczeniu miejsca na wykonanie PO wyznaczeni żołnierze przystępują do jego wykonania, maskowania a pozostali ubezpieczają. D-ca stawia szczegółowe zadania poszczególnym członkom obsady PO. D-ca wraz z d-cą pierwszej zmiany obsady PO wykonują identyczne szkice obserwacji (każdy dla siebie). Szkic obserwacji może również sporządzić jedna osoba w dwóch egzemplarzach. Jeden zostaje zawsze na PO, drugi zabiera dowódca sekcji do bazy. Ułatwi to późniejsze przekazywanie informacji przez radio i zmniejszy szanse nieporozumienia między aktualną obsadą PO a dowódcą sekcji w bazie.

Budowanie i maskowanie

PO buduje się od strony bazy i drogi podejścia. NIE wchodzi się na teren pomiędzy PO a obserwowanym rejonem. Cała budowa i maskowanie odbywa się skrycie (w skrajnych przypadkach PO powinien być wykonywany pod osłoną ciemności).

PO powinien zostać założony z wykorzystaniem naturalnego ukształtowania terenu z jak najmniejszą interwencją / zmianami w otoczeniu. PO może także zostać zbudowany poprzez wykopanie okopów, wejścia, okien obserwacyjnych czy zadaszenia jeśli wymaga tego zadanie. Podczas maskowania należy zwracać uwagę aby nie pozostawiać żadnych śladów (ściętych gałęzi, wykopanej ziemi), które mogą demaskować PO.

Dodatkowe cechy demaskujące PO to:

- Kształt – nienaturalny dla środowiska kształt sylwetki człowieka, pojazdu czy uzbrojenia jest łatwo zauważalny nawet z dużej odległości;
- Cień – stanowi element wyróżniający z otoczenia nawet dobrze zamaskowany obiekt;
- Faktura powierzchni – elementy naturalne mają matową lub półmatową fakturę, należy zwracać uwagę na wszystkie przedmioty skutecznie odbijające światło np. uzbrojenie czy przyrządy optyczne;
- Kolor – należy zwracać uwagę na kolory niewystępujące w danym środowisku np. w przyrodzie nie występuje głęboka czerń charakterystyczna dla powierzchni broni strzeleckiej;
- Miejsce – należy zwracać uwagę na elementy środowiska, które cechuje nienaturalne położenie (nie pasujące do otoczenia);
- Ruch – przemieszczanie się ludzi i pojazdów stanowi jeden z podstawowych elementów demaskujących.

O wielkości i rodzaju decyduje d-ca analizując potrzeby oraz możliwości i środki własne, jak również:

- ilości żołnierzy obecnych jednorazowo na PO,
- odległość od obserwowanego obiektu, ukształtowanie terenu,
- czas na jego budowę oraz czas prowadzenia obserwacji,
- ukształtowanie terenu,
- zagrożenie wykrycia przez przeciwnika lub ludność cywilną.

Punkt rozejścia (PR)

Ustalany jest w czasie planowania ale może zostać zmieniony po wybraniu miejsca na PO. Jeżeli jest zakładany tylko jeden PO to punkt rozejścia (PR) jest jednocześnie ostatnim punktem bezpiecznym (OPB), gdzie odbywa się zmian obsady na PO. Znajduje się

w odległości wzrokowej pomiędzy PR/OBP a PO. Jeżeli jest zakładanych więcej PO to każdy z nich ma swój własny OPB (również w odległości wzrokowej od PO). W takim przypadku PR ustala się bliżej bazy i w nim wszystkie obsady/zmiany rozchodzą się na swoje PO dokonując zmiany w „swoich” OPB. PR jak i OPB musi być w charakterystycznym miejscu (drzewo, korzeń, kamień itp.). Jeśli nie ma takiego miejsca, można stworzyć taki punkt umieszczając znacznik (taśma, światło chemiczne, farba w spreju, itp.) na drzewie, kamieniu tak aby był widoczny dla podchodzących ze strony bazy/PR a nie widoczny od strony PO. PR i OPB musi być wyznaczony na godzinie 6-ej dla PO przyjmując, że obserwowane miejsce jest na godzinie 12-ej.

Działania na PO

Za dobrą organizację i dyscyplinę pracy na posterunku odpowiada d-ca PO, który określa i stawia członkom obsady szczegółowe zadania. W zależności od składu osobowego, wyposażenia, czasu pracy i otrzymanego zadania d-ca może wyznaczyć:

- obserwatora (1-2),
- pomocnika obserwatora (1-2),
- obsługę środków łączności i innych urządzeń np. dalmierzystę.

Dokonując podziału obowiązków należy pamiętać, że obserwacja musi być prowadzona ciągle, bez względu na liczebność obsady.

Wariant 1. Organizacja pracy na PO przy dwóch żołnierzach obsady (łącznie z dowódcą) może być następująca:

- obserwator prowadzi tylko obserwację,
- dowódca prowadzi szkic obserwacji, dziennik obserwacji, obsługuje środek łączności, ubezpiecza.

Wariant 2. Organizacja pracy na PO przy trzech żołnierzach obsady (łącznie z dowódcą) może być następująca:

- obserwator prowadzi tylko obserwację,
- dowódca prowadzi szkic obserwacji, dziennik obserwacji, obsługuje środek łączności,
- pomocnik obserwatora ubezpiecza PO.

Wariant 3. Organizacja pracy na PO przy czterech żołnierzach obsady łącznie z dowódcą:

- obserwator prowadzi tylko obserwację,
- dowódca prowadzi szkic obserwacji, dziennik obserwacji;
- pomocnik obserwatora odpoczywa,
- radiooperator obsługuje środki łączności i inne urządzenia np. dalmierz.

Przed rozpoczęciem prowadzenia obserwacji dowódca stawia zadanie pierwszej zmianie obsady, wskazuje dozory (od prawej do lewej, od bliższej rubieży do dalszej). Podaje również inne konieczne wiadomości, w tym przede wszystkim informację o przeciwniku, przebieg przedniego skraju wojsk własnych, zadanie sekcji\plutonu. Dokładnie określa zadanie obserwatora:

- stanowisko obserwacji,
- sektor obserwacji i dodatkowy kierunek obserwacji,
- co ma wykryć i ustalić,
- na co zwrócić szczególną uwagę,
- czas rozpoczęcia obserwacji, czas zakończenia lub zmiany,
- sposób meldowania i wskazywania wykrytych celów.
- sygnały.

Zadanie dla obserwatora – wariant

Szeregowy NOWAK (wywołany odpowiada – JESTEM), jesteście obserwatorem (odpowiada – ROZKAZ). Wasze miejsce na skarpie z lewej strony jałowca (odpowiada – WIDZĘ). Obserwację prowadzić w sektorze: na prawo Dozór 1-BRZOZA (WIDZĘ), na lewo Dozór 5-CEGŁA (WIDZĘ), dodatkowy kierunek obserwacji w prawo od dozoru nr 1 na szerokość dłoni, dalej 300-STUDNIA (WIDZĘ). Wasze zadanie: wykryć, rozpoznać oraz wskazywać cele i obiekty przeciwnika w wyznaczonym sektorze. Szczególną uwagę zwrócić na zagajnik w lewo od dozoru nr 3. O wykrytych celach meldować głosem/przez radio, cele wskazywać w stosunku do dozorów. Wasz pomocnik – szeregowy KOWALSKI. Zmiana podejście od tyłu posterunku za 2 godziny. Punkt zatrzymania zmiany na godzinie 6 grupa jałowców (WIDZĘ), hasło - KOLBA, odzew - KRAKÓW. Sygnał do pospiesznego opuszczenia posterunku – po radiu „ZMIANA 12”. Moje miejsce w bazie (ZROZUMIAŁEM). Powtórzcie zadanie (.....) Pytania (...)

Rozpocząć obserwację (ROZKAZ).

Obserwator starając się monitorować teren skanuje od najbliższych obiektów do najdalszych na zasadzie spirali (od szczegółu do ogółu). Stara się zapamiętać jak najwięcej informacji i obiektów. Dzięki temu szybciej wychwyci wszelkie zmiany w obserwowanym terenie.

Dowódca zmiany PO jest ulokowany tuż za obserwatorem. Otrzymanie wszelkich informacji potwierdza, nanosi na szkic obserwacji i wpisuje do dziennika obserwacji (jeśli posiada środki łączności może zameldować d-ca sekcji\plutonu) w tym samym czasie prowadzi ubezpieczenie. Długotrwała obserwacja jest męcząca dlatego d-ca zmiany PO może zmienić obserwatora.

Jeżeli na PO jest trzech (czterech) żołnierzy to zmiana następuje pomiędzy obserwatorem a pomocnikiem obserwatora albo w razie potrzeby pomocnik wspiera obserwatora (decyduje o tym d-ca PO).

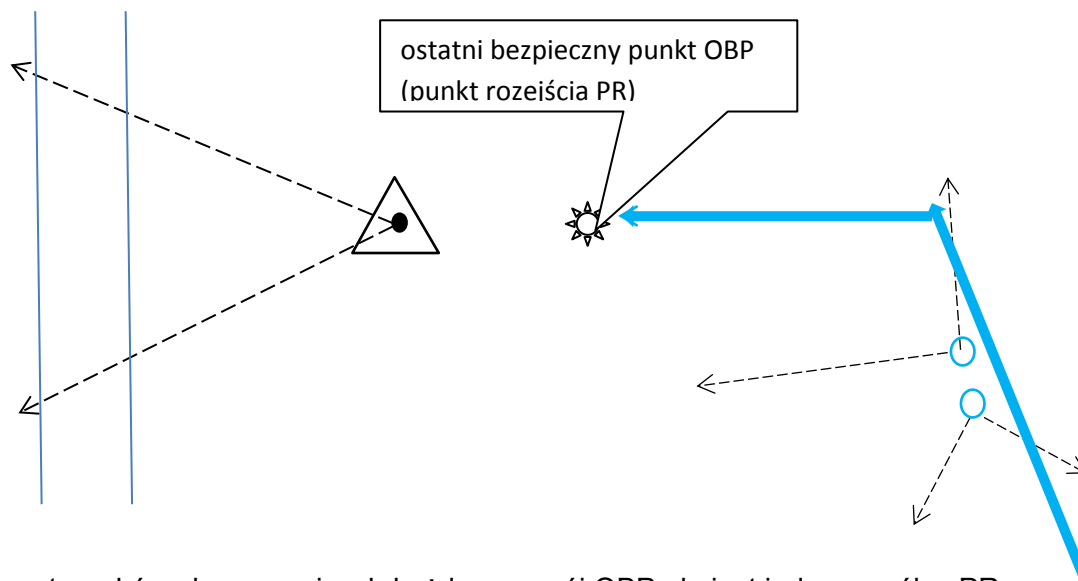
W przypadku długotrwałej pracy dowódca PO ma prawo zwolnić jednego żołnierza z wykonywanych obowiązków np. radiooperatora. W tym czasie może on spożywać posiłek lub spać. Jego obowiązki przejmuje pomocnik obserwatora – obsługuje środki łączności.

Na PO żołnierze powinni tak dobrać sobie miejsca żeby ograniczać jakiegokolwiek ruchy a zmiana funkcji odbywała się płynnie, każda zmiana odbywa się z przekazaniem ważnych informacji (sektorów, pasa obserwacji, co się ostatnio zmieniło oraz uwagi).

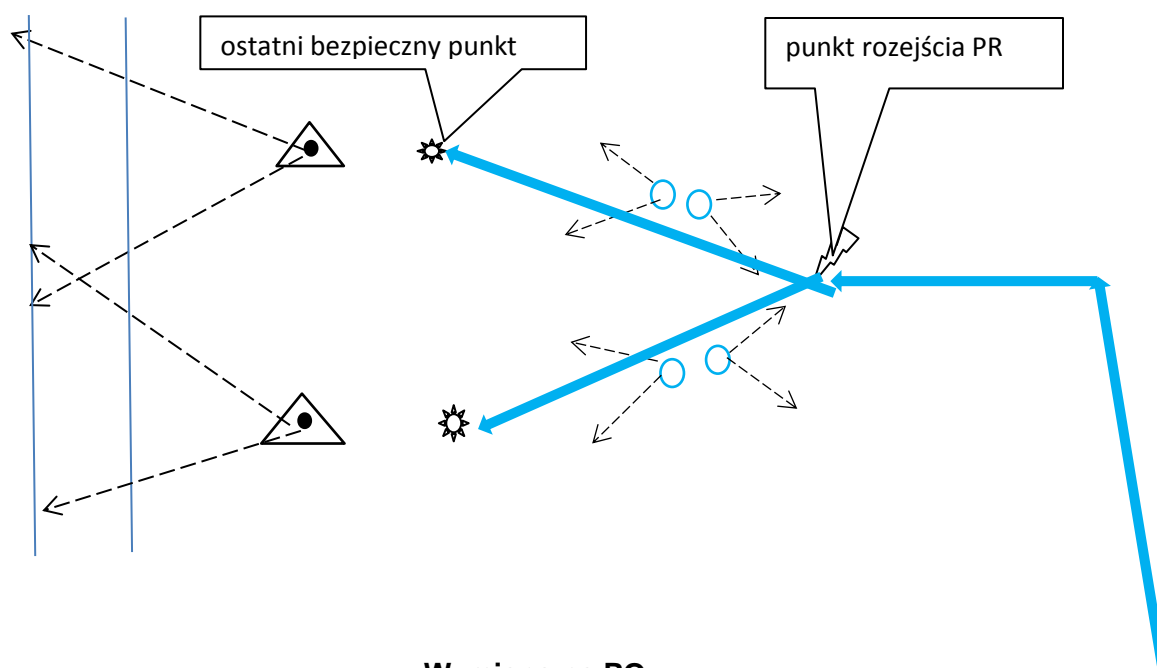
Wychodząc na PO żołnierze powinni zabrać racje żywnościowe, wodę, dodatkową odzież (zimową, wodoodporną, karimatę, śpiwór oraz zestaw do wypróżniania się (worki foliowe na mocz i kał) lub zażyć środki farmakologiczne (np. stoperan).

O częstotliwościach zmian obsady na PO decyduje d-ca sekcji\plutonu w zależności od potrzeb, od pory roku, warunków atmosferycznych a szczególnie od poziomu zagrożenia ze strony przeciwnika. Zmianę prowadzi żołnierz, który był na rozpoznaniu rejonu PO lub rozprawdzający (jeśli jest więcej niż jeden PO).

Jeden posterunek obserwacyjny gdzie OBP jest zarazem PR

Kilka posterunków obserwacyjnych każdy ma swój OBP ale jest jeden wspólny PR

Wymiana na PO

Zmiana po dotarciu do OBP daje umówiony sygnał żołnierzowi na PO, po otrzymaniu od PO potwierdzenia i na bliższej odległości wymienia hasło i odzew.

Wymiana powinna się odbywać jak najbardziej skrycie (nawet czołganiem na trasie pomiędzy PO a OBP).

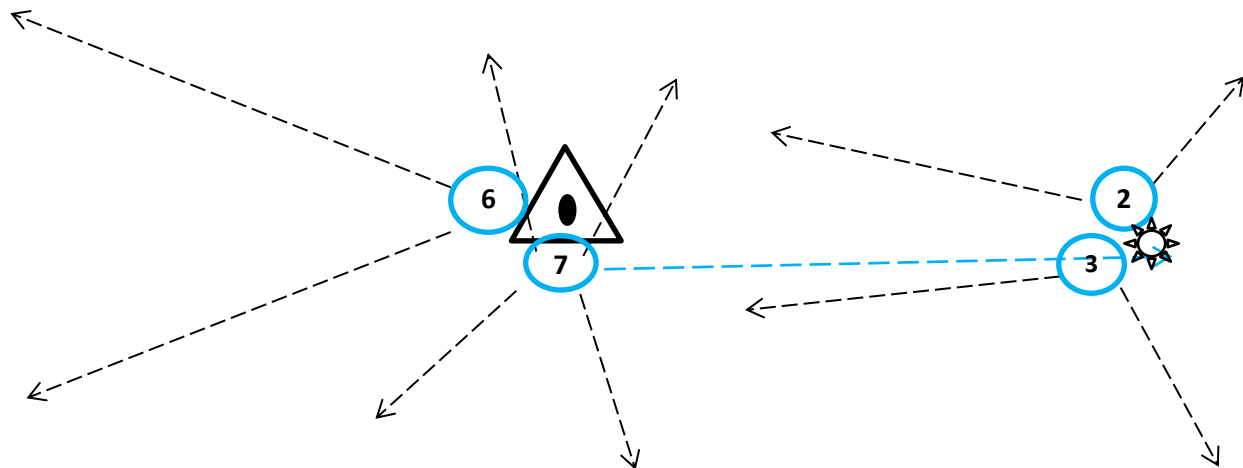
Przekazaniu na PO podlega sektor obserwacji, sprzęt obserwacyjny, mapa wykrytych cel, dziennik obserwacyjny, szkic obserwacyjny oraz osobiste uwagi starej zmiany.

Obsada 2 osobowa

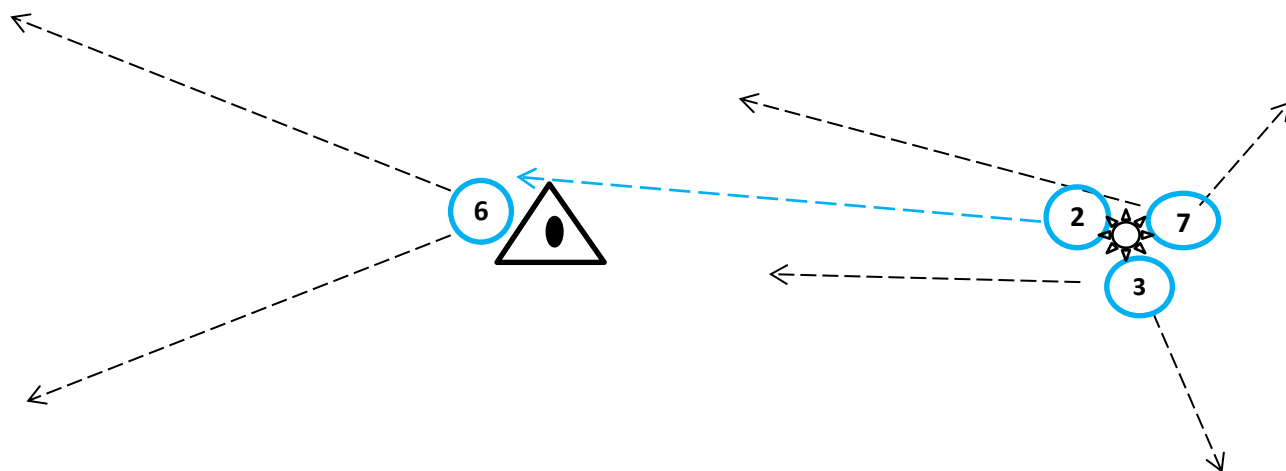
Pamiętać należy, że zmianę na PO rozpoczyna żołnierz z posterunku. W tym czasie drugi z obsady kontynuuje obserwację, „siódemka” na PO podaje sygnał „GOTOWOŚĆ” po otrzymaniu sygnału „GOTOWOŚĆ” od „dwójki” z nowej zmiany po cichu przemieszcza się do niego (rys. 3), przejmuje jego sektor (rys. 4) a „dwójka” z nowej obsady idzie na PO. Na posterunku przejmuje sektor obserwacji i wszelkie uwagi, po przekazaniu drugi żołnierz z PO

„szóstka” podaje sygnał „GOTOWOŚĆ” i po otrzymaniu sygnału „GOTOWOŚĆ” od „trójki” z nowej zmiany po cichu przemieszcza się w jego kierunku (rys. 5), po przejściu sektora „trójka” z nowej obsady przemieszcza się na PO (rys. 6) a stara obsada wraca do rejonu ześrodkowania (bazy) podając wcześniej umówione sygnały i odzew (rys. 7).

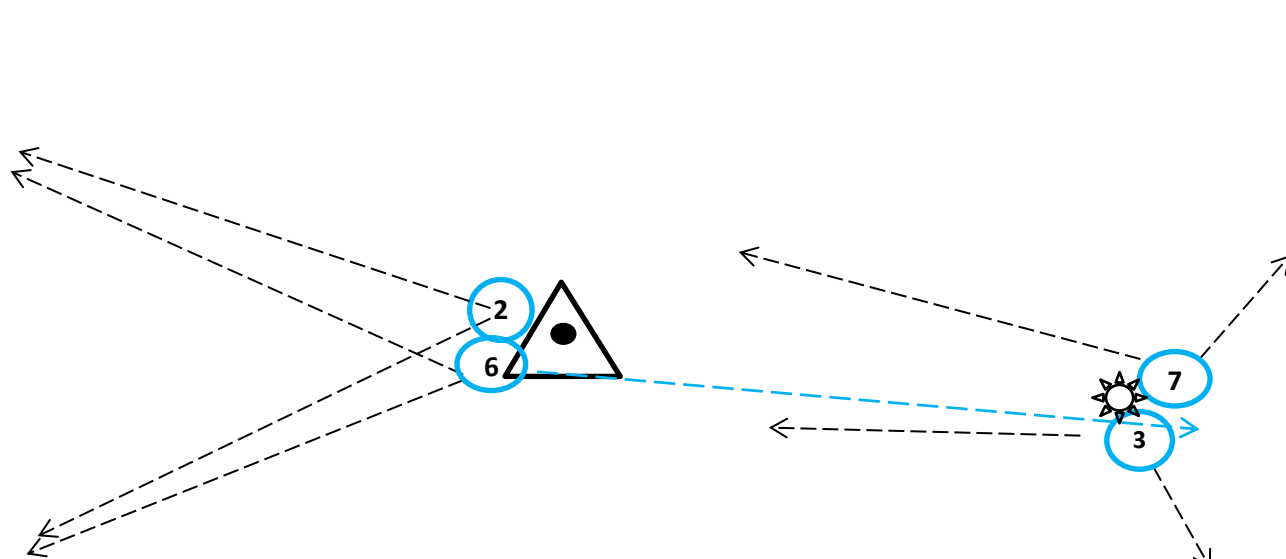
Rys. 3

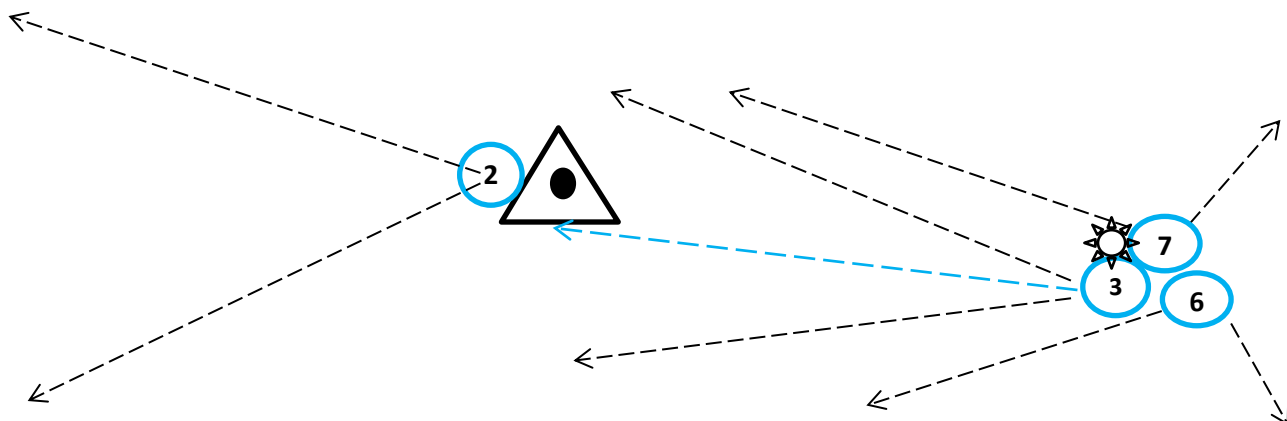
Rys. 4

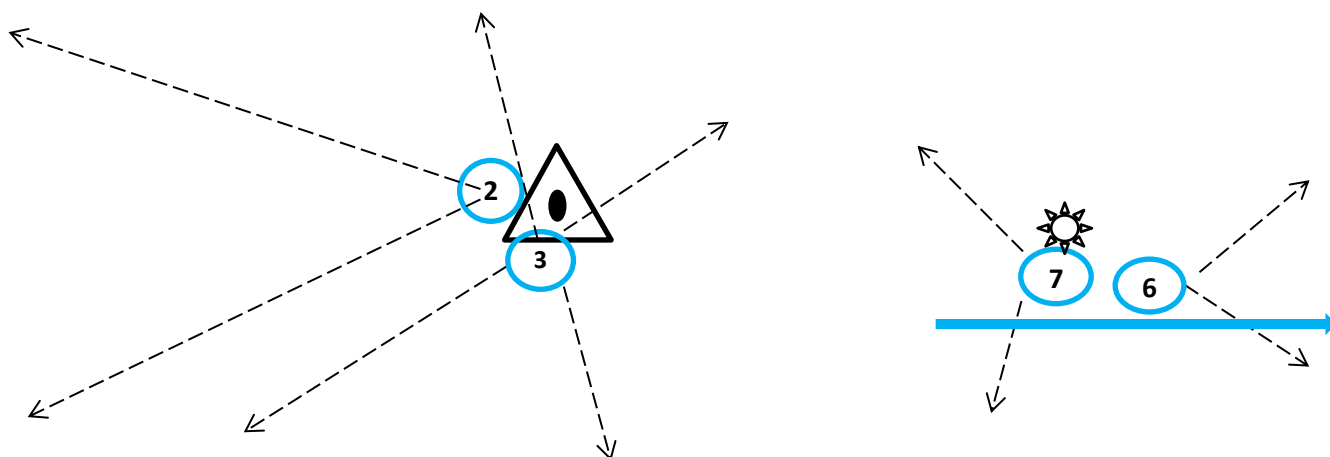
Rys. 5

Rys. 6

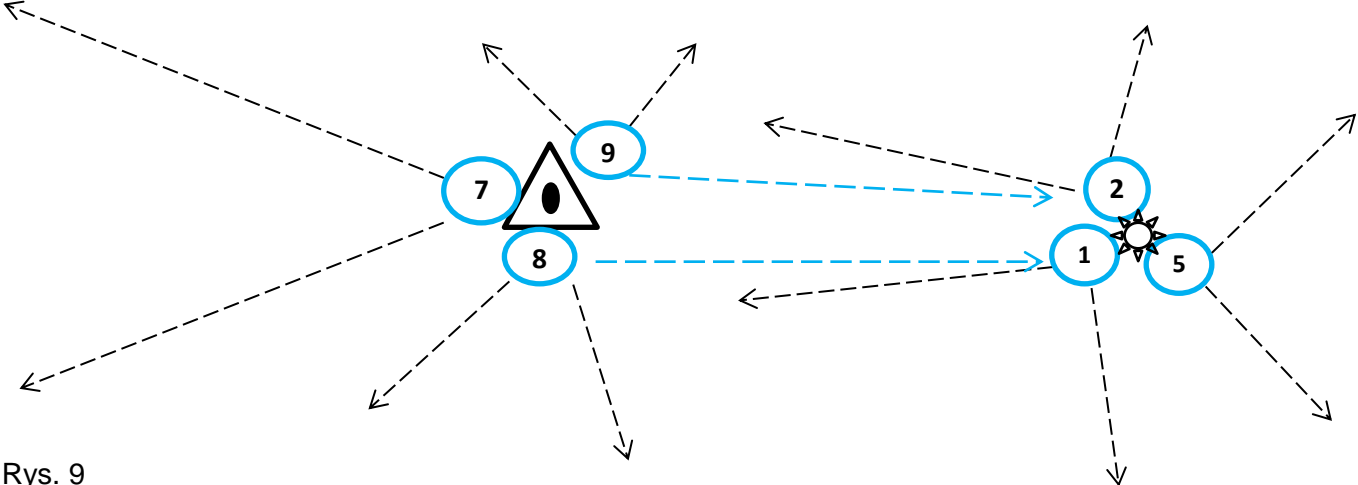
Rys. 7

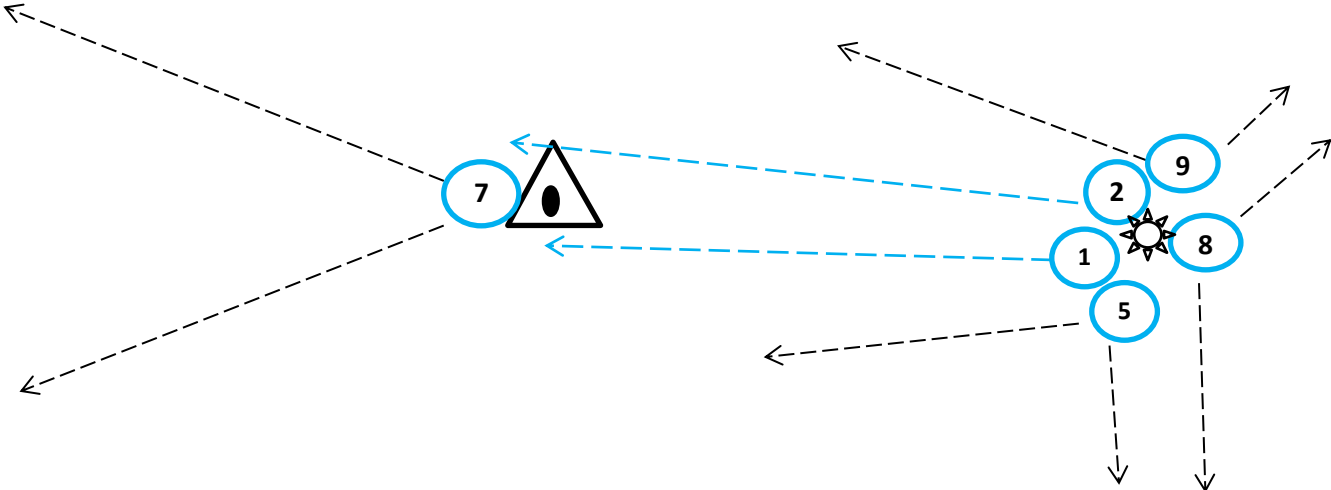
Obsada 3 osobowa

Jeden żołnierz z posterunku, „siódemka” kontynuuje obserwację a dwóch\trzech żołnierzy na PO „ósemka,” i „dziewiątka” przygotowuje się do zmiany. Jeden z nich podaje sygnał „GOTOWOŚĆ” i po otrzymaniu potwierdzenia od nowej zmiany obaj po cichu przemieszczają się (rys. 8) i przejmują sektory od „jedynek” i „dwójki”. „Jedynka” i „dwójka” przemieszczają się na PO (rys. 9). Na PO „dwójka” przejmuje ubezpieczenie, „jedynka” przejmuje sektor obserwacji. Następuje przekazanie wszelkich uwag, po czym ostatni żołnierz ze starej obsady – „siódemka” podaje sygnał „GOTOWOŚĆ” i po otrzymaniu potwierdzenia od „piątki” z nowej obsady przemieszcza się w jego kierunku (rys. 10), po dotarciu „siódemki” i przejęcia sektora od „piątki” ostatni żołnierz z nowej obsady przemieszcza się na PO (rys. 11) a stara obsada wraca do rejonu ześrodkowania (bazy), podając wcześniej umówione sygnały i odzew (rys. 12).

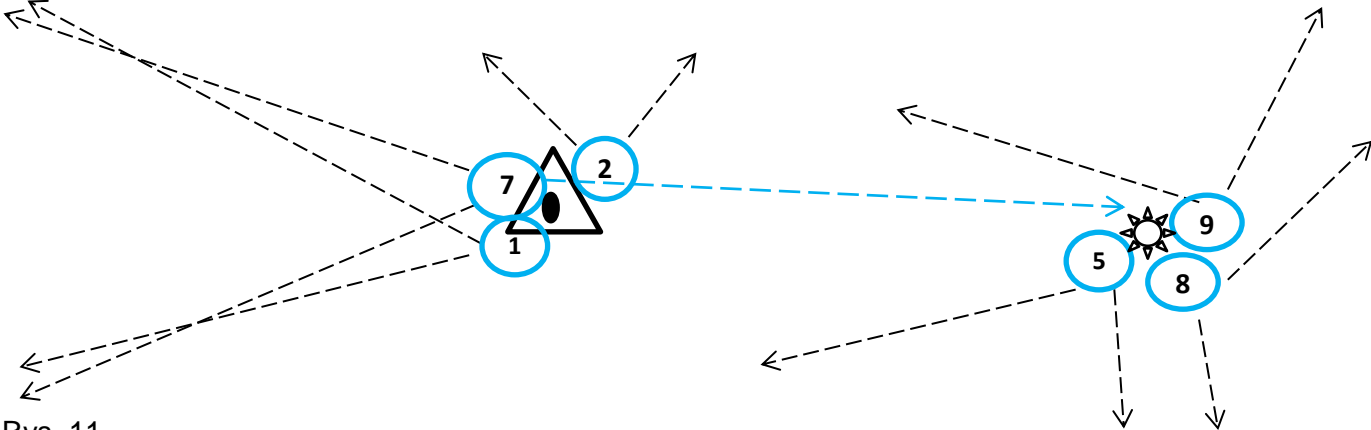
Rys. 8

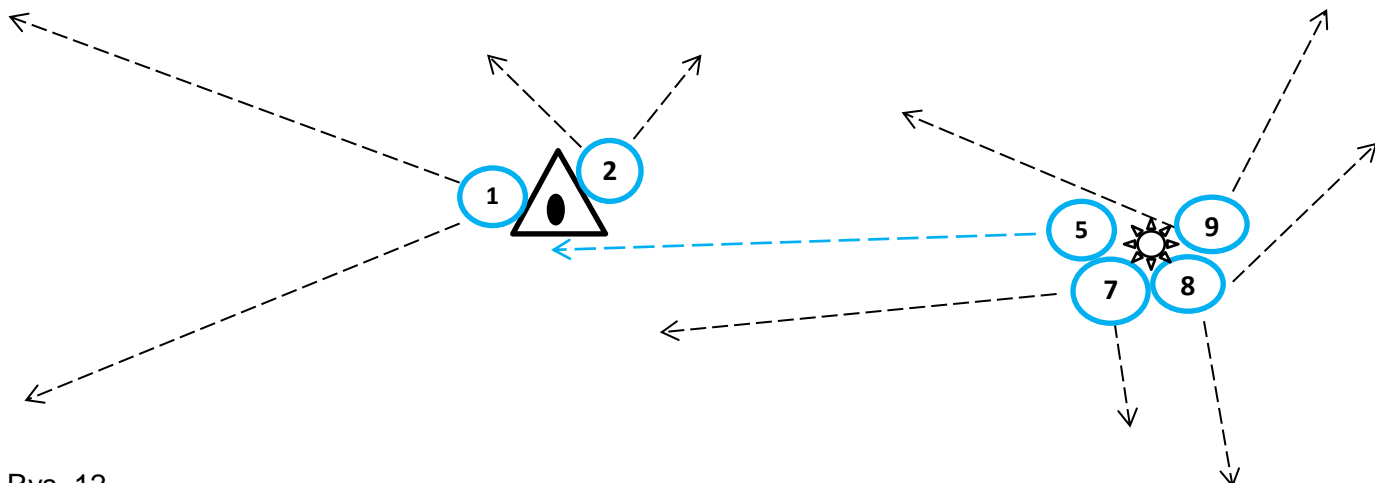
Rys. 9

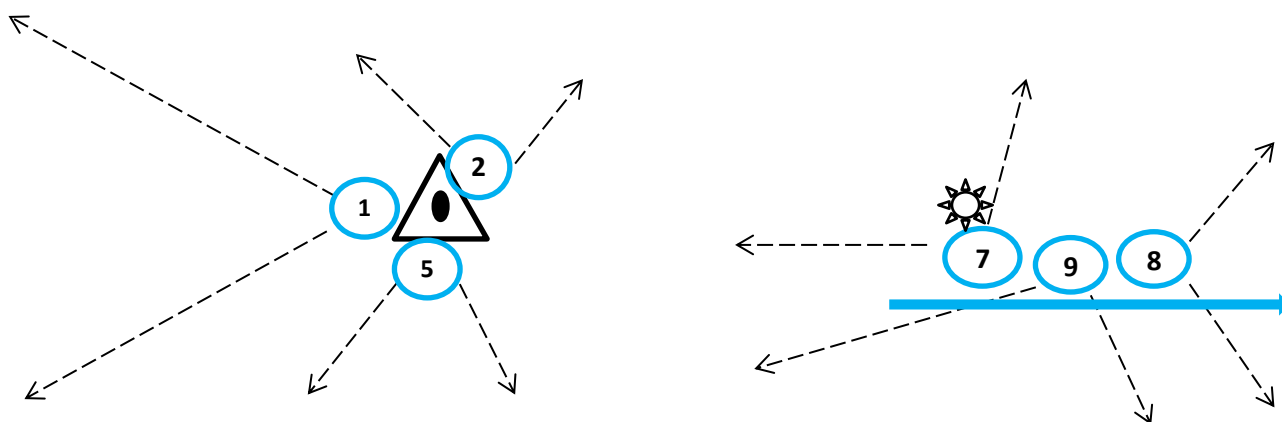
Rys. 10

Rys. 11

Rys. 12

Czasem jednak bywa tak, że nie wszystko pójdzie według planu i po naszej myśli. Cóż tedy robić? Proste. Spodziewać się niespodziewanego i być przygotowanym.

Strzelania elektryków – czyli zrywanie kontaktów.

Zerwanie kontaktu w sekcji dwuosobowej (pary).

Zwrócić uwagę na prawidłowe maskowanie żołnierzy. Zawrzeć informację, że para jest najmniejszym elementem w jakim można prowadzić działanie taktyczne. W celu uniknięcia nieporozumień wyjaśnić w sposób jednoznaczny znaczenie słowa „sekcja” w tym przypadku jako nazwę improwizowanego elementu w odróżnieniu od dwunastoosobowej sekcji – podstawowego etatowego elementu plutonów i kompanii lekkiej piechoty. Sprawdzić czy szkoleni reagują adekwatnie do podanych informacji (np. rodzaj i kierunek zagrożenia). W szkoleniu zasad zerwania kontaktu w sekcji dwuosobowej (pary) zwrócić uwagę na

stopniowanie trudności w doborze zadań dotyczących pokonywania terenu uzależnionych od ukształtowania terenu.

Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęć z taktyki obejmujących w swoim scenariuszu element poruszania się sekcji dwuosobowej.

Proponowany sposób realizacji – wzorowy pokaz z wykorzystaniem stołu plastycznego (nakrętki od butelek ,magazynki). Następnie ćwiczenie praktyczne ze stopniowaniem tempa i trudności z lekkim i pełnym oporządzeniem. **Zerwanie kontaktu w sekcji dwuosobowej (parą) będzie miało miejsce niezwykle rzadko, ponieważ żołnierze lekkiej piechoty WOT poruszają się zazwyczaj w sekcjach dwunastoosobowych.**

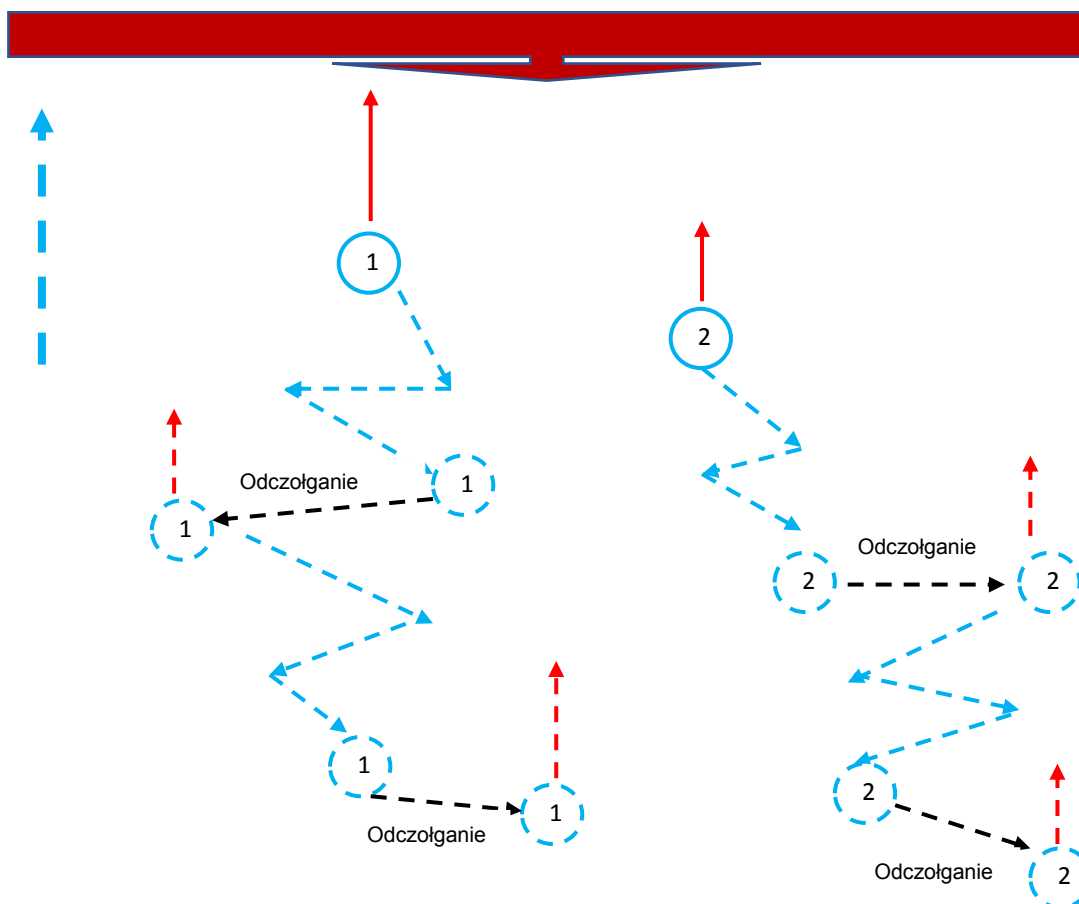
Szczególną uwagę należy zwracać na zachowanie warunków bezpieczeństwa, gdyż jest to ćwiczenie dynamiczne i z doświadczenia wiadomo, że nagminne jest przekraczanie sektorów ognia (kolokwialne „wchodzenie pod lufę”).

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

Wariant 1. Znajdujemy się w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem. Największym zagrożeniem jest ogień nieprzyjaciela z kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Naszym zadaniem jest zerwanie kontaktu w składzie sekcji dwuosobowej.

Wariant przykładowy – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

Kontakt z przodu

"Kontakt z prawej", "kontakt z lewej" oraz "kontakt z tyłu" wykonujemy analogicznie jak kontakt z przodu odwracając kierunek zerwania kontaktu adekwatnie do kierunku zagrożenia!!!

W momencie wejścia w kontakt ogniowy, gdy w kierunku sekcji padły strzały, podaje się komendę „**KONTAKT**”! Sekcja zajmuje stanowiska w zależności od ukształtowania i pokrycia terenu (infrastruktura techniczna, zagłębienia terenowe, zwalone pnie drzew dające osłonę) i prowadzi obserwację uprzednio objętych sektorów w celu zlokalizowania stanowisk strzeleckich przeciwnika.

Po ich zlokalizowaniu żołnierz, który tego dokonał podaje komendę np. „**Kontakt z przodu!**” „**Kontakt z prawej!**”, „**Kontakt z lewej!**”, „**Kontakt z tyłu !**” W tym momencie dowódca (starszy) w sekcji dwuosobowej podaje komendę do zerwania kontaktu „**PARA W TYŁ!**”. Żołnierz, który wykrył zagrożenie jest "jedyńką" i rozpoczyna prowadzenie ognia w kierunku zagrożenia. Drugi z pary pod osłoną prowadzącego ogień poruszą się zakosami w tył przyjmując stanowisko dogodnie do prowadzenia ognia. Po zajęciu dogodnego stanowiska podaje komendę "**DWÓJKA GOTÓW – JEDYNKA TYŁ**" i przejmuje prowadzenie ognia w kierunku zagrożenia. Po tej komendzie żołnierz prowadzący ogień jako pierwszy z sekcji zabezpiecza broń i biegnie zakosami w obniżonej sylwetce z bronią skierowaną lufą w dół do tyłu zdobywając teren. Po pokonaniu określonego terenu żołnierz przyjmuje postawę leżącą następnie odczołguje się na określoną odległość w kierunku w którym ukształtowanie terenu zapewnia mu ochronę przed potencjalnym zagrożeniem ze strony przeciwnika. Po zajęciu dogodnego miejsca oraz przyjęciu adekwatnej do ukształtowania terenu postawy krzyczy "**JEDYNKA GOTÓW – DWÓJKA TYŁ**" przejmując automatycznie prowadzenie ognia w kierunku zagrożenia. Po tym sygnale drugi żołnierz z sekcji zabezpiecza broń i biegnie zakosami w obniżonej sylwetce z bronią skierowaną lufą w dół do tyłu również zdobywając teren oraz przyjmuje postawę leżącą oraz odczołguje się z tą różnicą, że wyprzedza o określoną odległość żołnierza z którym współdziałała w sekcji zdobywając tym samym teren. Po zajęciu stanowiska podaje sygnał "**DWÓJKA GOTÓW – JEDYNKA TYŁ**". Po tym sygnale pierwszy żołnierz wykonuje analogicznie te same czynności, które wykonywał uprzednio. Poruszanie się (działanie) w taki sposób prowadzone jest do momentu zerwania kontaktu sekcją dwuosobową (parą).

UWAGI :

- **Podczas poruszania się zakosami do tyłu żołnierze wymieniają magazynek.**
- Na kierunku wycofania się podczas kontaktu należy zwrócić uwagę na:
 - ✓ Wybór następnego miejsca prowadzenia ognia (odczolganie się),
 - ✓ Zdjęcie zasobnika.
- Żołnierze poruszają się w odległości umożliwiającej im komunikację pomiędzy sobą – powinni się słyszeć przekazując sobie sygnały – **sygnały powinny być przekazywane głosowo ponieważ sekcja znajduje się pod ostrzałem przeciwnika, a przekazywane niewerbalnie sygnały mogły by być niewidoczne i niezrozumiałe.**
- W opisie podane jest celowo sformułowanie "określona odległość" ponieważ odległość w wykonywanych realnie czynnościach uzależniona będzie od ukształtowania terenu, przedmiotów terenowych oraz rażenia ogniem przez przeciwnika.

- Zasadnym jest "odczolganie się" żołnierza z miejsca, w którym przyjął postawę leżącą. Odczolganie się w wybranym przez żołnierza kierunku uzależnione jest od ukształtowania terenu, jest również elementem mylenia przeciwnika, który widząc miejsce przyjęcia postawy leżącej przez żołnierza sekcji będzie przygotowany do prowadzenia ognia w jego kierunku w tym konkretnie zapamiętanym miejscu.
- Zwrócić należy uwagę by w tym wariantcie żołnierze podczas poruszania się biegli zakosami z obniżoną sylwetką. Poruszanie się w ten sposób w znaczny sposób utrudnia przeciwnikowi namierzenie żołnierza sekcji, tym samym żołnierz w mniejszym stopniu narażony jest na "trafienie" przez prowadzącego ogień przeciwnika.

Uwaga – przy małej ilości czasu a dużej ilości szkolonych proponujemy podzielić szkolonych na dwuosobowe sekcje ćwiczące równolegle. Wyznaczyć teren szkolenia tak, aby móc kontrolować wszystkie sekcje jednocześnie (na zasadzie „ćwiczą wszyscy – sprawdzam pojedynczo”). Po przećwiczeniu zerwania kontaktu istnieje szansa, że w czasie wolnym szkoleni przekażą sobie wzajemnie informację (uwagi instruktora) przekazane na zajęciach.

Reakcja żołnierza (sekcji) na kontakt ogniowy w terenie otwartym – działanie po wejściu w kontakt.

Proponowany sposób realizacji – wzorowy pokaz z wykorzystaniem stołu plastycznego (nakrętki od butelek, magazynki). Następnie ćwiczenie praktyczne ze stopniowaniem tempa i trudności z lekkim i pełnym oporządzeniem. Należy zwrócić uwagę na tło taktyczne, gdyż **zrywanie kontaktu ogniowego następuje tylko w sytuacji przewagi przeciwnika i inicjatywy po jego stronie**. Gdy działamy w warunkach naszej przewagi nigdy nie będziemy zrywać kontaktu tylko wiążąc przeciwnika ogniem i dążyć do jego eliminacji.

Szczególną uwagę należy zwracać na zachowanie warunków bezpieczeństwa, gdyż jest to ćwiczenie dynamiczne i z doświadczenia wiadomo, że nagminne jest przekraczanie sektorów ognia (kolokwialne „wchodzenie pod lufę”).

W realizacji szkolenia praktycznego bezwzględnie wymuszać stosowanie nabytych wcześniej umiejętności i wiedzy (praca na broni, postawy strzeleckie, sygnały dowodzenia).

WAŻNE – każde działanie rozpoczyna się na komendę Dowódcy, który decyduje o sposobie działania. **NIE UTRWALAMY** automatyzmu – że jak kontakt to tylko w tył. Nie zawsze tak będzie. Uczymy szkolonych ciągłej analizy sytuacji, myślenia o dwa kroki w przód. Wpajamy zasadę „w taktyce każdy szuka sobie roboty” – jeśli widzę niechroniony sektor to go przejmuję. Winnych i powodów będziemy szukać później, podczas analizy. Na razie działamy jako jeden ściśle współpracujący zespół, gdzie każdy odpowiada nie tylko za siebie ale również za bezpieczeństwo pozostałych żołnierzy sekcji.

Instruktorzy pamiętajcie – **nie uczymy baletu** tylko skomplikowanej sytuacji taktycznej o ogromnej liczbie zmiennych. Ludzie muszą wiedzieć co robią i po co. Wszyscy bez względu na początkowe miejsce w szyku mają być cały czas świadomi w jakim etapie walki znajdują się oni i ich koledzy. Celem jest bezpieczne wyjście całej sekcji z potencjalnie niebezpiecznej sytuacji. Sekcji jako zwartego pododdziału a nie grupy ludzi indywidualnie walczących o przetrwanie.

Przykład – osiągnięcie lepszego wyniku szkoleniowego tłumacząc ludziom, że równanie do linii wynika z konieczności otwarcia maksymalnie szerokich sektorów ostrzału dla wszystkich a nie po prostu wymuszając równanie do linii „bo ładniej wygląda i w wojsku musi być porządek”.

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

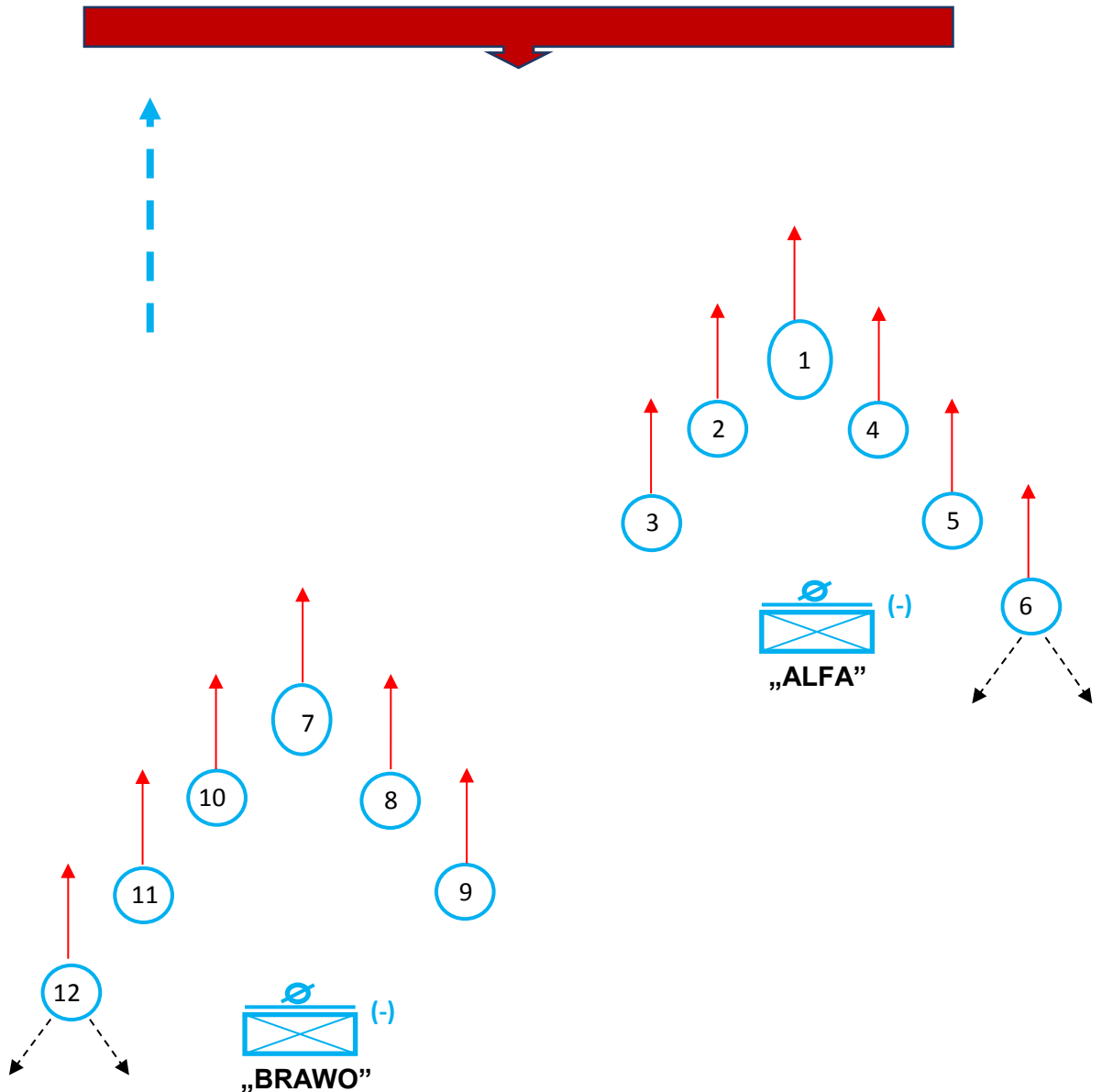
Wariant 1. Znajdujemy się na terenie utraconym czasowo w wyniku działań wojennych. Sekcja, poprzez kontakt osobowy, otrzymała zadanie uaktywnienia się i prowadzenia działań nieregularnych w związku z planowanym odzyskaniem terenu przez wojska własne.

Wariant 2. Znajdujemy się na linii styczności wojsk gdzie stwierdzono wnikanie w ugrupowanie własne elementów rozpoznawczych przeciwnika oraz bliżej nieznanymi grupami militarnymi (najemników), uzbrojonych w broń lekką. Na naszym terenie łączą się w większe pododdziały i dokonują zorganizowanych napadów na patrole policji, ŻW oraz na lokalną ludność cywilną.

Intencja – sprawdzamy dostosowanie zachowania szkolonych do zagrożenia ze strony przeciwnika w sytuacji gdy nie mamy przewagi, ponieważ nie zawsze wejście w kontakt ogniowy z przeciwnikiem sprowadza się do zerwania tegoż kontaktu. Istotnym jest wyrobienie wśród szkolonych świadomości w jakich sytuacjach kontakt będziemy zrywać, a kiedy będziemy go inicjować.

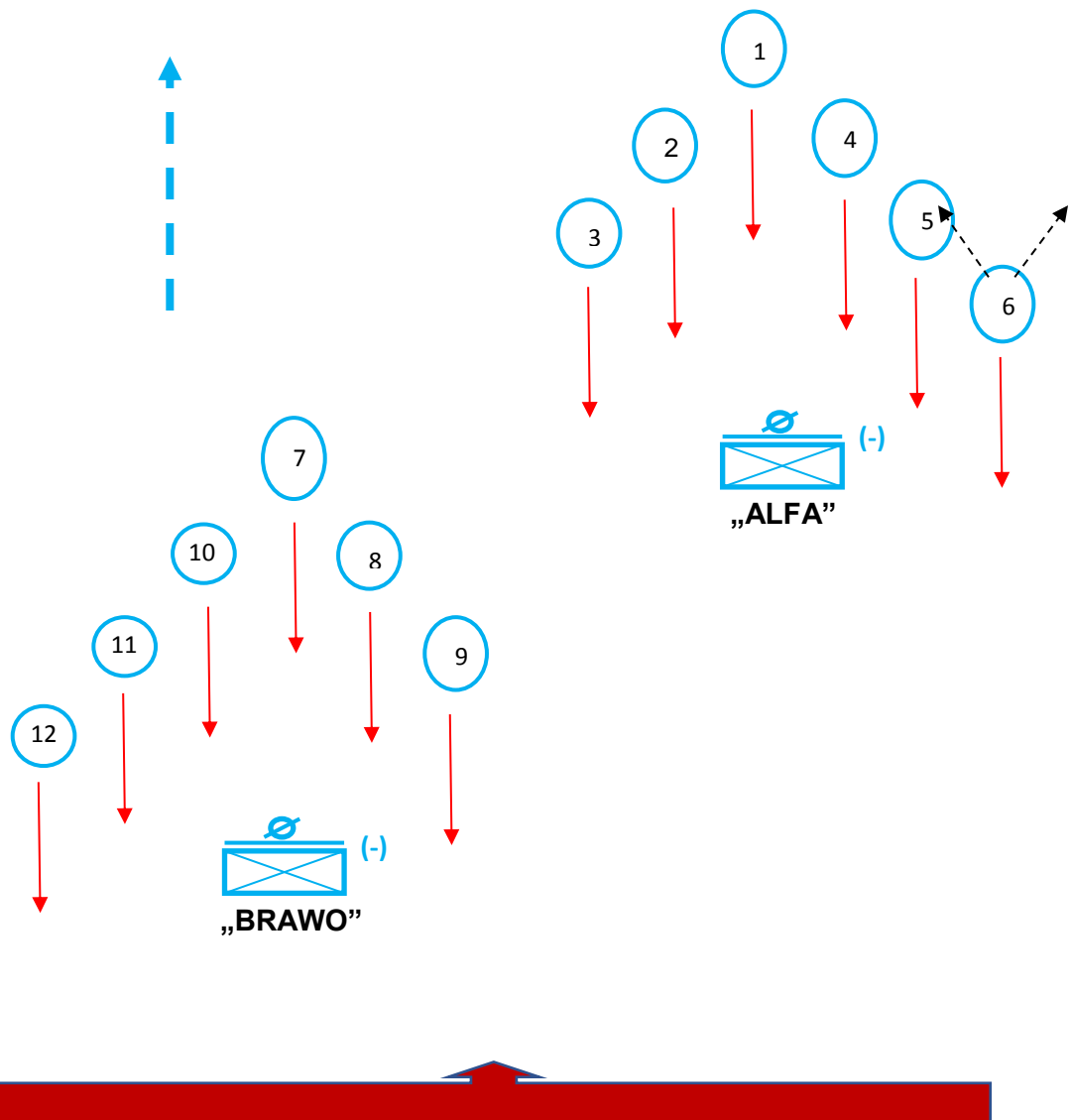
Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

KONTAKT Z PRZODU SZYK PODWÓJNY SIERŻANT.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z PRZODU”, podsekcje otwierają ogień w stronę przeciwnika. W trakcie ostrzału pozycji przeciwnika Dowódca ocenia siłę przeciwnika oraz możliwości własnego elementu taktycznego. Dowódca podejmuje decyzję i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAWO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecką dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika i podają „ALFA/BRAWO – GOTÓW, BRAWO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAVO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szyków tak, żeby poszczególne podsekcje po drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

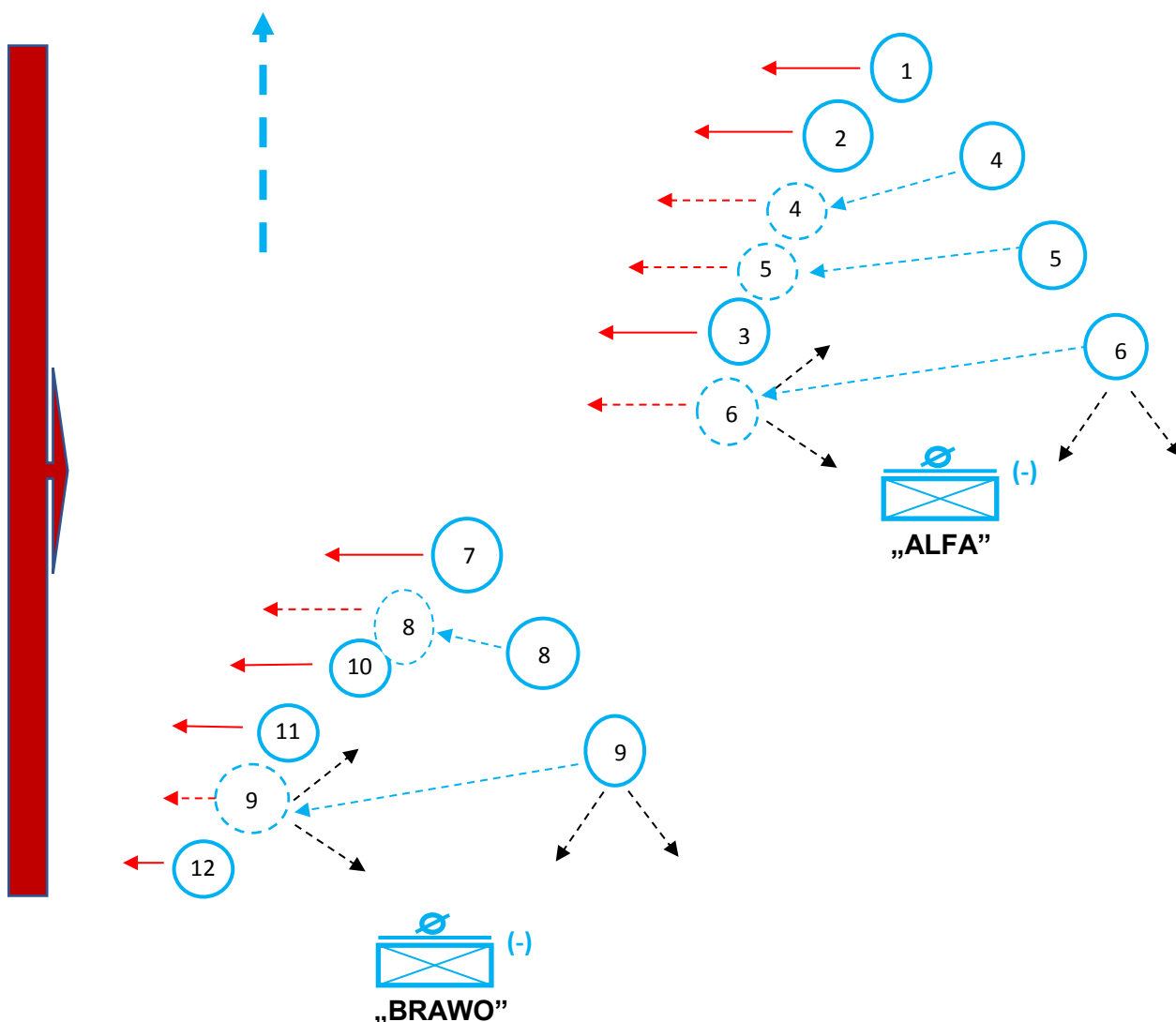
KONTAKT Z TYŁU SZYK PODWÓJNY SIERŻANT.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z TYŁU”, podsekcje otwierają ogień w stronę przeciwnika. W trakcie ostrzału pozycji przeciwnika Dowódca ocenia siłę przeciwnika oraz możliwości własnego elementu taktycznego. Dowódca podejmuje decyzje i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAWO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecką dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika, podają „ALFA/BRAWO – GOTÓW, BRAWO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAVO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szuków

tak, żeby poszczególne podsekcje po drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

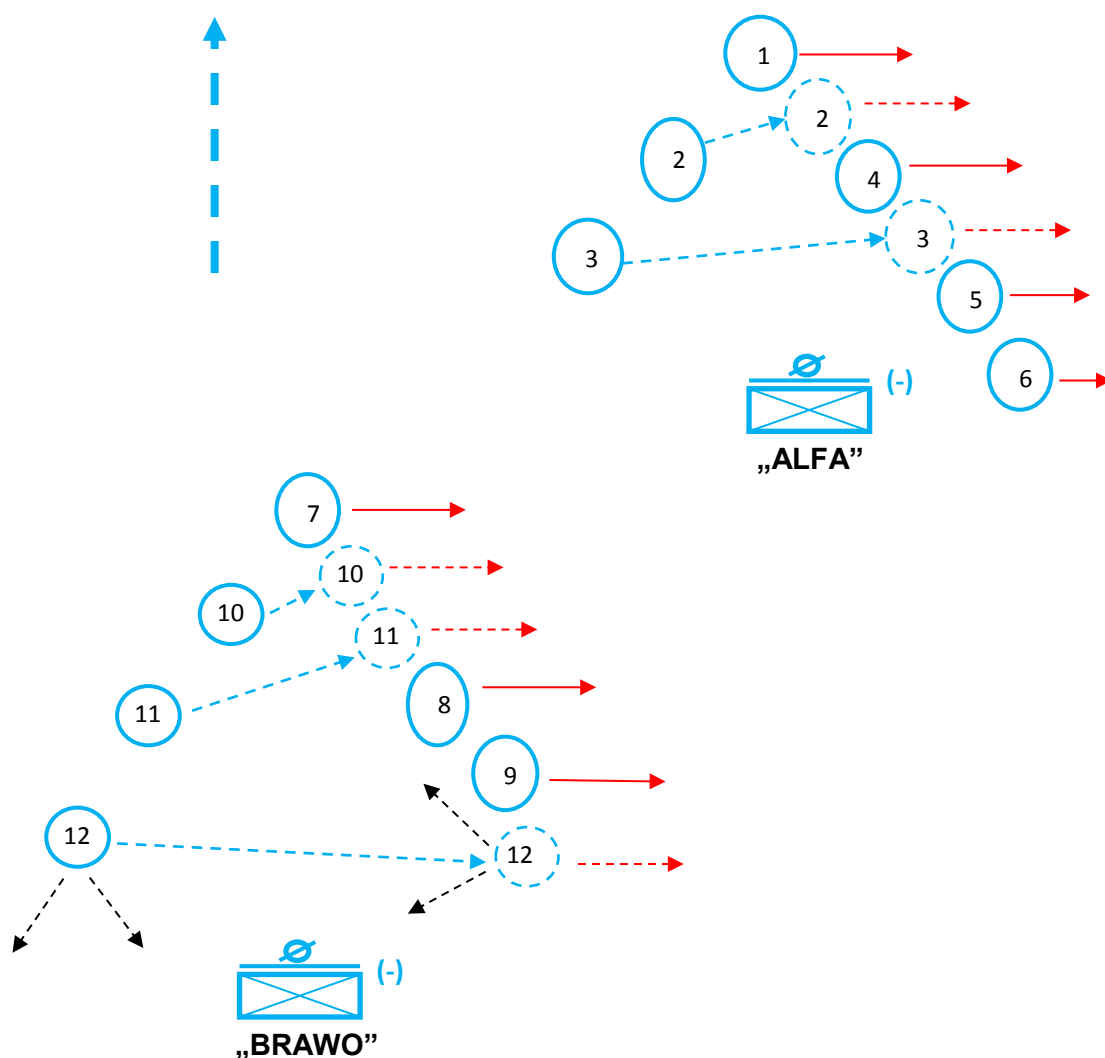
KONTAKT Z LEWEJ SZYK PODWÓJNY SIERŻANT.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z LEWEJ”, podsekcje otwierają ogień w stronę przeciwnika. Numery 4,5,6 podsekcji „ALFA” oraz numery 8,9 podsekcji „BRAVO” wchodzi w szyk drugiego skrzydła podsekcji (jak na schemacie). W trakcie ostrzału pozycji przeciwnika Dowódca ocenia siłę przeciwnika oraz możliwości własnego elementu taktycznego. Dowódca podejmuje decyzje i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAVO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecka dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika, podają „ALFA/BRAVO – GOTÓW, BRAVO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAVO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szyków tak, żeby poszczególne podsekcje po

drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

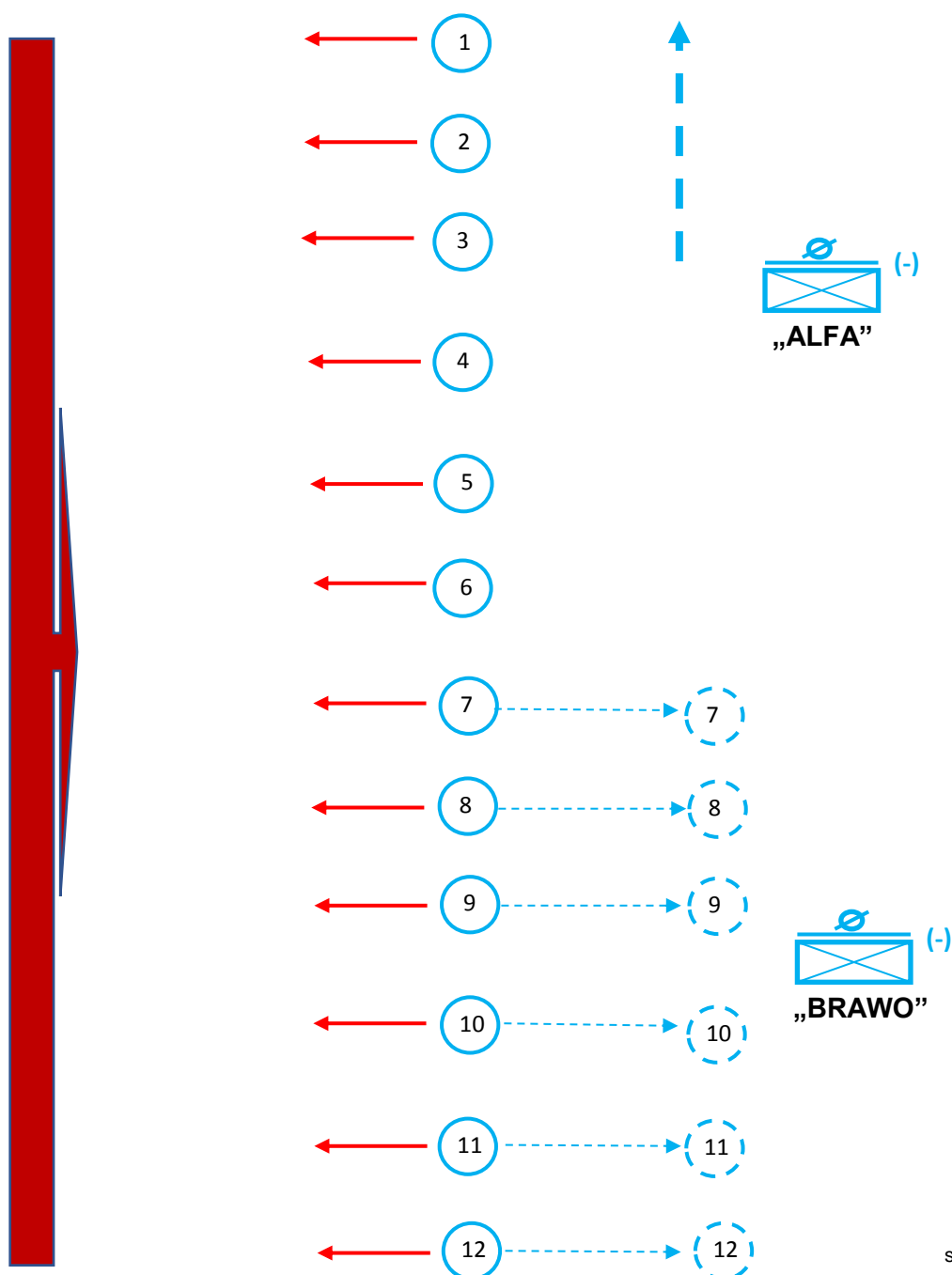
KONTAKT Z PRAWEJ SZYK PODWÓJNY SIERŻANT.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z PRAWEJ”, podsekcje otwierają ogień w stronę przeciwnika. Numery 2,3 podsekcji „ALFA” oraz numery 10,11,12 podsekcji „BRAWO” wchodzi w szyk drugiego skrzydła podsekcji (jak na schemacie). W trakcie ostrzału pozycji przeciwnika Dowódca ocenia siłę przeciwnika oraz możliwości własnego elementu taktycznego. Dowódca podejmuje decyzje i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAWO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecką dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika „ALFA/BRAWO – GOTÓW, BRAWO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAWO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szyków tak, żeby poszczególne podsekcje po drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

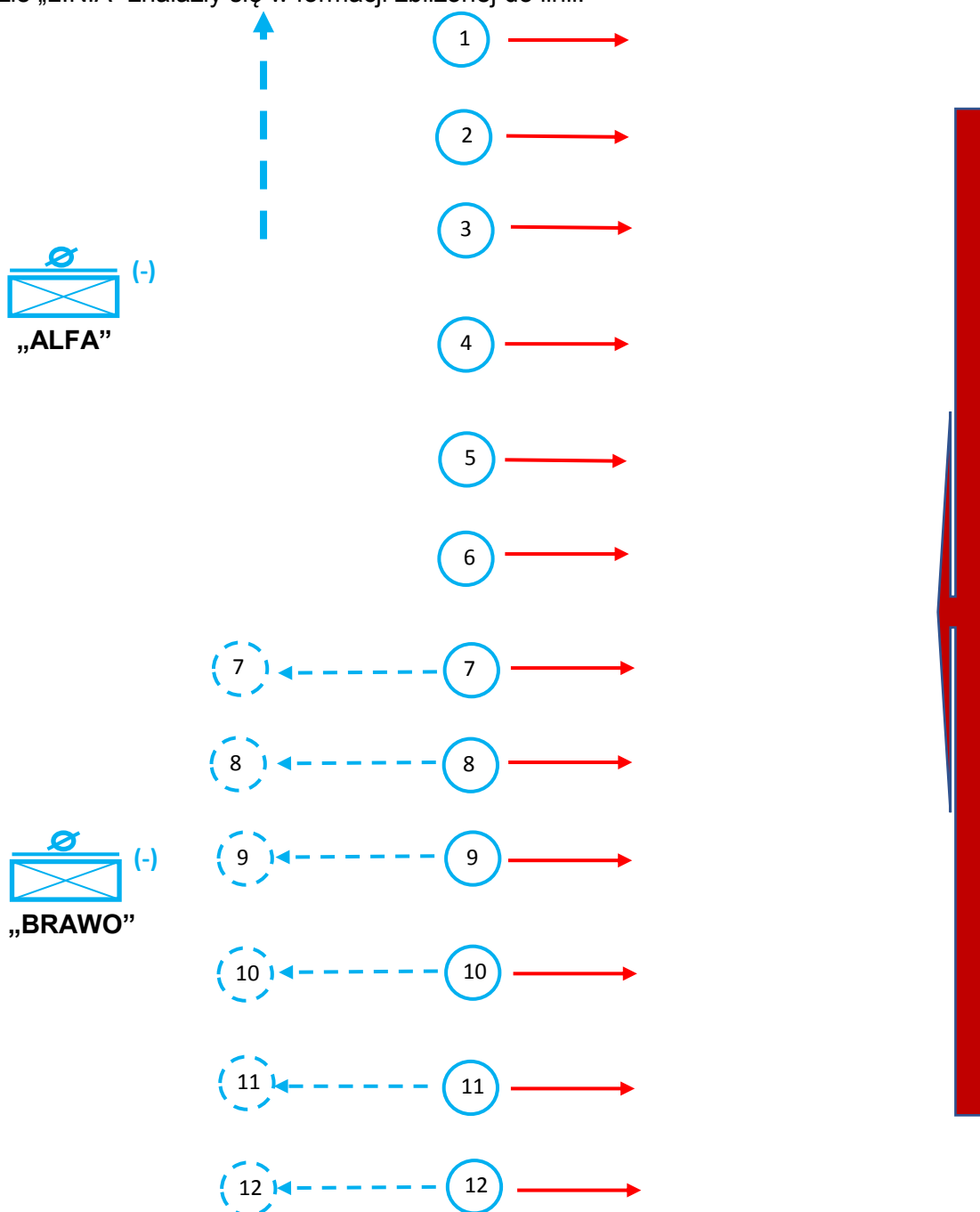
KONTAKT Z LEWEJ SZYK RZĄD.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z LEWEJ”, sekcja otwiera ogień w stronę przeciwnika. W trakcie ostrzału pozycji przeciwnika Dowódca ocenia siłę przeciwnika oraz możliwości własnego elementu taktycznego. Dowódca podejmuje decyzje i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAWO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecką dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika podając „ALFA/BRAWO – GOTÓW, BRAWO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAWO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szyków tak, żeby poszczególne podsekcje po drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

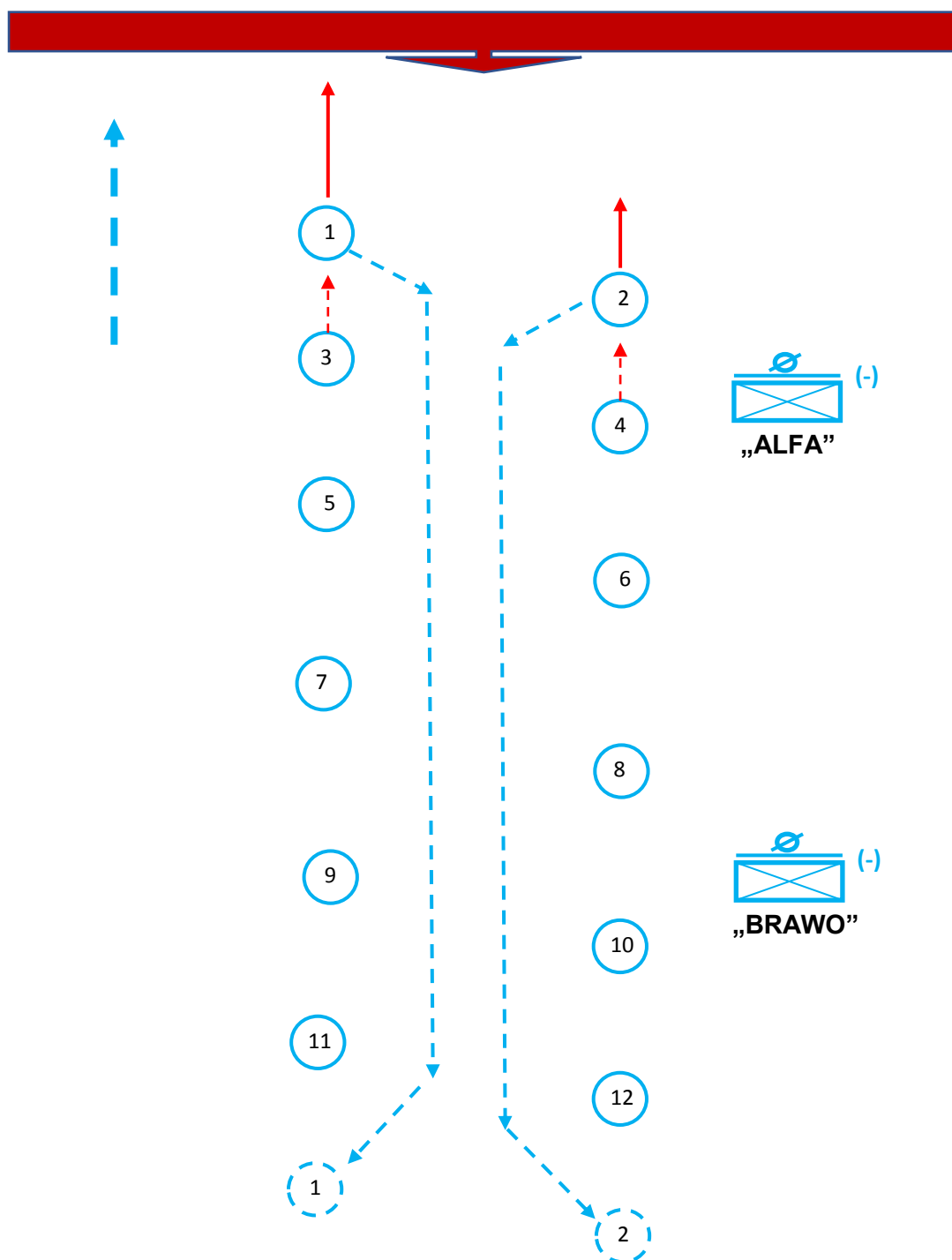
KONTAKT Z PRAWEJ SZYK RZĄD.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z PRAWEJ”, sekcja otwiera ogień w stronę przeciwnika. W trakcie ostrzału pozycji przeciwnika Dowódca ocenia siłę przeciwnika oraz możliwości własnego elementu taktycznego. Dowódca podejmuje decyzje i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAWO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecką dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika podając „ALFA/BRAWO – GOTÓW, BRAWO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAWO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szyków tak, żeby poszczególne podsekcje po drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

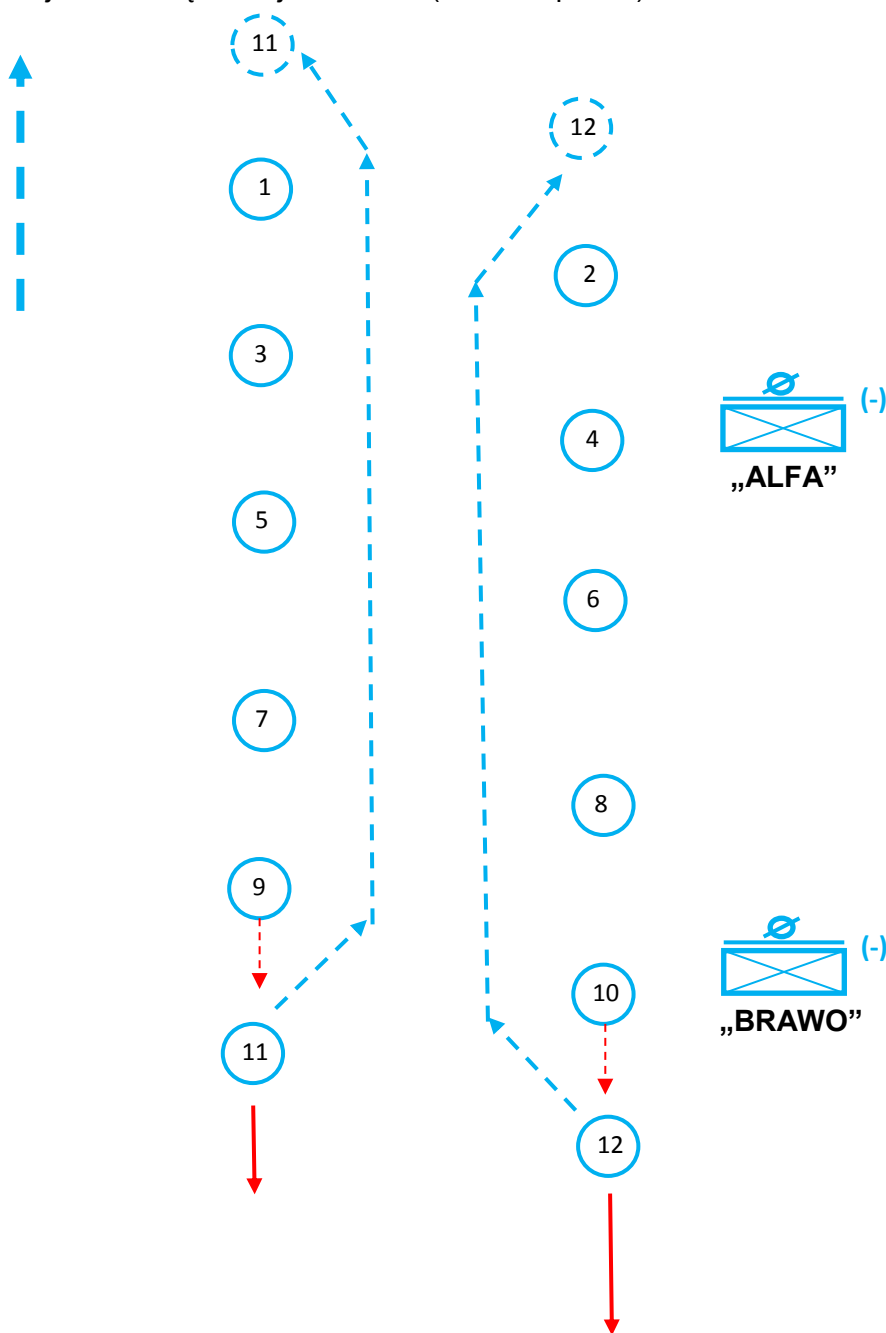
KONTAKT Z PRZODU SZYK DWURZĄD.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z PRZODU”, numery 1 i 2 prowadzą ogień celowany w stronę przeciwnika. Nr 1 prowadzi ogień seriami z dużą intensywnością, nr 2 prowadzi ogień z małą intensywnością. Po wyczerpaniu amunicji nr 1 podaje komendę „AWARIA” i wycofuje się na koniec szyku (jak na schemacie). Nr 2 przejmuje inicjatywę ogniową nr 3 rozpoczyna prowadzenie ognia z małą intensywnością. Sytuacja ta powtarza się w przypadku kolejnych żołnierzy sekcji do momentu w którym przeciwnik nie może prowadzić ognia celowanego. W tym momencie Dowódca podaje komendę do zejścia w bok (lewo lub prawo).

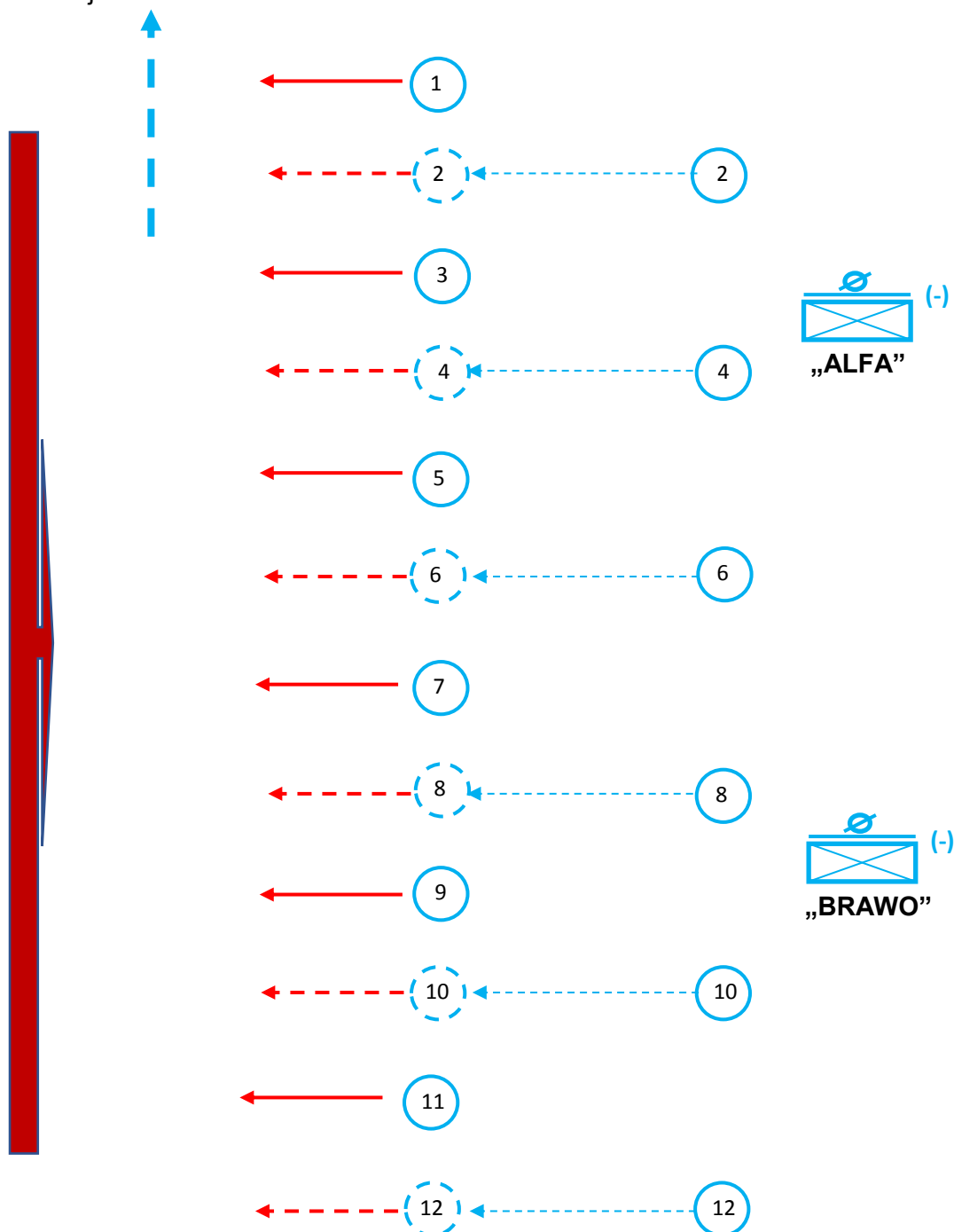
KONTAKT Z TYŁU SZYK DWURZĄD.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z TYŁU” numery 12 i 11 prowadzą ogień celowany w stronę przeciwnika. Nr 12 prowadzi ogień seriami z dużą intensywnością, nr 11 prowadzi ogień z małą intensywnością. Po wyczerpaniu amunicji nr 12 podaje komendę „AWARIA” i wycofuje się na koniec szyku (jak na schemacie). Nr 11 przejmuje inicjatywę ogniową, nr 10 rozpoczyna prowadzenie ognia z małą intensywnością. Sytuacja ta powtarza się w przypadku kolejnych żołnierzy sekcji do momentu w którym przeciwnik nie może prowadzić ognia celowanego. W tym momencie Dowódca podaje komendę do zejścia w bok (lewo lub prawo).

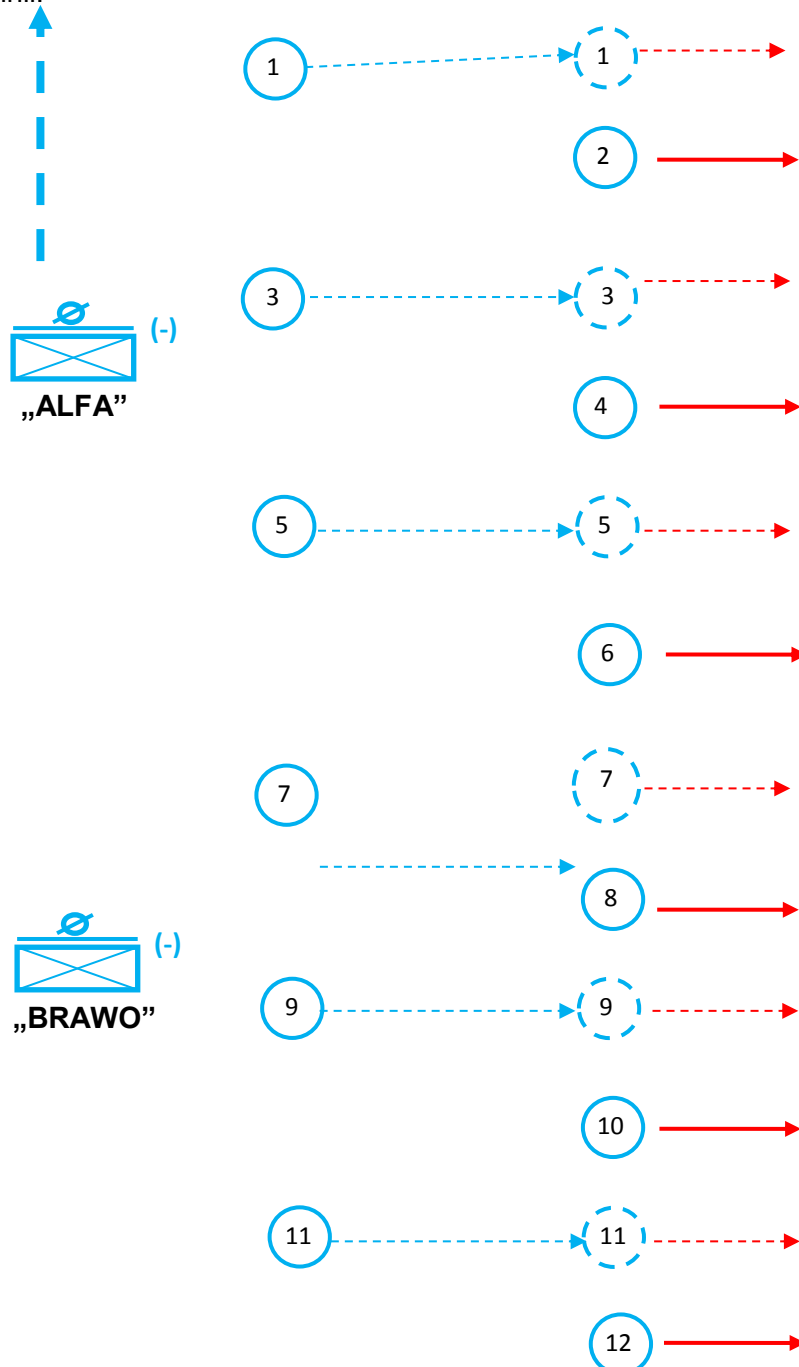
KONTAKT Z LEWEJ SZYK DWURZĄD.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z LEWEJ” numery 2, 4, 6, 8, 10, 12 wchodzą w szyk lewego rzędu. Dowódca podejmuje decyzje i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAWO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecką dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika i podają „ALFA/BRAWO – GOTÓW, BRAWO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAWO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szyków tak, żeby poszczególne podsekcje po drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

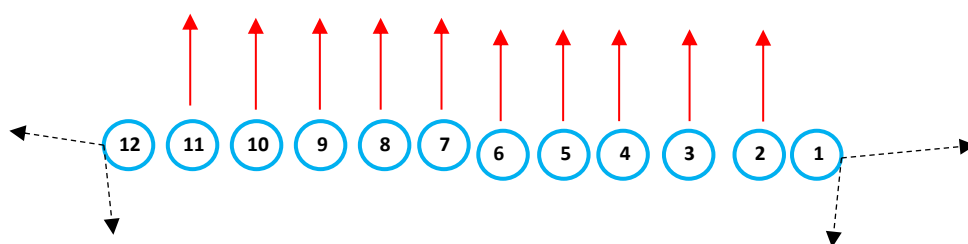
KONTAKT Z PRAWEJ SZYK DWURZĄD.

W przypadku wykrycia przez przeciwnika i jego oddziaływania ogniowego na element taktyczny wszyscy żołnierze podają komendę „KONTAKT”. W momencie wykrycia pozycji przeciwnika żołnierze podają komendę „KONTAKT Z LEWEJ” numery 1, 3, 5, 7, 9, 11 wchodzi w szyk lewego rzędu. Dowódca podejmuje decyzje i wydaje komendę dotyczącą manewru „ALFA/BRAWO – TYŁ/PRZÓD”. Przemieszczająca się podsekcja zatrzymuje się na komendę. Żołnierze przyjmują odpowiednią postawę strzelecką dobraną do terenu, otwierają ogień do przeciwnika podając „ALFA/BRAWO – GOTÓW, BRAWO/ALFA – TYŁ”. Podczas kolejnych przemieszczeń „ALFA” i „BRAWO” dążą do wyrównania/uporządkowania swoich szyków tak, żeby poszczególne podsekcje po drugim, trzecim przemieszczeniu się oraz komendzie „LINIA” znalazły się w formacji zbliżonej do linii.

Uzupełnieniem powyższych procedur zrywania kontaktu z przeciwnikiem jest następująca sekwencja działania:

Podczas zrywania kontaktów z sztyków patrolowych, wycofujący się pojedynczy żołnierze lub całe podsekcje „ALFA” i „BRAVO” podczas swoich kolejnych przemieszczeń/skoków dążą do wyrównania/uporządkowania swoich sztyków tak, aby po komendzie „LINIA” znalazły się w sztyku zbliżonym do linii. Linia ta usytuowana jest frontalnie do przeciwnika, z którym sekcja (element taktyczny) zrywała kontakt. Względem usytuowania w terenie, miejsce w którym obie podsekcje utworzą linię wybiera Dowódca (lub żołnierz, który pierwszy zlokalizował dogodny do tego miejsce) tak, by w kolejnym manewrze zapewniało ono osłonę przed ogniem i obserwacją przeciwnika (zakrzaczenia, nasypy, rowy, pagórki, itp.) lub prowadziło do takiego miejsca. W formacji „LINIA”, żołnierze ubezpieczają ugrupowanie w każdym kierunku.

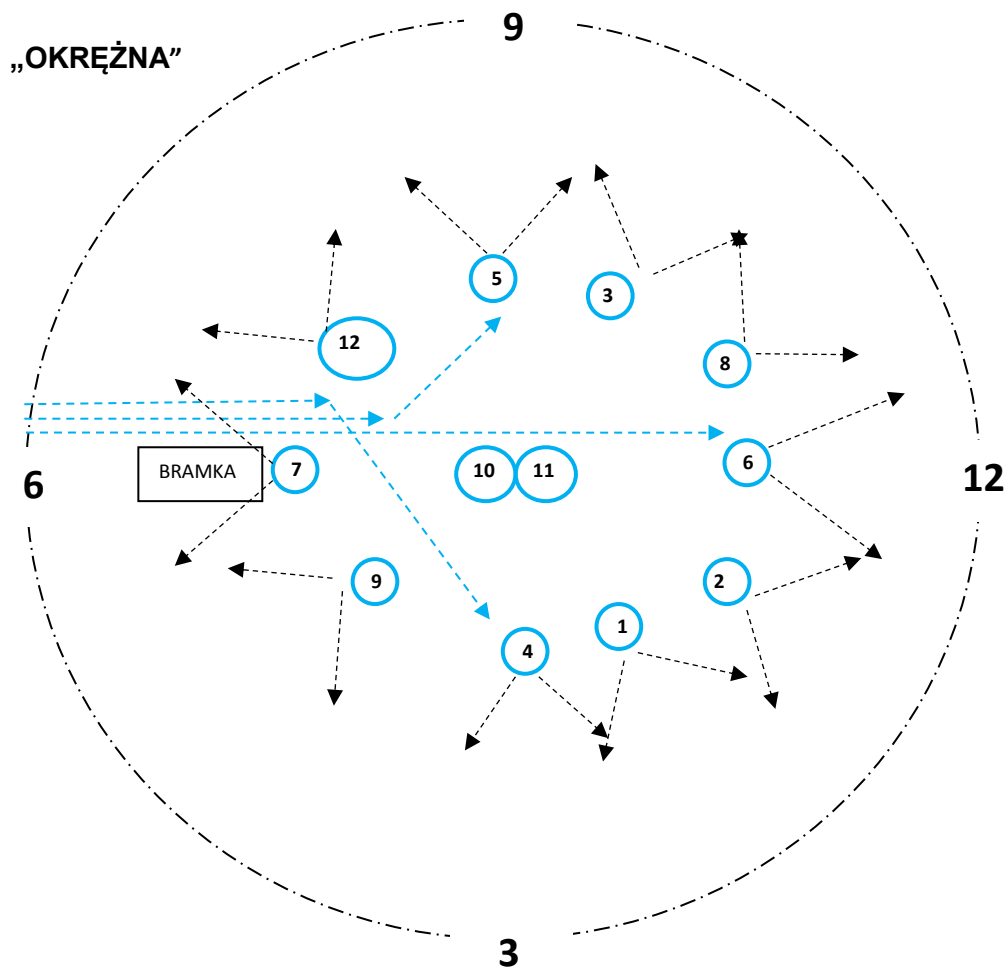

Sekcja znajdująca się w formacji „LINIA”, na komendę Dowódcy rozpoczyna manewr zejścia w bok (lewo lub prawo) z osi kontaktu, zerwania go i przemieszczenia się w bezpieczne miejsce.

Należy pamiętać, że bez względu na położenie żołnierza strony LEWO i PRAWO rozumie się w odniesieniu do pierwotnego kierunku marszu.

Po tym manewrze sekcja zajmuje pozycje do obrony „OKRĘŻNEJ”. W „OKRĘŻNEJ” sekcja reorganizuje się. Żołnierze (w parach) uzupełniają załadowanie broni (taktycznie wymieniają magazynki). Dowódca sprawdza stany osobowe, siły i środki żołnierzy na podstawie meldunku SAS (Stan Amunicja Sprzęt). Sugerujemy podawanie realnego stanu amunicji zamiast zużycia w procentach. Informacja „dwa pełne magazynki i pół w trzecim” to jasny przekaz niosący dowódcy konkretną informację. „50%” oznacza, że dowódca musi jeszcze wiedzieć i policzyć od jakiej ilości jest to 50%. W sytuacji tuż po kontakcie należy mu raczej ułatwiać analizę sytuacji niż dokładać kolejnej pracy. Następnie nawiązuje łączność z wyższym przełożonym i składa mu meldunek sytuacyjny. Sam uzupełnia załadowanie broni (taktycznie wymienia magazynki). Sekcja przygotowuje się do wymarszu.

Z „OKRĘŻNEJ” sekcja wychodzi po podjęciu decyzji przez dowódcę co do dalszego działania. Następuje odtworzenie sztyku marszowego.

Po tylu kontaktach, może dla odmiany do przodu?

Działanie w czasie szturmu na stanowisko ogniowe przeciwnika.

Żołnierze WOT wielokrotnie będą wykonywać zadania stawiane przez wyższego przełożonego w składzie PATROLU. **Patrol** jest to pododdział wydzielony z jednostki wyższego szczebla, wysłany w celu wykonania określonego zadania bojowego, rozpoznawczego lub ubezpieczającego. Patrole działają na wpuł samodzielnie i wracają do macierzystej jednostki po wykonaniu swojego zadania. Patrolowanie jest to wypełnianie podstawowej funkcji piechoty, polegającej na rozpoznaniu, lub znalezieniu przeciwnika i albo angażowaniu go walką, albo przekazaniu informacji na temat jego ugrupowania, miejsca i podejmowanych przez niego działań. Podczas wykonywania patroli pluton może napotkać przeciwnika mimo, że unika z nim kontaktu.

Obowiązkiem dowódcy jest opracowanie planu działania w przypadku kontaktu z przeciwnikiem podczas poszczególnych etapów wykonywania zadania przez patrol. Zdolność plutonu lub sekcji do dalszego wykonywania zadań zależeć będzie od tego, na którym etapie nawiązano kontakt, czy grupa jest w stanie skutecznie zerwać kontakt z przeciwnikiem (w taki sposób, aby kierunek dalszego marszu nie został przez przeciwnika

wykryty), oraz czy w wyniku kontaktu poniesiono straty w ludziach. Plan powinien uwzględniać przenoszenie ciężko rannych i zabitych żołnierzy. Powinien również uwzględniać postępowanie z jeńcami, którzy mogli zostać wzięci do niewoli podczas przypadkowego kontaktu, niebędącego elementem zaplanowanego zadania.

Kontakt z przeciwnikiem zazwyczaj nawiązywany jest wzrokowo w dwóch przypadkach:

1. Pluton lub sekcja może zostać wykryta przez przeciwnika i wtedy najczęściej wpada w zasadzkę.
2. Przeciwnik może zostać wykryty przez pluton lub sekcję.

W przypadku, gdy pluton lub sekcja został/a wykryty/a i wpadł/a w zasadzkę, jednym z elementów reakcji jest wykonanie **SZTURMU** na ugrupowanie przeciwnika z zastosowaniem wszelkich posiadanych środków walki. Do najważniejszych zasad prowadzenia **szturmu** zaliczamy:

- Prędkość i zaskoczenie.
- Skoordynowane prowadzenie ognia.
- Gwałtowność akcji i prędkość wykonywanego manewru.
- Planowe wycofanie. Należy wycofać się ze strefy celu w uporządkowany sposób, zachowując ubezpieczenie.

W przypadku, gdy przeciwnik został wykryty przez pluton lub sekcję, dowódca może podjąć decyzję o **SZTURMIE** na ugrupowanie przeciwnika o ile zbieżne jest to z wykonywanym zadaniem oraz pozwalają na to siły i środki.

Ze względu na odległość, w obu omawianych przypadkach kontakt z przeciwnikiem może zostać nawiązany z **daleka** lub z **bliska**.

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

Wariant 1 – Pluton/sekcja przemieszcza się w ugrupowaniu ubezpieczonym, prowadząc działania w rejonie zajętych przez przeciwnika. Przeciwnik zajmuje rejon miejscowości , wokół którego wystawił pojedyncze stanowiska ogniowe celem ochrony i obrony wojsk własnych.

Wariant 2 – ...

Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

We wstępnej fazie szkolenia: przećwiczyć z żołnierzami szturm na stanowisko ogniowe przeciwnika z bliska na godzinę 12. Szyk wyjściowy to „Podwójny sierżant”.

Szkolenie podzielić na 4 etapy:

1. Reakcja na kontakt wzrokowy lub ogniowy i rozwinięcie (sygnał dla sekcji, np. „Kontakt z przodu, 150 metrów.”, odpowiedź ogniowa, rozwinięcie i zajęcie stanowisk ogniowych, podanie meldunku po linii).
2. Podejście i rozwinięcie („ALFA – Ogień”, „BRAVO – Skokami, Naprzód”). Skoki w parach. Zajęcie stanowisk ogniowych, „BRAVO – Ogień”, „ALFA – Skokami, Naprzód”). Skoki w parach. Zajęcie stanowisk ogniowych.

3. Szturm całością („Uzbroić granaty”, „Granatami ognia”). Równoczesny szturm na stanowisko przeciwnika i niszczenie go bronią strzelecką, ewentualnie po szturmie i osiągnięciu Granicy Działania („ALFA – Okrężna”, „BRAVO – Przeszukać teren”).
4. Wycofanie – meldunek SAS (Stan Amunicja Sprzęt), reorganizacja i odejście wskazaną przez dowódcę trasą.

Kolejna faza szkolenia: przećwiczyć z żołnierzami szturm na stanowisko ogniowe przeciwnika z manewrem obejścia z daleka. Szkolenie można również podzielić na 4 etapy:

1. Reakcja na kontakt wzrokowy lub ogniowy i rozwinięcie (sygnał dla sekcji, odpowiedź ogniowa, rozwinięcie i zajęcie stanowisk ogniowych, ewentualny meldunek do dowódcy)
2. Podejście i rozwinięcie („ALFA – Ogień”, „BRAVO – Obejście, Naprzód”). Szybkie obejście przeciwnika i zajęcie stanowisk ogniowych na rubieży ataku.
3. Szturm („BRAVO – Uzbroić granaty”, „Granatami ognia”) oraz szturm na stanowisko przeciwnika i niszczenie go bronią strzelecką, ewentualne zaraz po szturmie: „Szer. Kowalski, szer. Nowak – przeszukać teren”, „Pozostali – Okrężna”. UWAGA! Zaraz po wybuchu granatów: „ALFA – Przerwać ogień” „Okrężna” lub „Skokami naprzód” celem podejścia do podsekcji szturmowej.
4. Wycofanie (meldunek SAS, „BRAVO” reorganizacja i odejście wskazaną przez dowódcę trasą, np. do połączenia z „ALFA”).

Następnie przećwiczyć szturm na stanowisko ogniowe przeciwnika z manewrem obejścia z bliska.

Stopniowanie trudności: w miarę nabierania przez szkolonych odpowiednich nawyków, zgodnie z zasadą stopniowania trudności, inicjować kontakt z przeciwnikiem z kierunków innych niż „12”, przenosić szkolenie w teren trudniejszy, np. teren porośnięty typu las, czy teren pagórkowaty.

Zasady rozwinięcia się sekcji z szyku typu Rząd lub Dwurząd są identyczne.

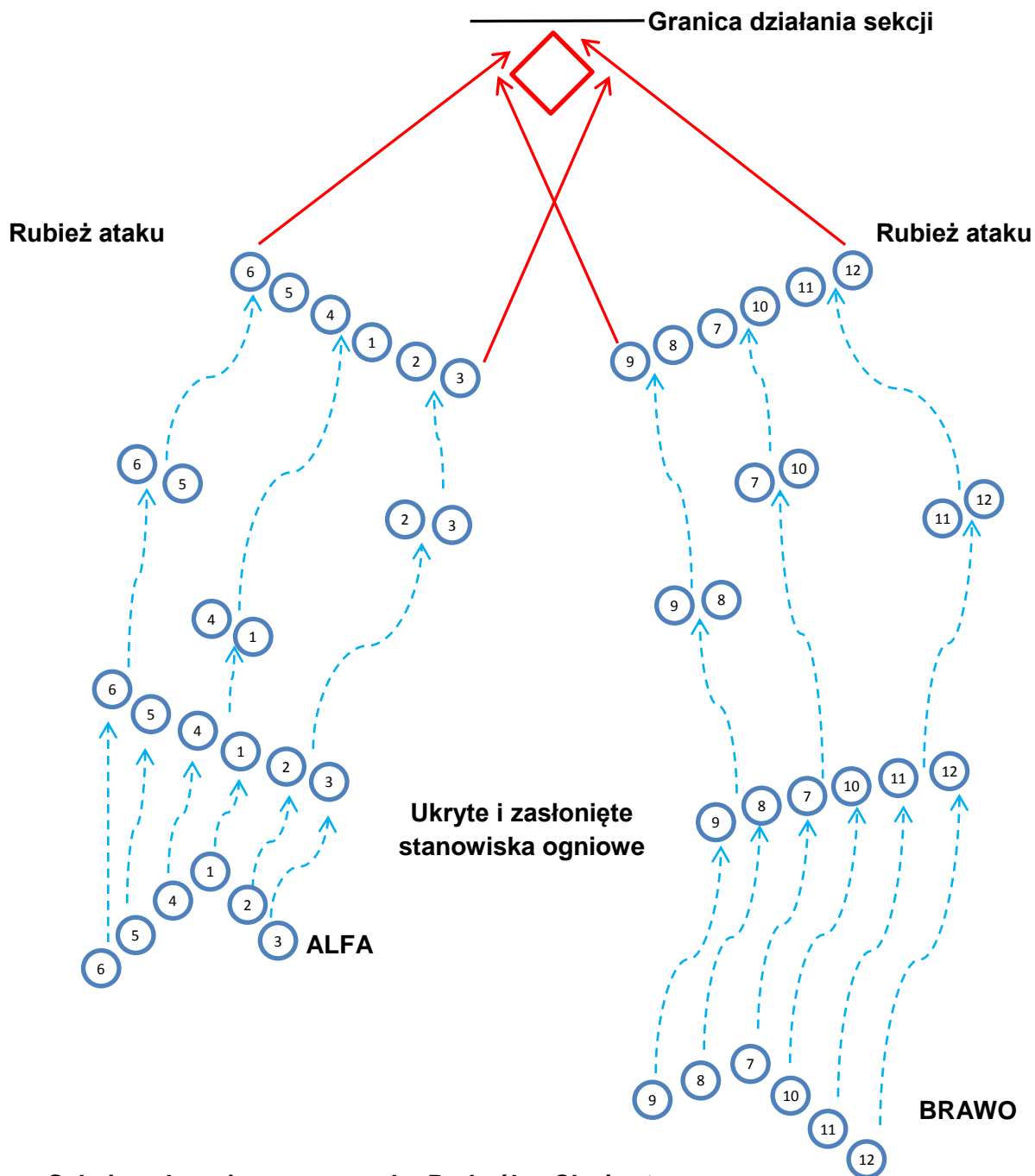
Szczególną UWAGĘ należy zwrócić na:

1. Koordynację ognia / wyznaczenie sektorów oraz sygnałów do przerwania / przeniesienia ognia dla podsekcji ogniowej i szturmowej by nie doszło do wymiany ognia pomiędzy żołnierzami sekcji / plutonu czy rażenia sił własnych (tzw. *Friendly Fire*). **UWAGA!** Wybuchy granatów też mogą być sygnałem. Jeśli jest możliwość sygnały dublować (radio, gwizdki, inne). Podsekcja szturmowa w czasie szturmie nie może przekroczyć **Granicy działania**, która musi być ustalona przez dowódcę przed działaniem.
2. Podsekcja pod bezpośrednim ostrzałem przeciwnika przejmuje rolę podsekcji ogniowej, a podsekcja pod ostrzałem pośrednim rolę podsekcji szturmowej.

Podsekcja szturmowa podczas manewru porusza się skokami z podziałem na pary.

Poszczególni żołnierze wykonując skoki zajmują stanowiska ogniowe tak, by nie wchodzić sobie w sektory ognia.

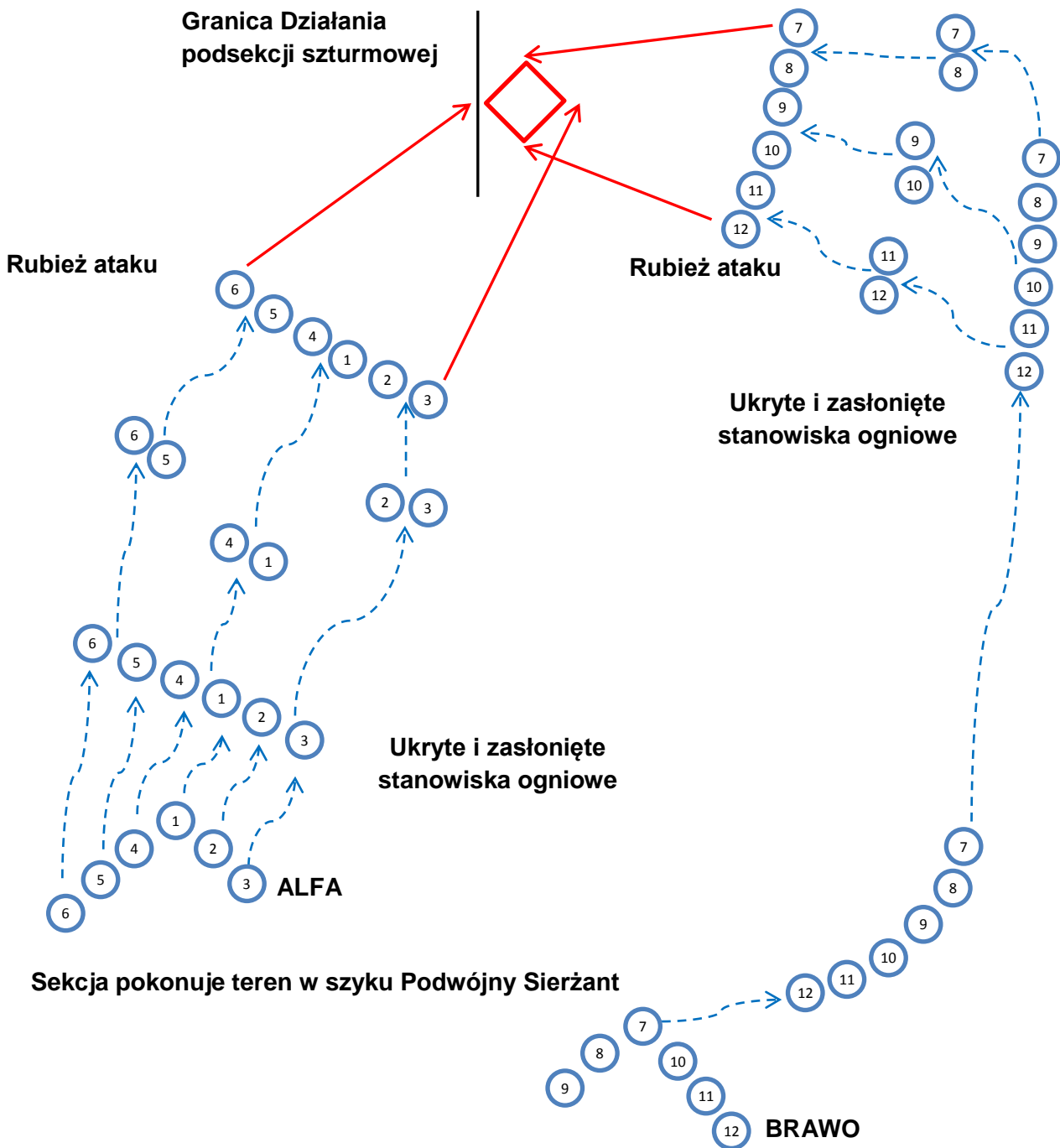
Szturm na stanowisko ogniowe przeciwnika (z bliska).

Sekcja pokonuje teren w szyku Podwójny Sierżant

Sekcja lub podsekcja nawiązuje kontakt wzrokowy lub ogniowy z przeciwnikiem w bardzo bliskiej odległości. Cała sekcja zajmuje ukryte i zasłonięte stanowiska oraz orientuje się w sytuacji (wskazanie kierunku zagrożenia). „ALFA” zajmuje stanowiska ogniowe celem wykonania nawały ogniowej. W tym czasie „BRAVO” skokami przemieszcza się na rubież ataku bliżej przeciwnika. Po zajęciu stanowisk „BRAVO” wykonuje nawałę ogniową, a „ALFA” skokami przemieszcza się na rubież ataku bliżej przeciwnika. Sekwencja jest kontynuowana aż obie podsekcje zbliżą się do przeciwnika do wykonania szturm. Wykonując szturm, podsekcje nie przekraczają wyznaczonej przez dowódcę Granicy Działania.

Szturm na stanowisko ogniowe przeciwnika z manewrem obejścia (z daleka)

Sekcja nawiązuje kontakt wzrokowy lub ogniowy z daleka. Sekcja skrycie zajmuje ukryte i zasłonięte stanowiska oraz orientuje się w sytuacji (wskazanie kierunku zagrożenia). „ALFA” (podsekcja ogniowa) zajmuje stanowiska celem wykonania nawały ogniowej. W tym czasie „BRAWO” (podsekcja szturmowa) wykonuje szybkie obejście – skrycie przemieszcza się na kolejne dogodne stanowiska bliżej przeciwnika. Po zajęciu rubieży ataku „BRAWO” wykonuje szturm na stanowisko ogniowe przeciwnika, a „ALFA” przenosi ogień poza Granicę Działania podsekcji szturmowej / przerywa ogień, umożliwiając „BRAWO” wykonanie szturm. Jeśli stanowisko ogniowe przeciwnika jest poza zasięgiem ognia podsekcji „ALFA”, może ona skokami przemieścić się bliżej.

Niestety, pora się zbierać.

Działanie po wykryciu bazy przez przeciwnika.

Korzystając z doświadczeń instruktorów MZSz proponujemy, **jako jedną z możliwości**, zrealizowanie w ramach tego zagadnienia szkolenia z zasad działania na **Punkcie Zbiórki po Rozproszeniu**. Oczywiście treść taka nie wyczerpuje wszelkiej wiedzy jaką powinien posiadać żołnierz lekkiej piechoty w zakresie działania po wykryciu bazy. Dysponując jednak ograniczonym czasem proponujemy skupić się na tym elemencie taktyki. Pozostałe treści można realizować w ramach zajęć z innych przedmiotów (SERE, taktyka w szkoleniu indywidualnym). Ostateczny wybór sposobu realizacji zagadnienia (zawartych w nim treści) zależy od priorytetów organizatora konkretnego kursu i zadań charakterystycznych dla konkretnej BOT, z której pochodzą szkoleni żołnierze oraz uwarunkowań terenowych ich SRO.

Sam Punkt Zbiórki po Rozproszeniu wykorzystywany jest nie tylko w przypadku wykrycia bazy. Jako planowy element występuje przy każdym marszu ubezpieczonym. Będzie potrzebny jeśli coś pójdzie nie tak przy zrywaniu kontaktów, zajmowaniu rejonu bazy czy wychodzeniu na punkty kontaktowe. Lepiej go nie pomijać w szkoleniu.

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

Wariant 1. Znajdujemy się na terenie czasowo utraconym. Sekcja, otrzymała zadanie wymagające utworzenia i zajęcia bazy tymczasowej, w której się znajduje.

Wariant 2.

Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

Również tutaj dobrze zacząć omówienie od pokazu procedury z wykorzystaniem stołu plastycznego a następnie przejść do ćwiczenia praktycznego ze stopniowaniem trudności. Całość proponujemy podzielić na fazy:

- wykonuję marsz podczas którego określam w terenie punkty zbiórki po rozproszeniu (PZ);
- wykonuje procedury wejścia do bazy (w trakcie omawiam drogi ewakuacji oraz działanie na czas ataku lub wykrycia bazy);
- wykonuję działanie praktycznie na sygnał „rozproszenie”;
- wykonuję działanie na PZ (indywidualnie i całością).

Punkt zbiórki po rozproszeniu.

Organizacja PZ jest stałą procedurą, przeprowadzaną według tych samych zasad, jest trenowana jak każdy inny element, bez względu na wielkość sił elementu taktycznego:

❖ podczas przemieszczania się element taktyczny wyznacza punkt po rozproszeniu w dogodnym i charakterystycznym miejscu w odległości od poprzedniego tak, aby zapewniał on ciągłość możliwości bezpiecznego przegrupowania się elementu taktycznego w przypadku rozproszenia;

- ❖ po pokonaniu trudnych do przejścia przeszkód terenowych (droga, tereny niebezpieczne);
- ❖ po wymarszu z bazy doraźnej lub stałej;
- ❖ w zależności od ukształtowania terenu i sytuacji taktycznej;

powinien zapewniać:

- ❖ łatwość odnajdywania punktu o każdej porze doby;
- ❖ dogodne i skryte wejście i wyjście;
- ❖ odpowiednią do wielkości formacji pojemność;
- ❖ obserwację 360°;
- ❖ ochronę przed ogniem nieprzyjaciela.

PZ dzielimy na:

(ze względu na sposób realizacji/gradację)

PLANOWANE: są wyznaczane w trakcie procesu planowania na podstawie analizy terenu podczas planowania drogi marszu;

DORAŻNE: są wyznaczone w trakcie marszu (poprzez wskazanie miejsca przez prowadzącego) jest to zazwyczaj charakterystyczny punkt terenowy (skrzyżowanie, przepust wodny, itp.);

GŁÓWNY: ostatni minięty punkt zbiórki po rozproszeniu (planowany lub doraźny);

ZAPASOWY: przedostatni punkt główny, zbiórki po rozproszeniu, minięty na drodze przemarszu (planowany lub doraźny);

(ze względu na czas aktywności):

GŁÓWNY;

ZAPASOWY;

- ❖ o czasie aktywności punktu decyduje dowódca.

ZABEZPIECZENIE PUNKTU

W procesie planowania należy uzgodnić i zapoznać wszystkich żołnierzy elementu taktycznego z sygnałówkami, sygnałami i hasłami obowiązującymi na punktach zbiórki po rozproszeniu podczas całego czasu trwania misji.

SYGNAŁ ROZPOZNANIA DALSZEGO – umożliwia rozpoznanie SWÓJ/OBCY w dzień i w nocy pomiędzy poszczególnymi żołnierzami elementu taktycznego wchodzącymi na punkt po rozproszeniu (sygnał niewerbalny np. uniesienie nakrycia głowy, podniesienie ręki, sygnał określony w procesie planowania i przekazany wszystkim żołnierzom elementu taktycznego).

SYGNAŁÓWKA - charakterystyczny element środowiska otaczający punkt zbiórki po rozproszeniu (jak najbardziej naturalny ale łatwy w identyfikacji), pierwszy żołnierz wchodzący na punkt po rozproszeniu aktywuje punkt poprzez umieszczenie określonej sygnałówki.

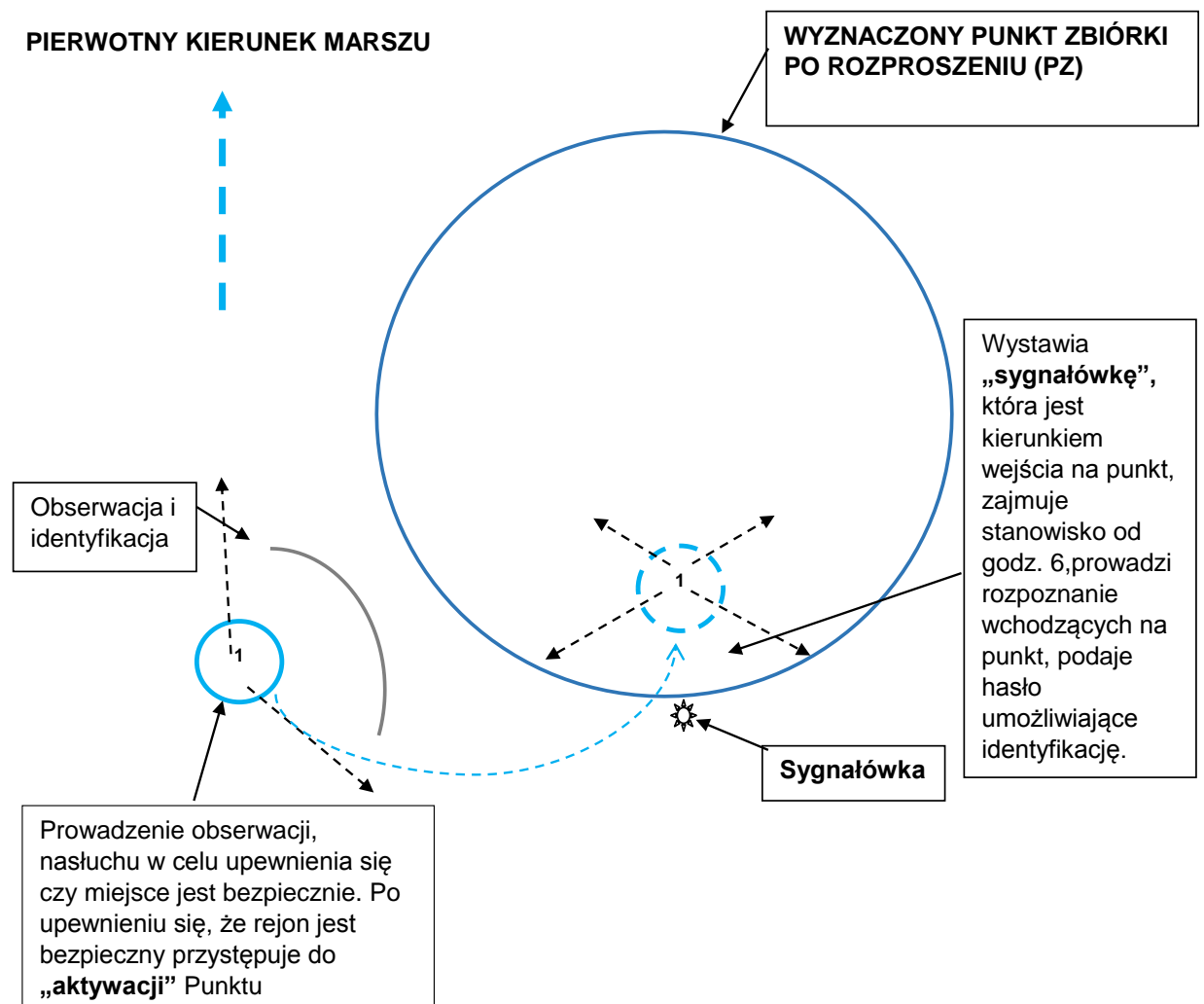
HASŁO - składa się z „zapytania” i „odzewu”, pierwsze zawsze należy podać „zapytanie” a następnie „odzew”.

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ NA PUNKCIE

- ❖ Po dotarciu w rejon punktu po rozproszeniu należy przeprowadzić obserwację, nasłuch w celu upewnienia się że miejsce punktu po rozproszeniu jest bezpieczne;
- ❖ Pierwszy żołnierz aktywuje punkt (wystawia sygnałówkę, sygnałówka jest kierunkiem wejścia na punkt);
- ❖ Wchodzący na punkt ma obowiązek czekać na „zapytanie” z punktu i podać „odzew”;
- ❖ Po wejściu na punkt należy uzupełnić ochronę 360⁰ (*pierwszy wchodzący na punkt zabezpiecza od godziny 6*);
- ❖ W trakcie pobytu na punkcie należy podać status medyczny, amunicyjny i sprzętowy do dowodzącego w danym momencie (według hierarchii dowodzenia ustalonej w procesie planowania);
- ❖ Zachowanie na punkcie po rozproszeniu powinno dawać możliwość natychmiastowego działania wskazanego przez dowodzącego w danym momencie (wymarsz, wsparcie ogniowe, opatrywanie rannych).

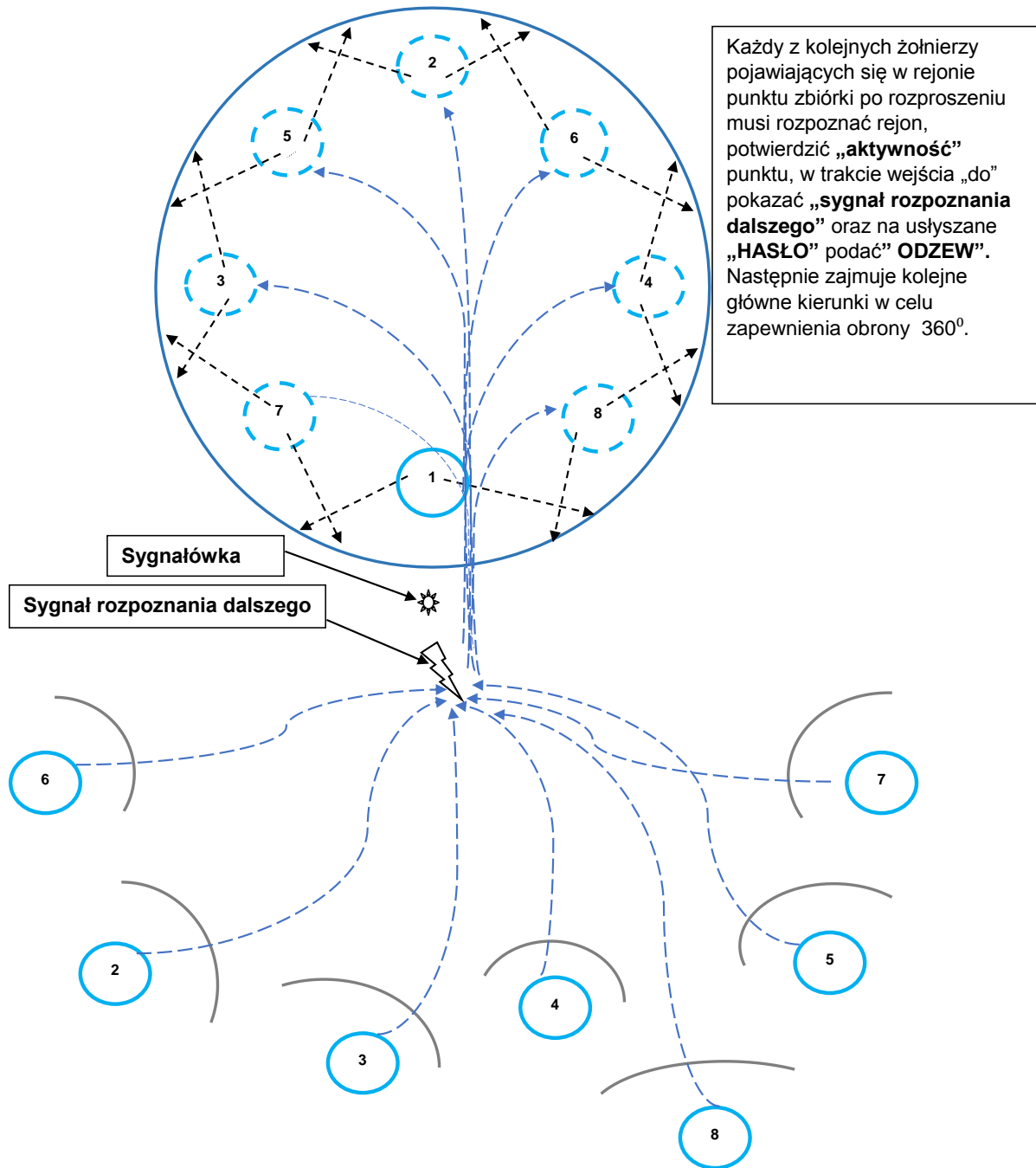
Szkic działania sekcji na PZ

Rys 1.

Szkic działania sekcji na PZ

Rys 2.

Poniżej kilka zagadnień, które przydać się mogą w okresie podstawowym.

Wojsko z mapami idzie. Będą się o drogę pytać.

Przygotowanie żołnierza do marszu na azymut.

Program szkolenia przewiduje te zajęcia jako praktyczne. Sugerujemy jednak, aby całe zagadnienie rozpocząć od pogadanki porządkującego wiedzę szkolonych. W tym etapie należy maksymalnie wykorzystywać dedykowane tablice poglądowe oraz przygotowane własnoręcznie materiały pomocnicze. W trakcie pogadanki aktywizujemy szkolonych poprzez zadawanie pytań. Ma to dodatkowo zorientować instruktora w poziomie wiedzy szkolonych a przez to zoptymalizować poziom i sposób prowadzenia późniejszej części praktycznej.

Zajęcia traktować jako zapoznawcze. Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęć z taktyki zawierających w swoim scenariuszu elementy przemieszczania się na azymut.

Przygotowanie żołnierza do marszu na azymut obejmuje:

- ❖ zapoznanie z budową podstawowych przyrządów nawigacyjnych:
 - busola,
 - kompas,
- ❖ naukę posługiwania się nimi:
 - wyznaczania azymutu (zasadniczego i odwrotnego w dzień i w nocy)
 - poprawne użytkowanie (właściwe ustawienie wartości na limbusie/pierścieniu obrotowy),
- ❖ mierzenia odległości za pomocą parokroków (ćwiczenia praktyczne w zróżnicowanym terenie i obciążeniu, na odległości do 1 km, celem uśrednienia indywidualnej długości parokroku),
- ❖ pomiar busolą lub kompasem azymutu na mapie (ćwiczenia praktyczne w wyznaczaniu azymutu).

Marsz w terenie bez mapy na azymut wykonuje się z reguły przy złej widoczności (w lesie, w nocy, we mgle itp.).

Do marszu trzeba przygotować szczegółowe dane z mapy. Trasę marszu dzielimy na odcinki proste, łączące charakterystyczne punkty orientacyjne, takie jak (skrzyżowania dróg, punkty pośrednie marszu, cieki wodne z drogą, szczytu wzniesień, skraje lasu, mosty, wieże itd.). Długość każdego odcinka nie powinna przekraczać 500 m, uwarunkowane jest to deklinacją oraz możliwością popełnienia błędu. Na mapie posługujemy się busolą/kompasem lub protractorem wojskowy w celu wyznaczenia azymutów poszczególnych odcinków, jak i również długości odcinków w metrach.

W celu przeliczenia długości odcinka z metrów na parokroki należy, dwie trzecie długości odcinka w metrach odpowiada liczbie podwójnych kroków (jeden parokrok to około 1,5 m). Oblicza się w zależności od potrzeb szkolenia również czas potrzebny do pokonania poszczególnych odcinków (1 min czas orientacyjny na pokonanie odcinka około 50 parokroków).

Na podstawie otrzymanych danych przygotowuje się szkic drogi marszu który zawiera: punkty orientacyjne i pobliskie przedmioty terenowe oraz formy rzeźby terenu odcinki z opisem w formie ułamka $\frac{\text{azymut}}{\text{parokroki}-\text{czas}}$.

Prowadzenie marszu ubezpieczonego na azymut.

Program szkolenia przewiduje również te zajęcia jako praktyczne. I tutaj sugerujemy jednak, aby całe zagadnienie rozpocząć od pogadanki w tym samym celu. Zajęcia należy traktować jako kontynuację zajęć poprzedzających. Po przypomnieniu podstawowych zasad, szkoleni realizują praktyczny marsz według danych przygotowanych wcześniej przez instruktora.

Zajęcia traktować jako zapoznawcze. Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęciach z taktyki zawierających w swoim scenariuszu elementy przemieszczania się na azymut.

Przy omówieniu przypomnieć, że podczas planowania operacji strzelcy wyborowi odpowiedzialni są za wyznaczenie trasy marszu. W czasie patrolu starszy strzelec wyborowy jest głównym nawigatorem, idzie jako drugi, liczy parokroki/czas i współpracuje z jedynką wskazując mu drogę marszu po wyznaczonym azymucie, w czasie marszu ubezpieczonego na azymut istnieje możliwość zamiany nawigatorów.

Zwracam szczególną uwagę na zachowanie taktyczne w czasie prowadzenia marszu ubezpieczonego. Aktywizować szkolonych poprzez wymianę ćwiczących osób funkcyjnych.

Zanim stanie się Check Point.

Zatrzymanie i przeszukanie osób i pojazdów.

Proponowany sposób realizacji – wzorowy pokaz następnie podział szkolonych na trójki i ćwiczenie do opanowania. W pierwszej kolejności realizujemy scenariusz z pojedynczym przeszukiwanym, który współpracuje z żołnierzami. W miarę opanowania podstaw komplikujemy scenariusz wprowadzając dodatkowe elementy (utrudniony kontakt z przeszukiwanym, przeszukiwany z legalną bronią, zła wola przeszukiwanego, wykrzyki zabronionych przedmiotów, próba ucieczki/ataku, itp.)

Przygotowując zajęcia opracować kilka wariantów tła taktycznego. Szkolić zachowania adekwatne do sytuacji, stopnia zagrożenia. Szczegółowo instruować żołnierzy wyznaczonych do podegrania osób sprawdzanych. Zwalczać naturalną tendencje do improwizowania w trakcie szkolonego epizodu. Uświadomić szkolonych, że zajęcia mają konkretny cel – przeciwiczenie zachowań w konkretnej sytuacji i podgrywający musi ściśle realizować scenariusz i współpracować z instruktorem. Inaczej nie osiągniemy założonego celu szkolenia a zajęcia zamienią się w „radosny chaos”. Unikać kopiowania wszystkich rozwiązań z misji zagranicznych – jesteśmy na własnym terenie, wśród ludności, z której się wywodzimy !!!

Zajęci realizować w logicznym ciągu – najpierw sprawdzanie osób, potem sprawdzanie pojazdów (wykorzystując nabyte umiejętności do sprawdzenia kierowcy). Uczulić szkolonych, że szkolone umiejętności będą następnie potrzebne w dalszym szkoleniu taktycznym – punkt kontrolny. Budować u szkolonych świadomość, że szkolenie jest procesem ciągłym i każda nowa umiejętność jest potrzebna do szkolenia kolejnej. Zrozumienie sensu wykonywanych czynności oraz ich zastosowania w realnym działaniu podnosi efektywność szkolenia i zwiększa zaangażowanie szkolonych

Wprowadzam w sytuację taktyczną.

Wariant 1. Znajdujemy się na terenie ogłoszonym strefą klęski żywiołowej. Punkt kontrolny (PK) realizujemy we współdziałaniu z Policją Państwową. W SRO działają pojedyncze osoby oraz kilkuosobowe grupy próbujące wywozić skradzione mienie. Nie są uzbrojeni w broń palną ani agresywni. W ostatnim tygodniu doszło jednak do jednej próby ataku na obsadę PK za pomocą noża. Zadanie PK – kontrola osób i pojazdów przekraczających.

Wariant 2. Znajdujemy się w fazie narastania konfliktu. Nasz PK wzmacnia ochronę infrastruktury przemysłowej. W SRO intensywnie działają grupy dywersyjno-rozpoznawcze. Dysponują polskimi dokumentami i znają język. Są uzbrojeni w broń krótką i skrajnie niebezpieczni. W ciągu ostatnich 12 godzin dwukrotnie doszło do wymiany ognia podczas sprawdzania osób na PK. Stwierdzono próby przemycania materiałów wybuchowych i inicjujących. Zadanie PK – kontrola osób i pojazdów przekraczających.

Wariant 3. Znajdujemy się na odzyskanym terenie czasowo utraconym. Przez SRO ciągle przenikają elementy dywersyjne przeciwnika, maruderzy z rozbitych pododdziałów i uzbrojeni obcy cywile z obcej administracji. Są zdesperowani i dysponują bronią maszynową. W ciągu ostatniej nocy doszło do ataku na sąsiedni PK przy użyciu km i granatnika ppanc. Zadanie PK – kontrola osób i pojazdów przekraczających.

Intencja – sprawdzamy czy szkoleni dostosowują swoje działanie do sytuacji i poziomu zagrożenia. Czy potrafią różnicować swoje zachowanie (pełna gotowość, załadowana broń i ubezpieczenie w postawie wysokiej gotowości w wariantcie 2, spokojne podejście przy zachowanym ubezpieczeniu w wariantcie 1 – nie eskalowanie przemocy bo większość ludzi na PK to miejscowi i wolontariusze niosący pomoc a sami „szabrownicy” nie stanowią ekstremalnego zagrożenia, itp.). Zmuszamy ich do myślenia i ciągłej analizy sytuacji.. Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia.

OSOBA

W celu dokonania przeszukania żołnierz:

- 1) Rozpoczyna czynności od podania komendy „STÓJ!” i przedstawienia się jako żołnierz WOT.
- 2) Poleca zatrzymanej osobie (dalej osoba) zejść do rejonu wyznaczonego do przeszukiwania osób i stosować się do poleceń. Jeśli osoba ma bagaż to każe go odłożyć i odsuwa osobę od niego.
- 3) Ustala czy osoba ma przy sobie dokument tożsamości; prosi o ten dokument, jeśli osoba go nie posiada ustala tożsamość „ze słów” – na tym etapie przeszukujący zwraca uwagę na wszelkie sygnały wskazujące na możliwe posługiwanie się/podawanie nieprawdziwych danych (niespójności logiczne, gubienie się w detalach, itp.).
- 4) Po ustaleniu tożsamości informuje osobę, że jest zatrzymana na podstawie przepisów obowiązujących w danym momencie (podstawa wystawienia punktu kontrolnego).
- 5) Pyta o posiadaną broń i niebezpieczne przedmioty. W przypadku potwierdzenia nakazuje wyjęcie tych przedmiotów, odłożenie ich a następnie odsuwa osobę od przedmiotów (zawsze

w tył – w kierunku od przedmiotów). Następnie dokonuje fizycznego sprawdzenia osoby. Technika wyboru pozycji do przeszukania zależy od okoliczności, potencjalnego niebezpieczeństwa ze strony osoby. Jako podstawowy traktujemy przeszukiwanie w postawie stojącej. Żołnierz każe osobie pokazać ręce i trzymać je odwiedzione w bok, poleca jej stanąć w szerokim rozkroku. Poleca osobie jedną ręką odpiąć zamek/guziki w ubraniu wierzchnim, rozsunąć prawą i lewą stronę, następnie podnieść dół ubrania powyżej pasa i obrócić się o 360 stopni. Następnie podchodzi do osoby od tyłu. Swoją stopę ustawia za stopą osoby aby w każdym momencie móc poszerzyć jej rozkrok i zdestabilizować jej sylwetkę. Jedną ręką trzyma rękę osoby na wysokości nadgarstka a drugą sprawdza jedną stronę. Po sprawdzeniu jednej strony przechodzi na stronę drugą, przestawia stopę, trzyma drugą rękę. Sprawdza drugą stronę.

6) Po sprawdzeniu osoby każe otworzyć bagaż i opróżnić go przeglądając rzeczy. Po sprawdzeniu osoba sama wkłada rzeczy do bagażu.

7) Po zakończeniu czynności oddaje osobie dokumenty, pozwala zabrać wcześniej odłożone przedmioty, wyprowadza z rejonu przeszukania i zwalnia.

8) Ujawnione niebezpieczne przedmioty, zatrzymane osoby i ich własność zabezpiecza się do momentu przekazania funkcjonariuszom Policji Państwowej lub ŻW.

9) Po opanowaniu czynności przez szkolonych wprowadzamy trzecią osobę – ubezpieczającego. Ubezpieczający ustawia się tak, aby w każdych okolicznościach mieć „czysty strzał” – przeszukujący nie może znaleźć się na linii ognia ani na przedłużeniu drogi pocisku (nie narażamy przeszukującego na zranienie pociskiem, który może przebić ciało przeciwnika na wylot). Cały czas obserwuje osobę. Nie pozwala sobie na dekoncentrację. W razie konieczności nakazuje osobie zwrócić głowę w taką stronę, aby ograniczyć do minimum możliwość obserwowania wykonywanych czynności. Pozostaje w odległości uniemożliwiającej nagły, bezpośredni atak na siebie. Przy przemieszczaniu się przeszukującego i ubezpieczenia (np. do zmiany strony ciała przeszukiwanej osoby) nie może dojść do sytuacji kiedy przeszukujący przechodzi „przed lufą” ubezpieczającego.

Uwagi ogólne

1. Podstawą jest bezpieczeństwo żołnierzy, każdego zatrzymanego traktujemy jako potencjalnie niebezpiecznego.
2. Przeszukiwany może mieć przy sobie przedmioty ostre, potencjalnie niebezpieczne nie będące bronią (np. skażone igły lekarskie) – NIE wkładamy rąk do kieszeni przeszukiwanego, po stwierdzeniu przedmiotów w ubraniu nakazujemy osobie ich wyjęcie i odłożenie, NIE przesuwamy dłoni po ubraniu osoby – sprawdzenia dokonujemy dociskając dłoń prostopadle do ciała osoby.
3. Jeśli podchodząca osoba ma broń noszoną jawnie w pierwszej kolejności każemy broń odłożyć (wymuszamy taki sposób działania aby uniemożliwić nagłe użycie broni – lufa skierowana w ziemię, ustawienie osoby tak aby nie widziała ubezpieczenia, itd.) i odsuwamy osobę od niej. Prosimy o podanie podstawy posiadania broni. Weryfikujemy podany powód.
4. Wszelkie przedmioty każemy wyjmować i odkładać w taki sposób aby maksymalnie utrudnić ich niespodziewane użycie przeciw nam lub osłanianemu żołnierzowi (np.: przedmioty znajdujące się po prawej stronie ciała każemy wyjmować lewą ręką, im bardziej nienaturalny ruch wymusimy tym trudniej będzie nas zaskoczyć nagłym atakiem – nawet wyszkolonemu przeciwnikowi).
5. Zachowanie najwyższej ostrożności nie oznacza brutalnego podejścia do przeszukiwanych (żołnierze WOT działają we własnym środowisku – właściwa współpraca ze społecznością lokalną jest bezcenna – nasze zachowanie musi być stanowcze ale nie uwłaczające przeszukiwanym, którzy współpracują z żołnierzami,

środki przymusu, agresję werbalną stosujemy dopiero w uzasadnionych przypadkach).

6. W trakcie przeszukania prowadzimy konwersacje z zatrzymanym starając się uzyskać informacje o stanie bezpieczeństwa, podejrzanych osobach w okolicy, nietypowych zachowaniach, itp.
7. Należy pamiętać, że przeszukiwani w większości nie będą żołnierzami – unikamy podawania typowo wojskowych komend zastępując je poleceniami opisowymi (stosujemy proste i jednoznaczne komunikaty). Przeszukiwany będzie zdenerwowany i rozkojarzony a nieporozumienie może łatwo doprowadzić do niepotrzebnej eskalacji środków przymusu nawet przy dobrej woli przeszukiwanego. Do ćwiczenia tego elementu jako pozoracja wykorzystywani będą inni żołnierze – może to prowadzić do wyrobienia złych nawyków u przeszukujących i ubezpieczenia – w realnym działaniu przeszukiwany nie będzie znał procedury i nie można oczekiwać, że „odgadnie” nasze oczekiwania.
8. Czynność, w trakcie których osoba współpracuje prowadzimy z zachowaniem norm współżycia (podziękowanie, przeprosiny za kłopot, używanie zwrotów grzecznościowych).

POJAZD

Zatrzymanie i przeszukanie pojazdu wykonuje się w Punkcie Kontrolnym (doraźnym lub stałym) – jego organizacja jest tematem zajęć realizowanych w późniejszy etapie szkolenia po opanowaniu umiejętności przeszukiwania osób i pojazdów.

Dla potrzeb ćwiczenia tego elementu (przeszukanie pojazdu) żołnierze działają w parze (przeszukujący – ubezpieczający), trzeci pogrywa kierowcę:

1) Widząc nadjeżdżający pojazd, kontrolujący podnosi rękę do góry i nakazuje zatrzymać się wskazując jednocześnie miejsce.

2) Podchodzi do pojazdu na taką odległość aby być słyszalnym, przedstawia się jako żołnierz WOT, poleca zgasić silnik trzymać ręce w widocznym miejscu i podaje powód/podstawę prawną swojego działania (konieczne może być również nakazanie wyłączenia świateł – NIE możemy dać się oslepić).

3) Po wykonaniu tych czynności obaj żołnierze podchodzą do pojazdu. Przeszukujący podchodzi do kierowcy. Ubezpieczający ustawia się tak, aby w każdych okolicznościach mieć „czysty strzał” – przeszukujący nie może znaleźć się na linii ognia ani na przedłużeniu drogi pocisku (nie narażamy przeszukującego na zranienie pociskiem, który może przebić ciało przeciwnika na wylot). Cały czas obserwuje kierowcę. Nie pozwala sobie na dekoncentrację. Pozostaje w odległości uniemożliwiającej nagły, bezpośredni atak na siebie. Przy przemieszczaniu się przeszukującego i ubezpieczenia nie może dojść do sytuacji kiedy przeszukujący przechodzi „przed lufą” ubezpieczającego. Od tego momentu aż do zakończenia czynności pomiędzy nim a kierowcą i kontrolującym utrzymywany jest tzw. trójkąt bezpieczeństwa. Kontrolujący poleca kierowcy zabrać dokumenty i wysiąść z pojazdu. Ma również zabrać kluczyki od pojazdu (ewentualnie potrzebne do otwarcia drzwi lub bagażnika w pojeździe). Idąc za kierowcą żołnierze udają się na tył pojazdu. Obserwują zachowanie kierowcy jednocześnie upewniają się, że nie ma innych osób w pojeździe.

4) Po przejściu na tył pojazdu, kontrolujący poleca kierowcy stanąć przodem do pojazdu w rozkroku z rękoma opartymi o samochód. Ubezpieczany przez kolegę dokonuje jego sprawdzenia. Sprawdza tożsamość osoby (zgodność podanych danych z posiadanymi dokumentami).

5) Po sprawdzeniu kierowcy, kontrolujący nakazuje otworzyć bagażnik oraz wszystkie drzwi pojazdu, po kolei. Za każdym razem najpierw pyta się kierowcy co tam się znajduje. Poleca otwierać schowki, podnosić dywaniki. Otwierać bagaż. Wszystkie czynności wykonuje

KIEROWCA. Jego działanie obserwowane jest przez obu żołnierzy z zachowaniem ostrożności i gotowości na działanie w przypadku jakiegokolwiek zagrożenia.

6) W wyniku sprawdzenia pojazdu nie ujawniono żadnych niebezpiecznych przedmiotów. Wobec powyższego, po oddaniu dokumentów kierowcy, poleca mu się odjechać. Ubezpieczenie pozostaje w gotowości do działania do momentu wyjechania pojazdu z rejonu kontroli. Dopiero wtedy obaj żołnierze wracają na pierwotne pozycje.

Uwagi ogólne

1. Nie stajemy przed pojazdem z włączonym silnikiem (zagrożenie rozjechaniem).
2. Podstawą jest bezpieczeństwo żołnierzy, każdego kierowcę oraz każde jego działanie traktujemy jako potencjalnie niebezpieczne. Zachowujemy szczególną ostrożność przy otwieraniu dostępu do tych części pojazdu, których wnętrza nie widać (bagażnik, zasłonięte oponą skrzynie ładunkowe, części pojazdu bez przejrzystych okien, itp.)
3. Zachowanie najwyższej ostrożności nie oznacza brutalnego podejścia do przeszukiwanych (żołnierze WOT działają we własnym środowisku – właściwa współpraca ze społecznością lokalną jest bezcenna – nasze zachowanie musi być stanowcze ale nie uwłaczające przeszukiwanym, którzy współpracują z żołnierzami, środki przymusu, agresję werbalną stosujemy dopiero w uzasadnionych przypadkach).
4. W trakcie przeszukania prowadzimy konwersacje z zatrzymanym starając się uzyskać informacje o stanie bezpieczeństwa, podejrzanych osobach w okolicy, nietypowych zachowaniach, itp.
5. Należy pamiętać, że przeszukiwani w większości nie będą żołnierzami – unikamy podawania typowo wojskowych komend zastępując je poleceniami opisowymi (stosujemy proste i jednoznaczne komunikaty). Przeszukiwany będzie zdenerwowany i rozkojarzony a nieporozumienie może łatwo doprowadzić do niepotrzebnej eskalacji środków przymusu nawet przy dobrej woli przeszukiwanego. Do ćwiczenia tego elementu jako pozoracja wykorzystywani będą inni żołnierze – może to prowadzić do wyrobienia złych nawyków u przeszukiwanych i ubezpieczenia – w realnym działaniu przeszukiwany nie będzie znał procedury i nie można oczekiwać, że „odgadnie” nasze oczekiwania.
6. Czynność, w trakcie których osoba współpracuje prowadzimy z zachowaniem norm współżycia (podziękowanie, przeprosiny za kłopot, używanie zwrotów grzecznościowych).
7. Przy rozpoczęciu działania staramy się tak ustawić ubezpieczającego aby nie był widziany przez kierowcę lub inne osoby w pojeździe.
8. Celem działania w pierwszym etapie (przed szczegółowym przeszukaniem) jest jak najszybsze wyprowadzenie z pojazdu wszystkich osób (lub upewnienie się, że nie ma w nim nikogo poza kierowcą).
9. Dla celów szkoleniowych należy starać się różnicować typy pojazdów używanych do pozoracji (osobowe, ciężarowe z zakrytą/otwartą skrzynią, busy).
10. Podczas ćwiczenia na trzech ćwiczących powinien przypadać jeden pojazd. W przypadku kiedy nie ma wystarczającej liczby pojazdów, pozostali szkoleni doskonalią (na podpunkcie nauczania zorganizowanym obok) umiejętności sprawdzenia osoby. Po przećwiczeniu przez jedną trójkę na pojeździe następuje zmiana trójki, tak aby każdy wystąpił w roli kierowcy, kontrolującego i ubezpieczającego. Wystąpienie w roli kierowcy jest również ważne – daje żołnierzowi pogląd jak jego działanie odbierane jest „z drugiej strony”; czy jego sygnały są zrozumiałe i czy jest słyszalny; czy i kiedy

kierowca ma możliwość wykonywania czynności w sposób skryty przed parą przeszukującą, itp.

Unikamy przeszukiwania żołnierzy przez żołnierzy innej płci.

Kto swój a kto obcy?

Przeprowadzenie identyfikacji na podstawie obserwacji, znaku rozpoznawczego i hasła.

Zajęcia traktuję jako zapoznawcze. Przyswojone elementy ćwiczyć potem w ramach **każdyh** zajęć taktycznych, których scenariusz to umożliwi (Punkt Obserwacyjny, działanie obserwatora w ramach pododdziału, rekonesans rejonu bazy, punkt zbiórki po rozproszeniu).

Przygotowując zajęcia opracować kilka wariantów znaku rozpoznawczego i przygotować niezbędne rekwizyty. W miarę możliwości przygotować plansze z typowymi przykładami oznaczeń przynależności i elementów umożliwiających identyfikację. Wykorzystać podczas omówienia zagadnienia.

Omawiając i ćwicząc poszczególne elementy dowiązywać je do konkretnych sytuacji i rodzajów działań (punkt obserwacyjny, punkt zbiórki po rozproszeniu, rozpoznawanie swój-obcy przy podchodzeniu do bazy elementów własnych, itp.). Budować u szkolonych świadomość, że szkolenie jest procesem ciągłym i każda nowa umiejętność jest potrzebna do szkolenia kolejnej. Zrozumienie sensu wykonywanych czynności oraz ich zastosowania w realnym działaniu podnosi efektywność szkolenia i zwiększa zaangażowanie szkolonych

Uwaga – przy małej ilości czasu podgrupy ćwiczą równolegle. Każdej przedstawić inną sytuację i zadanie. Wyznaczyć teren szkolenia tak, aby móc kontrolować wszystkie jednocześnie. Nawet jeśli przećwiczą tylko jeden z wariantów to istnieje szansa, że w czasie wolnym przekazując sobie wzajemnie informację o zajęciach poznają również inne warianty działania.

Przekazywane treści:

a) Identyfikacja przez obserwację (przynależność organizacyjna, identyfikatory, inne czynniki).

Identyfikację przez obserwację prowadzi się wykorzystując elementy planowo przewidziane do identyfikacji „swój – obcy” oraz inne obserwowalne elementy, które mogą do takiej identyfikacji posłużyć w konkretnych warunkach taktycznych.

Do pierwszej grupy należy zaliczyć:

- mundur i tzw. malowanie sprzętu (np.: wzór kamuflażu, kolorystyka),
- oznaczenia przynależności (np.: flagi i symbole przynależności do Sił Zbrojnych poszczególnych państw, na ludziach i sprzęcie),
- ustalone wcześniej sygnały identyfikacji (np.: kolory dymu amunicji sygnałowej, przechyłanie statku powietrznego na burty, dodatkowe oznaczenia na mundurze – kolorowe

opaski w maskowaniu zimowym, dodatkowe oznaczenia na sprzęcie – panele identyfikacyjne, malowane doraźnie pasy, sygnały dźwiękowe).

Do drugiej grupy można zaliczyć:

- lokalizacja identyfikowanego obiektu (kierunek ruchu, przestrzeganie stref zamkniętych),
- typ i rodzaj wyposażenia i uzbrojenia,
- zachowanie się obserwowanego elementu (zgodne z własnymi planami lub nie, zgodne z przyjętymi normami/zwyczajami lub nie),
- zgodność działania obserwowanego obiektu z przyjętym dla sił własnych harmonogramem.

b) Znak rozpoznawczy i hasło w rutynowych działaniach taktycznych (w ramach własnego pododdziału).

Identyfikację z wykorzystaniem znaku rozpoznawczego i hasła wykorzystuje się w wielu elementach działania, w których następuje planowe, czasowe rozdzielanie się sił własnych (wyjście elementu na rekonesans, wyjście i wymiana obsady PO, wyjście i powrót łącznika, itp.).

Znaki rozpoznawcze, tzw. sygnałówka.

Określamy dwa znaki: dla sił głównych – element „w terenie” (dookreślający lokalizację punktu wejścia i wyjścia wydzielonego elementu) oraz dla wydzielonych, podchodzących sił własnych – „na człowieku” określający wstępną identyfikację tożsamości jako „swój”.

Znaki rozpoznawcze powinny być charakterystyczne, dobrze widoczne, jednocześnie dobrane tak, aby prawdopodobieństwo ich przypadkowego wystąpienia było minimalne. W terenie może to być charakterystyczny pień lub krzew, fragment budynku, wrak pojazdu, itp. Dla sił „podchodzących” najczęściej wykorzystuje się charakterystyczny gest, ruch bronią, światło, itp.

Hasło i odzew.

Jest środkiem umożliwiającym ostateczne zidentyfikowanie podchodzącego elementu i ujawniającego się ubezpieczenia. Jednocześnie jest sygnałem, że nie ma pomyłki lub zagrożenia

i można kontynuować spotkanie. Istotne jest, aby hasło i odzew były proste i łatwe do zapamiętania (przy częstych zmianach). Najczęstszym sposobem jest stosowanie tzw. dopełnienia lub par słów. W celu uniknięcia pomyłek i łatwiejszego zapamiętania zaleca się stosowanie technik mnemotechnicznych.

c) Znak rozpoznawczy i hasło w łączności osobowej.

Pod pojęciem łączności osobowej należy rozumieć nawiązanie kontaktu osobistego przedstawicieli:

- odrębnie działających struktur/pododdziałów;
- jednej struktury/pododdziałów.

Celem spotkania może być: pozyskanie lub wymiana wiadomości, uzgodnienie współdziałania, pozyskanie lub udzielenie pomocy, przekazanie danych do zakrytej łączności radiowej, inne według potrzeb.

Przy organizowaniu spotkania niezbędne jest:

określenie miejsca i czasu nawiązania kontaktu, ustalenie znaków rozpoznawczych oraz danych identyfikacyjnych czyli hasła i odzewu, wybranie dogodnego miejsca na przeprowadzenie rozmowy.

Znaki rozpoznawcze, tzw. sygnałówka.

Określamy dwa znaki: dalszy – bardziej ogólny, umieszczony w terenie (dookreślający lokalizację punktu) lub „na człowieku” określający wstępną identyfikację kontaktu, szczegółowy – „na człowieku” pozwalający na potwierdzenie tożsamości kontaktu.

Znaki rozpoznawcze powinny być charakterystyczne, dobrze widoczne, niezwracające uwagi osób postronnych jednocześnie dobrane tak, aby prawdopodobieństwo ich przypadkowego wystąpienia u osób postronnych było minimalne.

Hasło i odzew.

Jest środkiem umożliwiającym ostateczne zidentyfikowanie podchodzącej i ujawniającej się osoby. Jednocześnie jest sygnałem, że nie ma pomyłki lub zagrożenia i można kontynuować spotkanie. Istotne jest, aby hasło i odzew były naturalnie skonstruowane, tworzyły ciąg logiczny i zakrywały konspiracyjny charakter spotkania wobec otoczenia.

Dodatkowe zasady:

- sposób identyfikacji powinien być jednoznaczny dla uczestników i niewzbudzający dodatkowego zainteresowania osób postronnych (żadnych zachowań wyjątkowych, przyciągających uwagę, odbiegających od zachowań typowych dla danego rejonu czy lokalnej społeczności),
- uczestnicy spotkania nie powinni się wyróżniać strojem, zwyczajem, działać wbrew istniejącym zarządzeniom, obowiązuje maksymalne wtopienie się w tło,
- taki element działania traktować jako skrajnie niebezpieczny, obowiązuje zasada ograniczonego zaufania i maksymalnego utajnienia działania (każdy z żołnierzy wie tylko tyle ile musi),
- wszelkie odstępstwa od ustalonego sposobu działania (niepunktualność, niedokładność w sygnalówce, zmienione hasło) należy traktować jako sygnał o spaleniu punktu i rozpocząć próbę zrywania kontaktu a w przypadkach skrajnych uaktywnić ubezpieczenie.

Rozpoznanie, rzecz ważna.

Ogólne zasady prowadzenia działań rozpoznawczych.

Działania rozpoznawcze wojsk OT są niezwykle ważne i mają na celu: ustalenie przypuszczalnego zamiaru przeciwnika, ocenę jego możliwości, zlokalizowanie baz i kryjówek, wykrycie i umiejscowienie potencjalnych sił dywersyjnych, nawiązanie z nimi styczności oraz ich likwidację. W omawianym zagadnieniu omówione zostaną ogólne zasady prowadzenia działań rozpoznawczych.

Program szkolenia przewiduje te zajęcia jako praktyczne. Sugerujemy jednak, aby całe zagadnienie rozpocząć od pogadanki porządkującego wiedzę szkolonych. W tym etapie należy maksymalnie wykorzystywać dedykowane tablice poglądowe oraz przygotowane własnoręcznie materiały pomocnicze. W trakcie pogadanki aktywizujemy szkolonych poprzez zadawanie pytań. Ma to dodatkowo zorientować instruktora w poziomie wiedzy szkolonych a przez to zoptymalizować poziom i sposób prowadzenia późniejszej części praktycznej. Zajęcia traktować jako zapoznawcze. Praktyczne umiejętności doskonalić podczas **każdyh** kolejnych zajęć z taktyki zawierających w swoim scenariuszu elementy prowadzenia działań rozpoznawczych.

Rozpoznanie to działalność skierowana na zdobywanie i dostarczanie dowódcy informacji o działalności przeciwnika, terenie, warunkach meteorologicznych pozwalających na przygotowanie i prowadzenie walki. Rozpoznanie dostarcza dowódcy sekcji wiedzy o przeciwniku, terenie i pogodzie. Wiedza ta obejmuje aktualny **skład, uzbrojenie i wyposażenie** jego pododdziałów oraz ich **rozmieszczenie**.

Sposoby prowadzenia rozpoznania

Najskuteczniejsze z nich to:

- patrolowanie,
- obserwacja,
- podsłuch,
- wywiad z ludnością,
- przeszukiwanie,
- kontrola ruchu,

- działania pościgowe,
- działania blokujące,
- działania likwidacyjne.

Patrowanie jest aktywnym sposobem prowadzenia rozpoznania, zwiększającym jego zasięg. Pozwala ono na stosunkowo szybkie przeszukiwanie określonych obszarów oraz wykrywanie i rozpoznawanie obiektów przeciwnika znajdujących się poza zasięgiem bezpośredniej obserwacji. Patrowanie jest obok obserwacji podstawowym sposobem rozpoznania i ubezpieczenia stosowanym przez WOT we wszystkich rodzajach działań bojowych i we wszystkich warunkach. Istota patrolowania polega w zasadzie na umiejętnym połączeniu dwóch elementów - ruchu i obserwacji. Każdy patrol ma na celu konkretne zadanie. W większości wypadków patrol musi zlokalizować na wyznaczonym terenie konkretny obiekt lub przeciwnika którego dokładna pozycja nie jest znana. Patrol działa w sektorze terenu przydzielonym przez dowódcę, poza którym nie może się samowolnie poruszać. Patrowanie zakłada użycie stosunkowo niedużych sił, które zmuszają przeciwnika do ciągłego ruchu w terenie oraz pozbawiają go możliwości odpoczynku.

Obserwacja i nasłuch sprowadzają się do wystawienia posterunków obserwacyjnych, a w warunkach złej widoczności – nasłuchiwanie. Posterunki wystawia się w dogodnych miejscach na najbardziej prawdopodobnych kierunkach podejścia do ochraniających i bronionych obiektów w celu niedopuszczenia do nich osób postronnych i elementów rozpoznawczych przeciwnika, a także uniemożliwienia wykonania przez niego dywersji, sabotażu lub niespodziewanego ataku. W zależności od warunków terenowych i rozmieszczenia obiektów zadania te wykonują siły wydzielone do ich ochrony i obrony.

Wywiad z ludnością to systematyczne dwustronne utrzymywanie kontaktów ze społeczeństwem, tzn. wszelkimi organizacjami politycznymi i społecznymi działającymi na tym terenie, a także z pracownikami zakładów pracy, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw leśnych, rolnych i rybackich, nie wyłączając środowisk mniejszości narodowych, a nawet środowiska kryminalnego. Bardzo cenne są informacje dotyczące pojawienia się w danym środowisku czy rejonie obcych osób, dziwnego zachowania się ludzi, śladów desantowania albo zrzutów zaopatrzenia lub innych, które świadczą o pojawieniu się kogoś, zwłaszcza w terenie trudno dostępnym. Działania te zapewniają ciągłą penetrację rejonu i przynoszą dobre wyniki rozpoznawcze przy zaangażowaniu niewielkich sił i środków.

Przeszukiwanie obejmuje dokładne sprawdzenie terenu i obiektów mogących być miejscami ukrycia się np. dywersantów. Ma na celu ich umiejscowienie, ujęcie lub likwidację. Wymaga użycia stosunkowo dużych sił z pododdziałów wojsk operacyjnych i oddziałów WOT. Dlatego jest podejmowane z chwilą uzyskania wiarygodnych informacji o rejonie działania przeciwnika. Uczestnicy tych działań powinni się poruszać skrycie i zwracać uwagę nawet na mało istotne szczegóły, takie jak: świeże zagniecenia trawy, ślady, złamane gałęzie itp. Należy przeszukiwać przede wszystkim miejsca z gęstym poszyciem, otoczone bagnami, a także jary, wąwozy i zakrzaczenia w pobliżu zbiorników wodnych.

Kontrola ruchu (doraźne i stałe punkty kontrolne) to sprawdzenie ludności i pojazdów, autentyczności dokumentów tożsamości i dokumentów przewozowych oraz przewożonych ładunków. Dobra organizacja tych działań, zwłaszcza w aglomeracjach miejskich, i dokładna kontrola, przede wszystkim dodatkowych przepustek ograniczających swobodę ruchu

w terenie ważnym pod względem militarnym, może przynieść konkretne **efekty rozpoznawcze**.

Działania pościgowe podejmuje się z chwilą nawiązania styczności z przeciwnikiem. Może to nastąpić w wyniku rozpoczęcia **działań rozpoznawczych** lub próby przejścia przeciwnika przez zaporę (w przypadku prób wyjścia z okrążenia lub zasadzki). Celem ich jest likwidacja grupy dywersyjnej po uprzednim nawiązaniu z nią kontaktu wzrokowego lub ogniowego. Prowadzi się je w powiązaniu z działaniami blokującymi, organizowanymi na kierunku wycofania się dywersantów.

Działania blokujące mają na celu ograniczenie możliwości wykonania manewru przez przeciwnika oraz stworzenie warunków do jego likwidacji. Polegają na rozmieszczeniu części sił i środków na rubieżach i kierunkach prawdopodobnego wycofania się sił przeciwnika. Organizuje się je najczęściej w powiązaniu z **działaniami rozpoznawczymi** lub pościgowymi na kierunkach prawdopodobnego przemieszczania się przeciwnika.

Działania likwidacyjne polegają na okrążeniu miejsca lub rejonu ukrycia się dywersantów oraz na ich likwidacji. Organizuje się je z chwilą zlokalizowania grupy dywersyjnej w określonym rejonie, okrążając ją i likwidując lub biorąc do niewoli. Najczęściej poprzedzają je działania pościgowe w połączeniu z blokującymi.

Wojska Obrony Terytorialnej mogą brać udział w działaniach przeciw dywersyjnym lub samodzielnie wykonywać związane z tym zadania. Ich celem będzie rozpoznanie i zapobieganie działalności dywersyjnej, prowadzenie walki oraz bezpośrednia obrona obiektów przed atakami grup dywersyjnych. **Działania przeciw dywersyjne to przedsięwzięcia, które będą angażowały zarówno wojska operacyjne, jak i wojska obrony terytorialnej, a także Żandarmerię Wojskową, służby wywiadu i kontrwywiadu, Policję oraz Straż Graniczną.** Należy jednak dążyć do jak najmniejszego udziału w nich wojsk operacyjnych, gdyż mają one inne zadania. Trudnym wyzwaniem, które stoi przed siłami zbrojnymi, jak również przed innymi służbami, jest wypracowanie metod współpracy między poszczególnymi elementami uczestniczącymi w zwalczaniu grup dywersyjnych. Skuteczność tych działań będzie uzależniona w dużym stopniu od posiadania informacji, a najlepszym ich źródłem jest ludność zamieszkująca tereny, na których będą operować grupy dywersyjne (dywersyjno-rozpoznawcze).

Coś dla metodyków.

Poniżej prezentujemy przykłady Planów Pracy (dla zajęć teoretycznych i praktycznych). Nie są to „gotowce” do kopiowania. To przykłady, z których można korzystać przy konstruowaniu swoich dokumentów. Zawsze jednak trzeba konkretny Plan przemyśleć i dostosować do zadań i wskazówek przekazanych przez Kierownika zajęć na instruktazu, do poziomu szkolonych, warunków, zabezpieczenia materiałowego i wielu innych zmiennych. Te poniżej mogą pomóc ale nie wyeliminują pracy własnej. Cóż robić – los instruktora jest ciężki – nawet w lekkiej piechocie.

Poniższe przykłady **nie są** gotowymi Planami Pracy i **nie zawierają** gotowych do skopiowania rozwiązań. Zawarte w nim propozycje mają pomóc instruktorowi – nie zastąpią jednak jego pracy własnej. Przygotowując się do prowadzenia zajęć instruktor powinien opracować własny plan pracy uwzględniając obowiązujące wzory dokumentów, polecenia przełożonych przekazane podczas instruktażu, własne wnioski oraz dostosowane do zagadnienia zapotrzebowanie mat.-tech. czy literaturę.

Tekst na zielono nie jest częścią właściwego planu pracy – są to sugestie autorów dotyczące praktyki szkolenia oraz wyjaśnienie intencji podejmowanych działań. Należy traktować je jako przekaz dla przyszłych instruktorów mający ułatwić zrozumienie przyczyn podejmowanych działań i zacząć do ich samodzielnego i twórczego rozwijania.

Uwagi ogólne

Wszystkie zajęcia odbywające się z wykorzystaniem broni należy bezwzględnie rozpocząć i zakończyć przejrzeniem broni i sprawdzeniem magazynków.

Każde zajęcia z wykorzystaniem oporządzenia obowiązkowo rozpocząć od sprawdzenia prawidłowego dopasowania elementów wyposażenia osobistego (m.in. kamizelka taktyczna, maska p.gaz, zasobnik). Sprawdzić dostępność wyposażenia, dopasowanie broni indywidualnej. Celem tego działania jest budowanie nawyku dopasowywania oporządzenia oraz zapewnienie optymalnych warunków do realizacji kolejnych zagadnień szkoleniowych.

Każde praktyczne zajęcia taktyczne proponujemy rozpocząć od zajęć doskonalących z zakresu przyjmowania postaw strzeleckich oraz pracy na broni (dysfunkcje). Zajęcia takie realizować na początku dnia szkoleniowego i traktować jako swoistą „rozgrzewkę” przed planowymi zajęciami.

Planując realizację zagadnienia należy kierować się zasadą stopniowania trudności. Należy dążyć do takiego stanu, aby szkolony był w stanie wykonywać poszczególne czynności w pełnym oporządzeniu żołnierza lekkiej piechoty (w tym zasobnik główny). Jeśli tylko istnieje taka możliwość to kolejność realizacji poszczególnych zagadnień należy układać w logiczny ciąg narastania umiejętności – każdy kolejny punkt nauczania powinien zawierać w sobie umiejętności i wiedzę z poprzednich.

Wykonując wzorowy pokaz instruktor ustawia się w taki sposób, aby nie zasłaniać sobą prezentowanych czynności (szczególnie podczas pracy na broni). Większość żołnierzy/dowódców ma tendencję do ustawiania się lewą stroną do szyku. Przy praworęcznym instruktorem powoduje to czasem zasłanianie prezentowanych czynności przez bark instruktora lub samą broń. Ustawiamy się tak, aby najważniejsze prezentowane czynności były widoczne dla szkolonych i aby samemu móc kontrolować cały szyk.

Popelniane przez szkolonych błędy należy wychwytywać i korygować na bieżąco. Podczas omawiania błędów nigdy **nie prezentujemy** błędnego działania (może się podświadomie utrwalić), ograniczamy się wyłącznie do słownego opisu.

W części końcowej zajęć należy zalecać, aby szkoleni w czasie wolnym omawiali we własnym gronie ćwiczone treści w celu ich utrwalenia. Działanie takie pozwoli rozciągnąć „oddziaływanie edukacyjne” poza czas realizacji samego zagadnienia.

ZATWIERDZAM

Miejscowość, data

**PLAN PRACY
INSTRUKTORA NA PUNKCIE NAUCZANIA**

/PRZYKŁAD/

I. ZAGADNIENIE:

8. Niesprawności karabinka, przyczyny i sposoby ich usuwania.

II. CEL:

– Zapoznać szkolonych z zasadami reagowania przy niesprawnościach karabinka.

III. CZAS: Regulowany przez kierownika zajęć – (ograniczony zmianą grup).

IV. MIEJSCE: Teren/PCO/Strzelnica.

V. LITERATURA:

– „Poradnik dowódcy drużyny/ załogi/ obsługi”, Dowództwo Wojsk Lądowych - Pion Szkolenia, Warszawa 2011;

– „Poradnik dowódcy plutonu, Dowództwo Wojsk Lądowych”, Warszawa 2011;

– „Instrukcja o działalności szkoleniowo-metodycznej”, Sztab Generalny WP, Warszawa 2009;

– *Inne.*

VI. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWO-TECHNICZNE:

– broń etatowa – na stan szkolonych;

– oporządzenie taktyczne żołnierza – na stan szkolonych;

– tarcze, figury bojowe – min. 1 na czterech szkolonych;

– *inne.*

VII. WARUNKI BEZPIECZEŃSTWA:

Zabraniam:

- oddalania się z miejsca zajęć bez zgody kierownika zajęć (instruktora);
- używania broni niezgodnie z jej przeznaczeniem oraz treścią realizowanych zajęć, kierowania jej w stronę ludzi i zwierząt (jeśli nie przewiduje tego scenariusz zajęć);

- prowadzenia celowanego ognia amunicją ślepą w stronę ludzi z odległości mniejszej niż ...;
- petardy i granaty dymne odpalać w odległości nie mniejszej niż ... od ludzi i sprzętu;
- podnoszenia z ziemi niewybuchów, niewypałów czy innych środków pozoracji; a także przedmiotów o nieznanym pochodzeniu;
- palenia papierosów w miejscach do tego nieprzeznaczonych;
- wykonywania innych czynności niż nakazane przez kierownika zajęć i instruktorów.

Nakazuję:

- wszystkie czynności wykonywać na komendę instruktora;
- zachować szczególną ostrożność podczas poruszania się i zmiany postaw strzeleckich;
- o urazach natychmiast meldować instruktorowi;
- przestrzegać zasad i przepisów obowiązujących na danym obiekcie szkoleniowym.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Lp.	CZYNNOŚCI INSTRUKTORA	CZYNNOŚCI SZKOŁONYCH
1.	<u>Podaję temat zagadnienia</u> – Niesprawności karabinka, przyczyny i sposoby ich usuwania.	Słuchają.
2.	<u>Podaję cel zagadnienia</u> – Zapoznać szkolonych z zasadami reagowania w przypadku niesprawności karabinka.	Słuchają.
3.	<u>Podaję organizację zajęć</u> oraz warunki bezpieczeństwa. Dokonuję sprawdzenia broni i magazynków. Nakazuję poprawić oporządzenie. Intencja – Podniesienie poziomu bezpieczeństwa zajęć. Wykonywanie poprawnie czynności manualnych na broni. WYROBIENIE NAWYKU KAŻDORAZOWEGO SPRAWDZENIA ROZŁADOWANIA BRONI PRZED ROZPOCZĘCIEM ZAJĘĆ. Przed rozpoczęciem zajęć magazynki w ładownicach umieszczać podajnikami do góry. Po dokonaniu sprawdzenia rozładowania broni magazynki umieszczać w ładownicy podajnikami do dołu tak jak by była w nich amunicja.	Słuchają. Wykonują praktycznie polecenia.
4.	<u>Omawiam zagadnienie</u> według Załączników nr 1 lub 2, uczę szczególnego znaczenie elementu sprawdzeniu stanu broni po wystąpieniu niesprawności (tzw. przekoszenie, sprawdzenie wzrokiem miejsca komora/zamek w celu identyfikacji rodzaju dysfunkcji), zwracam szczególną uwagę na właściwą pracę na bezpieczniku. Doskonale wcześniej opanowane czynności (przyjmowanie postaw strzeleckich). Uwaga – po omówieniu kolejnych dysfunkcji wszyscy szkoleni ćwiczą równolegle (zasada „ćwiczą wszyscy - sprawdzam pojedynczo”). Podczas wzorowego pokazu instruktor ustawia się w sposób umożliwiający wszystkim szkolonym pełną obserwację wykonywanych przez niego czynności. Unikać sytuacji, w której instruktor ustawia się lewym bokiem do szkolonych. Takie ustawienie powoduje zasłonięcie	Słuchają. Wykonują praktycznie polecenia. Ćwiczą do opanowania.

Lp.	CZYNNOŚCI INSTRUKTORA	CZYNNOŚCI SZKOLONYCH
	<p>broni przez bark instruktora.</p> <p>Uwaga – W trakcie usuwania niesprawności broni szkolony ma równocześnie prowadzić obserwację przedpola. Wymuszać wykonanie powyższego elementu poprzez ustawienie się na linii wzroku szkolonego i pokazywanie kolejno cyfr na palcach dłoni. Szkolony w trakcie usuwania niesprawności broni podaje głosem cyfry pokazywane przez instruktora. W trakcie wprowadzania broni w cel szkolony ma pamiętać aby przed ściągnięciem języka spustowego cel był zidentyfikowany, przyrządy celownicze poprawnie zgrane a broń odbezpieczona.</p> <p>Przekazywane treści proponujemy uporządkować według poniższego, uniwersalnego schematu.</p> <p><u>Omawiam zagadnienie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – CO TO JEST, CZYM JEST UCZONA CZYNNOŚĆ – DO CZEGO SŁUŻY, – KIEDY – NA JAKĄ KOMENDĘ, W JAKIEJ SYTUACJI SIĘ JĄ WYKONUJE/WYKORZYSTUJE. <p><u>Prezentuję przedstawione treści:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – POKAZ, – POKAZ Z OBJAŚNIENIEM, <p><u>Nakazuję szkolonym ćwiczenie, reaguje na popełniane błędy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – ĆWICZENIA NA TEMPĘ, – ĆWICZENIA ETAPAMI, – ĆWICZENIA DO PEŁNEGO OPANOWANIA. 	
5.	<p><u>Omawiam realizację zagadnienia.</u> Sprawdzam opanowanie materiału przez pytania kontrolne, przypominam najważniejsze treści. Wskazuję najlepiej ćwiczących i najczęściej popełniane błędy.</p> <p><i>Intencja – popełniane błędy wychwytywać i korygować na bieżąco. Podczas omawiania błędów nigdy nie prezentujemy błędnego działania (może się podświadomie utrwalić).</i></p> <p>Podaję zakres wiedzy na samokształcenie.</p> <p>Sprawdzam ukompletowanie sprzętu i przyjmuję ewentualne meldunki o urazach.</p> <p>Dokonuję przejrzania broni osobiście (lub szkoleni indywidualnie), nakazuję umieszczenia magazynków w ładownicach podajnikami do góry.</p>	<p>Słuchają, odpowiadają na pytania.</p> <p>Wykonują nakazane czynności.</p>

Zał.nr 1 – Niesprawności karabinka „BERYL”, przyczyny i sposoby ich usuwania.

Zał. nr 2 – Niesprawności karabinka „GROT”, przyczyny i sposoby ich usuwania.

OPRACOWAŁ

.....

ZATWIERDZAM

Miejscowość, data

**PLAN PRACY
INSTRUKTORA NA PUNKCIE NAUCZANIA**

/PRZYKŁAD/

I. ZAGADNIENIE:

Szyki marszowe. Przekraczanie stref niebezpiecznych.

II. CEL:

– Zapoznać szkolonych z zasadami przemieszczania się w podstawowych szykach patrolowych oraz ze sposobami przekraczania stref niebezpiecznych.

III. CZAS: Regulowany przez kierownika zajęć – (ograniczony zmianą grup).

IV. MIEJSCE: Teren/Plac ćwiczeń taktycznych.

V. LITERATURA:

– „*Poradnik dowódcy drużyny/ załogi/ obsługi*”, Dowództwo Wojsk Lądowych - Pion Szkolenia, Warszawa 2011;

– „*Poradnik dowódcy plutonu, Dowództwo Wojsk Lądowych*”, Warszawa 2011;

– „*Instrukcja o działalności szkoleniowo-metodycznej*”, Sztab Generalny WP, Warszawa 2009;

– *Inne.*

VI. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWO-TECHNICZNE:

– broń etatowa – na stan szkolonych;

– oporządzenie taktyczne żołnierza – na stan szkolonych;

– środki pozoracji pola walki – według decyzji kierownika zajęć;

– *Inne.*

VII. WARUNKI BEZPIECZEŃSTWA:

Zabraniam:

– oddalania się z miejsca zajęć bez zgody kierownika zajęć (instruktora);

– używania broni niezgodnie z jej przeznaczeniem oraz treścią realizowanych zajęć, kierowania jej w stronę ludzi i zwierząt (jeśli nie przewiduje tego scenariusz zajęć);

– prowadzenia celowanego ognia amunicją ślepą w stronę ludzi z odległości mniejszej niż ...;

- petardy i granaty dymne odpalać w odległości nie mniejszej niż ... od ludzi i sprzętu;
- podnoszenia z ziemi niewybuchów, niewypałów czy innych środków pozoracji; a także przedmiotów o nieznanym pochodzeniu;
- palenia papierosów w miejscach do tego nieprzeznaczonych;
- wykonywania innych czynności niż nakazane przez kierownika zajęć i instruktorów.

Nakazuję:

- wszystkie czynności wykonywać na komendę instruktora;
- zachować szczególną ostrożność podczas poruszania się i zmiany postaw strzeleckich;
- o urazach natychmiast meldować instruktorowi;
- przestrzegać zasad i przepisów obowiązujących na danym obiekcie szkoleniowym.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Lp.	CZYNNOŚCI INSTRUKTORA	CZYNNOŚCI SZKOŁONYCH
1.	<p><u>Podaję temat zagadnienia</u> – Szyki marszowe. Przekraczanie stref niebezpiecznych.</p> <p>Intencja – należy dokonać wyboru miejsca szkolenia podczas instruktażu (rekonesansu rejonu zajęć). Wybrane miejsce powinno w miarę możliwości odpowiadać warunkom terenowym panującym na realnym SRO szkolonych żołnierzy (BOT, z którego pochodzą).</p>	Słuchają.
2.	<p><u>Podaję cel zagadnienia</u> – Zapoznać szkolonych z zasadami przemieszczania się w podstawowych szykach patrolowych oraz ze sposobami przekraczania stref niebezpiecznych.</p>	Słuchają.
3.	<p><u>Podaję organizację zajęć</u> oraz warunki bezpieczeństwa. Dokonuję sprawdzenia broni i magazynków. Nakazuję poprawić oporządzenie i maskowanie.</p> <p>Intencja – Podniesienie poziomu bezpieczeństwa zajęć. Wykonywanie poprawnie czynności manualnych na broni. WYROBIENIE nawyku każdorazowego sprawdzenia rozładowania broni przed rozpoczęciem zajęć. Przed rozpoczęciem zajęć magazynki w ładownicach umieszczać podajnikami do góry. Po dokonaniu sprawdzenia rozładowania broni magazynki umieszczać w ładownicy podajnikami do dołu tak jak by była w nich amunicja.</p>	Słuchają. Wykonują praktycznie polecenia.
4.	<p><u>Wprowadzam w sytuację taktyczną</u></p> <p><i>Wariant 1.</i> Od 72 godz. jesteśmy w stanie wojny. Znajdujemy się na terenie własnym ale z silnym oddziaływaniem pododdziałów rozpoznawczych i dywersyjnych przeciwnika. Największe zagrożenie z kierunku (wskazuję kierunek z wykorzystaniem realnych przedmiotów terenowych). Naszym zadaniem jest pokonanie wskazanego terenu w składzie sekcji.</p> <p><i>Wariant 2.</i> Od 72 godz. jesteśmy w stanie wojny. Znajdujemy się na terenie czasowo utraconym. Naszym zadaniem jest przemieszczenie się do zaplanowanego rejonu bazy.</p>	Słuchają.

Lp.	CZYNNOŚCI INSTRUKTORA	CZYNNOŚCI SZKOLONYCH
	<p>Intencja – sprawdzamy czy szkoleni dostosowują swoje działanie do sytuacji i poziomu zagrożenia. Zmuszamy ich do myślenia i ciągłej analizy sytuacji. Nie szkolimy bezwolnych automatów odtwarzających bez refleksji narzuconą „choreografię”. Szkolimy żołnierzy lekkiej piechoty – samodzielnych z inicjatywą, świadomych celu i powodów swojego działania.</p> <p>Warianty przykładowe – ilość wariantów zależy tylko i wyłącznie od inicjatywy instruktora – należy skupić się na takich, które wymuszają działanie zgodne z priorytetem dowódcy pododdziału-organizatora szkolenia. Zawsze musi to jednak być sytuacja wymuszająca skrytość działania.</p>	
5.	<p><u>Omawiam zagadnienie</u> według Załącznika nr 1 ucząc prawidłowego działania w ramach ćwiczonych szyków patrolowych oraz współdziałania w sekcji podczas przekraczania stref niebezpiecznych. Doskonale wcześniej opanowane czynności (przygotowanie sprzętu i wyposażenia, przyjmowanie postaw strzeleckich, praca na broni, sygnały dowodzenia, itd.).</p> <p>Zaczynam od pokazu procedury z wykorzystaniem stołu plastycznego (przy pomocy nakrętek od butelek lub magazynków), następnie przechodzę do ćwiczenia praktycznego ze stopniowaniem trudności (różne postawy, różne tempo, lekkie lub pełne oporządzenie). Zaczynamy praktyczną realizację w terenie otwartym, aby wszyscy mieli pełen przegląd sytuacji. W miarę opanowania materiału można wejść w teren o ograniczonej widoczności.</p> <p>Intencja – wykorzystanie stołu plastycznego ma na celu przejrzysty pokaz całej procedury aby szkoleni mogli bez problemu dostrzec każdy jej element. Przy ćwiczeniu praktycznym pełną dwunastoosobową sekcją nie każdy szkolony będzie miał pełen ogląd sytuacji ze względu na swoje miejsce w szyku w danym momencie (jedynek wykonuje inne czynności niż np. szóstka). To samo dotyczy stopniowania trudności. Jeśli zaczniemy w wolnym tempie bez nadmiernej ilości tzw. zmiennych, szkolony będzie miał szansę zobaczyć i zrozumieć kolejność wykonywanych czynności oraz kiedy i gdzie ma zająć stanowisko i jaki sektor ubezpieczać.</p> <p>Należy pamiętać, że szyki takie wykorzystuje się w terenie o dużym zagrożeniu. W związku z tym priorytetem działania sekcji jest skrytość i pełne ubezpieczenie a nie szybkość przemieszczania się.</p> <p>Przekazywane treści proponujemy uporządkować według poniższego, uniwersalnego schematu.</p> <p><u>Omawiam zagadnienie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - CO TO JEST, CZYM JEST UCZONA CZYNNOŚĆ - DO CZEGO SŁUŻY, - KIEDY – NA JAKĄ KOMENDĘ, W JAKIEJ SYTUACJI SIĘ JĄ WYKONUJE/WYKORZYSTUJE. <p><u>Prezentuję przedstawione treści:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - POKAZ, - POKAZ Z OBJAŚNIENIEM, <p><u>Nakazuję szkolonym ćwiczenie, reaguję na popełniane błędy:</u></p>	<p>Słuchają.</p> <p>Wykonują praktycznie polecenia.</p> <p>Ćwiczają do opanowania.</p>

Lp.	CZYNNOŚCI INSTRUKTORA	CZYNNOŚCI SZKOLONYCH
	- ĆWICZENIA NA TEMPA, - ĆWICZENIA ETAPAMI, - ĆWICZENIA DO PEŁNEGO OPANOWANIA.	
6.	<p>Omawiam realizację zagadnienia. Sprawdzam opanowanie materiału przez pytania kontrolne, przypominam najważniejsze treści. Wskazuję najlepiej ćwiczących i najczęściej popełniane błędy.</p> <p>Intencja – popełniane błędy wychwytywać i korygować na bieżąco. Podczas omawiania błędów nigdy nie prezentujemy błędnego działania (może się podświadomie utrwalić).</p> <p>Podaję zakres wiedzy na samokształcenie. Sugeruję, aby w czasie wolnym omówić we własnym gronie ćwiczone scenariusze w celu utrwalenia.</p> <p>Sprawdzam ukończenie sprzętu i przyjmuję ewentualne meldunki o urazach.</p> <p>Dokonyję przeglądu broni osobiście (lub szkoleni indywidualnie), nakazuję umieszczenia magazynków w ładownicach podajnikami do góry.</p>	<p>Słuchają, odpowiadają na pytania.</p> <p>Wykonują nakazane czynności.</p>

Załącznik nr 1 – Szyki marszowe. Przekraczanie stref niebezpiecznych.

OPRACOWAŁ

.....

ZATWIERDZAM

Miejscowość, data

**PLAN PRACY
INSTRUKTORA NA PUNKCIE NAUCZANIA**

/PRZYKŁAD/

I. ZAGADNIENIE:

1. Organizacja i podstawowe wyposażenie sekcji.

II. CEL:

– Zapoznać szkolonych z organizacją, uzbrojeniem, wyposażeniem oraz zadaniami poszczególnych żołnierzy sekcji.

III. CZAS: Regulowany przez kierownika zajęć – (ograniczony zmianą grup).

IV. MIEJSCE: Sala wykładowa/teren (wiata).

V. LITERATURA:

– „Poradnik dowódcy drużyny/ załogi/ obsługi”, Dowództwo Wojsk Lądowych - Pion Szkolenia, Warszawa 2011;

– „Poradnik dowódcy plutonu, Dowództwo Wojsk Lądowych”, Warszawa 2011;

– „Instrukcja o działalności szkoleniowo-metodycznej”, Sztab Generalny WP, Warszawa 2009;

– *Inne.*

VI. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWO-TECHNICZNE:

– przybory do pisania – na stan szkolonych;

– rzutnik multimedialny/pomoce naukowe.;

– *Inne.*

VII. WARUNKI BEZPIECZEŃSTWA:

Zabraniam:

– oddalania się z miejsca zajęć bez zgody kierownika zajęć (instruktora);

– palenia papierosów w miejscach do tego nieprzeznaczonych;

– wykonywania innych czynności niż nakazane przez kierownika zajęć i instruktorów.

Nakazuję:

– wszystkie czynności wykonywać na komendę instruktora;

– o urazach natychmiast meldować instruktorowi;

– przestrzegać zasad i przepisów obowiązujących na danym obiekcie szkoleniowym.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Lp.	CZYNNOŚCI INSTRUKTORA	CZYNNOŚCI SZKOLONYCH
1.	<u>Podaję temat zagadnienia</u> – Organizacja i podstawowe wyposażenie sekcji.	Słuchają.
2.	<u>Podaję cel zagadnienia</u> – Zapoznać szkolonych z organizacją, uzbrojeniem, wyposażeniem oraz zadaniami poszczególnych żołnierzy sekcji.	Słuchają.
3.	<u>Podaję organizację zajęć</u> oraz podaję warunki bezpieczeństwa.	Słuchają.
4.	<u>Omawiam zagadnienie według</u> Załącznika nr 1, uczę znajomości zadań poszczególnych żołnierzy sekcji. Omawiam współdziałanie poszczególnych żołnierzy wykonujących wspólne zadanie. Aktywizuję szkolonych. W przypadku zajęć teoretycznych aktywizować szkolonych poprzez zadawanie pytań, wymuszać prowadzenie notatek. W trakcie zajęć oraz bezwzględnie w części końcowej sprawdzać opanowanie materiału poprzez pytania kontrolne. Wykorzystywać wszelkie dostępne pomoce naukowe (zarówno dedykowane do zajęć produkty szkoleniowe, jak i własnoręcznie przygotowywane) – jeden obraz wart jest 1000 słów.	Słuchają, wykonują notatki. Uczestniczą w dyskusji.
5.	<u>Omawiam realizację zagadnienia.</u> Sprawdzam opanowanie materiału przez pytania kontrolne, przypominam najważniejsze treści. Podaję zakres wiedzy na samokształcenie. W części końcowej zajęć należy zalecać, aby szkoleni w czasie wolnym omawiali we własnym gronie omawiane treści w celu ich utrwalenia. Działanie takie pozwoli rozciągnąć „oddziaływanie edukacyjne” poza czas realizacji samego zagadnienia. Sprawdzam ukończenie sprzętu i przyjmuję ewentualne meldunki o urazach.	Słuchają, odpowiadają na pytania

Załącznik nr 1 – Organizacja i podstawowe wyposażenie sekcji.

OPRACOWAŁ

.....

Łączność to nerw armii. Dbaj o nerwy.

Prowadzenie korespondencji radiowej.

W okresie szkolenia podstawowego żołnierz OT powinien zapoznać się z ogólną charakterystyką oraz ogólną budową środków łączności wykorzystywanych na najniższym szczeblu dowodzenia. W sekcji lekkiej piechoty będą to radiostacje UKF osobiste (doręczne) służące do komunikacji pomiędzy dowódcą sekcji a poszczególnymi członkami sekcji lekkiej piechoty. Na szczeblu sekcji lekkiej piechoty występuje również radiostacja UKF plecakowa służąca dowódcy sekcji do komunikacji z dowódcą plutonu lekkiej piechoty, komunikacji z innymi sekcjami lekkiej piechoty oraz z elementami wsparcia podczas współdziałania z nimi. Radiostacja UKF plecakowa obsługiwana jest przez radiotelefonistę (starszego radiotelefonistę) sekcji lekkiej piechoty i stanowi przedmiot szkolenia w okresie szkolenia specjalistycznego. Każdy żołnierz OT powinien zapoznać się z podstawowymi przepisami korespondencji radiowej.

W części praktycznej szkolenia podstawowego żołnierz OT powinien posiadać umiejętność sprawnego posługiwania się radiostacją osobistą, prowadzenia wymiany korespondencji zarówno podczas działania w stałym rejonie odpowiedzialności, działania w obronie, działania w natarciu jak i również podczas prowadzenia działań rozpoznawczych. Żołnierz OT powinien umieć posługiwać się tabelą danych radiowych, nawiązać łączność, sprawdzić jej jakość, przejść w razie potrzeby na częstotliwość zapasową oraz odbierać i nadawać komendy (sygnały dowodzenia) oraz meldunki (np. meldunek sytuacyjny, meldunek o kontakcie ogniowym, meldunek o wynikach obserwacji, wezwanie ewakuacji medycznej itp.)

ŁĄCZNOŚĆ – CZĘŚĆ TEORETYCZNA

1. Organizacja łączności w pododdziale.

W Wojskach Obrony Terytorialnej łączność na szczeblu pododdziału organizuje się **radiowymi środkami łączności**.

Radiowe środki łączności na szczeblu taktycznym są najbardziej rozpowszechnioną grupą technicznych środków łączności. W wielu przypadkach są jedynymi środkami zapewniającymi dowodzenie i sterowanie środkami rażenia w walce.

Występują od najniższych szczebli dowodzenia we wszystkich rodzajach wojsk. Dużą rolę odgrywają także w zapewnieniu współdziałania w tym także między rodzajami sił zbrojnych.

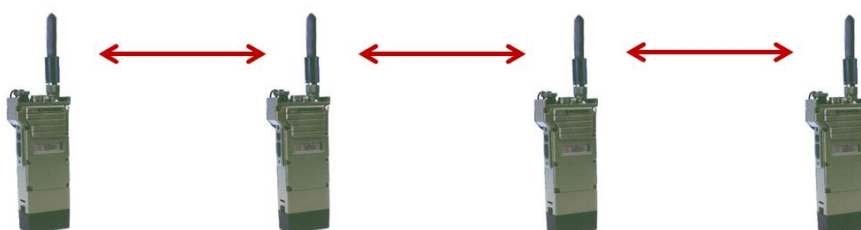
Łączność **środkami radiowymi** w zależności od sytuacji oraz ilości posiadanych sił i środków organizuje się w:

- kierunkach radiowych (K/R),
- sieciach radiowych (S/R),

Kierunek radiowy (K/R) jest to sposób organizacji łączności między dwoma korespondentami (węzłami łączności, stanowiskami dowodzenia, organami dowodzenia) w którym każdy korespondent wydziela radiostację pracującą na tych samych danych radiowych ustalonych dla danego kierunku.

Sieć radiowa (S/R) jest to sposób organizacji łączności pomiędzy trzema i więcej korespondentami (węzłami łączności, stanowiskami dowodzenia, organami dowodzenia), z których każdy wydziela radiostację pracującą na wspólnych dla tej sieci danych radiowych.

Praca w sieci radiowej jest podstawowym sposobem organizacji łączności na szczeblu taktycznym,

a w zależności od funkcji jaką pełnią w systemie łączności możemy wyróżnić:

- sieci radiowe dowodzenia (szczególnym przypadkiem sieci dowodzenia jest sieć radiowa koordynacji wsparcia ogniowego),
- sieci radiowe współdziałania,
- sieci radiowe powiadamiania (ostrzegania, alarmowania).

Łączność środkami radiowymi organizuje się zawsze bez względu na rodzaj działań bojowych, natomiast ich wykorzystanie do pracy na nadawanie jest ograniczone w zależności od etapu walki i zaistniałej sytuacji:

- **w natarciu** – środki radiowe wykorzystuje się bez ograniczeń. W czasie prowadzenia działań wysoce manewrowych są to niekiedy jedyne środki zapewniające szybką wymianę informacji.
- **w obronie** – wykorzystanie środków radiowych uzależnione będzie od sposobu przejścia wojsk do obrony i stopnia rozbudowy oraz aktualnego stanu łączności przewodowej. Staramy się ograniczać wykorzystanie środków radiowych na nadawanie lub wręcz zabrania się ich pracy.
- **w rejonach wyjściowych do działań** – obowiązuje zakaz wykorzystania środków radiowych na nadawanie, dopuszcza się możliwość przejścia na nadawanie w wyjątkowych przypadkach – do przekazywania sygnałów alarmowych, gdy przeciwnik użył broni masowego rażenia lub zmasowanego uderzenia lotnictwa.
- **w czasie marszu na rubież wejścia do walki** – obowiązuje zakaz pracy środków radiowych na nadawanie. Dopuszcza się jedynie przekazywanie sygnałów dowodzenia w wydzielonych sieciach radiowych UKF.

Sieć radiowa pola walki (Combat Net Radio – CNR) jest jednym ze składników taktycznego systemu łączności.

W skład sieci radiowej pola walki wchodzi:

- radiostacje osobiste (doręczne),
- radiostacje przenośne (plecakowe),
- radiostacje pokładowe (w wozach bojowych, w wozach dowodzenia, w zautomatyzowanych wozach dowódczo-sztabowych).

Rodzaj środka łączności	Typ	Moc [W]	Zasięg [km]	
			Typowy	Maksymalny
Radiostacja UKF	doręczna	0,3 – 3	0,5 – 1	do 2
	plecakowa	2 – 10	1 – 3	do 5
	pokładowa	10 – 50	5 – 25	do 35

2. Podstawowe przepisy korespondencji radiowej.

Łączność radiową pomiędzy wojskowymi środkami radiowymi nawiązuje się i utrzymuje zgodnie z jednolitymi **przepisami korespondencji** obowiązującymi wszystkie rodzaje Sił Zbrojnych RP.

Przepisy korespondencji ustalają sposoby nawiązywania łączności, nadawania sygnałów, komend i prowadzenia rozmów.

Nawiązywanie łączności może nastąpić tylko na rozkaz (polecenie) przełożonego, uprawnionego do korzystania z łączności radiowej.

W relacjach narodowych w łączności fonicznej do wywołania korespondenta wykorzystywane są **kryptonimy środków radiowych**. Kryptonim środka radiowego jest to wyraz wykorzystywany do identyfikacji środka radiowego. Wyraz może być uzupełniony poprzez dodanie dwuznakowego indeksu cyfrowego z przedziału 01-99. np.: SALTO 15, WIRNIK 30, ZEGAR 77 itp.

Wyróżnia się kryptonimy:

- indywidualne – służące do wywołania konkretnego korespondenta;
- okólnikowe – służące do jednoczesnego wywołania wszystkich korespondentów sieci radiowej;
- stałe – umieszczone w tabeli danych radiowych;
- zmienne – nabierane na podstawie indeksów umieszczonych w tabeli danych radiowych;
- robocze – wykorzystywane do pracy na częstotliwości roboczej;
- zapasowe – wykorzystywane do pracy na częstotliwościach zapasowych.

Kryptonimy stałe nabierane na potrzeby systemu łączności **do szczebla kompanii** włącznie powinny być krótkie i łatwe do zapamiętania np.: ALFA, BRAVO,...,JEDYNKA, DWÓJKA,..., OKO, WIRNIK itp.

Tabela danych radiowych. Dla nawiązania i utrzymania łączności przy radiostacjach powinny znajdować się wyciągi z tabeli danych radiowych opracowane na specjalnych blankietach.

Tabela danych radiowych, stanowi uzupełnienie i uszczegółowienie schematu organizacyjnego łączności radiowej, jest najważniejszym dokumentem eksploatacyjnym. Zawiera ona wszystkie informacje organizacyjne i techniczne niezbędne do zaprogramowania środków radiowych do pracy, nawiązywania oraz utrzymywania łączności z innymi korespondentami. Opracowują je szefowie łączności danego szczebla oraz dowódcy pododdziałów.

Tabela danych radiowych zawiera:

- nazwy korespondentów sieci /kierunków/ radiowych,
- kryptonimy indywidualne i okólnikowe,
- częstotliwości robocze i zapasowe,
- dane do sprawdzenia tożsamości korespondentów,
- dane uzupełniające w zależności od typu radiostacji użytych w danych sieciach /kierunkach/ radiowych.

TABELA DANYCH RADIOWYCH SIR 1122333				
Lp.	Nazwa korespondenta	Kryptonim Roboczy Zapasowy	Częstotliwości [kHz]	
1	21 blp	OPTYK 12 ZEGAR 15	Robocza	38 825,0
2	211 klp	SALTO 15 BASZTA 08	Zapasowa 1	40 550,0
3	212 klp	WIRNIK 30 MALWA 77	Zapasowa 2	43 600,0
4	213 klp	KONTRA 20 OPOKA 35	Zapasowa 3	54 500,0
5	OKÓLNIK	ZAMEK 01 ZORZA 55	Zapasowa 4	66 750,0

Operator radiostacji, po otrzymaniu wyciągu z tabeli danych radiowych, powinien wiedzieć, który z korespondentów jest radiostacją główną oraz znać dane swojej radiostacji.

Radiostacja główna znajduje się zawsze na pierwszej pozycji w tabeli danych radiowych a radiostacja „swoja” jest zazwyczaj podkreślona (zacięniowana).

Nawiązanie łączności fonicznej. Nawiązanie łączności fonicznej jest realizowane w postaci wywołania i odpowiedzi na wywołanie oraz sprawdzenia jakości łączności (siły i czytelności sygnału).

Wywołanie realizowane może przyjąć następujące formy:

1) standardowe wywołanie:

wywołanie: **OPTYK12 TU SALTO15 ODBIÓR**

odpowiedź: **SALTO15 TU OPTYK12 ODBIÓR**

2) wielokrotne wywołanie (w przypadku występowania zakłóceń i zniekształceń sygnału):

wywołanie: **OPTYK12 OPTYK12 OPTYK12 TU SALTO15 SALTO15 ODBIÓR**

odpowiedź: **SALTO15 SALTO15 SALTO15 TU OPTYK12 OPTYK12 ODBIÓR**

Sprawdzenie jakości łączności fonicznej (siły i słyszalności sygnału) zawiera serię zapytań i odpowiedzi informujących wzajemnie korespondentów o subiektywnych odczuciach związanych z jakością odbieranych sygnałów. W tym celu stosuje się zwroty identyfikujące jakość łączności opisujące siłę i „słyszalność” sygnału. Dopuszcza się stosowanie do identyfikacji jakości łączności ocen cyfrowych.

Raport o sile sygnału:	Raport o czytelności:
MOCNY – 5 DOBRY – 4 SŁABY – 3 ZANIKA – 2	CZYSTY – 5 CZYTELNY – 4 PRZERYWANY – 3 NIECZYTELNY - 2

Przykład nawiązania łączności fonicznej ze sprawdzeniem jakości łączności:

OPTYK12 TU SALTO15 ODBIÓR

SALTO15 TU OPTYK12 ODBIÓR

OPTYK12 TU SALTO15 SPRAWDZENIE ŁĄCZNOŚCI ODBIÓR

SALTO15 TU OPTYK12 DOBRY I CZYSTY ODBIÓR

Po nawiązaniu łączności we wszystkich sieciach i kierunkach radiowych, przy zadawalającej słyszalności, wymianę radiową można prowadzić pomijając wywołanie (nie używać kryptonimów).

Podczas jednoczesnego wywoływania wszystkich lub kilku radiostacji z zasady wykorzystuje się **kryptonimy okólnikowe**. Odpowiedź na wywołanie okólnikowe nadaje każda radiostacja w kolejności wg tabeli danych radiowych. W przypadku nie przydzielenia kryptonimów okólnikowych, kryptonimy wywoływanych korespondentów nadaje się jeden raz w kolejności w jakiej są one zapisane w tabeli danych radiowych. Odpowiedź na wywołanie nadaje każda radiostacja w kolejności ich wywoływania przez radiostację główną.

Nadawanie komend. Podstawowym sposobem dowodzenia pododdziałami w czasie prowadzenia walki jest nadawanie komend przez radiostacje. W zależności od sytuacji bojowej komendy nadawane przez radiostacje będą miały postać tekstu niezamaskowanego (jawnego) lub treść komendy będzie maskowana umówionymi sygnałami. W rozmowach z korespondentem obowiązuje forma bezosobowa. Komendy mogą być nadawane do określonego korespondenta, kilku korespondentów równocześnie lub wszystkich korespondentów danej sieci radiowej. Podczas nadawania szczególną uwagę należy zwracać na wyraźne, zrozumiałe i wolne nadawanie liter, słów i cyfr, wyeksponowanie końcówek i oddzielenie poszczególnych słów (grup). Komendy (polecenia) w telefonicznym kanale radiowym nadaje się bez wstępnego wywołania i otrzymania zgody na odbiór. Na otrzymaną komendę niezwłocznie nadaje się potwierdzenie słowem „ZROZUMIAŁEM „lub na żądanie radiostacji głównej sprawdzenie zwrotne z dokładnym powtórzeniem komendy przez wybrane radiostacje (POWTARZAJĄ) lub przez wszystkie radiostacje (POWTÓRZYĆ).

Słowa trudne do wymówienia i znaki służbowe nadaje się oddzielnie po literze (literuje się). W tym przypadku każdą literę zastępuje się słowem przedstawionym w poniższej tabeli:

	NATO	POLSKA
A	ALFA	ADAM
B	BRAVO	BARBARA
C	CHARLIE	CELINA
D	DELTA	DOROTA
E	ECHO	EDWARD
F	FOXTROT	FILIP
G	GOLF	GUSTAW
H	HOTEL	HENRYK
I	INDIA	IGNACY
J	JULIET	JÓZEF
K	KILO	KAROL
L	LIMA	LUDWIK
M	MIKE	MARIAN
N	NOVEMBER	NIKODEM
O	OSCAR	OLGA

P	PAPA	PAWEŁ
R	ROMEO	ROMAN
S	SIERRA	STEFAN
T	TANGO	TADEUSZ
U	UNIFORM	URSZULA
V	VICTOR	VIOLETTA
W	WHISKEY	WALENTY
X	X-RAY	XAWERY
Y	YANKEE	YPSYLON
Z	ZULU	ZYGMUNT
Ż		ŻABA
Ž		ŽREBAK

Tekst cyfrowy nadaje się w następujący sposób:

- grupy dwuznakowe – 34 82 41 – trzydzieści cztery, osiemdziesiąt dwa, czterdzieści jeden,
- grupy trzyznakowe – 134 382 – sto trzydzieści cztery, trzysta osiemdziesiąt dwa,
- grupy czteroznakowe – 3482 4153 – trzydzieści cztery osiemdziesiąt dwa, czterdzieści jeden pięćdziesiąt trzy,
- grupy pięciznakowe – 41134 53382 – czterdzieści jeden sto trzydzieści cztery, pięćdziesiąt trzy trzysta osiemdziesiąt dwa,
- grupy sześcioznakowe – 134382 533822 – sto trzydzieści cztery trzysta osiemdziesiąt dwa, pięćset trzydzieści trzy osiemset dwadzieścia dwa.
- pełne tysiące i dziesiątki tysięcy nadaje się słowami oznaczającymi liczby tysięcy z dodaniem słowa tysięcy np. 5000 - pięć tysięcy, 12000 - dwanaście tysięcy.

W czasie nadawania liczb należy przestrzegać kilku zasad:

- kropkę wymawia się jako „KROPKA”,
- przecinek wymawia się jako „KOMA”,
- datę wymawia się cyfra po cyfrze oraz pełną nazwą miesiąca,
- rzymskie cyfry wymawia się tak jak arabskie poprzedzając je słowem „CYFRY RZYMSKIE”.

Podczas nadawania między grupami daje się krótkie przerwy. Przy słabej słyszalności zezwala się na powtórzenie każdej grupy przez podanie jej w całości a następnie podanie oddzielnych cyfr jedyńka, dwójka, piątka, np. 71867 siedemdziesiąt jeden osiemset sześćdziesiąt siedem (siedem jeden osiem sześć siedem).

Radiostacja, która nie odebrała sygnału na skutek zakłóceń lub słabej słyszalności ma obowiązek i prawo żądać powtórzenia nadając: NIE ODEBRANO POWTÓRZYĆ.

Zmiana częstotliwości radiowych. Dokonuje się w czasie pogorszenia warunków propagacji fal radiowych, podczas oddziaływania zakłóceń celowych oraz w innych przypadkach określonych w wytycznych organizacyjno - eksploatacyjnych do tabel danych radiowych. Zmiany częstotliwości w terminach określonych w danych radiowych oraz zmiany częstotliwości dziennych i nocnych dokonuje się w ustalonym czasie bez uzgadniania między współpracującymi korespondentami i bez podawania specjalnych poleceń i sygnałów dotyczących zmiany częstotliwości. Zmiana częstotliwości określona w tabeli danych radiowych, powinna być zakończona dokładnie w ustalonym czasie. Jeśli w ustalonym – w danych radiowych – czasie zmiany częstotliwości prowadzona jest wymiana informacji, a jakość kanału radiowego jest dobra – zmianę częstotliwości dokonuje się po zakończeniu wymiany radiowej.

Zmiany częstotliwości w nieprzewidzianym w tabeli danych radiowych czasie dokonuje się:

- w K/R - z inicjatywy radiostacji w której pogorszył się odbiór;
- w S/R - na polecenie radiostacji głównej.

Podczas nadawania propozycji zmiany częstotliwości stosuje się wywołanie standardowe z ustalonymi w tym celu sygnałami. Łączność na nowej częstotliwości powinna być realizowana z wykorzystaniem nowych kryptonimów (zapasowych).

3. Budowa i charakterystyka radiostacji R-3501.

Parametry techniczne

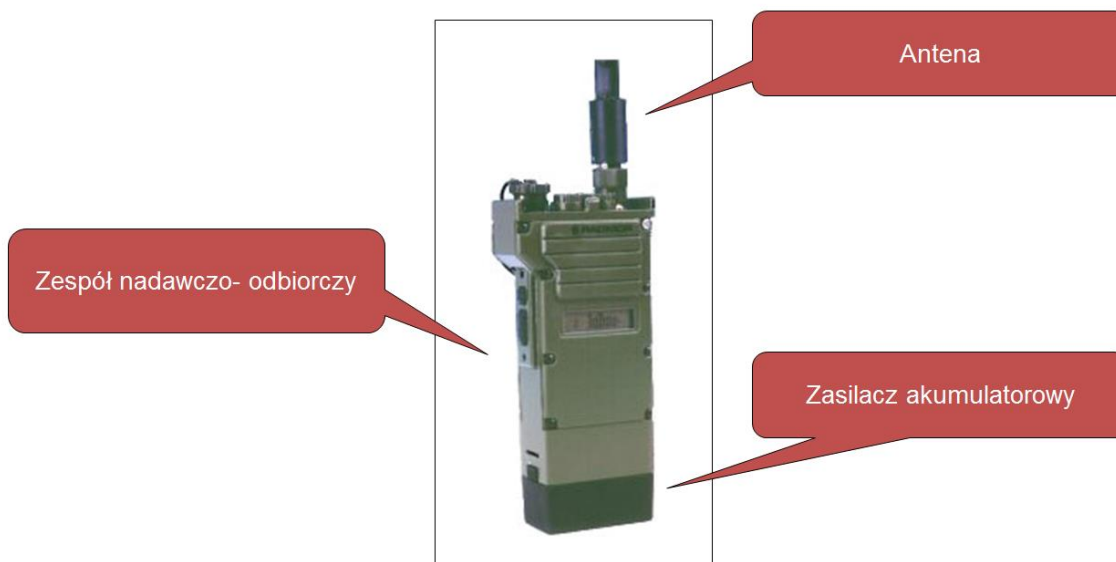
Ogólne

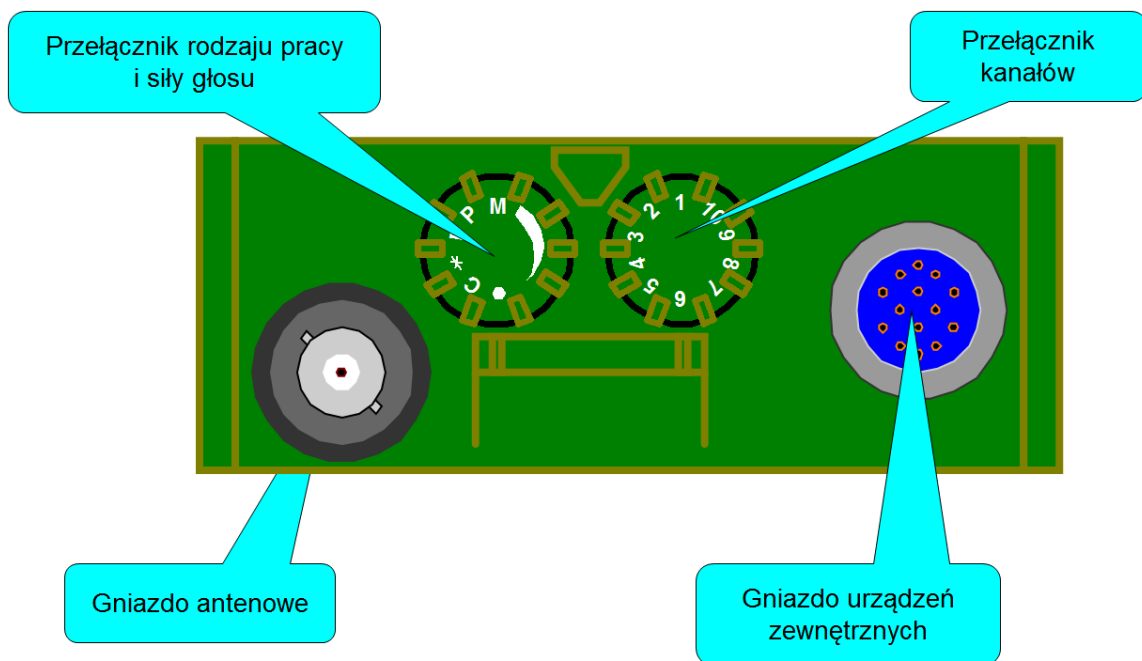
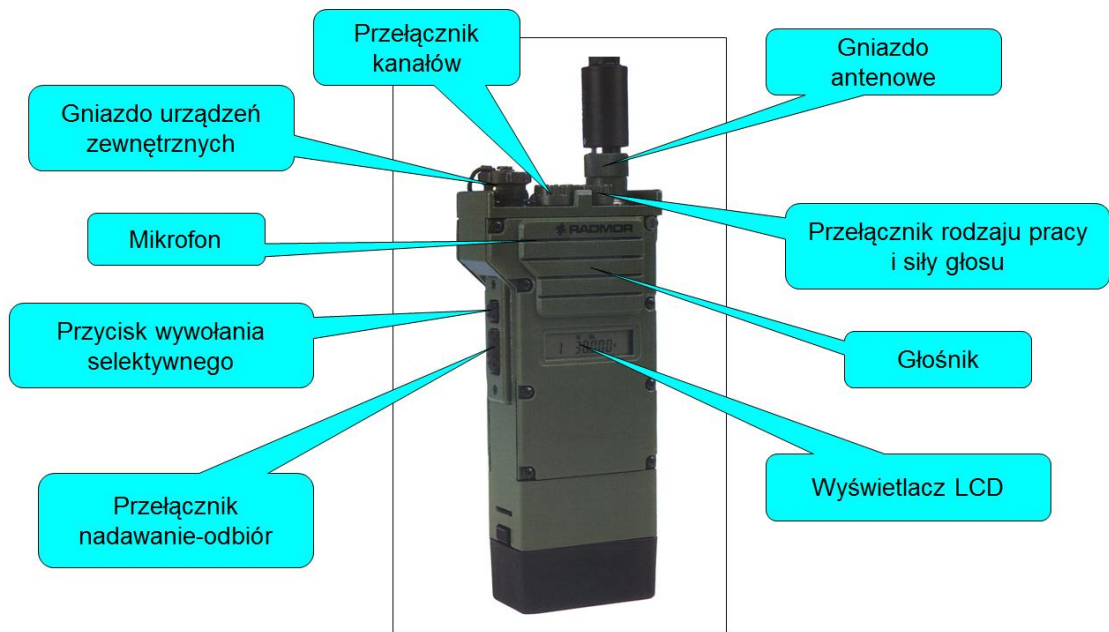
Zakres częstotliwości pracy	30,000 – 87,975 MHz
Ilość kanałów pracy	2320
Odstęp sąsiedniokanałowy	25 kHz
Ilość kanałów programowanych	10
Rodzaje modulacji	F3E, F1D
Prędkości transmisji danych	1,2/2,4/9,6/12,0/16,0/19,2/24,0 kb/s
Rodzaj pracy	simpleks, duo simpleks
Znamionowe napięcie zasilania	7,2V
Interoperacyjność	zgodnie z STANAG 4204

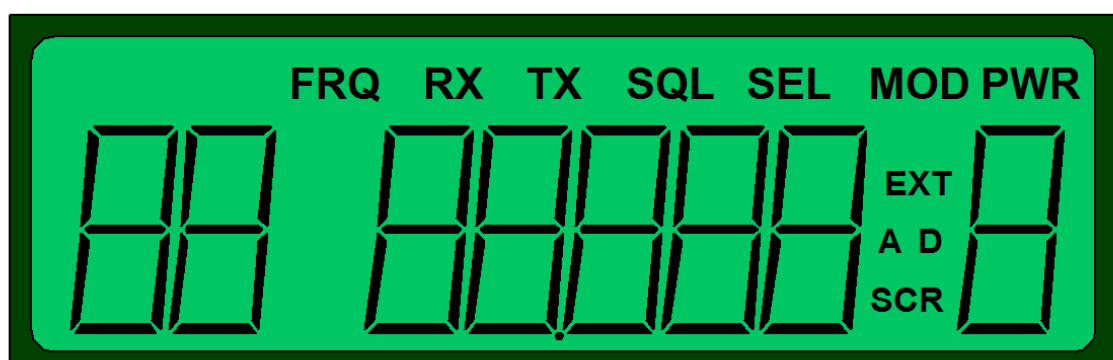
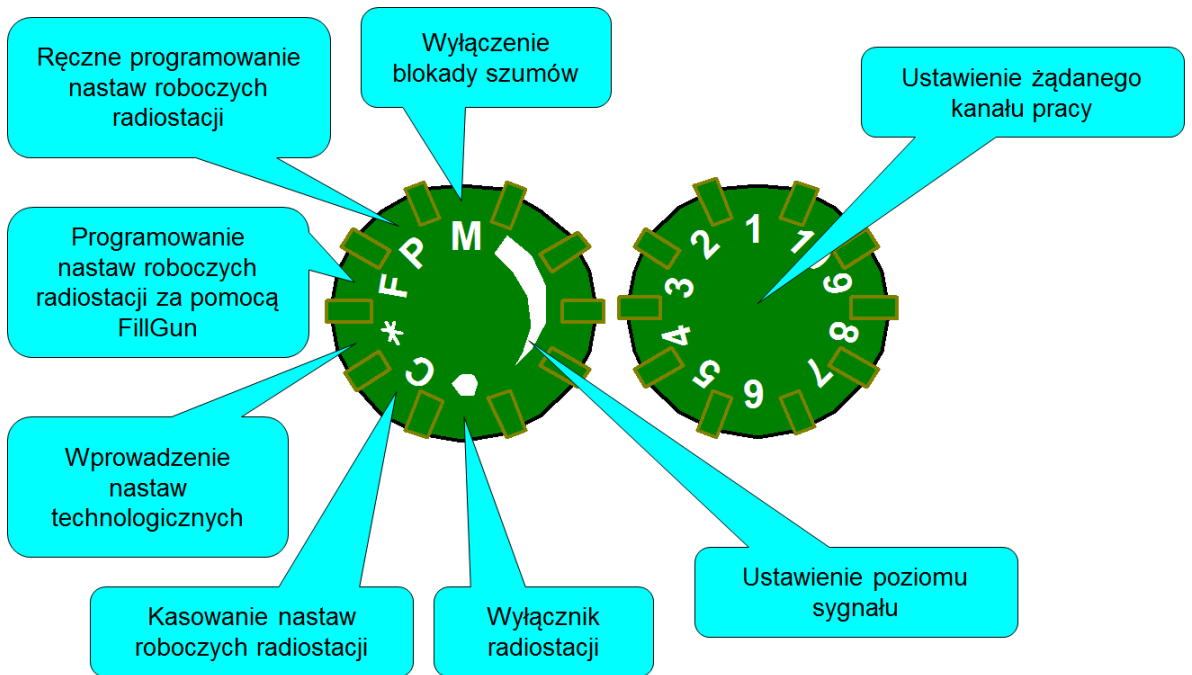
Nadajnik

Znamionowa moc wyjściowa	3,0/1,0/0,1 W
Stabilność częstotliwości	± 5 ppm
Znamionowa impedancja anteny	50 Ω

Wersje radiostacji					
Funkcja		Wersja radiostacji	3501/3	3501/5	3501/6
1	Skrambler analogowy		TAK	TAK	TAK
2	Skrambler cyfrowy		NIE	TAK	TAK
3	Transmisja danych		TAK	TAK	TAK
4	Prędkość transmisji danych		16 kb/s	1,2/2,4/9,6/ 12,0/19,2/24,0 kb/s	1,2/2,4/9,6/ 12,0/19,2/24,0 kb/s
5	System korekcji błędów transmisji danych		NIE	TAK	TAK
6	Wbudowany odbiornik GPS		NIE	NIE	TAK
7	System selektywnego wywołania		NIE	TAK	TAK
8	Transmisja krótkich komunikatów cyfrowych		NIE	TAK	TAK
9	Programowanie radiostacji		ręczne/fill gun/ komputer	ręczne/fill gun/ komputer	ręczne/fill gun/ komputer
10	Dedykowany program do zarządzania radiostacją		NIE	TAK	TAK
11	Zasilacz akumulatorowy		NiMH 7,2 V/1650 mAh Li-Ion 7,2 V/4400 mAh Li-Ion 7,2 V/6700 mAh	NiMH 7,2 V/1650 mAh Li-Ion 7,2 V/4400 mAh Li-Ion 7,2 V/6700 mAh	NiMH 7,2 V/1650 mAh Li-Ion 7,2 V/4400 mAh Li-Ion 7,2 V/6700 mAh
12	Możliwość tworzenia zestawów przewoźnych		TAK	TAK	TAK

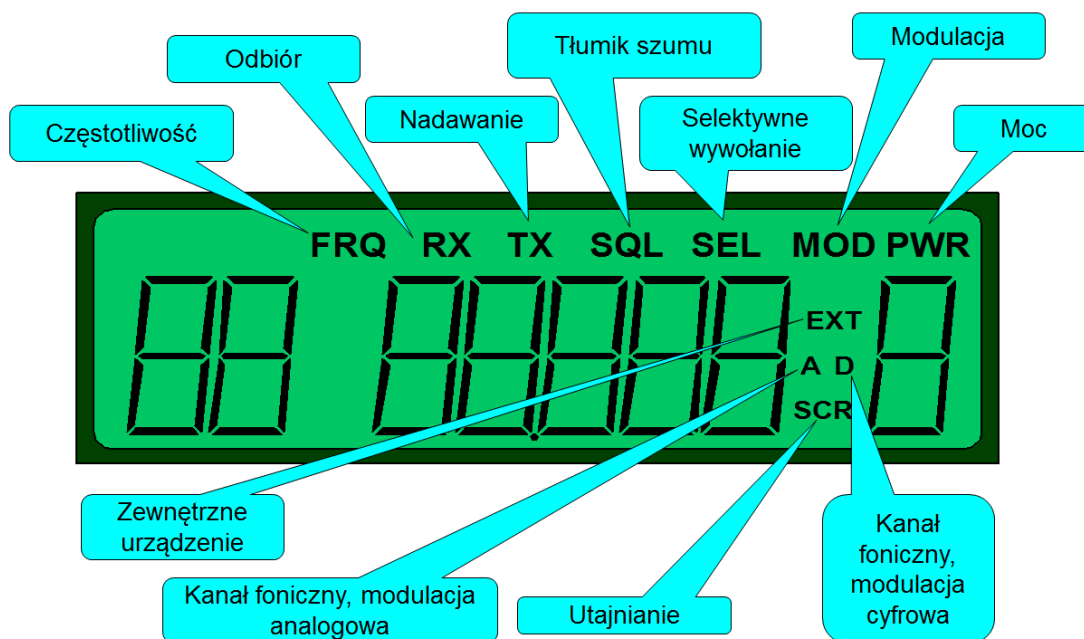

Numer kanału

Częstotliwość robocza

Poziom mocy

Programowanie radiostacji R-3501

Radiostacja wyposażona jest w tryb programowania ręcznego, umożliwiającą zaprogramowanie niezbędnych nastaw w warunkach polowych.

W celu zaprogramowania kanału należy:

- przełącznik rodzaju pracy ustawić w pozycji P (Programowanie), na wyświetlaczu pojawi się komunikat CHPRO,
- nacisnąć przycisk nadawanie-odbiór, a następnie przełącznikiem kanałów wybrać żądany numer kanału pracy (od 1 do 10).

Uwaga:

- Podczas programowania parametr lub cyfra podlegające ustawieniu są przedstawione na wyświetlaczu w sposób pulsujący.
- Ustawienie żądanych parametrów lub cyfr dokonujemy poprzez obrót przełącznika kanałów, a gdy osiągną one właściwą wartość potwierdzamy ją naciśnięciem przycisku nadawanie-odbiór.
- Po każdym potwierdzeniu przyciskiem nadawanie-odbiór radiostacja przechodzi do programowania kolejnego parametru lub cyfry.
- Jeżeli w trakcie programowania kanału pracy wyjdziemy z trybu programowania poprzez obrót przełącznika, radiostacja zachowa dotychczasowe wartości nastaw dla tego kanału.
- Na wyświetlaczu pojawi się symbol FRQ. Ustawić częstotliwość pracy dla kanału simpleksowego lub częstotliwość odbiorczą dla kanału duosimpleksowego w kolejności: dziesiątki MHz, jednostki MHz, setki kHz, dziesiątki i jednostki kHz (z krokiem 25 kHz). Częstotliwość spoza zakresu pracy radiostacji nie zostanie zaakceptowana.

- Na wyświetlaczu pojawi się symbol PWR. Ustawić poziom mocy w.cz. nadajnika lub symbol r (Γ) dla kanału duosimpleksowego. Poziomy mocy są przedstawione w sposób symboliczny: L – moc mała – 0.1 W; H – moc duża – 1W.
- W razie wybrania symbolu r (Γ) radiostacja potraktuje programowany kanał jako duosimpleksowy, a zaprogramowaną częstotliwość jako częstotliwość odbiorczą. Po potwierdzeniu radiostacja przejdzie do programowania częstotliwości nadawczej dla tego kanału, a następnie poziomu mocy w.cz. W przypadku wybrania jednego z symboli mocy w.cz. (L, H) kanał zostanie potraktowany jako simpleksowy, tzn. częstotliwość nadawcza i odbiorcza jest taka sama, i po potwierdzeniu radiostacja przejdzie do programowania kolejnej funkcji.
- Na wyświetlaczu pojawi się symbol MOD,
- Wybrać rodzaj pracy dla danego kanału. Wybrany rodzaj pracy jest przedstawiony na wyświetlaczu w postaci symboli literowych (także podczas normalnej pracy radiostacji), a podczas programowania dodatkowo pojawia się jedna z następujących informacji:
 - A - kanał foniczny, modulacja analogowa
 - A SCR - kanał foniczny maskowany, modulacja analogowa
 - D - kanał foniczny, modulacja cyfrowa
 - EXT A - szerokopasmowy kanał analogowy do współpracy z zewnętrznymi modemami transmisji danych,
 - EXT D - kanał cyfrowy 16 kb/s do współpracy z zewnętrznymi urządzeniami transmisji danych oraz z zewnętrznym szyfratorem mowy.
- W razie wybrania pracy fonicznej maskowanej A SCR należy dodatkowo wybrać kod maskowania (od 0 do 9, ostatnia pozycja wyświetlacza).
- Po potwierdzeniu wybranego rodzaju pracy cały wyświetlacz będzie pulsować. Naciśnięcie tangenty spowoduje zapamiętanie nazwy, natomiast wyjście z trybu programowania (przełącznikiem) przed ostatecznym potwierdzeniem spowoduje rezygnację ze zmian i powrót do nastawy dotychczasowej.
- Po zaprogramowaniu kanału pracy można przystąpić do programowania następnych kanałów lub powrócić do normalnej pracy radiostacji.

UWAGI OGÓLNE DO PRAKTYKI SZKOLENIA

Zabezpieczenie materiałowo-techniczne:

- Przydzielić szkolonym radiostacje osobiste z zaprogramowanymi częstotliwościami roboczymi i zapasowymi. Radiostacje powinny być wyposażone w zestawy słuchawkowe.
- Przygotować i przydzielić szkolonym dane radiowe z kryptonimami roboczymi i zapasowymi.
- Przygotować meldunki ćwiczebne do nadania przez radiostację.

Podczas szkolenia ćwiczyć następujące zagadnienia:

- Wywołanie korespondenta sposobem standardowym.
- Sprawdzenie łączności z wybranymi korespondentami.
- Przejście na częstotliwość zapasową na umówiony wcześniej sygnał (np. BURZA).
- Przekazywanie sygnałów dowodzenia podczas działania pomiędzy żołnierzami ugrupowania.
- Przekazywanie meldunków np. o kontakcie ogniowym, o wykrytych celach, o wynikach obserwacji, wezwanie ewakuacji medycznej itp.

ZAKOŃCZENIE

Niniejszy dokument powstał w celu usprawnienia procesu szkolenia w zakresie szkolenia podstawowego. Stanowi zbiór doświadczeń zarówno szkolonych, szkolących jak i sprawujących nadzór nad szkoleniem.

Nadrzędną intencją autorów tego dokumentu jest wykreowanie samodzielnie myślących instruktorów, którzy działają w filozofii dowodzenia przez cele. Ludzi, którzy wykazując się inicjatywą odejdą od bezrefleksyjnego powtarzania utartych schematów działania a zaczną twórczo pracować nad wynajdywaniem sposobów na maksymalne podniesienie efektywności szkolenia.

Nie ma złych pomysłów – złe jest jedynie lenistwo umysłowe

Powodzenia